ပရိဝါရပါဠိတော်နိဿယ

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ, ကတ္ထပညတ္တိဝါရ

ပါရာဇိကကဏ္ဍ

[ကြည့်ရှုရာ၌ လွယ်ကူစေရန် ဆင့်မှုပုဒ်ရေနံပါတ်များကို ထည့်ထားပါသည်။]

၁။ ယောသော ဘဂဝါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊အတ္ထဝသေ-စီးပွားအထူးတို့ကို၊ ["အတ္ထဝသေ"၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၌ "အတ္ထဝသေ"ဟု ခေါင်းတပ်၍ ပြထားပြီ။] ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝိနယ ပညတ္တိံ-ဝိနည်းပညတ်တော်ကို၊ ပညာပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ ဇာနတာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်၏ ပညတ်ရာကာလကို သိတော်မူထသော၊ ပဿတာ-ထိုထို သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ ဆယ်ပါးသော စီးပွားအထူးတို့ကို မြင်တော်မူထသော၊ (တစ်နည်း) ဇာနတာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်, အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့ဖြင့် သိတော်မူထသော၊ ပဿတာ-ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူထသော၊ အရဟတာ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ထသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မဖောက်မပြန်, ကိုယ်တော်တိုင်သာ, အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးထသော၊ တေန ဘဂဝတာ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဌမံ-ပဌမဖြစ်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-အကြင် ပါရာဇိကကို၊ (ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ ပါရာဇိကံ-ထို ပဌမပါရာဇိကကို၊) ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ် တော်မူအပ်သနည်း။

ကံ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍၊ (ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊) ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ (ပညတ္တံ-နည်း၊) တတ္ထ-ထိုပဌမ ပါရာဇိက၌၊ ပညတ္တိ-မူလပညတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊ အနုပညတ္တိ-အနုပညတ်သည်၊ (နောက်ထပ် ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည်) အတ္ထိ-လော၊)

အမှာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "ဇာနတာ, ပဿတာ" ပုဒ်တို့၏အနက်ကို နည်းအမျိုး မျိုးဖြင့် ဖွင့်ပြထား၏၊ ထိုနည်းများသည် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ, ဗြဟ္မဇာလသုတ် အဖွဲ့ရ နိဒါန်း၌ ပြအပ်သော နည်းများနှင့် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းများအတိုင်း အနက်ပေးပုံကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ, ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ, အဖွဲ့ရနိဒါန်း အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွရေးထားပြီ၊ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန"ပုဒ်၏အနက်ကား ထိုအဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် မတူ၍ဤဋီကာဖွင့် ပဌမနည်းအတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။

အနုပ္ပန္နပညတ္တိ–အနုပ္ပန္နပညတ်သည်၊ (အပြစ်မပေါ်မီ ပညတ်အပ်သောပညတ်သည်၊ အတ္ထိ–လော၊) [အတ္ထိ တတ္ထ ပညတ္တီတိ အာဒိသု အတ္ထိနုခေါ တတ္ထ ပညတ္တီတိ အာဒိနာ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော–ဝိမတိ။သဗ္ဗတ္ထ ပညတ္တိ–သဗ္ဗတ္ထပညတ်လော၊ (မဇ္ဈိမဒေသ, ပစ္စန္တိမ ဇနပဒဟူသော အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ပညတ်တော်မူအပ်သော ပညတ်လော၊) ပဒေသပညတ္တိ–ပဒေသပညတ်လော၊ (မဇ္ဈိမဒေသ, သို့မဟုတ် ပစ္စန္တိမဇနပဒဟူသော တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း၌သာ ပညတ်တော်မူအပ်သော ပညတ်လော၊) သာဓာရဏပညတ္တိ–သာဓာရဏပညတ်လော၊ (ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ပါးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ပညတ်လော၊) အသာဓာရဏပညတ္တိ–အသာဓာရဏပညတ်လော၊ ဧကတောပညတ္တိ– ဧကတော ပညတ်လော၊ (ဘိက္ခု, သို့မဟုတ် ဘိက္ခုနီ တစ်ဖက်၌သာ ပညတ်အပ်သော ပညတ်လော။) ဥဘတောပညတ္တိ–လော၊(ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ဖက်စလုံး တို့၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်လော။)ပဉ္စန္နံ–ငါးပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာနံ–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသတို့၌၊ ကတ္ထ–အဘယ်ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ၌၊ ဩဂဓံ–အတွင်း၌ ဖြစ်သနည်း၊ ဝါ–အတွင်းဝင် သနည်း၊ [“အဝ+ဂတံ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အဝကို ဩပြု၊ တ ကို ဓ ပြု။] ကတ္ထ–၌၊

ပရိယာပန္နံ–အကျုံးဝင်သနည်း၊ ကတမေန ဥဒ္ဒေသေန–အဘယ်ဥဒ္ဒေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသံ–ရွတ်ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆတိ–ရောက်သနည်း၊ စတုန္နံ–၄ ပါးကုန်သော၊ ဝိပတ္တီနံ–ဝိပတ္တိတို့တွင်၊ ကတမာ–အဘယ်မည်သော၊ ဝိပတ္တိ–ဝိပတ္တိနည်း၊ သတ္တန္နံ–ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ–အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ကတမော–သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓော–အာပတ်စုနည်း၊ ဆန္နံ–န်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနာနံ–အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ဝါ–အာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်၊ ကတိဟိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာနေဟိ–တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ–ဖြစ်သနည်း၊ စတုန္နံ, အဓိကရဏာနံ–အဓိကရုဏ်းတို့တွင်၊ ကတမံ–သော၊ အဓိကရဏံ–နည်း၊ သတ္တန္နံ–ကုန်သော၊ သမထာနံ–သမထတို့တွင်၊ ကတိဟိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ–ငြိမ်းသနည်း။

တတ္ထ–ထို ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိနယော–ဝိနည်းသည်၊ ကော–အဘယ်နည်း၊ တတ္ထ–၌၊ အဘိဝိနယော–အဘိဝိနည်း (လွန်ကဲသော ဝိနည်း)သည်၊ ကော–နည်း၊ တတ္ထ–၌၊ ပါတိမောက္ခံ–သည်၊ ကိံ–အဘယ်နည်း၊ တတ္ထ–၌၊ အဓိပါတိမောက္ခံ–အဓိပါတိမောက်သည် (လွန်ကဲသော ပါတိမောက်သည်)၊ ကိံ–နည်း၊ ဝိပတ္တိ–ပထမပါရာဇိက၏ ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ကာ–အဘယ်နည်း၊ သမ္ပတ္တိ–ပထမပါရာဇိက၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ကာ–နည်း၊ ပဋိပတ္တိ–ပထမပါရာဇိကကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ကာ–အဘယ်နည်း။

ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အတ္ထဝသေ–တို့ကို၊ ပဋိစ္စ–၍၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ပဌမံ–သော၊ ပါရာဇိကံ–ကို၊ ပညတ္တံ–အပ်သနည်း၊ ကေ–အဘယ်သူတို့သည်၊ သိက္ခန္တိ–(ပဌမပါရာဇိကကို လုံခြုံအောင်)ကျင့်ကုန်သနည်း၊ ကေ–တို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ–ကျင့်အပ်ပြီးသော (ပဌမပါရာဇိက ဟူသော) သိက္ခာရှိကုန်သနည်း၊ ကတ္ထ–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဋ္ဌိတံ–တည်သနည်း၊ ("ပဌမ ပါရာဇိက သိက္ခာ တည်သနည်း"ဟူလို။) ကေ–အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ–ဆောင်ရွက် မှတ်သားကုန်သနည်း၊ ကဿ–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစနံ–စကားနည်း၊ ကေန–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဘတံ–ဆောင်ယူအပ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း။

၂။ ယံ တေန ဘဂဝါ ၊ပေ၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တန္တိ–ယံ တေန ဘဂဝတာ ၊ပေ၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တံ ဟူသောပုစ္ဆာ၌၊ ဝေသာလိယံ–ဝေသာလီမြို့၌၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ယောဇိ–၏၊) ကံ အာရဗ္ဘာတိ–ကံ အာရဗ္ဘ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ကလန္ဒပုတ္တံ–ကလန္ဒသူဌေး၏ သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နံ–သုဒိန်ကို၊ အာရဗ္ဘ–၍၊ (ပညတ္တံ–ပြီ၊ ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ယောဇိ–၏၊) ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ–ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ကလန္ဒပုတ္တော–သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–ရှေး၌ ဖြစ်သော ၂ ယောက်မြောက် အဖော်မ၌၊ ဝါ–စနီးဟောင်း၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝိ–မှီဝဲပြီ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ–ထိုဝတ္ထုကြောင့်၊ (ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ယောဇိ။) နောက်၌လည်း "ဣတိ ယောဇိ" ဟု ထည့်ပါ။

အတ္ထိ တတ္ထ ပညတ္တိ အနုပညတ္တိ အနုပ္ပန္နပညတ္တီတိ–အတ္ထိ ၊ပေ၊ အနုပ္ပန္နပညတ္တိ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဧကာ–တစ်ပါးသော၊ ပညတ္တိ–မူလပညတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒွေ–နှစ်ပါးသော၊ အနုပညတ္တိယော–တို့သည်၊ (အတ္ထိ–ရှိကုန်၏) အနုပ္ပန္နပညတ္တိ–သည်၊ တသ္မိံ–ထို ပဌမပါရာဇိက၌၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ (ဣတိ ယောဇိ) သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ ပဒေသပညတ္တီတိ–သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ, ပဒေသပညတ္တိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ–တည်း၊ ဣတိ ယောဇိ၊ [ဤနည်းကို မှီ၍ နောက်နောက် ပုစ္ဆာတို့၌ အနက်ပေးပါ၊ အဖြေဝါကျ၌ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။။] သာဓာရဏပညတ္တိ–တည်း၊ ဥဘတောပညတ္တိ–တည်း၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] နိဒါနောဂဓံ–နိဒါန်း၌ အတွင်းဝင်၏၊ နိဒါနပရိယာပန္နံ–နိဒါန်း၌ အကျုံးဝင်၏၊ ["ယဿ သိယာ အာပတ္တိ, သော အာဝိကရေယျ"ဟူသော စကား၌ အာပတ်အားလုံး ပါဝင်နိုင်သောကြောင့် "နိဒါနောဂဓံ နိဒါနပရိယာပန္နံ" ဟု ဆိုသည်။ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။] ဒုတိယေန–၂ ခုမြောက် ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဒေသေန–ပါရာဇိကုဒ္ဒေသဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသံ–သို့၊ အာဂစ္ဆတိ–၏။

သီလဝိပတ္တိ–တည်း၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓော–ပါရာဇိကအာပတ်အစုတည်း၊ ဧကေန–တစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနေန–သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ–ဖြစ်၏၊ ကာယတော စ–ကိုယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတော စ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ–၏၊ ဝါစတော–နှုတ်ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)၊ [ကိုယ်ရယ်, နှုတ်ရယ်, ကိုယ်နှုတ်ရယ်, ကိုယ်စိတ် နှုတ်စိတ်, ကိုယ်နှုတ်စိတ်"ဟူသော သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးတွင် "ကိုယ်စိတ်"ဟူသော အင်္ဂါ ၂ ပါးရှိသော သမုဋ္ဌာန်တစ်ပါးကြောင့်ဖြစ်သည်၊ နှုတ်ကြောင့်ကား မဖြစ်–ဟူလို၊ နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းကို မှီ၍သိပါ။] အာပတ္တာဓိကရဏံ–အာပတ္တာဓိကရဏ်းတည်း၊ ဒွီဟိ–န်သော၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါဝိနယေန–သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေန–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မတိ–ငြိမ်း၏။

ပညတ္တိ–သိက္ခာပုဒ် မာတိကာဟူသော ပညတ်တော်သည်၊ ဝိနယော–ဝိနယ တည်း၊ ဝိဘတ္တိ–အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီသည်၊ အဘိဝိနယော–တည်း၊ [ပါတိမောက္ခ, အဓိပါတိမောက္ခ တူပြီ။] အသံဝရော–မစောင့်စည်းခြင်းသည်၊ (ကျူးလွန်ခြင်းသည်)၊ ဝိပတ္တိ–ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ (ပထမ ပါရာဇိကသိက္ခာ၏ ပျက်စီးခြင်းတည်း၊)၊ သံဝရော–စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ (မကျူးလွန်ခြင်းသည်၊) သမ္ပတ္တိ–(ပထမပါရာဇိကသိက္ခာ၏ ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊) ကာ ပဋိပတ္တိ–ကာ ပဋိပတ္တိဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဧဝရူပံ–ဤသို့သဘောရှိသော မေထုန်အကျင့်ကို၊ န ကရိဿာမိ–မပြုအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်၏ အပိုင်း အခြားတိုင်အောင်၊ အာပါဏကောဋိကံ–အသက်၏ အဆုံးစွန်တိုင်အောင်၊ သိက္ခာ ပဒေသု–ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ သမာဒါယ–ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ–ဆောက် တည်၍၊ သိက္ခတိ–ကျင့်၏၊ (အယံ–ဤကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဋိပတ္တိ–တည်း၊) ပထမ ပါရာဇိကသည် မာတိကာအားဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တစ်ပုဒ်သာ ဖြစ်သော်လည်း၊ ပဒ ဘာဇနီ၌လည်းကောင်း, ဝိနီတဝတ္ထု၌လည်းကောင်း လာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပါ ရည်ရွယ်၍ "သိက္ခာပဒေသု"ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။]

ဒသ–န်သော၊ အတ္ထဝသေ–စီးပွားအထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ–၍၊ သံဃသုဋ္ဌုတာယ–သံဃာ၏ ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကိုလက်ခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သံဃဖာသုတာယ–သံဃာ၏ ဣရိယာပုထ် ၄ ဖြာ, ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဒုမ္မင်္ကူနံ–မဲ့ယဉ်းသဖြင့် အရှက်အဝါမရှိသူတို့၏ အဖြစ်သို့ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ–သီလမရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ–တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာ ယ–နှိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာနံ–သီလရှိသဖြင့် လူအများတို့ လေးစား ချစ်ခင်အပ်သူတို့၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ–ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရာယ–ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ–မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ–အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ–စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သမ္ပရာယိကာနံ–တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ–ပြုအပ်သော မကောင်းမှုအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခအထူး တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယ–တားမြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အပ္ပသန္နာနံ–သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူတို့၏၊ ပသာဒါယဝါ–ကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာနံ–သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီးသူတို့၏၊ ဘိယျောဘာဝါယဝါ–ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ–သဒ္ဓမ္မ ၃ ဖြာ, ကြာရှည်စွာ တည်တံ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ–သံဝရဝိနည်း စသော ဝိနယ ၄ လီကို ချီးမြှောက်ချီးမြှင့်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ–ဝိနည်း ၄ ပါးကို မြှောက်စား ချီးပင့်ခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ–ကို၊ ပညတ္တံ–မူအပ်ပြီ၊ [“သံဃသုဋ္ဌုတာယ”စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် သုဒ္ဓိနကဏ္ဍ ဘာသာဋီကာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ။]

သေက္ခာ စ–သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာ စ–ကလျာဏပုထုဇ္ဇဉ်တို့သည်လည်းကောင်း [“ကလျာဏကာ”၌ သမာသန္တ ကပစ္စည်း။] သိက္ခန္တိ–ကျင့်ကြကုန်ဆဲ၊ အရဟန္တော–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ–နံ၏၊ သိက္ခာကာမေသု–သိက္ခာ ၃ ပါးကိုလိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ဌိတံ–၏၊ ယေသံ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(နှုတ်၌)၊ ဝတ္တတိ–ဖြစ်၏၊ တေ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ–နံ၏၊ ကဿ ဝစနန္တိ–ကဿ ဝစနံဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ အရဟတော–သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ–သော၊ ဘဂဝတော–၏၊ (ဝစနံ–စကားတော်တည်း၊) ကေနာဘတန္တိ–ကေနာဘတံဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ပရမ္ပရာဘတံ–အဆက်ဆက်သော ထေရ်တို့သည် ဆောင်အပ်ပြီ၊ (ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ–၏။)

(၃)ဂါထာများ၏အနက်။ ။ဥပါလိ–ဥပါလိထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒါသကောစေဝ–ဒါသကထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ သောဏကော–သည်လည်းကောင်း၊ သိဂ္ဂဝေါ–သည်လည်းကောင်း၊ တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တေန–မောဂ္ဂလိဗြဟ္မာ၏ သားဖြစ်သော တိဿထေရ်အားဖြင့်၊ ပဉ္စမာ–ငါးပါးမြောက်ဖြစ်

ဥပါလိဒါသကောစေဝ။ ။“ပရမ္ပရာဘတံ”ဟူသော အဖြေနှင့်စပ်၍ အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်တော်မူလာသော ထေရ်တို့ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဥပါလိ ဒါသကောစေဝ”စသော ဂါထာတို့ကို ရှေးသီဟိုဠ်ထေရ်တို့ မိန့်တော်မူကြသည်၊ ထိုဂါထာတို့တွင် “ဥပါလိ၊ပေ၊အာဂနုံ” ဂါထာဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်၌အဆက်ဆက်သောထေရ်တို့ကိုပြသည်၊ တတော မဟိန္ဒော ဣဋ္ဋိယော ဝိနယံ တေ ပကာသေသုံ တိုင်အောင်သော ဂါထာတို့ဖြင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အဆက်ဆက်ထေရ်တို့ကို ပြသည်။ [“တတော မဟိန္ဒော ဣဋ္ဋိယောစသော ဂါထာတို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ၉ ဗာဟိရနိဒါနအဖွင့်အစ၌ ပြထားပြီ။]

ကုန်သော၊ တေ-ဤရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ မေဇ္ဈသီရိဂုဓေယ-သမြေပြင်နှင့် တူသော အမည်ရှိသောကျွန်း၌၊ (သာရတ္ထအလို)၊ တစ်နည်း၊ မေဇ္ဈသီရိဂုဓေယ-သမြေပြင်နှင့်တူသော အသရေရှိသော အမည်ရှိသောကျွန်း၌၊ (ဝိမတိအလို)၊ ဝိနယံ-ဝိနည်းပိဋကကို၊ အာနေသုံ-ဆောင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ["ဝိနယံ အာနေသုံ"ဟု ထည့်ပါ၊ "မေဇ္ဈသီရိဂုဓေယ"၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသံဂါယနာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ မဟိန္ဒော-မဟိန္ဒထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဋိယော-သည်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိယော-သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဗလော-သည်လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော၊ ဘဒ္ဒသာလော-ဘဒ္ဒသာလ အမည်ရှိသော ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညာ-ကြီးသောပညာ ရှိကုန်သော၊ ဧတေ နာဂါ-ဤရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဇမ္ဗုဒီပါ- ဇမ္ဗုဒီပ်မှ၊ ဣဓ-ဤသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိယာ-တမ္ဗပဏ္ဏိမည်သော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိနယံ ပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဝါစယိံသု-ဆိုစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ပို့ချကြကုန်ပြီ၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ နိကာယေ-နိကာယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တ-၇ ကျမ်းကုန်သော၊ ပကရဏာဓေဝ-အဘိဓမ္မာကျမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါစေသုံ-နံပြီ၊ ["ပဉ္စနိကာယေ"အရ ဝိနည်း, အဘိဓမ္မာမှ တစ်ပါးသော နိကာယ်ငါးရပ်ကို ယူပါ။]

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ မေဓာဝီ-ထက်မြက် လျင်မြန်သော ပညာရှိသော၊ အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ တိဿဒတ္တောစ-တိဿဒတ္တထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသောရွံ့ရှားခြင်းရှိသော၊ ကာဠသုမနော-သည်လည်းကောင်း၊ ဒီဃနာမကော-ဒီဃအမည်ရှိသော၊ ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ ဒီဃသုမနောစ-ဒီဃသုမန ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤကဏ္ဍအားပုဒ်အားလုံးကို "ပကာသေသုံ"၌ လှမ်းစပ်၊ နောက်နောက်ကဏ္ဍအားပုဒ်တို့လည်း နည်းတူ။]

ပုနဒေဝ-တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ကာဠသုမနော-ကာဠသုမနထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ["သုမန" ဟူသော အမည်တော်ချင်းထပ်၍ "ပုနဒေဝ"ဟု ဆိုသည်၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းချည်း။] နာဂတ္ထေရော စ-နာဂထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ-ထက်မြက်လျင်မြန်သော ပညာရှိသော၊ တိဿတ္ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ ဒေဝတ္ထေရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ-သာလျှင်၊ မေဓာဝီ-သော၊ ဝိနယေစ-၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသောရွံ့ရှားခြင်းရှိသော၊ သုမနော-သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတော-သော၊ ဂဇောဝ-ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့၊ ဒုပ္ပဓံသိယော-မဖျက်ဆီးအပ်, မဖျက်ဆီးနိုင်သော၊ စူဠနာဂေါ-စူဠနာဂထေရ်သည်လည်းကောင်း။

ရေဟာဏေ–ရေဟာဏ နေပြည်၌၊ သာဓုပူဇိတော–သူတော်ကောင်းတို့ ပူဇော်အပ်သော၊ ဓမ္မပါလိတနာမကော စ–ဓမ္မပါလိတ အမည်ရှိသော ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ တဿ–ထိုဓမ္မပါလိတထေရ်၏၊ သိဿော–တပည့်ဖြစ်သော၊ မဟာပညော–သော၊ တိပေဋကော–ပိဋက ၃ ပုံရှိသော၊ ဝါ–ပိဋက ၃ ပုံကို ဆောင်သော၊ ခေမနာမော–ခေမအမည်ရှိသော၊ (ယော ထေရော–သည်၊) ဒီပေ–သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ တာရကရာဇာဝ–ကြယ်များသေဋ္ဌနင်း, ရွှေလမင်းကဲ့သို့၊ ပညာယ–ဖြင့်၊ အတိရောစထ–အလွန်တင့်တယ်ပြီ၊ (သော စ–ထိုခေမထေရ်သည်လည်းကောင်း။)

မေဓာဝီ–သော၊ ဥပတိဿော စ–ဥပတိဿ ထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟာကထီ–မြတ်သော တရားစကားရှိသော၊ ဝါ–မြတ်သော ဓမ္မကထိကဖြစ်သော၊ ဖုဿဒေဝေါ–သည်လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ–လျှင်၊ မေဓာဝီ–သော၊ သုမနော–သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတော–သော၊ ပုပ္ဖနာမော–(ပဒုမ္မာကြာ)ပန်းအမည်ရှိသော မဟာပဒုမထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ [ပုပ္ဖနာမောတိ မဟာပဒုမတ္ထေရော၊ ဋီကာ။] မဟာကထီ–သော၊ ဝါ–သော၊ သဗ္ဗတ္ထ ပိဋကေ–ပိဋက ၃ ပုံ အလုံးစုံ၌၊ ကောဝိဒေါ–ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ မဟာသိဝေါ–သည်လည်းကောင်း။

ပုနဒေဝ–လျှင်၊ မေဓာဝီ–သော၊ ဝိနယေ စ–၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ–သော၊ ဥပါလိ–သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညော–သော၊ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ–သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော အနွယ်၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ မဟာနာဂေါ–သည်လည်းကောင်း၊ ပုနဒေဝ–လျှင်၊ မေဓာဝီ–သော၊ သဗ္ဗတ္ထပိဋကေ–၌၊ ကောဝိဒေါ–သော၊ အဘယော–အဘယထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ–သော၊ ၊ပေ၊ တိဿတ္ထေရော စ–သည်လည်းကောင်း၊ တဿ–ထိုတိဿထေရ်၏၊ သိဿော–သော၊ မဟာပညော–သော၊ ဗဟုဿုတော–သော၊ ပုပ္ဖနာမော–မြတ်လေးပန်းနှင့်တူသော သုမန အမည်ရှိသော၊ (ယော ထေရော၊) သာသနံ–ကို၊ အနုရက္ခန္တော–အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူလျက်၊ ဇမ္ဗုဒီပေ–၌၊ ပတိဋ္ဌိတော–တည်ပြီ၊ (သော စ–ထိုသုမနထေရ်သည်လည်းကောင်း။)

မေဓာဝီ–သော၊ ဝိနယေ စ–၌လည်း၊ ဝိသာရဒေါ–သော၊ စူဠာဘယော စ–စူဠာဘယထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ, တိဿတ္ထေရော စ– သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ, စူဠဒေဝေါ စ–သည်လည်းကောင်း၊ မေဓာဝီ သဗ္ဗတ္ထဝိနယေ–အလုံးစုံသော ဝိနည်း၌၊ ကောဝိဒေါ, သိဝတ္ထေရော စ–သည်လည်းကောင်း၊ မဟာပညာ–ကြီးသောပညာရှိကုန်သော၊ ဝိနယညူ–ဝိနည်းကို တတ်သိကုန်သော၊ မဂ္ဂကောဝိဒေါ–နတ်ပြည်လမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်းတို့၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ ဧတေ နာဂါ–ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိယာ–တမ္ဗပဏ္ဏိမည်သော၊ ဒီပေ–သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိနယံ ပိဋကံ–ဝိနည်းပိဋကကို၊ ပကာသေသုံ–ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ပရမ္ပရာဘာဏဟူသော အစဉ်ဖြ နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်အပြီးတည်း။

၄။ ဒုတိယ ပါရာဇိကာ။ ။ဤဒုတိယ ပါရာဇိကၐ္ဍ ပဌမ ပါရာဇိကကဲ့သို့ "ယံ တေန ။ပေ၊ ကတ္ထ ပညတ္တံ၊ ကံ အာရဗ္ဘ"စသော ပုစ္ဆာဝါကျ သီးခြားပါရမည်၊ ပါဠိတော်၌ကား မြှုပ်ထားအပ်ပါသည်၊ သို့သော် လွယ်ကူအောင် ပါဠိတော်ရှိသည့် အတိုင်းသား အနက်ပေးပါမည်။

တေနတာ၊ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ ဒုတိယံ–ဒုတိယဖြစ်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ–ကို၊ (ပညတ္တံ၊ တံ–ထိုဒုတိယပါရာဇိကကို၊) ကတ္ထ–၌၊ ပညတ္တံ–နည်း၊ ဣတိ–ဤပုစ္ဆာ၌၊ ရာဇဂဟေ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ (ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊) ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) ကံ–ကို၊ အာရဗ္ဘ–၍၊ (ပညတ္တံ–နည်း၊) ဣတိ–ဤပုစ္ဆာ၌၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တံ–အိုးထိမ်းသည်၏သားဖြစ်သော၊ ဓနိယံ–ဓနိယကို၊ အာရဗ္ဘ (ပညတ္တံ ဣတိ ဟောတိ၊) ။ပေ၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော, ဓနိယော–သည်၊ ရညော–ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ ဒါရူနိ–သစ်တော်တို့ကို၊ အဒိန္နံ–မပေးအပ်သောဥစ္စာကို၊ အာဒိယိ–ယူပြီ၊ ။ပေ၊ သိယာ–ရှိခါ၊ ။ပေ၊ ဝါစတော–ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)–မဖြစ်၊ [ဤသို့ စသည် ဖြင့် "ကေနာဘတန္တိ ပရမ္မရာဘတံ"တိုင်အောင် "ဣတိ–ဤသို့သောအဖြေသည်၊ ဟောတိ"ဟု ပေးပါ၊ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။]

၅။ တတိယ ပါရာဇိကာ။ ။ဤ၌ကား သီးခြားဖြစ်သော ပုစ္ဆာဝါကျကိုလည်း ကောင်း၊ "ယံ တေန ။ပေ၊ သမ္ဗသမ္ဗုဒ္ဓေနဟူသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊ ပါဠိတော်၌ ရှိသည့်အတိုင်းသာ အနက်ပေးပါမည်၊ တတိယံ–သော၊ ပညတ္တံ–နည်း၊ ဣတိ–ဤပုစ္ဆာ၌၊ ဝေသာလိယံ–ဝေသာလီမြို့၌(ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဟောတိ) ။ပေ၊ သမ္ဗဟုလေ–များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာရဗ္ဘ (ပညတ္တံ၊) ။ပေ၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝေါရောပေသုံ–နှင်းကြကုန်ပြီ၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

၆။ စတုတ္ထ ပါရာဇိကာ။ ။[တတိယပါရာဇိကကဲ့သို့ ပေယျာလမြှုပ်ထားပုံကို သိပါ။] ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ–ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌နေကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခူ, ဂိဟီနံ–လူတို့အား၊ အညမညဿ–အချင်းချင်း၏၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ–၏၊ ဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိံသု–ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

စတ္တာရော ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတာ။

တဿ–ထိုပါရာဇိကာ၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ဥဒါန်းကား၊ မေထုန–မေထုနသိက္ခာပုဒ်လည်း ကောင်း၊ ။ပေ၊ ဥတ္တရိ–ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ စတ္တာရိ–ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာနိ–တို့သည်၊ ဆေဇ္ဇဝတ္ထူ–သာသနာတော်ဝယ် အမြစ် အရင်း၏ ပြတ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့တည်း၊ အသံသယ–မယုံးမှားအပ်, မယုံမှား ထိုက်ကုန်၊ ဣတိ–တဿုဒ္ဒါန စကားရပ်, အပြီးသတ်တည်း။

၂။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

အမှာ။ ။ဤမှ နောက်၌ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်များကို နည်းမှီ၍ သိပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်၊ ပါတိမောက်နှင့်တူသောပုဒ်တို့ကိုလည်း ထို နိဿယ အတိုင်းပေးပါ။

၈။ တေနတာ ။ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ ဥပက္ကမိတွာ–လုံ့လပြု၍၊ အသုစိ–သုတ်ကို၊ မောစေန္တဿ–လွှတ်စေသောရဟန်း၏၊ ယံ (ယော)–သံဃာဒိ သေသော–အကြင် သံဃာဒိသေသ်ကို၊ (ပညတ္တော–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ သော– ထိုသံဃာဒိသေသ်ကို) ကရွာ–အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တော–နည်း၊ (အဖြေဝါကျ၌) အာယသ္မန္တံ သေယျသကံ–အရှင်သေယျသကကို၊ အာရဗ္ဘ ။ပေ၊ အာယသ္မာ သေယျသကော–အရှင်သေယျသကသည်၊ ဟတ္ထေန ။ပေ၊ မောစေသိ–လွှတ်စေပြီ၊ ။ပေ၊ တတိယေန–သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဒေသေန–သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသဖြင့်၊ ။ပေ။

၉။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ, ကာယသံသဂ္ဂံ–ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်းသို့၊ သမာ ပဇ္ဇန္တဿ–ရောက်သော ရဟန်း၏၊ [ယံ(ယော) သံဃာဒိသေသော စသည် ပေးပါ၊ "အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိံ–အရှင်ဥဒါယီကို၊ ။ပေ၊ သမာပဇ္ဇိ–ရောက်ပြီ" နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။] (၁၀)။ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ, ဝါစာဟိ– တို့ဖြင့်၊ ဩဘာသေန္တဿ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဩဘာသိ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၁)။ မာတုဂါမဿ သန္တိကေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ, ဘာသန္တဿ–ပြောဆိုသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အဘာသိ–ပြောဆိုပြီ။ (၁၂)။ သဉ္စရိတ္တံ–မိန်းမယောကျ်ား ၂ ဦးသားတို့၏ အလယ်၌ လှည့်လှည်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ–အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာ ပဇ္ဇန္တဿ–၏၊ ။ပေ။

၁၃။ သညာစိကာယ–ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ကုဋိံ– ဥလ္လိမ္ပိတ္တစသော ကျောင်းငယ်ကို၊ ကာရာပေန္တဿ–ပြုစေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ– ဆောက်လုပ်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အာဠဝကာ–အာဠဝီတိုင်း၌မွေးဖွားကုန် သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ။ပေ၊ ကာရာပေသုံ–ပြုစေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၄)။ မဟလ္လကံ ဝိဟာရံ ကာရာပေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ အာယသ္မာဆန္နော–သည်၊ ဝိဟာရဝတ္ထုံ–ကျောင်း၏တည်ရာ မြေကို၊ (ကျောင်းဆောက်ဖို့ နေရာကို) သောဓေန္တော– သုတ်သင် ရှင်းလင်းလသော်၊ အညတရံ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ စေတိယ ရုက္ခံ–စေတီဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊ (ပူဇော်ထိုက်၏ဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊) ဆေဒါပေသိ–ဖြတ်စေပြီ။

၁၅။ ဘိက္ခုံ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေန္တဿ–စွပ်စွဲ ဖျက်ဆီးသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ မေတ္တိယဘုမ္မဇကော–မေတ္တိယ, ဘုမ္မဇကမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ။ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ–အရှင်ဒဗ္ဗကို၊ ။ပေ၊ အနုဒ္ဓံသေသုံ–န်ပြီ။

၁၆။ ဘိက္ခုံ အညဘာဂိယဿ ။ပေ၊ အနုရုဒ္ဓံသေန္တဿ–၏၊ ။ပေ။

၁၇။ သံဃဘေဒကဿ–သံဃာကို ကွဲပြားစေတတ်သော။ (သံဃာသင်းခွဲသော)၊ ယာဝတတိယံ–၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာယ–ဉတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–ပြောဆိုပါလျက်၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ–အယူကို မစွန့်သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ။ပေ၊ ဒေဝဒတ္တံ–အရှင်ဒေဝဒတ်ကို၊ ။ပေ၊ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ, ပရက္ကမိ–အားထုတ်ပြီ၊ ။ပေ။ (၁၈)။ ဘေဒါနုဝတ္တကာနံ–သံဃာအသင်းခွဲသော ရဟန်းသို့အတုလိုက်၍ကျင့်ကုန်သော၊ [“ဘေဒ”ဖြင့် ဘေဒကတိုင်အောင်ယူပါ၊ တစ်နည်း၊, “ဘေဒကာနုဝတ္တကာနံ”ဟု ဆိုလိုလျက် (က)ကို ချေထားသည်၊ ကတာပတ္တိဝါရ၌ကား “ဘေဒကာနုဝတ္တကာ”ဟု ပင်ရှိသည်။] ယာဝတတိယံ, သမနုဘာသနာယ–ဖြင့်၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တာနံ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ။ပေ၊ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ, သံဃဘေဒါယ–ငှာ၊ ပရက္ကမန္တဿ–အားထုတ်သော၊ ဒေဝဒတ္တဿ–၏၊ ဝါ–သို့၊ အနုဝတ္တကာ–အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်သည်၊ ဝဂ္ဂဝါဒကာ–ဝဂ်ဖြစ်ကြောင်း စကားကို ပြောဆိုတတ်ကုန်သည်၊ အဟေသုံ–ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ။ပေ။

၁၉။ ဒုဗ္ဗစဿ–ခဲယဉ်းသောစကားရှိသော၊ (ဝိမတိအလို)၊ ဝါ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသော၊ (ကင်္ခါဋီကာသစ် အလို)၊ ယာဝ တတိယံ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ။ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ–အရှင်ဆန္နကို၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့သည်၊ သဟဓမ္မိကံ–သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်သော်၊ အဝစနီယံ–မိမိကို၊ အဝစနီယံ–မဆိုထိုက်သူကို၊ အကာသိ–ပြုပြီ။ ။ပေ။

၂၀။ ကုလဒူသကဿ–အမျိုး ၄ ပါးတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးသော၊ ယာဝ တတိယံ ။ပေ ။ဘိက္ခုနော–၏၊ ။ပေ၊ အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကာ–အဿဇိ, ပုနဗ္ဗသုကတို့မည်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာရဗ္ဘ ။ပေ၊ သံဃေန–သည်၊ (သံဃာက)၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတာ–ပြုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗဇနီယကံရှိကုန်သည်၊ (ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ)၊ ဘိက္ခူ–ကံပြုသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဆန္ဒဂါမိတာ–ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ဒေါသဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ မောဟဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ ဘယဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေသုံ–ရောက်စေကြကုန်ပြီ ။ပေ၊ [တဿုဒ္ဒါနံ လွယ်ပြီ။] တေရသ သံဃာဒိသေသာ နိဋ္ဌိတာ။

၃။ အနိယတကဏ္ဍ

၂၁။ ပဌမော–သော၊ ယံ (ယော) အနိယတော–အကြင် အနိယတကို၊ (ပညတ္တော)ဟု ပေး၊ (၂၂) အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ–တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော–မျက်စိ၏ကွယ်ရာ၌၊ ပဋိစ္ဆန္နေ အလံ ကမ္မနိယေ အာသနေ–၌၊ နိသဇ္ဇံ–ထိုင်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ–ပြုပြီ၊ ပေ၊ စတုတ္ထေ န–၄ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဒေသေန–အနိယတုဒ္ဒေသဖြင့်၊ ပေ၊ သိယာ–ရံခါ၊ သီလဝိပတ္တိ–တည်း၊ ["ပါရာဇိကေန ဝါ, သံဃာဒိသေသေန ဝါ"ကို ရည်ရွယ်သည်။] သိယာ, အာစာရဝိပတ္တိ–တည်း၊ ["ပါစိတ္တိယေန ဝါ"ကို ရည်ရွယ်သည်။] (၂၃) "ရဟော–နား၏ ကွယ်ရာ၌"ဟူသော ပုဒ်သာ ထူး၏။

တသလ္လုံ့ချိန်။။အလံ ကမ္မနိယဋ္ဌေ–အလံ ကမ္မနိယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမအနိယတသိက္ခာပုဒ်၊ တထေဝ(တထာ+ဧဝ)–ထိုမှတစ်ပါး၊ န ဟောဝ ခေါ–န ဟောဝ ခေါပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၊ (ဣတိ–သို့၊) အနိယတာ–တို့ကို၊ တာဒိနာ–တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌေန–မြတ်သော ဘုရားရှင်သည်၊ သုပညတ္တာ–ကောင်းစွာ ပညတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ဧကော ဧကာယ။။အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ ဧကော–တစ်ပါးတည်းသည်၊ (ဟုတ္វာ) ဧကာယ–တစ်ယောက်တည်းသော၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ပေ၊ ကပ္ပေသိ–ပြီ၊ ဤသို့ တစ်နည်း ပေးပါ၊ အချို့နေရာ၌ကား "ဧကော–တစ်ပါးတည်းသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ဧကာယ–သော၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ"ဟု ပေးရသည်၊ နေရာတိုင်း ဤနည်းချည်းတည်း။

၄။ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

[ပါဠိတော်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုနိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။]

၁–ကထိနဝဂ်

၂၄။ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ အတိရေကစီဝရံ–ကို၊ ဓာရေယျ–ဆောင်ရာကို၊ ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ အတိရေကစီဝရံ–ကို၊ ဒသာဟ–ဆယ်ရက်ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ–လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ နိဿဂ္ဂိယံ–စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော၊ ယံ ပါစိတ္တိယံ–ကို၊ (ပညတ္တံ) ပေ၊ တေရေသံ–ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ (၂၅) ကေရတ္တံ့, တိစီဝရေန–နှင့်၊ ဝိပ္ပဝသန္တဿ–ကင်း၍နေသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဟတ္ထေ–လက်၌၊ စီဝရံ, နိက္ခိပိတွာ–ထားခဲ့၍၊ သန္တရုတ္တရေန–သင်းပိုင်နှင့်ဧကသီဖြစ်သော ကိုယ်ရုံဖြင့်၊ [ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတည်း။] ဇနပဒစာရိကံ–ဇနပုဒ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို၊ (ဇနပုဒ် ဒေသစာရီကို)၊ ပက္ကမိံသု–ဖဲသွားကုန်ပြီ၊ ပေ။

၂၆။ အကာလစီဝရံ–ကို ပဋိဂ္ဂဟေတွာ–ခံယူပြီး၍၊ မာသံ–တစ်လကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ အတိက္ကမေသုံ–လွန်စေကြကုန်ပြီ၊ (၂၇) အညာတိကာယ, ဘိက္ခုနိယာ–သည်၊ (စာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ–ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ပုရာဏစီဝရံ–ကို၊ ဓောဝါပေန္တဿ–ဖွပ်လျှော်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဓောဝါပေသိ–ဖွပ်လျှော်စေပြီ၊ ။ပေ၊ (၂၈) အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော စီဝရံ, ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ–ခံယူသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–ခံယူပြီ၊ ။ပေ။

၂၉။ အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ ။ပေ၊ ဝိညာပေန္တဿ–တောင်းသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ သက္ကျပုတ္တံ–သာကီဝင်မင်းတို့၏ သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မန္တံ ဥပနန္ဒံ–အရှင်ဥပနန္ဒကို၊ ။ပေ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တံ–သူဌေးသားကို၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝိညာပေသိ–တောင်းပြီ၊ ။ပေ၊ (၃၀) အညာတကံ ။ပေ၊ တဒုတ္တရိ–ထိုသင်းပိုင်ကိုယ်ရုံထက် အပိုအလွန်၊ စီဝရံ ဝိညာပေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ–ခြောက်ယောက်အစု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့မည်သော၊) ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ။ပေ၊ မတ္တံ–အတိုင်းအရှည်ကို၊ န ဇာနိတွာ–မသိမူ၍၊ ဗဟုံ–များစွာ၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝိညာပေသုံ–တောင်းကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

၃၁။ ပုဗ္ဗေ, အပ္ပဝါရိတဿ–မဖိတ်ဖူးအပ်ပဲ၊ အညာတကံ–သော၊ ဂဟပတိကံ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ, စီဝရေ, ဝိကပ္ပံ–သို့၊ အာပဇ္ဇန္တဿ–ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အာပဇ္ဇိ–ရောက်ပြီ။ပေ၊ (၃၂) လွယ်ပြီ၊ (၃၃) အတိရေကတိက္ခတ္တုံ–၃ ကြိမ်ထက်အလွန်၊ စောဒနာယ–တောင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဆက္ခတ္တုံ–၆ ကြိမ်ထက်အလွန်၊ ဌာနေန–ရပ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ–ကို၊ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တဿ–ပြီးစေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အာယသ္မာ ဥပနန္ဒော–သည်၊ ဥပါသကေန–သည်၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ အဇ္ဇဏှော–ယနေ့တစ်ရက်မျှ၊ အာဂမေဟိ–ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ နာဂမေသိ (န+အာဂမေသိ)–မဆိုင်းငံ့၊ ။ပေ၊ ပဌမော–သော၊ ကထိနဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၂။ ကောသိယဝဂ်

၃၄။ ကောသိယမိဿကံ, သန္ထတံ–ကို၊ ကာရာပေန္တဿ–ပြုစေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ကောသိယကာရကေ–ပိုးချည်ကို ပြုလုပ်သူတို့ကို၊ ဝါ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ, ဧဝံ–သို့၊ အာဟံသု–ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ–န်သနည်း၊) အာဝုသော–ငါ့ရှင် ဒါယကာတို့၊ ဗဟူ–န်သော၊ ကောသကာရကေ–အိမ်ကိုပြုတတ်သော ပိုးကောင်ငယ်တို့ကို၊ ပစထ–ပြုတ်ကြကုန်လော၊ အမှာကမ္ပိ–တို့အားလည်း၊ ဒဿထ–လှူကြရကုန်လတ့်၊ မယမ္ပိ–တို့သည်လည်း၊ ကောသိယမိဿကံ သန္ထတံ ကာတုံ, ဣစ္ဆာမ–အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၃၅) သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဧဠကလောမာနံ သန္ထတံ ကာရာပေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ ကာရာပေသုံ–ပြုစေကြကုန်ပြီ။

၃၆။ ဩဒါတာနံ–ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏၊ တုလံ–တစ်ချိန်ကို လည်းကောင်း၊ ဂေါစရိယာနံ–ညိုရွှေရောရောင်, ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး တို့၏၊ တုလံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတွာ–၍၊ ။ပေ၊ ယောကသော၀–အနည်း ငယ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဩဒါတံ–ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးကို၊ အန္တေ– အစွန်၌၊ အာဒိယတွာ–ယူပြီး၍၊ တထေ၀–ထိုအတူပင်၊ သုဒ္ဓကာဠကာနံ ။ပေ၊ ကာရာပေသုံ၊ပေ၊ (၃၇) အနုဝဿံ–နှစ်စဉ်၊ သန္ထတံ ။ပေ၊ ကာရာပေန္တိ ဿ ။ပေ။

(၃၈) ပုရာဏသန္ထတဿ ။ပေ၊ သန္ထတာနိ–အခင်းတို့ကို၊ ဥဇ္ဈိတွာ–စွန့်၍၊ အာရညိကင်္ဂ–အာရညကင် ဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [တော၌ နေခြင်း အလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကိုလည်းကောင်း၊] ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂ–ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [အပေါင်းအာမိသ၏ သပိတ်၌ ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါန စေတနာကိုလည်းကောင်း၊] ပံသုကူလိကင်္ဂ– ပံသုကူဓုတင်ကိုလည်းကောင်း၊ [မြေပေါ်၌လွှား, မြေမှုန့်များနှယ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါန စေတနာကိုလည်းကောင်း၊] သမာဒိယိံသု–ကောင်းစွာယူကြကုန်ပြီ၊ ဝါ–ဆောက် တည်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

၃၉။ ဧဠကလောမာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, တိယောဇနံ–သုံးယူဇနာကို၊ အတိက္ကာ မေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ အတိက္ကာမေသိ–ကျော်လွန်စေပြီ၊ ။ပေ၊ (၄၀) လွှယ်ပြီ၊ (၄၁) ရူပိယံ–ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ–ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ– ခံယူပြီ၊ ။ပေ၊ (၄၂) နာနပ္ပကာရကံ ရူပိယသံဝေါဟာရံ, သမာပဇ္ဇန္တဿ– ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ (၄၃) လွှယ်ပြီ။

ဒုတိယော–သော၊ ကောသိယဝဂ္ဂေါ–တည်း။

● ● ● ● ● ● ● ● ●

၃။ ပတ္တဝဂ်

၄၄။ အတိရေကပတ္တံ–ကို၊ ဒသာဟံ–ဆယ်ရက်ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ– လွန်စေသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဓာရေသုံ–ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၄၅) ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန ။ပေ၊ စေတာပေန္တဿ–တောင်းသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အပ္ပမတ္တကေန–အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘိန္နေနပိ–အကွဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကေန–သော၊ ခဏ္ဍေနပိ–အပြတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊(အပဲ့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) ဝိလိခိတမတ္တေနပိ– ရေးခြစ်အပ်ကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ဤပုဒ်တို့ကား ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတို့တည်း။] ဗဟူ, ပတ္တေ–တို့ကို၊ ဝိညာပေသုံ–တောင်းကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၄၆) ဘေသဇ္ဇာနိ– ဆေးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ, အတိက္ကာမေန္တဿ–လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အတိက္ကာမေသုံ–လွန်စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ ကထိနကေ–ကထိနကာသမှုဋ္ဌာန်တည်း၊

[ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့် သမုဋ္ဌာန်ချင်းတူသောကြောင့် "ကထိနကေ"ဟု ဆိုသည်၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့ဝယ် "ဧဠကလောမေ, ပဒသောဓမ္မေ"စသည် ဖြင့် ဆိုရာ၌လည်း နည်းတူ သိပါ။]

၄၇။ ဂိမှာနေ-နွေလသည်၊ အတိရေကမာသေ-တစ်လထက် အလွန်သည်၊ သေသေ-ကြွင်းလသော်၊ ဝါ-ကြွင်းသေးလျက်၊ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ-မိုးရေခံ သင်္ကန်းကို၊ ပရိယေသန္တဿ-ရှာမှီးသောရဟန်း၏၊ ။ပေ။

၄၈။ ဘိက္ခုဿ သာမံ စီဝရံ ဒတွာ, ကုပိတေန (ကုပိတဿ)-စိတ်ဆိုးသည် (ဖြစ်၍)၊ အနတ္တမနေန (အနတ္တမနဿ)-မိမိစိတ်မရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ အစ္ဆိန္ဒန္တဿ-လုယူသောရဟန်း၏၊ ။ပေ။ အစ္ဆိန္ဒိ-လုယူပြီ၊ ။ပေ။ (၄၉) သာမံသုတ္တံ ။ပေ။ ဝါယာပေန္တဿ-ယက်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ။ ဝါယာပေသုံ-ယက်စေကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ (၅၀) ပုဗ္ဗေ-၌ အပ္ပဝါရိတဿ-မဖိတ်အပ်ဖူးပဲ၊ ("အာပဇ္ဇန္တဿ" ၌စပ်၊) အညာတကဿ ဂဟပတိဿ ။ပေ။ အာပဇ္ဇန္တဿ-ရောက်သောရဟန်း၏၊ ။ပေ။

၅၁။ အစ္စေကစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, စီဝရကာလသမယံ-သင်္ကန်းကာလ, သမယကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-၏၊ ။ပေ။ (၅၂)။ တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ ။ပေ။ အတိရေကဆာရတ္တံ-ခြောက်ညဉ့်ထက်အလွန်၊ ဝိပ္ပဝသန္တဿ-ကင်း၍နေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ။ ဝိပ္ပဝသိံသု-ကင်း၍ နေကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ (၅၃)။ ဇာနံ-ဇာနန္တဿ-သိလျက်၊ သံဃိကံ ။ပေ။ ပရိဏာမေန္တဿ-ညွတ်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ။ ပရိဏာမေသုံ-ညွတ်စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ တတိယော-သော၊ ပတ္တဝဂ္ဂေါ-တည်း။

တိံသ, နိဿဂ္ဂိယာ, ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

တဿုဒ္ဒါနံ။ ။တဿ-ထိုနိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်၏၊ ဥဒ္ဒါနံ-ကား၊ ဒသ-ဒသ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ ဧကရတ္တိ-ဧကရတ္တိပုဒ် ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ-ဥဒေါသိတ သိက္ခာပုဒ်၊ မာသော-မာသဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်၊

၄၈။ ကုပိတေန (တဿ)။ ။စာအုပ်တို့၌ "ကုပိတေန အနတ္တမနေန"ဟု ရှိသော်လည်း တစ်ဝါကျတည်း၌ အရတူလျှင် ဝိဘတ်တူမြဲ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤ၌ "အစ္ဆိန္ဒန္တဿ"နှင့် အရတူသောကြောင့်လည်းကောင်း, "ကုပိတဿ အနတ္တမနဿ"ဟုရှိသင့်၏၊ နောက် ကတာပတ္တိဝါရ (ပဏ္ဏွင်၌) "ကုပိတော အနတ္တမနော အစ္ဆိန္ဒန္တော" ဟု ဝိဘတ်တူပင် ထိုးစံအတိုင်း ရှိပါသည်၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ကုပိတေန-အမျက်ထွက်သဖြင့်၊ အတ္တမနေန-သဖြင့်"ဟု ပေးသည်မှာလည်း သဒ္ဒါထုံးစံမကျပါ။] နောက် "ဝိဟာရနိဂ္ဂမန"သော သိက္ခာပုဒ် တို့၌ ဤအတူ စိစစ်ပါ။

ဓောဝနဉ္စ–ပုရာဏစီဝရဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၊ ပဋိဂ္ဂဟော–စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၊ အညာတံ–အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ တဉ္စ–"တံ စေ"ဟူသော ပါဌ်၌ တံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတုတ္တရိသာဒယနသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဒ္ဒိဿ–ဥဒ္ဒိဿ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမ ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘိန္နံ–ဥဘိန္နံဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်၊ ဒူတကေန စ–ဒူတေနဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရာဇသိက္ခာပုဒ်၊ (ကထိနဝဂ်အတွက်တည်း။)

ကောသိယာ–ကောသိယသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓ ဒွေဘာဂါ–သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်, ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဆဗ္ဗဿာနိ–ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်၊ နိသီဒနံ–နိသီဒနသန္ထတ သိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ–နှ်သော၊ လောမာနိ–ဧဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်, ဧဠကလောမ ဓောဝါပန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥဂ္ဂဏှေ–ဥဂ္ဂဏှေဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယ ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘော–၂ ပါးကုန်သော၊ နာနပ္ပကာရကာ–ပဌမ နာနပ္ပကာရကသိက္ခာပုဒ်, ဒုတိယနာနပ္ပကာရသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝါ–နာနပ္ပကာရံဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်, ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ (ကောသိယဝဂ် အတွက်တည်း။)

ဒွေ–နှ်သော၊ ပတ္တာနိ–ပဌမသတ္တသိက္ခာပုဒ်, ဒုတိယပတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝါ–ပတ္တသိက္ခာပုဒ်, ဦနပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘေသဇ္ဇံ–ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၊ ဝဿိကာ–ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ်၊ ပဉ္စမံ–ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အာဒါနံ–လုယူခြင်း ကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပုဒ်၊ သာမံ–သာမံဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သုတ္တဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါယာပန–စီဝရဝါယာပန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ–ဝါယာပနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ပေသကာရသိက္ခာပုဒ်၊ အစ္စေကော–အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသင်္ကံ–သာသင်္ကသိက္ခာပုဒ်၊ သံဃိကေနစ–သံဃိက သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိဏတသိက္ခာပုဒ်၊ (ပတ္တဝဂ်အတွက်တည်း။) ဣတိ–တသုဒ္ဒါန်, အပြီးသတ်တည်း။

၅။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

[ပါတိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ထိုနိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။]

၁။ မုသာဝါဒဝဂ်

၅၄။ ဓာနတာ ၊ပေ၊ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ သမ္ဗဓာန မုသာဝါဒေ–ကြောင့်၊ ယံ ပါစိတ္တိယံ–ကို၊ (ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ–ထို သမ္ဗဓာန မုသာဝါဒ ပါစိတ်ကို၊ ကတ္ထ–အဘယ်အရပ်၌၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ–ဤပုစ္ဆာ၌၊ သာဝတ္ထိယံ–၌၊ ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ (ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ယောတိ–၏၊) ကံ–ကို၊ အာရဗ္ဘ–၍၊ ပညတ္တံ–နည်း၊ ဣတိ–၌ သကျပုတ္တံ–

သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော၊ ဟတ္ထကံ-အရှင်ဟတ္ထကကို၊ ၊ပေ၊ တိတ္ထိယေဟိ- တိတ္ထိတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ သလ္လပန္တော-စကားပြောလသော်၊ အဝဇာနိတွာ-ပယ် ပြီး၍၊ ပဋိဇာနိ-ဝန်ခံပြီ၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ အဝဇာနာတိ-ပယ်ပြန်ပြီ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ထိုဝတ္ထုကြောင့်၊ (ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊) ဤသို့ စသည်ဖြင့် "ကေနာဘတန္တိ ပရမ္ပရာဘတံ" တိုင်အောင်ပေး၍ "ပုစ္ဆာတိုင်း၌ "ဉတ္တိ-ဉာ်အဖြေသည်၊ ဟောတိ"ဟု ထည့်ပါ၊ နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူပင်တည်း။]

၅၅။ ဩမသဝါဒေ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ကတ္ထ-၌၊ ပညတ္တံ-နည်း။ ၊ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ပေသလေဟိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဘဏ္ဍန္တာ-ငြင်းခုံကုန်လသော်၊ ပေသလေ-န်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဩမသိံသု- နှုတ်သီးတည်းဟူသော လှံဖြင့် ထိုးကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။

၅၆။ ဘိက္ခုပေသုညေ-ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ, ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဘဏ္ဍန ဇာတာနံ-ဖြစ်သော မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ကလဟဇာတာနံ- ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိကုန်သော၊ ဝိဝါဒါပန္နာနံ-ဆန့်ကျင်ဖက် ပြောဆိုခြင်းသို့ ရောက် ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ပေသုညံ-ညီညွတ်သူတို့ကို ကွဲပြားအောင် ချေမွှန်းတတ်သော စကားကို၊ ဝါ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပ သံဟရိံသု-ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ["ဘဏ္ဍနဇာတာနံ"စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ် ဘာသာဋီကာ, ပေသုညဝိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

၅၇။ အနုပသမ္ပန္နံ-ကို၊ ပဒသော, ဓမ္မံ-ကို၊ ဝါစေန္တဿ-တစ်ပြိုင်နက် ဆိုစေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-တစ်ပြိုင်နက်ပို့ချသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဥပါသကေ- ဥပါသကာတို့ကို၊ ပဒသော ဓမ္မံ, ဝါစေသုံ-န်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၅၈)။ အနုပသမ္ပန္နေန၊ ၊ပေ၊ ကပ္ပေန္တဿ-ပြုသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ကပ္ပေသုံ-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၅၉)။ မာတုဂါမေန ၊ပေ၊ ကပ္ပေန္တဿ-၏၊ ၊ပေ၊ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေ-ကို၊ ၊ပေ၊ ဥက္ကလောမကေ-ဥက္ကလောမ သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ၊ပေ။

၆၀။ မာတုဂါမဿ ၊ပေ၊ ဝါစေန္တဿ-၏၊ ၊ပေ၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ ပဒသော ဓမ္မေ-ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ၊ပေ။ (၆၁)။ အနုပသမ္ပန္နဿ- အား၊ ဘူတံ-ထင်ရှားရှိသော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ကို၊ အာရောစေန္တဿ-ပြောသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ။ (၆၂)။ ဘိက္ခူဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ ပေ၊ အာရောစေန္တဿ-၏၊ ၊ပေ၊ အာရောစေသုံ-ပြောကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။ (၆၃)။ ပထဝိံ-မြေကို၊ ခဏန္တဿ- တူသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ခဏိံသု-န်ပြီ၊ ["အာဠဝကာ"ပုဒ်၏အနက်ကို သညာစိကကုဋိသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပဌမော-သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၆၄။ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ရုက္ခံ–သစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒိံသု–ဖြတ်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၆၅)။** အညဝါဒကေ–မေးအပ်သော အကြောင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာကို ပြောတတ်သော စကားဟူသော ဖုံးကွယ်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသကေ–သံဃာကို ညှင်းဆဲတတ်သော ဆိတ်ဆိတ်နေမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ–ကို၊ ။ပေ၊ သံဃမဇ္ဈေ–သံဃာ့အလယ်၌၊ အာပတ္တိယာ–ဖြင့်၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနော–စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အညေန–တစ်ပါးသော စကားဖြင့်၊ အညံ–တစ်ပါးသောစကားကို၊ ပဋိစရိ–ဖုံးကွယ်ပြီ၊ [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ, အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

၆၆။ ဥဇ္ဈာပနကေ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခိယျနကေ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ မလ္လပုတ္တံ–မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ–ကို၊ ဘိက္ခူ–အခြားရဟန်းတို့ကို၊ ဥဇ္ဈာပေသုံ–အောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ–ကဲ့ရဲ့စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၆၇)။** သံဃိကံ မဉ္စံ ဝါ၊ ။ပေ၊ ပက္ကမိံသု–ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၆၈)။** သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ–သတ္တရသဝဂ္ဂီတို့မည်သော။ ပေ။

၆၉။ သံဃိကေ ။ပေ၊ ကာပေ့န္တသာ–ပြုသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ကာပေသုံ–ကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၇၀)။** ဘိက္ခုံ–ကို၊ ကုပိတသာ–သည်၊ အနတ္တမနသာ–သည်၊ (ဟုတွာ) သံဃိကာ ဝိဟာရာ, နိက္ကမန္တသာ–နှင်ထုတ်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ နိကၠမိံသု–န်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၇၁)။** သံဃိကေ ။ပေ၊ အဘိနိသီဒန္တသာ–၏၊ ။ပေ၊ အညတရော–အမှတ်မထား, တစ်ပါးပါးသော၊ ဝါ–အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သံဃိကေ ။ပေ၊ မဉ္စ–ကို၊ သဟသာ–အဆောတလျင်၊ အဘိနိသီဒိ–ဖိ၍ထိုင်ပြီ၊ (တစ်နည်း) မဉ္စ–၌၊ သဟသာ, အဘိနိသီဒိ–ထိုင်ပြီ။

၇၂။ ဒွတ္တိပရိယာယေ–ဝန်းကျင်လှည့်ပတ်, ၂ ထပ် ၃ထပ် မိုးခြင်းတို့ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ–စီမံပြီး၍၊ တတုတ္တရိ–ထို ၂ ထပ် ၃ ထပ်ထက်အလွန်၊ အဓိဋ္ဌဟန္တသာ–စီမံသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အာယသ္မာ ဆန္နော, ကတပရိယောသိတံ–ပြုအပ်, ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ ပုနပ္ပုနံ–အထပ်ထပ်၊ ဆာဒါပေသိ–မိုးစေပြီ၊ ပုနပ္ပုနံ, လိမ္ပာပေသိ–လိမ်းကျံစေပြီ၊ ဝိဟာရော–သည်၊ အတိဘာရိကော–အလွန်ဝန်လေးသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပရိပတိ–ပြိုကျပြီ၊ ။ပေ။

၇၃။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိမတိအဖွင့်အတိုင်း ရေးနိုင်သယဉ့် အနက်အမျိုးမျိုး ပေးထားသေး၏၊ ထိုအနက်များသည် အဓိပ္ပာယတ္ထမျှသာဖြစ်၍ ဤနိသယ၌ မပေးတော့ပါ၊ အလိုရှိလျှင် ပါစိတ် ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။

ဒုတိယော, ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၃။ ဩဝါဒဝဂ်

၇၄။ “အသမ္မတောနု”ဟု ရှိ၏၊ “အသမ္မတဿ”ဟု ရှိမှ ဩဝဒန္တဿနှင့် လိုက်လျောပါသည်၊ “အသမ္မတဿ–မသမုတ်အပ်သည် ဖြစ်လျက်၊ ဝါ–မသမုတ်အပ်ပဲ”ဟု ပေးပါ၊ တဿ, ဘိက္ခုနိယော, ဩဝဒန္တဿ–ဆုံးမသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ဆမ္ဗဂ္ဂိယာ, ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ အသမ္မတာ–မသမုတ်အပ်ကုန်ပဲ၊ ဝါ–သမ္မုတိမရကုန်ပဲ၊ ၊ပေ၊ ဩဝဒိံသု–န်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၇၅)။ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ၊ပေ၊ အာယသ္မန္တံ စူဠပန္ထကံ–အရှင်စူဠပန္ထကကို၊ ၊ပေ။ (၇၆)။ လွယ်ပြီ။ (၇၇)။ အာမိသဟေတု ၊ပေ၊ ဩဝဒန္တိ–န်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဘဏန္တဿ–ပြောသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဘဏိံသု–န်ပြီ၊ ၊ပေ။ [နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “ဒေန္တဿ–ပေးသော ရဟန်း၏၊ အဒါသိ–ပေးပြီ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ လွယ်ပြီ။]

တတိယော–သော၊ ဩဝါဒဝဂ္ဂေါ–တည်း။

● ● ● ● ● ● ● ● ●

၄။ ဘောဇနဝဂ်

၈၄။ တတုတ္တရိ–ထိုတစ်နေ့တာထက် အလွန်၊ အာဝသထပိဏ္ဍံ, ဘုဉ္ဇန္တဿ–စားသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အနုဝသိတွာ အနုဝသိတွာ–(အာဝသထ၌) နေ့စဉ်နေ့စဉ် နေ၍၊ အာဝသထပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇိံသု၊ ၊ပေ။ (၈၅)။ ဂဏဘောဇနေ–ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ဒေဝဒတ္တော–သည်၊ သပရိသော–ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ကုလေသု–အမျိုးတို့၌၊ (အမျိုးအိမ်တို့၌၊) ဝိညာပေတွာ ဝိညာပေတွာ–အလိုရှိကြောင်းကို သိစေ၍၊ ဝါ–တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇိ–ပြီ၊ ၊ပေ။

၈၆။ ပရမ္ပရဘောဇနေ–ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ အညတြ–အခြားအရပ်၌၊ (အခြားအိမ်၌)၊ နိမန္တိတာ–ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ–န်လျက်) အညတြ–၌၊ ဘုဉ္ဇန္တိ ၊ပေ၊ (၈၇)။ ဒွတ္တိပတ္တပူရေ–၂ သပိတ်, ၃ သပိတ်တို့၌ ပြည့်ကုန်သော၊ [ဒွေဝါ+တယောဝါ ပတ္တာ ဒွတ္တိပတ္တာ၊ ဒွတ္တိပတ္တေသု+ပူရာ ဒွတ္တိပတ္တပူရာ။] ပူဝေ–မုန့်တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ–ခံယူပြီး၍၊ တတုတ္တရိ–ထို ၂ သပိတ်ပြည့်, ၃ သပိတ်ပြည့်ထက် အလွန်၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ–၏၊ ၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ–ခံယူကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ (၈၈)။ “ဘုတ္တာဝိနော–တချို့တစ်ဝက် စားပြီးသည် (ဖြစ်၍)၊ ပဝါရိတဿ–ပဝါရိတ်သင့်သူ ဖြစ်ပါလျက်”ဟု ပါဌ်ရှိပါစေ။ (၈၉)။ ဘိက္ခုံ ဘုတ္တာဝိံ ၊ပေ၊ ပဝါရေန္တဿ–ဖိတ်သောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဗြာ–၌ “အာယသ္မန္တံ ဗေလဋ္ဌသီသံ–အရှင်ဗေလဋ္ဌသီသကို”ဟု ပေးပါ။

စတုတ္ထော–သော၊ ဘောဇနဝဂ္ဂေါ–တည်း။

● ● ● ● ● ● ● ● ●

၅။ အစေလကဝဂ်

၉၄။ အစေလကဿ ဝါ ၊ပေ၊ ဒေန္တဿ–ပေးသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ–ကို၊ ၊ပေ၊ အညတရိဿာ–တစ်ယောက်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ–ပရိဗ္ဗိုဇ် မအား၊ ဧကံ–တစ်ယုက်ဟူ၍၊ မညမာနော–မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွေ–၂ ယုက်ကုန်သော၊ ပူဝေ–မုန့်တို့ကို၊ ၊ပေ၊ **(၉၅)။** လှူယ်ပြီ။

၉၆။ သဘောဇနေ (သဟ+ဥဘော+ဇနေ)–၂ ယောက်သော ဇနီးခင်ပွန်း ဟူသော လူတို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) သဘောဇနေ (သဟ+ဘောဇနေ)– သုံးဆောင်စံစားအပ်သော မိန်းမ ယောကျ်ားနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ကုလေ–၌၊ အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇံ, ကပ္ပေန္တဿ–ပြုသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ **(၉၇,၉၈)။** အနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌ ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးပါ။

၉၉။ နိမန္တိတဿ–သည်၊ သ ဘတ္တဿ–သည်ဖြစ်၍၊ သန္တံ ၊ပေ၊ အာပစ္ဆန္တဿ– ရောက်သောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ **(၁၀၀)။** တတုတ္တရိ–ထို ဖိတ်မန်ထားအပ်ရာ အခါ, ဖိတ်မန်ထားအပ်သော ဆေးထက်အလွန်၊ ဘောသဇ္ဇံ ဝိညာပေန္တဿ ၊ပေ၊ မဟာ နာမေန–မဟာနာမ်မည်သော၊ သက္ကေန–သာကီဝင်သည်၊ ဘန္တေ–တို့၊ အဇ္ဇဏှော– ယနေ့တစ်ရက်မျှ၊ အာဂမေထ–ဆိုင်းငံ့ကြပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနာ– ပြောဆိုအပ်ပါကုန်လျက်၊ နာဂမေသုံ (န+အာဂမေသုံ)–မဆိုင်းငံ့ကြကုန်၊ ၊ပေ။

၁၀၁။ ဥယျုတ္တံ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆန္တဿ–၏၊ ၊ပေ၊ အဂမံသု–သွားကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။ **(၁၀၂)။** အတိရေကဒိရတ္တတိရတ္တံ–၂ ညဥ့် ၃ ညဥ့်ထက် အလွန်၊ သေနာယ– စစ်တပ်၌၊ ဝသန္တဿ–နေသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ **(၁၀၃)။** ဥယျောဓိကံ–တက်၍ တက်၍ ထိုးပစ်ရာ စစ်ပွဲသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ ၊ပေ။

ပဉ္စမော–သော၊ အစေလကဝဂ္ဂေါ–တည်း။

• • • • • • • • •

၆။ သုရာပါနဝဂ်

၁၀၄။ သုရာမေရယပါနေ–ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ အာယသ္မန္တံ သာဂတံ–အရှင် သာဂတကို၊ ၊ပေ၊ မဇ္ဇံ–သေရည်ကို၊ ပိဝိ–သောက်ပြီ၊ ၊ပေ၊ **(၁၀၅)။** အင်္ဂုလိပတောဒ ကေ–ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုံ–ကို၊ အင်္ဂုလိပတောဒကေန–လက်ချောင်းထိုးခြင်း ဟူသော ကစားခြင်းဖြင့်၊ ဟာသေသုံ–ရွှင်စေကြကုန်ပြီ၊ (ရယ်မြူးစေကြကုန်ပြီ၊) **(၁၀၆)။** ဥဒကေ–၌၊ ဟာသဓမ္မေ–ကြောင့်၊ ၊ပေ၊ အစိရဝတိယာ–အစိရဝတီ မည်သော၊ နဒိယာ–၌၊ ဥဒကေ–၌၊ ကီဠိံသု–ကစားကြကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း) ဥဒကေ ကီဠိံသု–ရေကစားကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ။

၁၀၇။ အနာဒရိယေ–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ အနာဒရိယံ–ပုဂ္ဂလ၏မွှ၌ ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ အကာ–ပြုပြီ၊ ။ပေ၊ **(၁၀၈)။** ဘိံသာပေသုံ–ခြောက်စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ **(၁၀၉)။** ဇောတိံ၊ ။ပေ၊ ဝိသိဗ္ဗေတဗ္ဗ သဿ–လှုံသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဘဂ္ဂေသု–ဘဂ္ဂါဟု ဇဟုဝုစ်အမည်ရသောနေပုဒ်တို့၌၊ ။ပေ၊ **(၁၁၀)။** ဩရေနဒ္ဓမာသံ–တစ်လထက်ဝက်, ဆယ့်ငါးရက်၏အတွင်း၌၊ နဟာယန္တ သဿ–ရေချိုးသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ရာဇာနံပိ–မင်းကိုသော်မှလည်း၊ ပသိတွာ–မြင်၍၊ (မြင်ပါလျက်) မတ္တံ န ဇာနိတွာ, နဟာယိံသု၊ ။ပေ။

၁၁၁။ တိဏ္ဍုံ ။ပေ၊ နဝံ စီဝရံ, ပရိဘုဥ္ဇန္တ သဿ–သုံးစွဲသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ စီဝရံ, န သဉ္ဇာနိံသု–ကောင်းစွာမသိကြကုန်၊ (မမှတ်မိကြကုန်၊) ။ပေ၊ **(၁၁၂)။** လွယ်ပြီ၊ **(၁၁၃)။** အပနိဓေန္တ သဿ–ဝှက်သောရဟန်း၏။

ဆဋ္ဌော–သော၊ သုရာပါနဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၇။ သပ္ပါဏကဝဂ်

(၁၁၄ မှ ၁၂၀) အထိ ပါတိမောက်အတိုင်းပင်တည်း၊ "ဝေါရောပေန္တ သဿ–ခွင်းသောရဟန်း၏၊ ဝေါရောပေသိ–ခွင်းပြီ" စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ **(၁၂၁)။** ပါပိကာယ–ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ–မိစ္ဆာအယူကို၊ ယာဝတတိယံ–၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ သမနုဘာသနာယ–ဉတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–ပြောဆိုပါလျက်၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တ သဿ–မစွန့်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အရိဋ္ဌ–အရိဋ္ဌမည်သော၊ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗ–လင်းတတို့ကို သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲဖူးသော ပုဗ္ဗပုရိသရှိသော၊ (လင်းတသတ်ဖူးသောအမျိုး၌ မွေးဖွားသော)၊ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ["ဂဒ္ဓဗ္ဗာဓိပုဗ္ဗ" ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။]

၁၂၂။ ဇာနံ၊ ။ပေ၊ သမ္ဘုဥ္ဇန္တ သဿ–အာမိသသမ္ဘောဂ, ဓမ္မသမ္ဘောဂကို ပြုသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ **(၁၂၃)။** တထာနာသိတံ–ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော၊ ["အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ။ပေ၊ စရပိတေ ဝိနဿ"ဟု နှင်ဒဏ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော–ဟူ လို။] ကဏ္ဍကံ–ကဏ္ဍကမည်သော၊ သမဏုဒ္ဒေသံ–ကို၊ ဥပလာပေသုံ–သွေးဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

သတ္တမော–သော၊ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၈။ သဟဓမ္မိကဝဂ်

၁၂၄။ လွယ်ပြီ၊ **(၁၂၅)။** ဝိနယံ–ကို၊ ဝိဝဏ္ဏေန္တ သဿ–ကဲ့ရဲ့သောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဝိဝဏ္ဏေသုံ–ကဲ့ရဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ **(၁၂၆)။** မောဟနကေ–တွေဝေစေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–မသိဟန်ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ မောဟေသုံ–ကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

(၁၂၇)။ ဘိက္ခုသ္သ–အား၊ ကုပိတသ္သ အနတ္တမနသ္သ (ဟုတ္វာ) ပဟာရံ့ ဒေန္တသ္သ–၏၊ ။ပေ၊ အဒံသု–ပေးကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၂၈)။ ဥဂ္ဂိရန္တသ္သ–မြှောက်သော ရဟန်း၏၊ ဝါ–မိုးသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဥဂ္ဂိရိံသု–န်ပြီ၊ (၁၂၉)။ လွယ်ပြီ။

(၁၃၀)။ ဘိက္ခုသ္သ ။ပေ၊ ကုက္ကုစ္စံ့ ဥပဒဟန္တသ္သ–ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဥပဒဟိံသု–ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၃၁)။ ဥပဿုတိံ–တိုင်ပင်သံ၏ အနီး၌၊ ဝါ–တိုင်ပင်သံကို ကြားလောက်ရာ အရပ်၌၊ တိဋ္ဌန္တသ္သ–တည်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ပတိဋ္ဌဟိံသု–တည်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ (၁၃၂)။ မှစ၍ လွယ်ပြီ။

အဋ္ဌမော–သော၊ သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၉။ ရာဇဝဂ်

၁၃၆။ ပုဗ္ဗေ–မဝင်မီ ရှေး၌၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတော န (အပ္ပဋိသံဝိဒိတသ္သ)–ကြိုတင်၍ သိစေခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရညော–၏၊ အန္တေပုရံ–နန်းတော်တွင်းသို့၊ ပဝိသန္တသ္သ–ဝင်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ (၁၃၇)။ ရတနံ–ကို၊ ဥဂ္ဂဏှန္တသ္သ–ကောက်ယူသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဥဂ္ဂဟေသိ–ကောက်ယူပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၃၈)။ လွယ်ပြီ၊ (၁၃၉)။ အဋ္ဌိမယံ ဝါ၊ ။ပေ၊ ကာရာပေန္တသ္သ–ပြုစေသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ မတ္တံ နဇာနိတွာ၊ ဗဟူ–န်သော၊ သူစိယရေ–အပ်ကျည်တို့ကို၊ (အပ်ထည့်စရာအိမ်တို့ကို၊ ဝါ–အပ်ဘူး တို့ကို၊) ဝိညာပေသုံ–တောင်းကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

၁၄၀။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ–ပမာဏကိုလွန်သော၊ မဉ္စံဝါ၊ ။ပေ၊ ကာရာပေန္တသ္သ– ။ပေ၊ ဥစ္စေ–မြင့်သော၊ မဉ္စေ–၌၊ သယိ–အိပ်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၄၂)။ အပ္ပမာဏိကာနိ–အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ နိသီဒနာနိ–တို့ကို၊ ဓာရေသုံ–ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ (၁၄၅)။ အာယသ္မတော နန္ဒ–အရှင်နန္ဒကို၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။]

နဝမော–သော၊ ရာဇဝဂ္ဂေါ–တည်း။

ဒွေ နဝုတိ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကံ–ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ် အပေါင်းသည်၊ သမတ္တံ–ပြီးပြီ။

တဿုဒ္ဒါန

တဿ–ထိုပါစိတ်၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ကား၊ မုသာ–မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၊ ဩမသ–ဩမသသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် "သိက္ခာပုဒ်"ကို ထည့်၍ဆိုပါ၊ အကျဉ်းမျှ ရေးပါမည်။] ပေသုည–ပေသုည၊ ပဒ–ပဒသောဓမ္မ၊ သေယျာ စ–ပဌမသဟသေယျ၊ ဣတ္ထိယာ–နှင့်၊ (သေယျာ စ–တကွအိပ်သော ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်)၊

အညတြဝိညူနာ–အညတြဝိညူနာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဓမ္မဒေသနာ၊ ဘူတာ–ဘူတာရောစန၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ–ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန၊ ဓဏနာ–ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်၊ (မုသာဝါဒဝဂ်အတွက်)။

ဘူတံ–ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၊ အညာယ–အညဝါဒက၊ ဥဇ္ဈာယိ–ဥဇ္ဈာပနက၊ မဉ္စော–မဉ္စဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ သေယျာစ–သေယျဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ သေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ပုဗ္ဗေ–ပုဗ္ဗုပဂတံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အနုပခဇ္ဇ၊ နိက္ကမနာ–နိက္ကမန၊ အာဟစ္စ–အာဟစ္စပါဒက၊ ဝါ–အာဟစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝေဟာသကုဋိ၊ ဒွါရံ–ဒွါရံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မဟလ္လကဝိဟာရ၊ သပ္ပာဏကေနစ–သပ္ပာဏကသိက္ခာပုဒ်၊ (ဘူတဂါမဝဂ်အတွက်)။

အသမ္မတာ–အသမ္မတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္ထင်္ဂတေ–ပုဒ်၊ ဥပဿယ–ဘိက္ခုနုပဿယ၊ အာမိသေနစ–အာမိသ၊ ဒဒေ–စီဝရဒါန၊ သိဗ္ဗေ–စီဝရသိဗ္ဗန၊ ဝိဓာနေန–သံဝိဓာန၊ နာဝါ–နာဝါဘိရူဟန၊ ဘုဉ္ဇေယျ–ဘုဉ္ဇေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပါစိတ၊ ဧကတော–ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အတူတကွနေသော ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်၊ (ဩဝါဒဝဂ်အတွက်)။

ပိဏ္ဍံ–အာဝသထပိဏ္ဍ သိက္ခာပုဒ်၊ ဂဏံ–ဂဏဘောဇန၊ ပရံ–ပရမ္ပရဘောဇန၊ ပူဝံ–ပူဝပဝါရဏာ၊ ဝါ–ပူဝံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကာဏမာတာ၊ ပဝါရိတော–ပဌမပဝါရဏာ၊ ပဝါရိတံ–ဒုတိယပဝါရဏာ၊ ဝိကာလံ–ဝိကာလဘောဇန၊ သန္နိဓိ–သန္နိဓိကာရက၊ ခီရံ–ခီရံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဏီတဘောဇန၊ ဒန္တပေါဏေန–နှင့်တကွ၊ ဓော–ထို (ဘောဇနဝဂ်) သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒသ–တို့တည်း။

အစေလကံ–အစေလကသိက္ခာပုဒ်၊ ဥယျော–ဥယျောဇန၊ ခဇ္ဇ–အနုပခဇ္ဇပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သ ဘောဇန၊ ပဋိစ္ဆန္နံ–ရဟောပဋိစ္ဆန္န၊ ရဟောနစ–ရဟောနိသဇ္ဇ၊ နိမန္တိတော–နိမန္တိတောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စာရိတ္တ၊ ပစ္စယေဟိ–ပစ္စယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်၊ သေနာ–ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်၊ ဝသန်–သေနာဝါသ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥယျောဓိကံ–ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်၊ (အစေလကဝဂ် အတွက် သိက္ခာပုဒ်များ)း။

သုရာ–သုရာပါန၊ အင်္ဂုလိ–အင်္ဂုလိပတောဒက၊ ဟာသော စ–ဟသဓမ္မ၊ အနာဒရိယာ–အနာဒရိယ၊ ဘိံသနံ–ဘိံသာပန၊ ဇောတိ–ဇောတိသမာဒဟန၊ နဟာန–နဟာနသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ–ဩရေနဒ္ဓမာသသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ–ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ၊ သာမံ–သာမံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိကပ္ပနာ၊ အပနိဓေနစ–စီဝရာပနိဓာန၊ (သုရာပါနဝဂ်)။

သဋ္ဌိစ္စ–သဋ္ဌိစ္စပါဏာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥဒကံ–ဥဒကံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သပ္ပါဏက၊ ကမ္မာစ–ကမ္မာသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ကောဋန၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ–ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္ဆာဒန၊ ဦနဝီသတိ–ဦနဝီသတိဝဿ၊ ထေယျ–ထေယျသတ္ထ၊ ဣတ္ထိ–မိန်းမနှင့် တိုင်ပင်၍ သွားသော သံဝိဓာန၊ အဝဒေသံ–အယုတ်အားဖြင့် (ဘုရားရှင်ကို) စွပ်စွဲပြောဆိုသော အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ [ရှေးနိဿယ၌ "အဝဒေသံ" နေရာဝယ် "အရိဋ္ဌကံ"ဟု တိုက်ရိုက်ရှိ၏။] သံဝါသေ–သံဝသေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ခိတ္တကသမ္ဘောဂ၊ နာသိတော နစ–နာသိတံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကဏ္ဋက။

သဟဓမ္မိက–သဟဓမ္မိက သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိလေခါ–ဝိလေခန၊ မောဟော–မောဟန၊ ပဟာရေန–ပဟာရ၊ ဥဂ္ဂိရေ–ဥဂ္ဂိရေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တလသတ္တိက၊ အမူလကဥ္စ–အမူလက၊ သဉ္စိစ္စ–သဉ္စိစ္စ၊ သောတုံ–သောဿာမိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကမ္မပဋိဗာဟန၊ ပက္ကမေ–ပက္ကမေယျပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဆန္ဒံ အဒတွာ ဂမန၊ သံဃေန စီဝရံ ဒတွာ–သံဃေန စီဝရံ ဒတွာပုဒ်တို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုဗ္ဗလ၊ ပရိဏာမေယျ ပုဂ္ဂလေ–ပုဂ္ဂိုလ်၌ ညွတ်စေခြင်းဟူသော ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်၊ (သဟဓမ္မိကဝဂ်အတွက်)။

ရညဥ္စ–ရညောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အန္တေပုရ သိက္ခာပုဒ်၊ ရတနံ–ရတန၊ သန္တံ–သန္တံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသန၊ သူစိ–သူစိဃရ၊ မဉ္စောစ–မဉ္စ၊ တူလိကာ–တူလောနဒ္ဓ၊ နိသီဒနံ–နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၊ ကဏ္ဍုဉ္စာဒိ–ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ၊ ဝဿိကာ–ဝဿိကသာဋိကာ၊ သုဂတေနစ–သုဂတစီဝရ၊ ဝါ–နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပုဒ်၊ (ရာဇဝဂ် အတွက်)၊ ဣတိ–တသုဒ္ဒါန စကားရပ်, အပြီးသတ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဝဂ်တို့၏ ဥဒါန်းကား လွယ်ပြီ၊ ဘူတဂါမဝဂ်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌ "သေနာသနဝဂ်" ဟု သုံးစွဲ၏၊ [ဩဝါဒဝဂ်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌ "ဘိက္ခုနိဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း, ပါတိမောက်၌ "ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း သုံးစွဲ၏၊ သုရာမေရယဝဂ်ကို ပါစိတ်ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာနှင့် ပါတိမောက်တို့၌ "သုရာပါနဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း၊ ရာဇဝဂ်ကို ပါစိတ်ပါဠိတော်နှင့် ပါတိမောက်တို့၌ "ရတနဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း သုံးစွဲသည်။

၆။ ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

၁၄၆။ အာမိသံ–အာမိသကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–ခံယူပြီ၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။] **(၁၄၇)။** ဘိက္ခုနိယာ–သည်၊ ဝေါသာသန္တိယာ–စီမံလသော်၊ ဝါ–စီမံနေပါလျက်၊ န နိဝါရေတွာ–မတားမြစ်မူ၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိ–၏၊ ။ပေ၊ န နိဝါရေသုံ–မတားမြစ်ကြကုန်၊ ။ပေ။ **(၁၄၈)။** လွယ်ပြီ။

၁၄၉။ အာရညကောသု သေနာသနေသု-တို့၌၊ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ၊ ။ပေ။ ပဋ္ဋဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ [ပါတိမောက်အတိုင်း ပေးပါ။] သက္ကေသု-သက္ကာ ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်သော ဇနပုဒ်တို့၌၊ ။ပေ။ အာရာမေ-အာရာမ်၌၊ စောရေ-ခိုးပြ သူပုန်တို့ကို၊ ပဋိဝသန္တေ-ရောက်နေသည်တို့ကို၊ နာရောစေသုံ-(ဒါယကာတို့အား) မပြောကြကုန်၊ ။ပေ။

ဥဒ္ဒါန်း၌-"အညာတိကာယ-အညာတိကာယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ ပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၊ ။ပေ။ အာရညကေနစ-အရညကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပုဒ်၊ (ဣတိ-သို့) စတ္တာရော, ပါဋိဒေသနီယာ-တို့ကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ပကာသိတာ-ထင်ရှား ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ"။

၇။ သေခိယကဏ္ဍ

၁။ ပရိမဏ္ဍလဝဂ်

၁၅၀။ တေနသမယေန ။ပေ။ တေန ဘဂဝတာ-သည်၊ အနာဒရိယံ-ရိုသေလေးစား ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပုရတောပိ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့ကသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတောပိ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်က သော်လည်းကောင်း၊ ဩလမ္ဗေန္တဿ-တွဲလျားကျစေလျက်၊ နိဝါသေန္တဿ-သင်းပိုင် ကို ဝတ်သောရဟန်း၏၊ ယံ ဒုက္ကဋံ-ကို၊ (ပညတ္တံ၊ တံ-ကို)၊ ကတ္ထ, ပညတ္တံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤပုစ္ဆာ၌၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ။ပေ။ ဩလမ္ဗေန္တာ-တွဲလျားကျစေကုန်လျက်၊ နိဝါသေသုံ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ ပါရုပေန္တဿ-ကိုယ်ဝတ်သင်္ကန်းကို ရုံသော (ရမ်းသော)ရဟန်း၏၊ ။ပေ။ ["ဩလမ္ဗေန္တေန"ဟု ရှိသော်လည်း "နိဝါသေန္တဿ"စသည်တို့နှင့် အတူရသောကြောင့် "ဩလမ္ဗေန္တဿ"ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါသွားမှန်သည်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ အန္တရဃရေ-၌၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ။ပေ။ ဟတ္ထမ္ပိ-လက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒမ္ပိ-ခြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကီဠာပေန္တဿ-ကစားစေလျက်၊ ။ပေ။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ တဟံ တဟံ-ထိုထို အရပ်၌၊ ဝါ-ထိုထို အရပ်ကို၊ ဩလောကေန္တဿ-လျက်၊ ဂစ္ဆန္တဿ ။ပေ။ နိသီဒန္တဿ-ထိုင် သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ။ ဥက္ခိတ္တကာယ-သင်္ကန်းကို မြှောက်ပင့်ခြင်းဖြင့်၊ ။ပေ။ [အန္တရေ+ဃရာနိ ဧတ္ထ ဧတဿာတိပိ အန္တရဃရံ-ရွာစည်း၏ အလယ်ကြား၌ အိမ်အများရှိသောရွာ၊ (သာသက်သိက္ခာပုဒ်၊ -သာရတ္ထ)၊ အန္တရန္တရာ+ဃရံ ဧတ္ထာတိ အန္တရဃရံ-လမ်းတို့၏ အကြားအကြား၌ အိမ်ရှိသောရွာ၊ (ဝိမတိ)။

ပဌမော-သော၊ ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂေါ-တည်း။

၂။ ဥစ္စဂ္ဃိကဝဂ်။ ။၁၅၁။ ဥစ္စဂ္ဃိကာယ–ဖြင့်၊ ။ပေ၊ မဟာဟသိတံ–ကျယ်စွာသော ရယ်ခြင်းကို၊ ဟသန္တာ–ရယ်ကုန်လျက်၊ အန္တရဃရေ, ဂစ္ဆိံသု–သွားကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ ဥစ္စာသဒ္ဒံ–အထက်သို့မြင့်တက်သော အသံကိုလည်းကောင်း၊ မဟာသဒ္ဒံ–ဆောသို့ ပြန့်ကျယ်သော အသံကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တ သဿ–လျက်၊ ။ပေ၊ ဂစ္ဆန္တ သဿ၊ ။ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ဥစ္စဂ္ဃိကဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၃။ ခမ္ဘကတဝဂ်။ ။၁၅၂။ အနာဒရိယံ ပဋိစ္စ, ခမ္ဘကတ သဿ–ပြုအပ်သော ခါးထောက်မှုရှိလျက်၊ အန္တရဃရေ ဂစ္ဆန္တ သဿ ။ပေ၊ သြဂုဏ္ဌိတ သဿ–ခြုံအပ်သော ဦးခေါင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သသီသံ–ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရုပိတွာ–ခြုံ၍၊ အန္တရဃရေ ဂစ္ဆိံသု။ ဥက္ကုဋိကာယ–ဖြင့်၊ ။ပေ၊ အသက္ကစ္စံ–လေးလေးစားစား, သတိမထားမူ၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တ သဿ–ခံယူသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ သူပဉ္စေဝ–ပဲဟင်းကိုသာ၊ ဗဟုံ–များစွာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တ သဿ–၏၊ ။ပေ၊ ထူပီကတံ–မို့မောက်အောင် ပြုအပ်သည်မည်သောက်အောင်၊ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တ သဿ–၏၊ ။ပေ၊ တတိယော–သော၊ ခမ္ဘကတဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၄။ ပိဏ္ဍပါတဝဂ်။ ။၁၅၃။ တဟံ တဟံ–ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝါ–ကို၊ သြလောကေန္တ သဿ–ကြည့်သည်ဖြစ်၍၊ ပိဏ္ဍပါတံ–ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တ သဿ–စားသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ တဟံ တဟံ–၌၊ သြမသိတွာ–သုံးသပ်၍၊ ဝါ–နှိုက်၍၊ ။ပေ၊ ဒီဃံ–ရှည်လျားသော ၊ အာလောပံ–ဆွမ်းလုပ်ကို၊ ကရောန္တ သဿ–၏၊ ။ပေ၊ ဥစ္စာနသညိနော–ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပရေသံ ပတ္တံ သြလောကန္တ သဿ၊ ။ပေ။ စတုတ္ထော–သော၊ ပိဏ္ဍပါတဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၅။ ကဗဠဝဂ်။ ။၁၅၄။ ကဗဠေ အနာဟဋေ, မုခဒွါရံ–ကို၊ ဝိဝရန္တ သဿ–ဖွင့်သောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဗျာဟရိံသု–စကားပြောကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ် တို့ကား ပါဠိမောက်နှင့် တူပြီ။] ကဗဠဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၆။ သုရုသုရုဝဂ်။ ။၁၅၅။ သုရုသုရုကာရကံ–၍၊ ဝါ–အောင်၊ ခီရံ–နို့ရည်ကို၊ ပိဝိံသု–သောက်ကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ ဆတ္တပါဏိဿ–လက်၌ ထီးရှိသူအား၊ ဓမ္မံ, ဒေသေန္တ သဿ–ဟောသော ရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ ဒေသေသုံ–ဟောကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။] သုရုသုရုဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇။ ပါဒုကဝဂ်။ ။၁၅၆။ "ဌိတေန (ဌိတသဿ)–ရပ်လျက်၊ နိသိန္နဿ–ထိုင်နေသူအား၊ ဓမ္မံ, ဒေသေန္တ သဿ–၏" စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တေန ၌လည်း ဂစ္ဆန္တ သဿ–"ဟု ပြင်ပါ။ ပါဒုကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ပဉ္စသတ္တတိ–ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါးသော၊ သေခိယာ–တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–န်ပြီ။

တဿုဒ္ဒါနံ

တဿ–ထို သေခိယ၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ကား၊ ပရိမဏ္ဍလံ–ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ပဋိစ္ဆန္နံ–သုပ္ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ သုသံဝုတော၊ ။ပေ၊ ဥက္ခိတ္တကာ (လွယ်ပြီ)၊ သန္ဒေါ–အပ္ပသဒ္ဒသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ တယော–ကုန်သော၊ ပစလနာစေဝ–ကာယပ္ပစာလက, ဗာဟုပ္ပစာလက, သီသပ္ပစာလက သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ခမ္ဘံ–ခမ္ဘကတ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ဩဂုဏ္ဌိတောစေဝ–ဩဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပုဒ် ၂ ပါး၊ ဥက္ကုဋိ–ဥက္ကုဋိ သိက္ခာပုဒ်၊ ပလ္လတ္ထိကာယစ–ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပုဒ်၊ သက္ကစ္စံ–သက္ကစ္စ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊ ပတ္တသညီ–ပတ္တသညီ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊ သမသူပံ–သမသူပက၊ သမတိတ္တိကံ–က သိက္ခာပုဒ်။

သက္ကစ္စံ–သက္ကစ္စ ဘုဉ္ဇန၊ ပတ္တသညီ၊ ။ပေ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ–(လွယ်ပြီ)၊ ဝိညတ္တိ–သူပေါဒန ဝိညတ္တိ၊ ဥဇ္ဈာနသညီနာ–ဥဇ္ဈာနသညီ၊ နမဟန္တံ–နာတိမဟန္တ ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အတိမဟန္တ၊ မဏ္ဍလံ–ပရိမဏ္ဍလ၊ ဒွါရံ–ဒွါရပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အနာဟဋ၊ သဗ္ဗံ ဟတ္ထံ–သဗ္ဗ ဟတ္ထံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘုဉ္ဇနသိက္ခာပုဒ်၊ န ဗျာဟရေ–စကားမပြောရ ဟုပြသော သကဗဠ၊ ဥက္ခေပေါ–ပိဏ္ဍုက္ခေပက၊ ဆေဒနာ–ကဗဠာဝစ္ဆေဒက၊ ဂဏ္ဍော–အဝဂဏ္ဍကာရက၊ ဓုန–ဟတ္ထနိဒ္ဓုနက၊ သိတ္ထာဝကာရကံ၊ ။ပေ၊ သုရုသုရု၊ (လွယ်ပြီ)။

ဟတ္ထော–ဟတ္ထနိလ္လေဟက၊ ပတ္တောစ–ပတ္တနိလ္လေဟက၊ ဩဋ္ဌောစ–ဩဋ္ဌနိလ္လေဟက၊ သာမိသံ–သာမိသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပါနီ ယထာလကက၊ သိတ္ထကေန–သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်၊ ဆတ္တပါဏိဿ–အား၊ သဒ္ဓမ္မံ–သူတော်ကောင်း တရားကို၊ တထာဂတာ–တို့သည်၊ န ဒေသေန္တိ ယထာ–ဟောတော်မမူကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ–ဤအတူပင်၊ ဒဏ္ဍပါဏိဿ–အားလည်းကောင်း၊ သတ္ထ အာဝုဓပါဏိနံ–လက်၌ ဓားစသော လက်နက်ရှိသူ, လေးရှိသူတို့အားလည်းကောင်း၊ (သဒ္ဓမ္မံ န ဒေသေန္တိ)။

ပါဒုကာ–ပါဒုကာရုဠှသိက္ခာပုဒ်၊ ဥပါဟနာစေဝ–ဥပါဟနာရုဠှ၊ ယာန–ယာနဂတ၊ သေယျာဂတဿစ–သေယျာဂတ၊ ပလ္လတ္ထိကာနိသိန္နဿ–ပလ္လတ္ထိကာနိသိန္န၊ ဝေဌိတ–ဝေဌိတသီသ၊ ဩဂုဏ္ဌိတဿစ–ဩဂုဏ္ဌိတသီသ၊ ဆမာ–ဆမာသိက္ခာပုဒ်၊ နီစာသနေ–နီစာသန၊ ဌာနေ–ဌိတနိသိန္နသိက္ခာပုဒ်၊ ပစ္ဆတော–ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တ၊ ဥပ္ပထေနစ–ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တ၊ ဌိတကေနစ–ရပ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟရိတေ–၌လည်းကောင်း၊ ဥဒကမှိစ–၌လည်းကောင်း၊ န ကာရဗ္ဗံ–ကျင်ကြီးစသည်ကို မပြုထိုက်၊ ဣတိ–တဿုဒ္ဒါနစကားရပ်, အပြီးသတ်တည်း။ [ဝဂ်တို့၏ ဥဒါန်းကား ထင်ရှားပြီ။]

မဟာဝိဘင်္ဂေ–ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ ကတ္တပညတ္တိဝါရော, နိဋ္ဌိတော။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁၅၇။ မေထုနံ ဓမ္မံ–မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝန္တော–မှီဝဲသောရဟန်းသည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်သနည်း၊ မေထုနံ၊ ။ပေ၊ တိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ၊ (ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊) အက္ခာယိတေ–ခွေး, မြေခွေး စသည်တို့ မခဲစားအပ်သေးသော၊ သရီရေ–အလောင်းကောင်၌၊ မေထုံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝတိ–၏၊ (တဿ–ထိုရဟန်း၏၊) ပါရာဇိကဿ–ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တစ်နည်း၊ (တဿ–၏) ပါရာဇိကာ–ပါရာဇိကမည်သော၊ အာပတ္တိ–အာပတ်သည်၊ အဿ–ဖြစ်၏၊ (သော–သည်၊) ယေဘုယျေန–များသောအားဖြင့်၊ ခါယိတေ–ခွေး, မြေခွေး စသည်တို့ ခဲစားအပ်ပြီးသော၊ သရီရေ–၌၊ မေထုနံ ။ပေ၊ ပဋိသေဝတိ–၏၊ (တဿ–၏၊) ထုလ္လစ္စယဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်နည်းလည်း ပေးပါ။] (ယော–သည်၊) ဝဋ္ဋကတေ–ယုံးအောင်ပြုအပ်သော၊ (ပွင့်နေသော)၊ မုခေ–ခံတွင်း၌၊ အစ္ဆုပန္တံ–မထိအောင်၊ အင်္ဂဇာတံ–အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ပဝေသေတိ–ဝင်စေ၏၊ (သွင်း၏၊ တဿ–၏၊) ဒုက္ကဋဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ [တစ်နည်းလည်း ပေးပါ။] မေထုနံ ဓမ္မံ, ပဋိသေဝန္တော–သည်၊ တိဿော–ကုန်သော၊ ဣမာ အာပတ္တိယော–တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ။

၁၅၈။ အဒိန္နံ–ဥစ္စာရှင်သည် ကိုယ်နှုတ် ၂ ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်သောသူ့ဥစ္စာကို၊ အာဒိယန္တော–ယူသောရဟန်းသည်၊ ။ပေ၊ ပဉ္စမာသကံဝါ–ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ပဉ္စမာသကံဝါ–ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဃနကံ–ထိုက်တန်သော၊ အဒိန္နံ–ကို၊ ထေယျသင်္ခါတံ–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်အစုဖြင့်၊ အာဒိယတိ–ယူအံ့၊ ပါရာဇိကဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ အတိရေကမာသကံဝါ–တစ်ပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦနပဉ္စမာသကံဝါ–တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဃနကံ–သော၊ အဒိန္နံ၊ ။ပေ၊ အာဒိယတိ–အံ့၊ ။ပေ၊ မာသကံဝါ–တစ်ပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦနမာသကံဝါ–တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဃနကံ၊ ။ပေ၊ အာဒိယတိ–အံ့၊ ။ပေ။

အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ ။“အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ” အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်ဝယ် “ပါရာဇိကဿဝ္ဒ် အဿအနက်”ဟု ခေါင်းတပ်၍ ပြထားပြီ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ”စသည်တို့၌လည်း ၂ နည်းစီပင်တည်း၊ ဤဝါကျမျိုး၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယ–တ သဒ္ဒါထည့်၍ အနက်ပေး၏၊ သို့သော် နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ကား လွယ်ကူအောင် ယ–တ သဒ္ဒါ မထည့်ပဲ ပေးပါမည်။

၁၅၉။ သဉ္စိစ္စ–သဉ္စေတနိကာဟူသော သညာနှင့်တကွ သေစေလိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ–လူ့ကောင်ရှိသူ၏ ကိုယ်ကို၊ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာ–ခွင်းသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပပတိတွာ–လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ–သေလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ မနုဿံ–လူကို၊ ဥဒ္ဒိဿ–ရည်စူး၍၊ သြပါတံ–တွင်းကို၊ ခဏတိ–တူးအံ့၊ ပေ၊ (မနုဿော–သည်၊) ပတိတေ–ကျပြီးလသော်၊ ဒုက္ခာ–ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–အံ့၊ ပေ၊ မရတိ–သေအံ့၊ ပေ။

၁၆၀။ အသန္တံ–ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတံ–မဟုတ်မမှန်သော၊ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မံ–ကို၊ ဥလ္လပေယျ–သီလအသက်, ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ ဝါ–ဝါကြွား၍ ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ–နည်း၊ [ဤဝါကျ၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် "ဥလ္လပတိ" ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] ပါပိစ္ဆော–ယုတ်မာသော အလိုသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော–အလိုဆိုးသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ဥပ္ပပတိ–အံ့၊ ပေ၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေ–အသင်ဒါယကာ၏၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်း၌၊ ဝသတိ–နေ၏၊ သော ဘိက္ခု–သည်၊ (ထို ကျောင်းဘုန်းကြီးသည်၊) အရဟာ–ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဘဏတိ–ပြောအံ့၊ ပေ၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ–နားလည်သူအား၊ (ဝုတ္တေ–ပြောဆိုအပ်သော်၊) ထုလ္လစ္စယဿ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ န ပဋိဝိဇာနန္တဿ–နားမလည်သူအား၊ (ဝုတ္တေ–အပ်သော်၊) ဒုက္ကဋဿ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [စတုတ္ထပါရာဇိကဌကထာ, ပစ္စယ ပဋိသံယုတ္တဝါရ၌ "ဝုတ္တေ"ဟု ထည့်သည်။] စတ္တာရော ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတာ။

၂။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

အမှာ။ ။ဤမှစ၍ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးပါမည်၊ ကင်္ခါပဒဋ္ဌိဝါရ၌ "ဥပက္ကမိတွာ အသုစိံ မောစေန္တဿ"စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော သမ္ဗန်ပုဒ်၏ ဤဝါရ၌ "ဥပက္ကမိတွာ အသုစိံ မောစေန္တော"စသည်ဖြင့် ကတ္တားပုဒ်ဖြစ်လာပုံကို လည်းကောင်း, "ဥပက္ကမိတွာ ပေ၊ ကတိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ"စသော ပုစ္ဆာဝါကျ, "ဥပက္ကမိတွာ ပေ၊ တိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ"စသော နိဂုံးဝါကျများ မြုပ်ထားပုံကိုလည်းကောင်း သိပါ။

၁၆၁။ ။ဥပက္ကမိတွာ ပေ၊ မောစေန္တော–လွှတ်စေသောရဟန်းသည်၊ ပေ၊ စေတေတိ–စေ့ဆော်အံ့၊ ဥပက္ကမတိ–လုံ့လပြုအံ့၊ မုစ္စတိ–လွှတ်အံ့၊ ပေ၊ ပယောဂေ–ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ မာတုဂါမေန၊ ပေ၊ သမာပဇ္ဇန္တော–သည်၊ ပေ၊ ကာယေန–ကိုယ်ဖြင့်၊ ကာယံ–ကိုယ်ကို၊ အာမသတိ–သုံးသပ်အံ့၊ ပေ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ–ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ပေ။

မာတုဂါမံ၊ ။ပေ၊ ဩဘာသေယျွ-သည်၊ ။ပေ၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ဝစ္စမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-ပဿာဝမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ-ညွှန်ပြ၍၊ (ရည်စူး၍) ဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်ကိုလည်း၊ (ချီးမွမ်းကြောင်း စကားကိုလည်း၊) ဘဏတိ-ပြောအံ့၊ အဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကိုလည်း၊ (ကဲ့ရဲ့ကြောင်း စကားကိုလည်း၊) ဘဏတိ-အံ့၊ ။ပေ၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဓက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘဇာဏု မဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂ဖက်၏ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ ။ပေ။

အတ္တကာမ၊ ။ပေ၊ ဘာသေယျွ-သည်၊ ။ပေ၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အတ္တကာမ ပါရိစရိယာယ-ဌာ၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ-ပြောအံ့၊ ။ပေ၊ ပဏ္ဍကဿ-ပဏ္ဍုက်၏၊ သန္တိကေ၊ ။ပေ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်၏၊ သန္တိကေ၊ ။ပေ၊ သဥ္စရိတ္တံ, သမာပဇ္ဇေယျွ-သည်၊ ။ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ့၊ ဝီမံသတိ-စုံစမ်းအံ့၊ ပစ္စာဟရတိ-တစ်ဖန်ဆောင်အံ့၊ ။ပေ။

သညာစိကာယ ။ပေ၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ။ပေ၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ပိဏ္ဍံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော အင်္ဂတေ, မြေစိုင်ခဲသို့၊ အနာဂတေ-မရောက်လာသေး မီ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ-ထိုအဆုံးဖြစ်သော အင်္ဂတေမြေစိုင်ခဲသည်၊ အာဂတေ-ရောက် လာလသော်၊ (စီပြီးလသော်)၊ ။ပေ၊ [မဟာဝဂ္ဂကာသိက္ခာပုဒ် တူပြီ။]

ဘိက္ခုံ ။ပေ၊ အနုဒ္ဓံသေယျွ-သည်၊ ။ပေ၊ ဩကာသံ-ဓောဒနာခွင့်ကို၊ န ကာရာပေတွာ-မပြုစေမူ၍၊ ("ကရောတု အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော"ဟု ဓောဒနာခွင့် မတောင်းပဲ)၊ စာဝနဓိပ္ပာယော-သာသနာတော်မှ ရွေ့လျောစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝဒေတိ-စွပ်စွဲ ပြောဆိုအံ့၊ သံဃာဒိသေသေန-နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဓောဒနာ ခွင့်မတောင်းသည့်အတွက် ဒုက္ကဋ်တစ်ချက်"ပိုလာသည်။] ဩကာသံ-ကို၊ ကာရာ ပေတွာ-၍၊ အက္ကောသာဓိပ္ပာယော-ဆဲရေးခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဆဲရေး လိုသည်၊) (ဟုတွာ) ဝဒေတိ-အံ့၊ ဩမသဝါဒ ပါစိတ်အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ တူပြီ။]

ယာဝတတိယံ-အောင်၊ သမနုဘာသနာယ-ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇေယျွ-အယူကို မစွန့်သော၊ သံဃဘေဒကော-သံဃာကို ကွဲပြားစေတတ်သော၊ (သံဃာသင်းခွဲသော)၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ။ပေ၊ ဉတ္တိယာ-ဉတ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒွီဟိ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ ။ပေ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။]

တေရသ သံဃာဒိသေသာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

[အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပြအပ်သော ရဟောနိသဇ္ဇအမှုကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ် သီးခြားမရှိတော့၍ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဤပါဠိ၌ ပြတော်မမူ။]

၁။ ကထိနဝဂ်

၁၆၂။ အတိရေကစီဝရံ-ကို၊ ဒသာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ-လွန်စေသော ရဟန်းသည်၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့(အာပဇ္ဇတိ)၊ တစ်နည်း ဧကံ-သော၊ နိဿဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်မည်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

အမှာ။ ။"ဧကရတ္တံ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသန္တဿ"စသော ပုဒ်တို့ကို ကင္ခ ပညတ္တိ ပါဠိ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပေးပါ၊ ထို ပါဠိ၌ "ဝိပ္ပဝသန္တဿ"စသည်ဖြင့် သမ္ဗန်ပုဒ်သည် ဤပါဠိ၌ "ဝိပ္ပဝသန္တဿ"စသည်ဖြင့် ကတ္တားပုဒ်ဖြစ်လာသည်။

ဤဂါထာ၌ ထူးသောပုဒ်များ။ ။ဓောဝါပေတိ-ဖွပ်လျှော်စေအံ့၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ ဟောတိ။ ဓောဝါပိတေ-ဖွပ်လျှော်စေအပ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။ ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ ဂဟိတေ-ခံယူအပ်ပြီးသော်။ ဝိညာပေတိ-တောင်းအံ့၊ ဝိညာပိတေ-တောင်းအပ်ပြီးသော်။ ဝိကပ္ပံ-ထူးအောင် စီမံခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-အံ့၊ ဝိကပ္ပံ-သို့၊ အာပန္နေ-ရောက်ပြီးလသော်။ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ-ပြီးစေအံ့၊ အဘိနိပ္ဖာဒိတေ-ပြီးစေအပ်ပြီးသော်။ ကထိနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂။ ကောသိယဝဂ်။ ။ကာရာပေတိ-ပြုစေအံ့၊ ကာရာပိတေ-အပ်ပြီးသော်။ ပဌမံ ပါဒံ-ပဌမခြေလှမ်းကို၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇနာကို၊ အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေအံ့၊ ဒုတိယ ပါဒံ-ကို၊ (တိယောဇနံ) အတိက္ကာမေတိ-အံ့၊ သမာပဇ္ဇတိ-ရောက်အံ့၊ သမာပန္နေ-ရောက်ပြီးလသော်။ [ဤပုဒ်တို့သာ ထူးသည်။] ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃။ ပတ္တဝဂ်။ ။စေတာပေတိ-လဲလှယ်စေအံ့၊ စေတာပိတေ-အပ်ပြီးသော်။ ပရိယေသတိ-ရှာမှီးအံ့၊ ပရိယိဋ္ဌေ ရှာမှီးအပ်ပြီးသော်။ အစ္ဆိန္ဒတိ-လုယူအံ့၊ အစ္ဆိန္နေ-အပ်ပြီးသော်။ ဝါယာပေတိ-ယက်စေအံ့၊ ဝါယာပိတေ-ယက်စေအပ်ပြီးသော်။ ပရိဏာမေတိ-ညွှတ်စေအံ့၊ ပရိဏာမိတေ-သော်။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တိံသနိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ မုသာဝါဒဝဂ်

[ကဏ္ဍပညတ္တိပါဠိရကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း နည်းမှီပေးပါ။]

၁၆၅။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ–သမ္ပဇာနမုသာဝါဒကို၊ ဘာသန္တော–ပြောဆိုသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ပါဝိဏ္ဌော ၊ပေ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ (ပါရာဇိက)၊ ဘိက္ခုံ ၊ပေ၊ အနုဒ္ဓံသေတိ (သံဃာဒိသေသ်)၊ ယော တေ ၊ပေ၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ (ထုလ္လစ္စည်း)၊ န ပဋိဝိဇာနန္တဿ (ဒုက္ကဋ်)၊ ["ပါဝိဏ္ဌော"စသည်တို့ကို ဤဝါရ ပါရာဇိကကဏ္ဍ, စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] သမ္ပဇာန မုသာဝါဒေ–ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိလျက် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ဩမသန္တော–နှုတ်လှံထိုးသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နံ–ရဟန်းကို၊ ဩမသတိ–နှုတ်လှံထိုးအံ့၊ ၊ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နံ–ဥပသမ္ပန္နမဟုတ်သော လူ, သာမဏေကို၊ ၊ပေ။ ပေသုညံ–ချောပစ် ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပသံဟရန္တော–ပို့ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နဿ–၏၊ (အထံသို့)၊ ဥပသံဟရတိ–ပို့ဆောင်စေအံ့၊ ၊ပေ။

အနုပသမ္ပန္နံ၊ ၊ပေ၊ ဝါစေန္တော–ဆိုစေသော ရဟန်းသည်၊ ဝါ–ပို့ချသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ပယောဂေ–ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ပဒေ ပဒေ–ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း၌၊ ၊ပေ၊ ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌ "နိပဇ္ဇတိ–လျောင်းအံ့၊ နိပန္နေ–လျောင်းပြီးလသော်၊ (အိပ်ပြီးလသော်)၊ အာရောစေတိ–အံ့၊ အာရောစိတေ–ပြောအပ်ပြီးသော်၊ ပဟာရေ ပဟာရေ–ပုတ်ခတ်တိုင်း ပုတ်ခတ်တိုင်း၌၊ (အချက်တိုင်း အချက်တိုင်း၌)၊ ဤပုဒ်တို့သာ ထူးပါသည်။

ပဌမော–သော၊ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၁၆၆။ ဘူတဂါမံ–ဖြစ်ဆဲ ကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ပြီး ကြီးပွားပြီးသော မြက်သစ်ပင် အပေါင်းကို၊ ပါတေန္တော–ဖျက်ဆီးသော ရဟန်းသည်၊ ["ဘူတဂါမ ပါတဗျတာယ" ၌ "ပါတဗျ"ကို နည်းမှီ၍ "ပါတေန္တော"ဟု မိန့်သည်၊ သို့သော် ပါတဗျ၌ ပါဓာတ်+တဗျပစ္စည်း, "ပါတေန္တော"၌ ပတဓာတ်+ကာရိတ်ဏေပစ္စည်း+အန္တ ပစ္စည်းတည်း။]

အဒ္ဓေန–တစ်ပါးသောစကားဖြင့်၊ အညံ–ကို၊ ပဋိစရန္တော–ဖုံးကွယ်သော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ အညဝါဒကေ–အညဝါဒကကံကို၊ အနာရောပိတေ–(ရဟန်း အပေါ်သို့)မတက်ရောက်စေအပ်သေးမီ၊ ဝါ–မတင်အပ်သေးမီ၊ ၊ပေ၊ အာရောပိတေ–

တက်ရောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-တင်အပ်ပြီးသော် ။ပ။ ဘိက္ခုံ-ကို၊ ဥဇ္ဈာပေန္တော-ကဲ့ရဲ့စေသော ရဟန်းသည်၊ ။ပ၊ ဥဇ္ဈာပိတေ-ကဲ့ရဲ့စေအပ်ပြီးသော်၊ ။ပ။

ထူးသောပုဒ်များ။။လေဍုပါတံ-ခဲကျရာအရပ်ကို၊ (ခဲတကျအရပ်ကို)၊ ပရိက္ခေပံ-အကာအရံကို၊ နိကမိတေ-နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော်။ အမိဿတိ-စိမ်အံ့၊ အမိဋ္ဌေတေ-စိမ်အပ်ပြီးသော်၊ သဠိတေ-သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော်၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ကင်္ခာပည္တိဝါရကို နည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ, ဒုတိယော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၃။ ဩဝါဒဝဂ်။ ၁မိဂ္ဂ။ အသမ္မတော (ဟုတ္ဘာ) ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ဩဝဒန္တော-ဆုံးမသော ရဟန်းသည်၊ ။ပ၊ ဩဝဒတိ-အံ့၊ ဩဝဒိတေ-ဆုံးမပြီးသော်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ အာရာပထေ အာရာပထေ-အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း, အပ်လမ်းကြောင်းတိုင်း၌၊ (အပ်နှုတ်တိုင်း, အပ်နှုတ်တိုင်း၌)၊ ဓာနံ ။ပ၊ ဘုဉ္ဇန္တော-သည်၊ ။ပ၊ ဘုဉ္ဇိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ (အကပ်ခံအံ့)၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ-ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်တိုင်း, ခံတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်တိုင်း၌၊ ဝါ-စားမျိုတိုင်း, စားမျိုတိုင်း၌၊ ။ပ။ (ဤပုဒ်တို့သာ ထူးသည်)။

၄။ ဘောဇနဝဂ်။ ။ဤဝဂ်၌ "ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ ဂဟိတေ-ခံယူအပ်ပြီးသော်၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ-စားခြင်း၏ အဆုံး၌"ဟု ပေးပါ။

၅။ အစေလကဝဂ်။ ။ပဌမံ ပါဒံ-ကို၊ ဥမ္မာရံ-တံခါးခုံကို၊ အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေအံ့၊ (ဥယျောဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်၌) ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဋ္ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္ဘာ) ပဿတိ-မြင်၏၊ တတ္ထ-သို့၊ ဂတဿ-ရောက်ပြီးသော (ရဟန်း၏၊)၊ ပါစိတ္တိယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၊ [မြင်လောက်ရာ နေရာရောက်လျှင် ပါစိတ်-ဟုလို။] ဥယျောဓိကံ-စစ်ပွဲသို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ ။ပ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၆။ သုရာပါနဝဂ်

၁၇၀။ မနုဿ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တော-သောက်သော ရဟန်းသည်၊ ။ပ၊ ဘိက္ခုံ၊ အင်္ဂုလိပတောဒကေန-ဖြင့်၊ ဟာသေန္တော-ရယ်ရွှင်စေသောရဟန်းသည်၊ ။ပ၊ ဟာသေတိ-အံ့၊ ဟာသိတေ-ရယ်ရွှင်စေအပ်ပြီးသော၊ ။ပ၊ ဥဒကေ-၌၊ ကီဠန္တော-ကစားသော ရဟန်းသည်၊ ။ပ၊ ဟေဋ္ဌာဂေါပ္ဖကေ-ဖမျက်၏အောက်ဖြစ်သော၊ (ဖမျက်မြုပ်လောက်ရုံဖြစ်သော)၊ ဥဒကေ-၌၊ ။ပ၊ ဥပရိဂေါပ္ဖကေ-ဖမျက်၏ အထက်ဖြစ်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ ။ပ။

ဘိက္ခုံ့ ဘိ'သာသေန္တော–ကြောက်စေသော ရဟန်းသည်၊ (ချောက်သော ရဟန်းသည်၊) ၊ပေ၊ ဘိ'သာပေတော–ကြောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ (ချောက်အပ်ပြီးသော်)၊ ၊ပေ၊ ဇောတိ'–ကို၊ သမာဒဟိတွာ–တောက်စေပြီး၍၊ ဝိသိဗ္ဗေန္တော–လှုံသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ သမာဒဟိတေ–တောက်စေအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ ပရိဘုတ္တေ–သုံးစွဲအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ အပနိမိတေ–ဝှက်အပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇။ **သပ္ပါဏကဝဂ်။** **ဆာဂ၁။** အနော်ဒိဿ–မည်သူ မည်ဝါအတွက် ဟု မရည်စူးမူ၍၊ ဩပါတံ–တွင်းကို၊ ခဏတိ–တူးအံ့၊ (ကိ'–အဘယ်သို့ကြံ၍ တူးသနည်း၊) ယော ကောစိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပပတိတွာ–လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ–လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍ တူးအံ့၊ (ဒုက္ကဋ်)၊ မနုဿော–သည်၊ တသ္မိံ'–ထိုတွင်း၌၊ ပပတိတွာ, မရတိ–အံ့၊ (ပါရာဇိက)၊ ယက္ခောဝါ–ဘီလူးသည်သော် လည်းကောင်း၊ ပေတောဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတမနုဿ ဝိဂ္ဂဟောဝါ–တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော လူ့ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်သော်လည်းကောင်း၊) ၊ပေ၊ မရတိ–အံ့(ထုလ္လစ္စဉ်း)၊ တိရစ္ဆာန ဂတော–တိရစ္ဆာန်သည်၊ ၊ပေ၊ မရတိ (ပါစိတ်) ၊ပေ။

ဓာန် ယထာ ခမ္ဘံ ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋေန္တော–လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်းသည်၊ (လှုံ့ဆော်ပေးသော ရဟန်းသည်၊) ၊ပေ၊ ဥက္ကောဋိတေ–လှုပ်ရှားစေအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ ပါဝိကာယ၊ ၊ပေ၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော–သည်၊ ၊ပေ၊ ဥဇ္ဈိယာ–ဥတ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ ဓာန် ၊ပေ၊ သမ္ဘုဉ္ဇန္တော–အာမိသ, ဓမ္မကို အတူသုံးစွဲသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ သမ္ဘုတ္တေ–အာမိသ, ဓမ္မကို အတူသုံးစွဲအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈။ **သဟဓမ္မိကဝဂ်။** (၁၇၂) ။မောဟေန္တော–တွေဝေစေသော ရဟန်းသည်၊ (မသိဟန်ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊) ၊ပေ၊ မောဟေ–မောဟကံကို၊ အနာရောပတေ–မတက်ရောက်စေအပ်သေးမီ) (မတင်အပ်သေးမီ)၊ ၊ပေ၊ အာရောပိတေ–အပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ။ ။ဥပဒဟန္တော–ဖြစ်စေသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဥပဒဟိတေ–ဖြစ် စေအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ ခီယျတိ–ရှုံ့ချအံ့၊ ၊ပေ၊ ခီယိတေ–ရှုံ့ချအပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ၊ ပရိယာယ–၏၊ ဟတ္ထပါသံ–ဟတ္ထပါသ်ကို၊ ဝိဇဟန္တဿ–စွန့်သောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ဝိဇဟိတေ–စွန့်ပြီးလသော်၊ ၊ပေ။

၉။ **ရာဇဝဂ်။** (၁၇၃) ။မှုဗ္ဗေ–၌၊ အပ္ပဋိသံဝိဒိတော–ကြိုတင်၍ သိစေခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍၊ ၊ပေ၊ ပဝိသန္တော–ဝင်သော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဂဏှာတိ–အံ့၊ ၊ပေ၊ ဂဟိတေ–အပ်ပြီးသော်၊ ၊ပေ။ ခုဒ္ဒကာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဋိဒေသနီယနှင့် သေခိယတို့၌ လွယ်ပြီ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၃။ **ဝိပတ္တိဝါရ**။ ။မေထုနံ ဓမ္မံ, ပဋိသေဝန္တဿ-၏၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ စတုန္နံ-န်သော၊ ဝိပတ္တီနံ-တို့တွင်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ဝိပတ္တိယော-ဝိပတ္တိတို့သို့၊ ဘဇန္တိ-ကပ်ဝင်ကုန်သနည်း၊ မေထုနံ ।ပေ၊ ဒွေ-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘဇန္တိ၊ သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့သော မေထုနဓမ္မပဋိသေဝန အာပတ်သည်၊ သီလဝိပတ္တိံ-သို့၊ (ဘဇတိ)၊ သိယာ, အာစာရဝိပတ္တိံ (ဘဇတိ)၊ [ကတာပတ္တိဝါရ၌ ပြခဲ့သော ထုလ္လစ္စဉ်း, ဒုက္ကဋ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ।ပေ။

တတိယော ဝိပတ္တိဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၄။ **သင်္ဂဟိတဝါရ**။ ။မေထုနံ ।ပေ၊ သတ္တန္နံ, အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သနည်း၊ ।ပေ၊ တီဟိ, အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-အပ်ကုန်၏၊ သိယာ-ရံခါ၊ ဝါ-အချို့သော မေထုနဓမ္မ ပဋိသေဝနအာပတ်ကို၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓေ ၊-ဖြင့်၊ (သင်္ဂဟိတာ-အပ်ကုန်၏၊) ।ပေ။

စတုတ္ထော သင်္ဂဟိတဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၅။ **သမုဋ္ဌာနဝါရ**။ ။မေထုနံ ।ပေ၊ ဆန္နံ, အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ-အာပတ်၏ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်၊ ကတိဟိ, သမုဋ္ဌာနေဟိ-သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ["သမုဋ္ဌဟန္တိ"ဟု သီဟိုဠ်မူ၌ ရှိ၏။] ।ပေ၊ ဧကေန-သော၊ သမုဋ္ဌာနေန-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌန္တိ၊ ကာယတောစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတောစ-ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သမုဋ္ဌန္တိ၊ ဝါစတော-ကြောင့် န (သမုဋ္ဌန္တိ)၊ ।ပေ။

ပဉ္စမော သမုဋ္ဌာနဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၆။ **အဓိကရဏဝါရ**။ ။မေထုနံ।ပေ၊ စတုန္နံ, အဓိကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-အဘယ် အဓိကရုဏ်းနည်း၊ ।ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-တည်း၊ ।ပေ။

ဆဋ္ဌော အဓိကရဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၇။ **သမထဝါရ**။ ။မေထုနံ ।ပေ၊ သတ္တန္နံ, သမထာနံ-တို့တွင်၊ ကတိဟိ သမထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္မန္တိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ।ပေ၊ တီဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ၊ သိယာ-ခါ၊ ဝါ-သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ-သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာတကရဏေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သမ္မတိ)၊ သိယာသမ္မုခါဝိနယေနစ တိဏဝတ္ထာရကေနစ (သမ္မတိ)၊ ।ပေ။ သတ္တမော သမထဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၈။ သမုစ္စယဝါရ။ ။"တာအာပတ္တိယော–တို့သည်၊ "တစ်ပုဒ်သာ ထူး၏၊ ဤဝါရကား ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝါရတို့ကို စုပေါင်း၍ ပြအပ်သော ဝါရတည်း၊ အဋ္ဌမော သမုစ္စယဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အဋ္ဌ–န်သော၊ ဣမေဝါရာ–ဤဝါရတို့ကို၊ သဇ္ဈာယမဂ္ဂေန–သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ သရဇ္ဈာယ်ရိုး အစဉ်အားဖြင့်၊ လိခိတာ–ရေးသားအပ်ကုန်ပြီ။ [တာသုဒ္ဒါန် လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ယခုပြမည့် ဝါရများသည် ပြအပ်ပြီးသော ဝါရ ရှစ်ပါးကိုပင် "မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန ပစ္စယာ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူထားအပ်သော ဝါရများ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထူးရာကိုသာအနက်ပေးပါမည်။

၁။ ကတ္ထပညတ္တိဝါရ။ ။မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝနပစ္စယာ–မှီဝဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယံ ပါရာဇိကံ (ပညတ္တံ) တံ–ထိုပါရာဇိကကို၊ ကတ္ထ–၌၊ ပညတ္တံ–နည်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ။ ဆဋ္ဌ။ (ပထမ) ကတာပတ္တိဝါရ၌ အစဆုံး သိက္ခာပုဒ် ဝယ် ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အာပတ်တို့တွင် "ဇာတုမဋ္ဌကေ–ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ" ထည့်ပါ၊ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝနပစ္စယာ" ဟု သာမညပေးခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီ တို့၏ ဇာတုမဋ္ဌကပါစိတ် ပါဝင်လာသည်။

ကာယသံသဂ္ဂ၌ "ဘိက္ခုနီ–သည်၊ အဝဿုတာ–ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ် သည်၊ (ဟုတ္စာ)၊ အဝဿုတဿ–သော၊ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ–ယောကျ်ားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အခက္ခက–ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘဇာဏု မဏ္ဍလံ–ပုဆစ်ဒူးဝန်း ၂ ဖက်၏ အထက်၌လည်းကောင်း၊ ဂဟဏံ–ကိုင်းခြင်းကို၊ သာဒယတိ–သာယာအံ့၊ (ပါရာဇိက) [ဤသိက္ခာပုဒ် ၂ ပုဒ်သာ ထူး၏၊ ကြွင်း သိက္ခာပုဒ်တို့ကား ရှေးကတာပတ္တိဝါရနှင့် တူပြီ။]

၃။ ဝိပတ္တိဝါရစသည်။ ။ဝိပတ္တိဝါရ၊ သင်္ဂဟိတဝါရ၊ သမုဋ္ဌာနဝါရ၊ အဓိက ရဏဝါရ၊ သမထဝါရ၊ သမုစ္စယဝါရတို့လည်း ရှေးဝိပတ္တိဝါရစသည်တို့နှင့် တူ၏၊ "မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝနပစ္စယာ အာပတ္တိယော"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း သာ ထူးသည်။ အဋ္ဌ ပစ္စယဝါရာ–ရှစ်ပါးသော ပစ္စယသဒ္ဒါဖြင့် ဟောတော်မူအပ် သော ဝါရတို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–န်ပြီ။

မဟာဝိဘင်္ဂေ–ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ သောဠသမဟာဝါရာ–တစ်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော မဟာဝါရတို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–န်ပြီ။

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ မဟာဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂ, ကတ္ထပညတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

["တေန ဘဂဝတာ"စသော ပုဒ်တို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်းအစ၌ ပြအပ်ခဲ့သည်အတိုင်းလည်းကောင်း, ပါဠိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့ကို ထိုနိဿယအတိုင်းလည်းကောင်း ယေးပါ။]

၂၀၁။ တေန ဘဂဝတာ–သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ–ဘိက္ခုနီတို့၏၊ (ရဟန်းမတို့၏)၊ ပဌမံ–ငါးပါးမြောက်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ–ကို၊ (ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ–ထို ပဌမပါရာဇိကကို၊) ကတ္ထ–၌၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ။ပေ၊ သုန္ဒရီနန္ဒံ–သုန္ဒရီနန္ဒာမည်သော၊ ဘိက္ခုနိံ–ကို၊ ။ပေ၊ သုန္ဒရီနန္ဒာဘိက္ခုနီ–သည်၊ အဝဿုတာ (ဟုတွာ) အဝဿုတဿ, ပုရိသပုဂ္ဂလဿ–၏၊ ကာယသံသဂ္ဂံ–ကိုယ်ဖြင့် နှီးနှောခြင်းကို၊ သာဒိယိ–သာယာပြီ၊ ["ဒသ အတ္ထဝသေ"၌ ဒုမ္မင်္ကူနံ ဘိက္ခုနီနံ စသည်ဖြင့် ထူးပုံကို သိပါ။

၂၀၃။ ဆဋ္ဌံ–သော၊ ပါရာဇိကံ–ကို၊ ။ပေ၊ ထုလ္လနန္ဒံ–ထုလ္လနန္ဒာမည်သော၊ ဘိက္ခုနိံ–ကို၊ ။ပေ၊ ဇာနံ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ ဘိက္ခုနိံ နေဝတ္တနာ ပဋိစောဒေသိ၊ န ဂဏဿ အာရောစေသိ၊ ပေ၊ (၂၀၄) ထုလ္လနန္ဒာ, ဘိက္ခုနီ–သည်၊ သမဂ္ဂေန–ညီညွတ်သော၊ သံဃေန–သည်၊ ဥက္ခိတ္တံ–နှင်ထုတ်အပ်သော၊ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗံ, အရိဋ္ဌံ, ဘိက္ခုံ–သို့၊ အနုဝတ္တိ–အစဉ်လိုက်ပြီ၊ ["ဂဒ္ဓဗာဓိ"ကို အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (၂၀၅) ဘိက္ခုနိယော, အဋ္ဌမံ–ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝတ္ထုံ–ဝတ္ထုကို၊ ပရိပူရေသုံ–ပြည့်စေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ တဿုဒ္ဒါနံ၌ "အသံသယာ–မယုံမှားထိုက်ကုန်သော၊ ဆေဒ္ဓဝတ္ထူ–သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်းပြတ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ပါရာဇိကတို့ကို၊ မဟာဝီရော–ကြီးမြတ်သောလုံ့လရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ ပညပေသိ–ပညတ်တော်မူပြီ" ဟု ပေးပါ။]

၂။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

[ပါဠိမောက်နှင့်တူသော ပုဒ်တို့ကို ထိုနိဿယအတိုင်း အနက်ပေးပါ။]

၂၀၆။ ဥဿယဝါဒိကာယ–ထောင်လွှားဘိတုံ့, မာန်အမျက်အဟုန်ဖြင့်, ငြင်းခုံလျက်၊ အဋ္ဋ–တရားကို၊ (တရားစွဲမှုကို)၊ ကရောန္တိယာ–ပြုသော၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ ယံ (ယော) သံဃာဒိသေသော (ပညတ္တော) ။ပေ၊ ထုလ္လနန္ဒာ ဘိက္ခုနီ, ဥဿယဝါဒိကာ–ထောင်လွှားဘိတုံ့, မာန်အမျက်ဟုန်ဖြင့်, ငြင်းခုံသောအား, တရားတွေ့လျက်၊ ဝိဟရိ–နေပြီ၊ ။ပေ၊ (၂၀၈) စောရိံ–ခိုးသူမကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ–ထမြောက်စေသော ဘိက္ခုနိမ၏၊ ဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ဘိက္ခုနီ ပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေသိ–စေပြီ၊ ဝါ–ပြီ။

၂၀၉။ ဧကာယ–(တစ်ယောက်တည်းဖြစ်၍)၊ ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆန္တီ ယာ–၏၊ ။ပေ။ ပဌမပါရာဇိကေ–ပဌမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၂၁၀)** သမဋ္ဌေန သံဃေန ။ပေ။ အနညာယ ဂဏဿ ဆန္ဒံ, ဩသာရေန္တီ ယာ–သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းသော ဘိက္ခုနီ၏၊ (ဩသာရဏာကံ ပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏) ။ပေ။ ဩသာရေယသိ၊ ဓုရနိက္ခေပေ–ဓုရနိက္ခေပ သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၂၁၁)** အဝဿုတာယ ။ပေ။ ဘုဉ္ဇန္တီ ယာ–စားသော၊ ဘိက္ခုနီယာ–၏၊ ။ပေ။ အာမိသံ–အာမိသကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–ခံယူပြီ၊ ။ပေ။ **(၂၁၂)** အယျေ–မ၊ ယတော–ကြောင့်၊ တွံ, အနဝဿုတာ ။ပေ။ ခါဒဝါ–လော၊ ဘုဉ္ဇဝါ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဥယျောဇေန္တီ ယာ–တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။

၂၁၃။ ယာဝတတိယံ–အောင်၊ သမနုဘာသနာယ–ကြောင့်၊ ဝါ–လျက်၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီ ယာ–အယူကိုမစွန့်သော၊ ("ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ" စသည်ဖြင့် ပြောဆိုမှုကို မစွန့်သော၊) ကုပိတာယ–စိတ်ဆိုးသော၊ အနတ္တမနာယ–မိမိစိတ်မရှိသော၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ ။ပေ။ စဏ္ဍကာဠိ–စဏ္ဍကာဠီမည်သော၊ ဘိက္ခုနိံ–ကို၊ ။ပေ။ ဧဝံ–သို့၊ အဝစ–ပြောပြီ၊(ကိံ) ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ ။ပေ။ သိက္ခံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ ။ပေ။ **(၂၁၄)** ကိသ္မိံစိဒေဝ အဓိကရဏေ ။ပေ။ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ ။ပေ။

၂၁၅။ သံသဋ္ဌာနံ–လူတို့နှင့်ရောနှောကုန်သော၊ ။ပေ။ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီနံ။ ဘိက္ခုနီနံ–ရဟန်းမတို့၏၊ ။ပေ။ သံသဋ္ဌာ (ဟုတွာ) ဝိဟရိံသု–နေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ **(၂၁၆)** သံသဋ္ဌာဝ အယျေ ။ပေ။ ဝိဟရိတ္ထာတိ–ဟူ၍၊ ဥယျောဇေန္တီ ယာ–တိုက်တွန်းသော၊ ။ပေ။ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီ ယာ–အယူကို မစွန့်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။

တသ္သုဒ္ဒါန်။ ။ဥဿယ–ဥဿယဝါဒိကာယသိက္ခာပုဒ်၊ ဂါမန္တံ–ဂါမန္တရ ဂမန၊ ဥက္ခိတ္တံ–ဥက္ခိတ္တဩသာရဏာ၊ ခါဒနေန စ–ခါဒနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမ အဝဿုတ၊ ကိံ တေ–ကိံ တေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ အဝဿုတ၊ ကုပိတာ–ကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ ကိသ္မိံဉ္စိ–ကိသ္မိံဉ္စိဒေဝသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ–ကိသ္မိံဉ္စိဒေဝပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ သံသဋ္ဌာ–ပဌမသံသဋ္ဌ, ဒုတိယသံသဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဒသ–ဆယ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဉာယတေ–သိအပ်ကုန်၏၊ [ဝဇ္ဇနဝိပလ္လာတည်း။]

သံဃာဒိသေသော နိဋ္ဌိတော။

၃။ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၂၁၇။ ပတ္တသန္နိစယံ–သပိတ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကရောန္တီ ယာ–ပြုသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။ အကံသု–နံပြီ၊ ကထိနကေ–ကထိနက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ။ပေ။ အကာလစီဝရံ–ကို၊ ကာလစီဝရန္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘာဇာပေန္တီ ယာ–ဝေဖန်စေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါတိမောက်နိဿယကြည့်၍ပေးပါ။]

အတိရေက စတုက္ကံသပရမံ–အလွန်ဆုံး လေးကံသတန်ဖိုးရှိသော ခြုံထည်ထက် ပိုလွန်သော၊ ဂရုပါဝုရဏံ–လေးသောခြုံထည်ကို၊ (အေးသောအခါ၌ ခြုံထိုက်သော လေးသောခြုံထည်ကို၊) စေတာပေန္တိ ယာ–တောင်းသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ရာဇာနံ– ပသေနဒီကောသလမင်းကို၊ ကမ္ဗလံ–ကမ္ဗလာကို၊ ဝိညာပေသိ–တောင်းပြီ၊ ။ပေ၊ အတိရေက အဍ္ဎတေယျကံသ ပရမံ–အလွန်ဆုံး ၂ ကံသခွဲ တန်ဖိုးရှိသော ခြုံထည် ထက် ပိုလွန်သော၊ လဟုပါဝုရဏံ–ပေါ့သောခြုံထည်ကို၊ (ပူသောအခါ၌ ခြုံထိုက် သော ပေါ့သောခြုံထည်ကို၊) စေတာပေန္တိ ယာ–၏၊ ။ပေ၊ ခေါမံ–ခေါမတိုင်းဖြစ် အပေါ်ခြုံကို၊ ဝိညာပေသိ၊ ။ပေ။

တဿုဒ္ဒါနံ။ ။ပတ္တံ–ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့အဆုံး၌ "သိက္ခာပုဒ်" ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] အကာလံ–အကာလစီဝရ၊ ကာလဉ္စ–ကာလ သက်န်းကိုလည်း၊ ပရိဝတ္တေ–လဲလှယ်သော စီဝရပရိဝတ္တန၊ ဝိညာပေ–အညဝိညာ ပန၊ စေတာပေတွာ–စေတာပေတွာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အညစေတာပန၊ အည ဒတ္တိ–အညဒတ္တိက သံဃိက၊ သံဃိကဉ္စ–သံဃိကသညာစိက၊ မဟာဇနိကဉ္စ– မဟာဇနိက၊ သညာစိကာ–မဟာဇနိက သညာစိက၊ ပုဂ္ဂလိကာ–ပုဂ္ဂလိက သညာ စိက၊ စတုက္ကံသ–စတုက္ကံသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂရုပါဝုရဏ၊ အဍ္ဎတေယျကာ– အဍ္ဎတေယျကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော လဟုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ–တဿုဒ္ဒါန စကားရပ်, အပြီးသတ်တည်း။

ဒွါဒသ နိသဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁။ လသုနဝဂ်။ ။(၂၁၀) လသုနံ–ကို၊ ခါဒန္တိ ယာ–ခဲစားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ မတ္တံ–အတိုင်းအရှည်ကို၊ န ဇာနိတွာ–မသိမူ၍၊ လသုနံ–ကို၊ ဟရာပေသိ– ဆောင်ယူစေပြီ၊ ။ပေ၊ ဧဠကလောမေ–ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာန်တည်း၊ သမ္ဗာဓေ, လောမံ–ကို၊ သံဟရာပေန္တိ ယာ–ပယ်ရှားစေသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ သံဟရာပေသုံ– ပယ်ရှားစေကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ တလဃာတကေ–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ တလဃာတကံ– ပဿာဝမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်မှုကို၊ အကံသု–ပြုကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ ပဌမပါရာဇိကေ– ပဌမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ။ပေ။

အတိရေက ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ–လက် ၂ ချောင်း၏ လက် ၂ ဆစ်အလွန် အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ထက်အလွန်၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ–ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင်ပြုမှု ကံကို၊ အာဒိယန္တိ ယာ–ယူသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ အတိဂမ္ဘီရံ–အလွန်နက်စွာ၊ ဥဒက သုဒ္ဓိကံ–ကို၊ အာဒိယိ–ယူပြီ၊ ။ပေ။ ဘုဉ္ဇန္တဿ–သော၊ ဘိက္ခုဿ–၏၊ ပါနီယေနဝါ,

ဝိရုပနေနစါ, ဥပတိဋ္ဌန္တိ ယာ–အနီး၌ တည်နေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဥပတိဋ္ဌိ–အနီး၌ တည်နေပြီ၊ ။ပေ။ [ကြွင်း သိက္ခာပုဒ်တို့၌ "ဆရေသိ–စွန့်ပြီ၊ အဂမံသု–သွားကုန်ပြီ"ဟု ပေးပါ။ ပဌမော–သော၊ လသုနဝဂ္ဂေါ–တည်း။

၂။ ရတ္တန္ဓကာရဝဂ်။ ။၂၁၉။ ရတ္တန္ဓကာရေ, အပ္ပဒီပေ–၌၊ ဧကေန ပုရိသေန, သဒ္ဓိံ, ဧကာယ–တစ်ယောက်တည်းတည်း၊ (ဟုတွာ) သန္တိဋ္ဌန္တိ ယာ–အနီး၌တည်နေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ သန္တိဋ္ဌိ–အနီး၌ တည်နေပြီ၊ ။ပေ။ [ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပုဒ်မှ စ၍ ဝိကာလသိက္ခာပုဒ်အထိ ပါတိမောက်နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ၊ ပြအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဝါကျသွား မထူးပြီ။] ဒုဂ္ဂဟိတေန ။ပေ၊ ဥဇ္ဈာပေန္တိ ယာ–ကဲ့ရဲ့စေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဥဇ္ဈာပေသိ–ကဲ့ရဲ့စေပြီ၊ ။ပေ။ [နောက် သိက္ခာပုဒ် တို့၌ "အဘိသပန္တိ ယာ–ကျိန်ဆဲသော ဘိက္ခုနီ၏" စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

ဒုတိယော–သော၊ ရတ္တန္ဓကာရဝဂ္ဂေါ–တည်း။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၃။ ဟာနဝဂ်။ ။၂၂၀။ နဂ္ဂါယ–အဝတ်မဆည်း, အချည်းနှီးဖြစ်၍၊ နဟာန္တိ ယာ–ရေချိုးသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော, နဂ္ဂါ–အဝတ် မဆည်း အချည်းနှီးတို့သည်၊ (ဟုတွာ၊) နဟာယိံသု–ရေချိုးကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ–ပမာဏကိုလွန်သော၊ ဥဒကသာဋိကံ–ရေသနုပ်ကို၊ ကာရာပေန္တိ ယာ–ပြုစေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ အပ္ပမာဏိကာယော–အတိုင်းအရှည် မရှိကုန် သော၊ ဥဒကသာဋိကာယော–တို့ကို၊ ဓာရေသုံ–ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ။

ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ စီဝရံ ဝိသိဗ္ဗေတွာ ဝါ ဝိသိဗ္ဗာပေတွာ ဝါ, နေဝသိဗ္ဗန္တိ ယာ–ကိုယ်တိုင်မှုလည်း မချုပ်သော၊ သိဗ္ဗာပနာယ–ချုပ်စေခြင်းငှာ၊ ဥဿုက္ကံ–ကြောင့်ကြ ကို၊ န ကရောန္တိ ယာ–မပြုသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ [ပဌာဟိက သိက္ခာပုဒ်၌ "ဘိက္ခုနီနံ ဟာတ္ထေ ။ပေ၊ ပက္ကမိံသု"ဝါကျကို ဘိက္ခုဝိဘင်း ဒုတိယ ကထိန သိက္ခာပုဒ်အနက်၌ ပေးခဲ့ပြီ၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ပါတိမောက် နိဿယကို ကြည့်၍လည်းကောင်း, "ပါရုပိ–ရုံပြီ၊ အကာသိ–ပြုပြီ"စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း ပေးပါ။]

နဟာနဝဂ္ဂေါ တတိယော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၄။ တုဝဋ္ဋဝဂ်။ ။၂၂၁။ ဒွိန္နံ–၂ ယောက်တို့ဖြစ်၍၊ ဧကမဉ္စေ–တစ်ခုတည်းသော ညောင်စောင်း၌၊ တုဝဋ္ဋေန္တိနံ–အိပ်ကြကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ ။ပေ၊ ဒွေ (ဟုတွာ) ဧကမဉ္စေ–၌၊ တုဝဋ္ဋေသုံ–အိပ်ကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊. ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ–တစ်ခုတည်းသော အခင်း, အခြုံ၌၊ ။ပေ။ [သဉ္စိစ္စ, သဟာဇီဝိနီ, ဥပဿယဒါန သိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။]

သံသဋ္ဌာယ–ဂဟပတိ, ဂဟပတိပုတ္တနှင့် ရောနှောသော၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ အန္တေ၀ါသိနိ၊ ပေ၊ အသတ္တိကာယ–အဖော်ကုန်သည် မပါပဲ၊ တိရိုက်–ဒေသစာရိကို၊ စရန္တိယာ–လှည့်လည်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ အသတ္တိကာယော–အဖော်ကုန်သည် မပါကုန်သည်၊ (ဟုတ္တွာ) တိရိုက်, စရိံသု–န်ပြီ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ။] တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅။ **စိတ္တာဂါရဝဂ်။** ။၂၂၂။ ရာဇာဂါရံဝါ ပေ၊ ဒဿနာယ ဂစ္ဆန္တိယာ–သွားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ အဂမံသု–သွားကြကုန်ပြီ၊ [အသန္ဒိ သိက္ခာပုဒ် လွယ်ပြီ။] သုတ္တံ–ချည်ကို၊ ကန္တန္တိယာ–ငင်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ သုတ္တံ–ကို၊ ကန္တိံသု–ငင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ–ကို၊ ပရိယာပုဏန္တိယာ–သင်ယူသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ ပရိယာပုဏိံသု–သင်ယူကုန်ပြီ၊ ပဒသော ဓမ္မံ–ပဒသော ဓမ္မ သမုဋ္ဌာန်တည်း။ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ယူပါ၊ “ကိဿိံ ဝဏ္ဏုသိံ” ၏ အဖြေစကား၌ “နေဝ ရူပသမေသိ–ကိုယ်တိုင်လည်း မငြိမ်းစေ”ဟု ယူပါ။] စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၆။ **အာရာမဝဂ်။** ။၂၂၃။ ဇာနံ သဘိက္ခုကံ အာရာမံ အနာပုစ္ဆာ ပဝိသန္တိယာ–ဝင်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။ ဘိက္ခုံ အက္ကောသန္တိယာ–ဆဲသော၊ ပရိဘာသန္တိယာ– ခြိမ်းချောက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။ စဏ္ဍီကတာယ (ဟုတ္တွာ) ဂဏံ ပရိဘာသန္တိယာ–၏၊ ပေ၊ ပရိဘာသိ–ခြိမ်းချောက်ပြီ၊ ပေ။

နိမန္တိတာယ–ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တွာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာယ–ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ–ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တွာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ခါဒနီယံ ဝါ ပေ၊ အညတြ–အခြားအိမ်၌၊ (အခြားနေရာ၌)၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ–၏၊ ပေ၊ ကုလံ–အမျိုးကို၊ မစ္ဆရာယန္တိယာ–ဝန်တိုသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ အဘိက္ခုကေ၊ ပေ၊ ဝဿံ–မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသန္တိယာ–နေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ။

ဝဿံ–ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာယ–နေပြီးသည်၊ (တစ်နည်း) ဝဿံ ဝုဋ္ဌာယ–ဝါကျွတ်ပြီးသည်၊ (သမာနာယ–ဖြစ်ပါလျက်)၊ ဉဘတော သံဃေ–၂ ဖက်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ၌၊ တီဟိ–၃ ပါးကုန်သော၊ ဌာနေဟိ–အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ န ပဝါရေန္တိယာ–(အပြစ်ပေါ်က ပြောဆိုဖို့ရန်) မဖိတ်မန်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဝါ–ပဝါရဏာ မပြုသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ န ပဝါရေသုံ–မဖိတ်ကြကုန်၊ [သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်, ဉပေါသထ ပုစ္ဆနသိက္ခာပုဒ်တို့ လွယ်ပြီ၊ ပသာခသိက္ခာပုဒ်၌ “ဘေဒါပေန္တိယာ–ခွဲစေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပေ၊ ဘေဒါပေသိ–ခွဲစေပြီ” ဟု ယူပါ။] အာရာမဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇။ ဂဗ္ဘိနီဝဂ်။ ။၂၂၄။ ဂဗ္ဘိနိံ–ကိုယ်ဝန်ရှိသော မိန်းမကို၊ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ ယာ–ထမြောက်စေသော ဘိက္ခုနီမ၏၊ ဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်းပြုပေးသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပေသုံ–ထမြောက်စေကုန်ပြီ၊ ဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်းပြုပေးကြကုန်ပြီ၊ ပါယန္တိသိက္ခာပုဒ်မှ စ၍ တတိယ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ် တိုင်အောင် ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။] သဟာဓိဝိနိံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဒွေ ဝဿာနိ (ပါတိမောက် အတိုင်း ဆိုပါ၊) နေဝ အနုဂ္ဂဏှန္တိ ယာ–ကိုယ်တိုင်လည်း မချီးမြှောက်သော၊ န အနုဂ္ဂဏှာပေန္တိ ယာ–သူ့တစ်ပါးကိုလည်း မချီးမြှောက်စေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ နေဝ အနုဂ္ဂဟေသိ–ကိုယ်တိုင် မချီးမြှောက်၊ န အနုဂ္ဂဏှာပေသိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း မချီးမြှောက်စေ၊ ။ပေ၊ ဝုဋ္ဌာပိတံ၊ ။ပေ၊ န အနုဗန္ဓန္တိ ယာ–အစဉ်မလိုက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ဝါ–မလုပ်ကျွေးသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ သဟာဓိဝိနိံ၊ ။ပေ၊ နေဝ ဝူပကာသေန္တိ ယာ–ကိုယ်တိုင်လည်း အရပ်တစ်ပါးသော ခေါ်မသွားသော၊ န ဝူပကာသာပေန္တိ ယာ–သူတစ်ပါးကိုလည်း ခေါ်မသွားစေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။ [“ဝူပကာသ”ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ဂဗ္ဘိနီဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၈။ ကုမာရိဘူတဝဂ်။ ။၂၂၅။ [ပဌမကုမာရိဘူတစသော သိက္ခာပုဒ် ၃ ပုဒ် လွယ်ပြီ။] ဦနဒွါဒသဝဿာယ–ယုတ်လျော့သော တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါရှိသည်၊ ဝါ–တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါမရသေးသည်၊ (သမာနာယ–ဖြစ်ပါလျက်၊) ဝုဋ္ဌာပေန္တိ ယာ–၏၊ ။ပေ၊ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿာယ–ပြည့်သော တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါရှိသည်၊ (သမာနာယာပိ–သော်လည်း၊) သံဃေန–သည်၊ အသမ္မတာယ–မသမုတ်အပ်ပဲ၊ (ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ မရပဲ၊) ဝုဋ္ဌာပေန္တိ ယာ–၏၊ ပေ၊ အလံ တာဝ၊ ။ပေ၊ အယျေနာတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စမာနာယ–အပ်သော်၊ သာဓူတိ ပဋိဿုဏိတွာ ပစ္ဆာ, ခိယျနဓမ္မံ–သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ ယာ–ရောက်သောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ။ ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉။ ဆတ္တုပါဟနဝဂ်။ ။၂၂၆။ ဆတ္တုပါဟနံ–ထီး, ဖိနပ်ကို၊ ဓာရေန္တိ ယာ–ဆောင်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဓာရေသုံ–ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ ။ပေ၊ ယာနေန–ယာဉ်ဖြင့်၊ ယာယန္တိ ယာ–သွားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ယာယိံသု–သွားကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ ဘိက္ခုနီယာ–ကို၊ ဥမ္မဒ္ဒါပေန္တိ ယာ–ပွတ်တိုက်စေသော၊ ပရိမဒ္ဒါပေန္တိ ယာ–နှိပ်နယ်စေသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဥမ္မဒ္ဒါပေသုံ–ပွတ်တိုက်စေကုန်ပြီ၊ ပရိမဒ္ဒါပေသုံ–နှိပ်နယ်စေကုန်ပြီ၊ [ကြွင်းသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါတိမောက် နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ၊ “နဟာယိံသု”စသော ကိရိယာပုဒ်တို့ကိုလည်း ရှေးရှေး သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ဆတ္တုပါနဟဝဂ္ဂေါ နဝမော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

တဿုဒ္ဒါန်

လသုဏအာဏဝဂ်အတွက်။ ။လသုနံ–လသုနသိက္ခာပုဒ်၊ သံဟရေ လောမံ–လောမသံဟရသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌ "သိက္ခာပုဒ်"ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။ [တလ–တလဃာတက၊ မဋ္ဌ–ဇတုမဋ္ဌက၊ သုဒ္ဓိကံ–ဥဒကသုဒ္ဓိက၊ ဘုဥ္ဇန္တိ–ဘုဥ္ဇန္တ၊ အာမကဓညာနံ–အာမကဓည၊ ဒွေ–၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဃာသေန–ပဌမဝိဃာသ, ဒုတိယဝိဃာသ၊ ဒဿနာ–ဒဿနာယပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်။

ရတ္တန္ဓကာရဝဂ် အတွက်။ ။အန္ဓကာရေ–ရတ္တန္ဓကာရ၊ ပဋိစ္ဆန္နေ–ပဋိစ္ဆန္န၊ အဗ္ဘောကာသေ–အဗ္ဘောကာသ၊ ရထိကာယစ–ရထိကာ၊ ပုရေ–ပုရေဘတ္တ၊ ပစ္ဆာ–ပစ္ဆာဘတ္တ၊ ဝိကာလေစ–ဝိကာလ၊ ဒုဂ္ဂဟိ–ဒုဂ္ဂဟိတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရံ ဥဇ္ဈာပန၊ နိရယေ–နိရယေဟူသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဘိသပန၊ ဝဓိ–ဝဓိတွာ ရောဒန သိက္ခာပုဒ်။

နဟာနဝဂ် အတွက်။ ။နဂ္ဂ–နဂ္ဂ၊ ဥဒကာ–ဥဒကသာဋိက၊ ဝိသိဗ္ဗေတွာ–ဝိသိဗ္ဗေတွာဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရသိဗ္ဗန၊ ပဉ္စာဟိကံ–ပဉ္စာဟိက၊ သင်္ကမနိ–စီဝရသင်္ကမနိယ၊ ဂဏံ–ဂဏစီဝရလာဘ၊ ဝိဘင်္ဂ–စီဝရဝိဘင်္ဂ၊ သမဏံ–သမဏစီဝရဒါန၊ ဒုဗ္ဗလံ–ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာ၊ ကထိနေန စ–ကထိနုဒ္ဓါရ သိက္ခာပုဒ်။

တုဝဋ္ဋဝဂ် အတွက်။ ။ဧကမဉ္စတ္ထရဏေန–ဧကမဉ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမတုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ်, အတ္ထရဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယတုဝဋ္ဋ သိက္ခာပုဒ်၊ သဉ္စိစ္စ–သဉ္စိစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဖာသုကရဏ၊ သဟဇီဝိနီ–ဒုက္ခိတသဟဇီဝိနီ၊ ဒတ္တွာ–ဒတ္တွာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥပဿယဒါန၊ သံသဋ္ဌ–သံသဋ္ဌ၊ အန္တောရဋ္ဌ–အန္တောရဋ္ဌ၊ တိရော–တိရောရဋ္ဌ၊ ဝဿံ–အန္တောဝဿ၊ န ပက္ကမေ–န ပက္ကမန သိက္ခာပုဒ်။

စိတ္တာဂါရဝဂ် အတွက်။ ။ရာဇာ–ရာဇာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စိတ္တာဂါရ၊ အာသန္ဒိ–အာသန္ဒိ၊ သုတ္တဉ္စ–သုတ္တကန္တန၊ ဂိဟိ–ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ၊ ဝူပသမေနစ–န ဝူပသမန၊ ဒဒေ–ဒဒေယျကိရိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော အာဂါရိက၊ စီဝရ–အာဝသထစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ အာဝသထံ–အာဝသထသိက္ခာပုဒ်၊ ပရိယာပုဏာဥ–ပရိယာပုဏန၊ ဝါစယေ–ဝါစနသိက္ခာပုဒ်။

အာရာမဝဂ် အတွက်။ ။အာရာမ–အာရာမ၊ အက္ကောသ–အက္ကောသန၊ စဏ္ဍိစ–စဏ္ဍိကတ၊ ဘုဉ္ဇေယျ–အညတြဘုဥ္ဇန၊ ကုလမစ္ဆရီ–ကုလမစ္ဆရီ၊ ဝါသော–အဘိက္ခုကာဝါသ၊ ပဝါရဏံ–န ပဝါရဏ၊ ဩဝါဒံ–ဩဝါဒ၊ ဒွေ ဓမ္မာ–ဒွေ ဓမ္မ၊ ပသာခေနစ–ပသာခသိက္ခာပုဒ်။

ဂဗ္ဘိနီဝဂ် အတွက်။ ။ဂဗ္ဘိ–ဂဗ္ဘိနီ၊ ပါယန္တိ–ပါယန္တီ၊ ဆ ဓမ္မေ–ဆသုဓမ္မေသုပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒွေဝဿသိက္ခာပုဒ်၊ အသမ္မတ–သံဃေန အသမ္မတ၊ ဦနဒွါဒသ–ဦနဒွါဒသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပဌမဂိဟိဂတ၊ ပရိပုဏ္ဏဉ္စ–ပရိပုဏ္ဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ဂိဟိဂတ၊ သံဃေန–သံဃေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတိယ ဂိဟိဂတ၊ သဟ–ပဌမ သဟဇီဝိနီ၊ ဝုဋ္ဌာ–ဝုဋ္ဌာပိတ၊ ဆပ္ပဉ္စ–ဆပ္ပဉ္စယောဇနာ၊ ဝါ–ဆပ္ပဉ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ သဟဇီဝိနီသိက္ခာပုဒ်။

ကုမာရိဘူတဝဂ် အတွက်။ ။ဒွေ–၂ ပါးကုန်သော၊ ကုမာရိစ–ပဌမကုမာရိဘူတ, ဒုတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ သံဃေန–သံဃေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော တတိယကုမာရိဘူတ၊ ဒွါဒသ–ဦနဒွါဒသဝဿ ဝုဋ္ဌာပန၊ အသမ္မတေနစ–အသမ္မတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿ၊ အလံ–အလံဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ခီယျနဓမ္မ၊ သစေ–သစေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စီဝရ၊ ဒွေဝဿံ–ဒွေဝဿ၊ သံသဋ္ဌာ–ပုရိသသံသဋ္ဌ၊ သာမိကေနစ–သာမိကေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အနနုညာတ သိက္ခာပုဒ်၊ ပါရိဝါသိက–ပါရိဝါသိက ဆန္ဒဒါန၊ အနုဝဿံ–အနုဝဿဝုဋ္ဌာပန၊ ဒုဝေဝုဋ္ဌာပနေနစ–ဒွေ ဝုဋ္ဌာပန၊ ဝါ–ဒွေ ဝုဋ္ဌာပန ကိရိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ဧကန္တရိကဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပုဒ်။

ဆတ္တုပါဟနဝဂ် အတွက်။ ။ဆတ္တ–ဆတ္တုပါဟန၊ ယာနေန–ယာန၊ သံဃာဏိ–သံဃာဏိ၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရ–ဣတ္ထာလင်္ကာရ၊ ဝဏ္ဏကေ–ဂန္ဓ ဝဏ္ဏက၊ ပိညာက–ဝါသိတပိညာက၊ ဘိက္ခုနိစေဝ–ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒန၊ သိက္ခာစ–သိက္ခမာနဥမ္မဒ္ဒန၊ သာမဏေရိကာ–သာမဏေရီ ဥမ္မဒ္ဒန၊ ဂိဟိ–ဂိဟိနီဥမ္မဒ္ဒန၊ ဘိက္ခုဿ ပုရတော–ဘိက္ခုဿ ပုရတော သိက္ခာပုဒ်၊ အနောကာသံ–အနောကာသ ကတပဉှ၊ သံကစ္စိကာ–အသံကစ္စိကာ သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ–သိက္ခာပုဒ် ဥဒ္ဒါန်းအပြီးတည်း။ ဝဂ်တို့၏ ဥဒ္ဒါန်းကား လွယ်ပြီ။

နဝ ဝဂ္ဂနုဒ္ဒကာ–၉ ဝဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော ခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–နိဋ္ဌိတာ–န်ပြီ။

၅။ ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

၂၂၇။ သပ္ပိ–ထောပတ်ကို၊ ဝိညာပေတွာ–တောင်း၍၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ–စားသောဘိက္ခုနီ၏၊ ။ပေ၊ ဘုဉ္ဇိသု–စားကုန်ပြီ၊ ။ပေ။ [ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ "ပေလ"သည်တို့၏အနက်ကို ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းဆိုပါ။]

ထေယျာချုပ်ါ။ ။သပ္ပိ–ကိုလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဒဓိဉ္စာပိ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတွာန–၍(ဘုဉ္ဇန္တိယာ–သော)၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ ["ဘိက္ခုနိယာ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ "ဝိညာပေတွာန ဘိက္ခုနီ"ဟု ဆိုထားသည်။] အဋ္ဌ–န်သော၊

ပါဠိဒေသနီယာ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဒေသိတာ-ဟော တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ယေ သိက္ခာပဒါ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ဝိတ္ထာရိတာ-ချဲ့အပ်ကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သံခိတ္တာ-ချုံးအပ်ကုန်ပြီ။

ပဌမော-သော၊ ကတ္ထပညတ္တိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂။ ကတာပဏ္ဏတ္တိဝါရ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ။ ။(၂၂၀) အဝဿုတာ- (ဟုတွာ) အဝဿုတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကို၊ သာဒယန္တီ-သာယာသော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်သနည်း၊ ၊ပေ၊ အဓက္ခကံ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒယတိ (ပါရာဇိက)၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်းအဆုံး, ဒုတိယ ကတာပဏ္ဏတ္တိဝါရ, ပုဒ်ရေ (၁၉၃)၌ အနက်ပေးပြီ။] ဥဗ္ဘက္ခကံ-ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အထက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ-ဂဆစ်ဒူးဝန်း ၂ ဖက်၏ အောက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဂဟဏံ သာဒယတိ၊ (ထုလ္လစ္စဉ်း)။ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ဂဟဏံ သာဒယတိ၊ (ဒုက္ကဋ်)၊ ၊ပေ။

ဝဇ္ဇံ-အပြစ်ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တီ-ဖုံးထားသော၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ မည်သော ဘိက္ခုနီ၊ ၊ပေ၊ [ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိက ပါရာဇိက၌ ပါသော ဘိက္ခုနီကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်။] ဇာနံ (ဇာနန္တီ)-သိလျက်၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးထားအံ့၊ ၊ပေ၊ ဝေမတိကာ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ အာစာရဝိပတ္တိံ-ကို၊ ။ပေ၊ ယာဝတတိယံ ၊ပေ၊ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီ-သော၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ-မည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ရှေး၌ပေးခဲ့ပြီ။]

အဋ္ဌမံ-ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုံ-ကို၊ ပရိပူရေန္တီ-ပြည့်စေသော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ၊ပေ၊ ပုရိသေန-သည်၊ (“ဧဟိ”ဟူ၍လည်း ကျင့်) ... ...

ပါရာဇိကာ နိဋ္ဌိတာ။

၂။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ။ ။(၂၂၉) အဍ္ဍံ-တရားစွဲမှုကို၊ ကရောန္တီ-သော၊ ဥဿယဝါဒိကာ-မည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ၊ပေ၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်၏၊ (ကထံ-စကားကို၊) အာရောစေတိ-(တရားသူကြီးတို့အား) ပြောအံ့၊ ၊ပေ၊ ဒုတိယဿ-၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်သူ၏၊ (ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကထံ-ကို၊) အာရောစေတိ-အဋ္ဍပရိယောသာနေ-တရား၏ အဆုံး၌၊ ၊ပေ၊ [နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ အနက်အထူး မရှိတော့။]

၃။ နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ။ ။(၂၀) ပတ္တသန္နိစယံ–ကို၊ ကရေယျ–ပြုသော ဘိက္ခုနီသည်၊ စေ် အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ [ဘိက္ခု ကတာပတ္တိဝါရ, နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ, ပုဒ်ရေ (၁၆၂)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ "ဘာဇာပေတိ–ဝေဖန်စေအံ့၊ ဘာဇာပိတေ–ဝေဖန်စေအပ်ပြီးသော်" စသည်ဖြင့် ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရကို နည်းမှီ၍ပေးပါ။

၄။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ။ ။ဤကဏ္ဍ၌ စိတ္တာဂါရဝဂ် တတိယ သိက္ခာပုဒ်ဝ် "ဥဇ္ဇဝုဇ္ဇဝေ–ဝင်ရိုး၌ရစ်တိုင်းရစ်တိုင်း၌"ဟု လည်းကောင်း, အာရာမဝဂ် ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ "ဝဿံ–မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ–နေအံ့၊ (တစ်နည်း) ဝဿံ ဝသိဿာမိ–ဝါဆိုအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သေနာသနံ–အိပ်ရာနေရာကို၊ ပညပေတိ–ခင်းအံ့၊ ပါနီယံ–သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနီယံ–သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတိ–တည်ထားအံ့၊ ပရိဝေဏံ–ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္မဇ္ဇတိ–တံမြက်လှည်းအံ့၊ သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ–အရုဏ်တက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်"ဟုလည်းကောင်း ပေးပါ၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ဘိက္ခုနီကတ္တပညတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း, ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း နည်းမှီပေးပါ၊ လွယ်ပြီ။

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ။ ။ဤကဏ္ဍ၌ အထူးမရှိပါ။

ဒုတိယော ကတာပတ္တိဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ဝိပတ္တိဝါရ စသည်။ ။ဝိပတ္တိဝါရ, သင်္ဂဟဝါရ, အဓိကရဏဝါရ, သမထဝါရ, သမုစ္စယဝါရတို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်း၌ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ပေးပါ၊ ကတ္တပညတ္တိဝါရ, ကတာပတ္တိဝါရစသော (ပြအပ်ပြီးသော) ဝါရရှစ်ပါးကိုပင် "ကာယသံသဂ္ဂ–ကို၊ သာဒယနပစ္စယာ–သာယာခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်"စသည်ဖြင့် ပစ္စယသဒ္ဒါထည့်၍ ဝါရရှစ်ပါး ပြထားတော်မူ၏၊ ထိုဝါရတို့၌ အနက်ထူးမရှိတော့ပါ။ [ဤသို့လျှင် ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌လည်း ဝါရပေါင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ဝါရ ဖြစ်သည်။]

ဘိက္ခုနီဝိဘင်ဂ်–၌၊ သောဠသ–တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ မဟာဝါရာ–တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–န်ပြီ။

သမုဋ္ဌာနသီသသင်္ဂဟကထာ

၂၅၇။ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ–ရုပ်နာမ်နစ်ဝ, သင်္ခါရတို့သည်၊ အနိစ္စာ–မမြဲကုန်၊ (သဗ္ဗေ–န်သော၊) သင်္ခတာ–အဝိစ္စာ တဏှာ ကံ အာဟာရ စသောအကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့သည်၊ ဒုက္ခာ–ဒုက္ခတို့သာတည်း၊ အနတ္တာစ–(အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင်ဟူသော) အတ္တလည်း မဟုတ်ကြကုန်၊ ဝါ–အတ္တလည်း မရှိကြကုန်၊ နိဗ္ဗာနဉ္စေဝ–

အသင်္ခတဓာတ်, နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပညတ္တိဉ္စ–ပုဂ္ဂိုလ်သံဃာဝါ, သူ ငါစသော နာမည်ပညတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနတ္တာ ဣတိ–အနတ္တတို့ဟူ၍၊ နိစ္ဆယာ–ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ဘုရားရှင် မပွင့်လျှင် မှတ်နာမ်မသိ

ဗုဒ္ဓစန္ဒေ–ဘုရားတည်းဟူသော လမင်းသည်၊ ဝါ–လမင်းတမျှ, မဟာကရုဏာဖြင့် အေးမြစေတော်မူသောဘုရားရှင်သည်၊ အနုပ္ပန္နေ–ဖြစ်တော်မမူသော်လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေ–ဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းသည်၊ ဝါ–ပညာတန်ဆောင်, ထွန်းပြောင်ထိန်လင်း, နေမင်းနှင့်တူတော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ အနုဂ္ဂတေ–ထွက်ပေါ်တော် မမူသော်လည်းကောင်း၊ သဘာဂဓမ္မာနံ–အနိစ္စစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိကုန်သော၊ တေသံ–ထို သင်္ခတတရားတို့၏၊ နာမမတ္တံ–နာမည်မျှသော်မှလည်း၊ န နာယတိ–မထင်ရှား၊ (တစ်နည်း) နာမမတ္တံ–ကိုသော်မှလည်း၊ န နာယတိ–မသိအပ်, မသိနိုင်။

ပါရမီဖြည့်မှ ဘုရားဖြစ်

ဝိဝိဓံ–အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ ဒုက္ကရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောစွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးအစရှိသည်ကို၊ ကတ္ဝာ–ပြုတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပါရမီ–ဆယ်ပါးသော ပါရမီတော်တို့ကို၊ ပူရယိတွာန–ဖြည့်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မကေ–ဗြဟ္မာ ၂၀ နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တလောက၌၊ စက္ခုဘူတာ–ပညာစက္ခုသဖွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာဝီရာ–ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသောဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ–ပွင့်တော်မူကြကုန်၏၊ [“စက္ခုဘူတာ”ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ, စတုတ္ထပါရာဇိက ဝိနိတဝတ္ထု၌ ပြထားပြီ။] တေ–ထိုဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒုက္ခဟာနိံ–အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ဝိမတိ) ဝါ–အလုံးစုံသော

နိဗ္ဗာနဉ္စေဝ ။ပေ။ နိစ္ဆယာ။ ။ပါဠိယံ “နိဗ္ဗာနဉ္စ ပညတ္တိ”တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ သင်္ခတဓမ္မေ ဥပါဒါယ ပညတ္တာ သမ္မုတိသစ္စဘူတာ ပုဂ္ဂလာဒိပညတ္တိ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဥပ္ပတ္တိဝိနာသယုတ္တာဝတ္ထုဓမ္မနိယတော (ဖြစ်ခြင်း+ပျက်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ရကောင်းသော ပရမတ္ထတရားတို့အတွက် မြဲသော) အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာ ဒွယေန (အနိစ္စ ဒုက္ခလက္ခဏာ ၂ ပါးအပေါင်းနှင့်) ယုတ္တာတိ ဝတ္တုံ အယုတ္တာ (ယှဉ်၏ဟု ဆိုခြင်းငှာ မသင့်)၊ ကာရကာဝေဒကာဒိ ရူပေန ပန ပရိကပ္ပိတေန အတ္တသဘာဝေန (ကာရက, ဝေဒက အစရှိသော သဘောရှိသော တိတ္ထိတို့ ကြံဆအပ်သော အတ္တသဘောမှ) ဝိရဟိတတ္တာ “အနတ္တာ” တိ ဝတ္တုံ ယုတ္တာ၊ တသ္မာ အယံ ပညတ္တိပိ အသင်္ခတတ္တသာမညတော (အသင်္ခတ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဝုတ္တာ”ဠ်စပ်၊ ဝတ္ထုဘူတေန (ပရမတ္ထ အထည်ကိုယ်ဝတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာနေန သဟ “အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ”တိ ဝုတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇမာနာပိ ဟိ သမ္မုတိ ဓေနုဝိ ပစ္စယေန အကာတတ္တာ “အသင်္ခတာ ဝေါ”တိ၊–ဝိမတိ။

ဒုက္ခကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (သာရတ္ထ)၊ သုခါဝဟံ–ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ–သူတော်ကောင်းတရားကို၊ (ယသ္မာ–ကြောင့်၊) ဒေသယန္တိ–ဟောတော်မူကြကုန်၏။

ငါတို့ ဘုရား တရားဟောတော်မူပုံ

(တသ္မာ–ကြောင့်၊) အင်္ဂီရသော–ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အစိတ်မှ တဖိတ်ဖိတ် ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိတော်မူထသော၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပကော–အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို စီးပွားဖြင့် စောင့်ရှောက်တော်မူထသော၊ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော–အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူထသော၊ ဝါ–အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက်မြတ်တော်မူထသော၊ သီဟော–ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းတော်မူထသော၊သကျမုနိ–သာကီနွယ်ဖွား, ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တီဏိ–၃ ပုံကုန်သော၊ ပိဋကေ–ပိဋကတို့ကို၊ သုတ္တန္တံ–သုတ္တန်ပိဋကကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မဉ္စ–ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဂုဏံ–များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသော၊ ဝိနယဉ္စ–ဝိနည်း ပိဋကကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသယိ–ဟောတော်မူပြီ။

ဝိနည်း တည်လျှင် သာသနာတည်

ဝိနယော–ဝိနည်းသည်၊ ယဒိ တိဋ္ဌတိ–(ပါဠိအနက်, မပျက်စုံညီ, လဇ္ဇီတို့သန္တာန်၌) အကယ်၍ တည်အံ့၊ ဧဝံ–ဤသို့တည်လသော်၊ သဒ္ဓမ္မော–ပဋိပတ်, ပဋိဝေဓ, သဒ္ဓမ္မ ၂ ဖြာ, သာသနာသည်၊ နိယတိ–ဖြစ်တည်၏။ ["ဝိနယ"အရ သရုပ်နှင့် ထို ဝိနယ တည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "ဥဘတော စ" စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ဥဘတော–ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂါနိ စ–ဝိဘင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဥဘတော စ ဝိဘင်္ဂါနိ–ဥဘတော ဝိဘင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓကာ–မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂ ခန္ဓကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာ မာတိကာ–(သိက္ခာပုဒ်ဟူသော)အကြင်မာတိကာသည်၊ (အတ္ထိ၊ သာ စ–ထိုမာတိကာသည်လည်းကောင်း၊ "တိဋ္ဌန္တိ"၌စပ်၊) မာလာ–ပန်းကုံးသည်၊ သုတ္တဂုဏေန–ပန်းသီချည်ဖြင့်၊ (ဂန္ထိတာ–သီကုံးအပ်သည်၊ ဟုတွာ) တိဋ္ဌတိ ဣဝ–တည်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ ပရိဝါရေန–ပရိဝါရ် ပါဠိတော်ဖြင့်၊ ဂန္ထိတာ–သီကုံးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) တိဋ္ဌန္တိ–တည်ကုန်၏။

ပိဋကေ တီဏိ ဒေသယိ။ ။ပိဋကေ တီဏိ ဒေသယိတိ ယသ္မာ တေ ဒေသေန္တိ၊ တသ္မာ အင်္ဂီရသောပိ ပိဋကာနိ တီဏိ ဒေသယိ၊ တာနိ ကတမာနီတိ အာဟ "သုတ္တန္တံ"တိ အာဒိ။ မဟာဂုဏံတိ မဟာနိသံသံ။–ဋီကာ။

ဧဝံ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ။ ။ဧဝံ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တီတိ ယဒိ ဝိနယပရိယတ္တိ အနန္တရဟိတာ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံသတိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မော နိယတိ ပဝတ္တတိ၊ ဝိနယ ပရိယတ္တိ ပန ကထံ တိဋ္ဌတီတိ အာဟ "ဥဘတော စာတိ" အာဒိ၊ ပရိဝါရေန ဂန္ထိတာ တိဋ္ဌန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ–ဋီကာ။

ဤပါဠိတော်ကို
ဘယ်သူတွေ အားအား သင်ယူထိုက်ပုံ

တဿေဝ ပရိဝါရဿ–ထို ပရိဝါ၏ ပါဠိတော်၌သော၊ [တဿေဝ ပရိဝါရဿာတိ တဿ္မေဝ ပရိဝါရေ–ဋီကာ။] နိယတော ကတံ–ပြုအပ်သော မြဲသည်၏ အဖြစ်ရှိသော၊ သမုဋ္ဌာနံ–သမုဋ္ဌာန်သည် လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) နိယတောကတံ သမုဋ္ဌာနံ–နိယတသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အသမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် ဘူတာရောစန သမုဋ္ဌာန်, စောရိဝုဋ္ဌာပန သမုဋ္ဌာန်, အနနုညာတ သမုဋ္ဌာန်ဟူသော အသမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာန် ၃ ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] အညံ–နိယတသမုဋ္ဌာန်မှတစ်ပါးသော၊ သမ္ဘေဒံ–ရောနှောသော သမ္ဘိန္နသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အနိယသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် ကြွင်းသော သမုဋ္ဌာန်(၁၀)ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒီသယ္ယ–ထင်ရှားကုန်၏၊ နိဒါနဉ္စ–နိဒါန်းသည်လည်း၊ ဥပရိ–အထက်ဖြစ်သော၊ (အထက် "ဂါထာသင်္ဂဏိက" ဖြစ်သော) သုတ္တေ–ပရိဝါ၏ ပါဠိတော်၌၊ (ဒိဿတိ–ထင်ရှား၏၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိဝါ၏ပါဠိတော်၌သော နိယတသမုဋ္ဌာန်, အနိယတသမုဋ္ဌာန်, နိဒါန်းတို့၏ ထင်ရှားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဓမ္မကာမော–သူတော်ကောင်းတရားကို လိုလားသော၊ သုပေသလော–သီလဖြူစင်, စိတ်ကြည်လင်၍, လူရှင်ထိုထို, ကြည်ညိုရစ်ခင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိဝါရံ–ပရိဝါ၏ ပါဠိတော်ကို၊ သိက္ခေ–သင်ယူရာ၏။

တေရသသမုဋ္ဌာန

။(ယံ သိက္ခာပဒံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊) ဒွိသု–၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂေ–ဝိဘင်းတို့၌၊ [ဂါထာဖြစ်၍ "သု"ကိုချေထားသည်၊ တစ်နည်း၊ ဝစနဝိပလ္လာသ။] ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဥပေါသထေ–ဥပုသ်နေ့၌၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ–ရွတ်ပြကြရကုန်၏၊ (တဿ–ထိုသိက္ခာပုဒ်၏၊) သမုဋ္ဌာနံ–ကို၊ ယထာဉာယံ–သင့်သည် အားလျော်စွာ၊ ပဝက္ခာမိ–ဆိုပေအံ့၊ (တံ–ထို သမုဋ္ဌာန်ကို၊) မေ–၏၊(အထံမှ)၊ သုဏာထ–နားထောင်ကြကုန်လော။

ပဌမံ–ပထမဖြစ်သော၊ ပါရာဇိကံ–ပါရာဇိကံသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊["ယံ"အနက်မရှိ] ဒုတိယဉ္စ–ဒုတိယပါရာဇိသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ တတော–ထိုဒုတိယပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန်မှ၊ ပရံ–နောက်ဖြစ်သော၊ သဉ္စရိတ္တာနုဘာသနဉ္စ–သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာန်,

---

သဓ္ဓော် ဆော ဥဝမိုး ။ပြုအပ်သော အနက်သည် အဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်းတည်း၊ ဝိမတိဋီကား တစ်မျိုးဖွင့်ထားသေး၏၊ ထိုအလို "သမုဋ္ဌာနံ (သမုဋ္ဌာနေန) သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့်၊ နိယတောကတံ–မြဲအောင်ပြုအပ်သော သမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘေဒံ–သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အချင်းချင်း သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ရောနှောပုံသည်လည်းကောင်း၊ နိဒါနဉ္စ–သည်လည်းကောင်း၊ အညံ–နိဒါန်းမှတစ်ပါး ပုဂ္ဂလ, ဝတ္ထုအစရှိသော အကြောင်းအရာသည်လည်းကောင်း၊ (ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ ဝုတ္တေ–ဆိုအပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ ဝက္ခမာနေစ–ဆိုအပ်လတ္တံ့လည်းဖြစ်သော)၊ သုတ္တေ–၌ ဒိဿန္တိ–န်၏၊ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

သမနုဘာသန သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဥ္စ–အတိရေက စီဝရဟူသော ကထိနသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ လောမာနိ–လောမာနိဟူသောပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဧဠကလောမ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ပဒသော ဓမ္မော–ပဒသော ဓမ္မသမုဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ ဘူတံ–ဘူတာရောစန သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ သံဝိဓာနေနစ–သံဝိဓာယပုဒ် ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ထေယျဒေသနစောရိစ– ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာန်, ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန်, စောရီ ဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ (ဣတိ–သို့)၊ အနနုညာတာယ–အနနုညာတသမုဋ္ဌာန်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, တေရသ–တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေရသ–န်သော၊ ဧတေ သမုဋ္ဌာန နယာ–ဤသမုဋ္ဌာန်နည်းတို့ကို၊ ဝိညူဟိ–ဝိနည်းကျွမ်းကျင်, ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ– ကြံစည်အပ်ကုန်၏၊ ဧကေကသ္မိံ–တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ သမုဋ္ဌာနေ– ၌၊ သဒိသာ–တူသော သမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ ဣဓ–ဤဥဘတောဝိဘင်း၌၊ ဒိဿရေ– တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။

၁။ ပထမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန၊ ။၂၅၈။ မေထုနံ–မေထုနသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤကား သမုဋ္ဌာန်တို့၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ "အဒိန္နံ, သဥ္စရိ"စသော နောက်နောက် သမုဋ္ဌာန်တို့လည်း နည်းတူသိပါ။] သုက္ကသံသဂ္ဂေါ–သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်, ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌ "သိက္ခာပုဒ်"ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] အနိယတာ ပဌမိကာ–ပဌမ အနိယတ၊ [အနိယတာ ပဌမိကာတိ အာပတ္တိ အပေက္ခိတွာဝ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ကတံ၊ ပဌမနိယတံ သိက္ခာပဒံတိ အတ္တော–ဝိမတိ။] ပုဗ္ဗူပပရိပါစိတာ–ပုဗ္ဗူပဂတသိက္ခာ ပုဒ်, ဘိက္ခုနိပရိပါစိတသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘိက္ခုနိယာ–နှင့်၊ သဟ–ကွ၊ ရဟော– ဆိတ်ကွယ်ရာ၌နေသော ဘိက္ခုနိရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်။

သဘောဇနေ–သဘောဇန အနုပခဇ္ဇ၊ ဒွေ–န်သော၊ ရဟောစ–မာတုဂါမ ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အင်္ဂုလိ–အင်္ဂုလိပတောဒက၊ ဥဒကေဟာသံ–ဥဒကေဟာသဓမ္မ၊ ပဟာရေ–ပဟာရဒါန၊ ဥဂ္ဂိရေဓေဝ–တလသတ္တိက ဥဂ္ဂိရဏ၊ တေပညာသ–ငါးဆယ့် သုံးပါးသော၊ သေခိယာစ–သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၊ အဓက္ခဂါမဝဿုတာ–အဓက္ခက (ပဌမ ပါရာဇိက), ဂါမန္တရဂမန, အဝဿုတစေါဒနိယ ဂဟဏ၊ တလမဋ္ဌ– တလဃာတက, ဇတုမဋ္ဌ၊ သုဒ္ဓိကာ–ဥဒကသုဒ္ဓိကာ၊ ဝဿံဝုဋ္ဌာစ–ဝဿံဝုဋ္ဌ ဆပ္ပဉ္စ ယောဇန၊ ဩဝါဒေါ–ဩဝါဒ အဂမန၊ နာနုဗန္ဓေ ပဝတ္တိနီ–ပဝတ္တိနီ နာနုဗန္ဓသိက္ခာပုဒ်။

ဆ သတ္တတိ–ခုနစ်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော၊ ဣမေ သိက္ခာ–ဤ သိက္ခာတို့ကို၊ ကာယမာနသိကာ–ကိုယ် စိတ် ဟူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသည်တို့ကို၊ ကတာ–ပြုအပ် ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ပဌမံ ပါရာဇိကံ ယထာ–

ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့၊ ကေသမုဋ္ဌာနာ–တစ်ခုတည်းသော သမုဋ္ဌာန် ရှိကုန်၏၊ [ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၂။ ဒုတိယပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန။ ။၂၅၉။ အဒိန္နံ–အဒိန္နဒါန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိဂ္ဂဟုတ္တရိ–မနုဿဝိဂ္ဂဟ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ–ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ၊ အတ္တကာမိနံ–အတ္တကာမ ပါရိစရိယ၊ အမူလာ–အမူလက (ပထမဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ အညဘာဂိယာ–အညဘာဂိယ (ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ အနိယတာ ဒုတိယိကာ–ဒုတိယ အနိယတ၊ အစ္ဆိန္နေ–စီဝရဒါန အစ္ဆိန္နန၊ ပရိဏာမနေ–သံဃိကလာဘ အတ္တပရိဏာမန၊ မုသာ–မုသာဝါဒ၊ ဩမသပေသုဏာ–ဩမသဝါဒ, ဘိက္ခုပေသုည သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ–ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိ အာရောစန၊ ပထဝီခဏေ–ပထဝီခဏန၊ ဘူတံ–ဘူတဂါမ၊ အညာယ–အညဝါဒက၊ ဥဇ္ဈာပေ–ဥဇ္ဈာပနက။

နိက္ကမနံ–နိက္ကမနသိက္ခာပုဒ်၊ သိဉ္စနဉ္စ–ဥဒကသိဉ္စန၊ အာမိသဟေတု–တု၊ ဘုတ္တာဝီ–ဘုတ္တာဝီပုဒ်နှင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်၊ [ပထမ ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ကား ကထိနသမုဋ္ဌာန်၌ ပါဝင်လတ္တံ့။] ဧဟိ–ဧဟာဝုသော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥယျောဇန၊ အနာဒရိ–အနာဒရိယ၊ ဘိံသာ–ဘိံသာပန၊ အပနိဓေ–အပနိဓာပန၊ ဇီဝိတံ–ဇီဝိတာဝေါရောပန၊ ဝါ–ဇီဝိတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော သဉ္စိစ္စပါန၊ ဇာနံ သပ္ပာဏကံ–ဇာန သပ္ပာဏက ဥဒက၊ ကမ္မံ–ကမ္မပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥက္ကောဋန၊ ဦနသံဝါသ နာသနာ–ဦနဝီသတိဝဿ, ဥက္ခိတ္တက သံဝါသ (အရိဋ္ဌ)နာသိတက သာမဏေရ သမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ သဟဓမ္မိက ဝိလေခါ–သဟဓမ္မိကဝုစ္စမာန, ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ မောဟော–မောဟနက၊ အမူလကေနစ–အမူလက အနုဒ္ဓံသန။

ကုက္ကုစ္စံ–ကုက္ကုစ္စ ဥပဒဟနသိက္ခာပုဒ်၊ ဓမ္မိကံ–ဓမ္မိကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဆန္ဒံ ဒတွာ ခီယျန၊ စီဝရံ ဒတွာ–စီဝရံ ဒတွာ ခီယန၊ ပရိဏာမေယျ ပုဂ္ဂလေ–ပုဂ္ဂလပရိဏာမန၊ ကိံ တေ–ကိံ တေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ အဝဿုတ၊ အကာလံ–အကာလစီဝရ ဘာဇာပန၊ အစ္ဆိန္နေ–စီဝရပရိဝတ္တန အစ္ဆိန္နန၊ ဒုဂ္ဂဟိ–ဒုဂ္ဂဟိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရံ ဥဇ္ဈာပန၊ နိရယေနစ–နိရယေနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော အဘိသပန၊ ဂဏံ–ဂဏစီဝရလာဘ၊ ဝိဘင်္ဂံ–စီဝရဝိဘင်္ဂ၊ ဒုဗ္ဗလံ–ဒုဗ္ဗလ စီဝရပစ္စာသာ၊ ကထိနာ ဖာသု ပဿယံ–ကထိနုဒ္ဓါရ, အဖာသုကရဏ, ဥပဿယ ဒါန၊ အက္ကောသ စဏ္ဍီ–အက္ကောသန, စဏ္ဍိကတ၊ မစ္ဆရီ–ကုလမစ္ဆရ၊ ဂဗ္ဘိနီစ– ဂဗ္ဘိနီ၊ ပါယန္တိယာ–ပါယန္တိ သိက္ခာပုဒ်။

ဒွေဝဿံသိက္ခာ–ဒွေဝဿ သိက္ခာ သိက္ခာပုဒ်၊ သံဃေန–သံဃေန အသမ္မတ၊ တယော–န်သော၊ ဂိဟိဂတာ–ပထမဂိဟိဂတ, ဒုတိယဂိဟိဂတ, တတိယဂိဟိ ဂတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ တိဿော–န်သော၊ ကုမာရိဘူတာစ–ပထမ ကုမာရိဘူတ

ဒုတိယကုမာရိဘူတ, တတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဦနဒွါဒသ သမ္မတာ–ဦနဒွါဒသဝဿ ဝုဋ္ဌာပန, အသမ္မတာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပရိပုဏ္ဏဝဿဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အလံတာဝ–အလံ တာဝ၊ ဝါ–အလံတာဝပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ် သော ခိယျနဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ သောကာဝါသံ–သောကာဝါသ၊ ဝါ–သောကာဝါသံ ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပုရိသသံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ ဆန္ဒာ–ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါန၊ အနုဝဿာစ–အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပန၊ ဒွေ–ဒွေဝုဋ္ဌာပန။

သတ္တတိ–(၇၀)သော၊ ဣမေ သိက္ခာပဒါ–တို့ကို၊ ဒုတိယံ ပါရာဇိကံ ယထာ–ကဲ့သို့၊ သမုဋ္ဌာနာတိကာ–တိကသမုဋ္ဌာန်တို့ဟူ၍၊ ကတာ–အပ်ကုန်ပြီ၊ ကာယ စိတ္တေန–ကိုယ်စိတ်ကြောင့်၊ (ဇာယန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊) ဝါစာ–နှုတ်ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ ဝါစာစိတ္တံ–နှုတ်စိတ်ကြောင့်၊ [ဟိတ်အနက်၌ "ပဌမာ"သက်။] ဇာယန္တိ၊ ကာယိကံ–ကြောင့်၊ န ဇာယန္တိ)၊ တီဟိ–န်သော၊ ဒွါရေဟိ–ကာယဒွါရ, ဝစီဒွါရ, မနောဒွါရတို့ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ။

၃။ သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၀) သဉ္စရိ–သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ ကုဋိ–ကုဋိ ကာရ၊ ဝိဟာရော–ဝိဟာရကာရ၊ ဓောဝနဥ္စ–ပုရာဏစီဝရဓောဝန၊ ပဋိဂ္ဂဟော–စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ၊ ဝိညတ္တိ–အညာတကဝိညတ္တိ၊ ဥတ္တရိအဘိဟဋ္ဌုံ–တတုတ္တရိ သာဒိ ယန၊ ဥဘိန္နံ–၂ ပါးသော ပဌမဥပက္ခဋ, ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒူတကေန စ–ဒူတကစီဝရစေတာပန၊ ဝါ–ဒူတနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရာဇ၊ ကောသိယာ–ကောသိယ မိဿက၊ သုဒ္ဓဒွေဘာဂါ–သုဒ္ဓကာဠက, ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်တို့, ဆဗ္ဗဿာနိ–ဆဗ္ဗဿ၊ နိသီဒနံ–နိသီဒနသန္ထတ၊ ရိဉ္စန္တိ–"ရိဉ္စန္တိ"ဟု လာသော ဧဠကလောမ ဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၊ ရူပိယာဓေဝ–ရူပိကပဋိဂ္ဂဟဏ၊ ဥဘော–န်သော၊ နာနပ္ပကာရကာ–နာနပ္ပကာရပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရူပိယ သံဝေါဟာရ, ကာယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်တို့။

ဦနဗန္ဓနဝဿိကာ–ဦနပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်, ဝဿိကသာဋိက သိက္ခာပုဒ်တို့၊ သုတ္တံ–သုတ္တဝိညတ္တိ၊ ဝိကပ္ပနေန–ဝိကပ္ပံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပေသကာရ၊ ဒွါရ ဒါန သိဗ္ဗာနိစ–ဒွါရကောသ (မဟလ္လကဝိဟာရ), စီဝရဒါန, စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ် တို့၊ ပူပပစ္စယ ဇောတိစ–ပူပပဝါရဏာ (ကာဏမာတာ) စာတုမာသပစ္စယ ပဝါရဏာ, ဇောတိ သမာဒဟနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ရတနံ–ရတန၊ သူစိ–သူစိဃရ၊ မဉ္စော စ–မဉ္စ၊ တူလံ–တူလောနဒ္ဓ၊ နိသီဒနကဏ္ဍုစ–နိသီဒန, ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝဿိကာစ–ဝဿိကသာဋိကာ၊ သုဂတေနစ–သုဂတစီဝရ သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိညတ္တိ–အညဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်၊ အညံ စေတာပနာ–အည စေတာပန သိက္ခာပုဒ်။

ဒွေ–နှစ်သော၊ သံယိကာ–အညာဒတ္ထိကသံယိက သိက္ခာပုဒ်, သံယိကသညာစိက သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒွေ, မဟာနိကာ–မဟာနိက, မဟာနိက သညာစိကသိက္ခာပုဒ် တို့၊ ပုဂ္ဂလ–ပုဂ္ဂလိကသညာစိက၊ လဟုကာ–လဟုကပါဝုရဏ၊ ဂရု–ဂရုပါဝုရဏ၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ ဝိဿာသာ–ပထမဝိဿာသ, ဒုတိယဝိဿာသသိက္ခာပုဒ်တို့၊ သာဒိကာစ– ဥဒကသာဒိကာ၊ သမဏစီဝရေနစ–သမဏစီဝရဒါန။

သမပညာသ–အတိအကျ (၅၀)သော၊ ဣမေဓမ္မာ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဆဟိ–နှစ်သော၊ ဌာနေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဓာယရေ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ကာယ တော–ကြောင့်၊ (ဓာယရေ)၊ ဝါစတ္တော–ကြောင့်၊ န (ဓာယရေ)၊ ဝါစတော– ကြောင့်၊ ဓာယရေ၊ ကာယမနာ–ကိုယ်စိတ်ကြောင့်၊ န (ဓာယရေ)၊ ကာယဝါစာ– ကြောင့်၊ ဓာယရေ၊ စိတ္တာ–ကြောင့်၊ န (ဓာယရေ)၊ ကာယစိတ္တာ–ကြောင့်၊ ဓာယရေ၊ ဝါစိကာ–နှုတ်ကြောင့်၊ န (ဓာယရေ)၊ ဝါစာစိတ္တာ–ကြောင့်၊ ဓာယရေ၊ ကာယေန–ကြောင့်၊ န (ဓာယရေ)၊ တီဟိ ဒွါရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ ဓာယရေ– န်၏၊ တေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဆ သမုဋ္ဌာနိကာ–ဆ သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ သဥ္ဆရိတ္တေန–သဥ္ဆရိတ္တသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဒိသာ–တူကုန်၏။

၄။ သမနုဘာသန သမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၁) ဒေါဒါနုဝတ္တ–သံဃဘေဒါနုဝတ္တက သိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဗ္ဗစ–ဒုဗ္ဗစ၊ ဒူသ–ကုလဒူသက၊ ဒုဋ္ဌုလ္လ–ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္ဆာဒန၊ ဒိဋ္ဌိစ– ဒိဋ္ဌိအပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန၊ (အရိဋ္ဌ)၊ ဆန္ဒ–ဆန္ဒ အဒတွာ ဂမန၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ ဥဇ္ဈာပနကာစ– ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ သဒ္ဓါ–အပ္ပသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်တို့၊ န ဗျာဟရေ– န ဗျာဟရဏ၊ ဆမာ–ဆမာနိသီဒန၊ နီစာသနေ–နီစာသန နိသီဒန၊ ဌာနံ–ဌိတ နိသီဒန၊ ပစ္ဆတော–ပစ္ဆတောဂမန၊ ဥပ္ပထေနစ–ဥပ္ပထဂမန၊ ဝဇ္ဇ–ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒန၊ အနုဝတ္တိ–ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ၊ ဂဟဏာ–ဂဟဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဋ္ဌ ဝတ္ထုကာ၊ ဩသာရေ–ဥက္ခိတ္တဩသာရဏ၊ ပစ္စာစိက္ခနာ–ပစ္စာစိက္ခာမိပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကုပိတသိက္ခာပုဒ်။

ကိသ္မိံ–ကိသ္မိံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယကုပိတသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ သံသဋ္ဌာ–ပထမသံသဋ္ဌ, ဒုတိယသံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဝဓိ–ဝဓိတွာရောဒန၊ ဝိသိဗ္ဗေ– စီဝရဝိသိဗ္ဗန၊ ဒုက္ခိတာယစ–ဒုက္ခိတသဟာဇီဝိနီ၊ ပုန–ဖန်၊ သံသဋ္ဌာ–သံသဋ္ဌ

ပုဂ္ဂလ လဟုကာ ဂရု။ ။ရှေးနိဿယ၌ ဤပုဒ်ကို သိက္ခာပုဒ်အစဉ်ကျအောင် "ပုဂ္ဂလ+အလဟုက+အဂရု"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ "အလဟုက–ဂရုပဝါဝုရဏသိက္ခာပုဒ်၊ အဂရု– လဟုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ်"ဟု အနက်ပေးထား၏၊ သို့သော် ဤကဲ့သို့ အစဉ်မကျသော နေရာကိုလည်း တွေ့ရပါသေး၏၊ ဥပမာ–ဧကလောမသမုဋ္ဌာန်၌ "နာနုမတ္တရဏံ သေယျာ" ဝယ် အတ္ထရဏဖြင့် ဒုတိယတုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ် သေယျာဖြင့် ပထမတုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ်ကို ယူရသကဲ့သို့တည်း။

(ဂဟာပတိပုတ္တသံသဋ္ဌ)၊ န ရူပသမေ–န ရူပသမန၊ အရာမဋ္ဌ–အဘိက္ခုက အာရာမ၊ ပဝါရဏာ–နပ္ပဝါရဏာ၊ အန္တဒ္ဓံ–အန္တဒ္ဓမာသ၊ ဝါ–အန္တဒ္ဓပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒွေမဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ–န်သော၊ သဟာဓိဝိနိ–ပထမ သဟာဓိဝိနိ, ဒုတိယ သဟာဓိဝိနိ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ စိဝရံ–စီဝရ၊ အနုဗန္ဓနာ–အနုဗန္ဓန၊ ဝါ–အနုဗန္ဓနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ် သော ဒွေဝဿသိက္ခာပုဒ်။

သတ္တတိံသ–သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော၊ သဗ္ဗေ–န်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ သမနုဘာသနာ ယထာ–သမနုဘာသန သိက္ခာပုဒ်တို့ကဲ့သို့၊ ကာယဝါစာယ စိတ္တတော–ကိုယ် နှုတ် စိတ်အားဖြင့်၊ ဧကသမုဋ္ဌာနာ–တစ်ခုသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန် ၏၊ [“ကာယဝါစာယ စိတ္တတော”၌ “ဝါစာယ”ဝယ် “ယ”ကို ဂါထာပြည့်အောင် အပိုထည့်ထားသည်။]

၅။ ကထိနသမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၂) တိံဏိ–န်သော၊ ဥဗ္ဘတံ ကထိနံ–ဥဗ္ဘတ ကထိနပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်, ဒုတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်, တတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ပဌမံ ပတ္တဘေသဇ္ဇံ–ပထမပတ္တ, ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၊ အစ္စေကံစာပိ–အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသင်္ကံ–သာသင်္က၊ [“သိက္ခပုဒ်”ဟု ထည့်ပါ။] ဒုဝေ–န်သော၊ ပက္ကမန္တေနဝါ–ပက္ကမန္တပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ သေနာသန, ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥပဿယံ–ဘိက္ခုနုပဿယ၊ ပရမ္ပရာ–ပရမ္ပရဘောဇန၊ အနတိရိတ္တံ–အနတိရိတ္တံပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ပထမ ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၊ နိမန္တနာ–နိမန္တန(စာရိတ္တ)၊ ဝိကပ္ပံ–ဝိကပ္ပန၊ ရညော–ရညော ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အန္တေပုရ၊ ဝိကာလေ–ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသန၊ ဝေါသာ သာ–ဝေါသာသပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယ ပါဋိဒေသနီယ၊ အရညကေနစ– အရညကပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယ။

ဥဿယာ–ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပုဒ်၊ သန္နိစယဉ္စ–ပတ္တသန္နိစယ၊ ပုရေ–ပုရေ ဘတ္တ၊ ပစ္ဆာ–ပစ္ဆာဘတ္တ၊ ဝိကာလေစ–ဝိကာလ၊ ပဉ္စာဟိကာ–ပဉ္စာဟိက၊ သင်္ကမနိ– စီဝရသင်္ကမနီယ၊ ဒွေပိ–၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာဝသထေနစ–ပထမ အာဝသထ, ဒုတိယ အာဝသထ သိက္ခာပုဒ်၊ ပသာခေ–ပသာခ၊ အာသနေစေဝ– အာသနနိသီဒန၊ ဝါ–အာသနေပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘိက္ခုဿ ပုရတော သိက္ခာပုဒ်။

တိံသ–သော၊ ဣမေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယဝါစာ–ကိုယ်နှုတ်တို့ကြောင့်၊ စာယရေ–န်၏၊ စိတ္တာ–ကြောင့်၊ န (စာယရေ)၊ တိဟိ–န်သော၊ ဒွါရေဟိ–တို့ ကြောင့်၊ စာယရေ၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ– ၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကထိနေန–ကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဟာ–ကွ၊ သမာ–တူကုန်၏။

၆။ ဓေနုကလောမသမုဋ္ဌာန။ ။(၂၆၃) ဓေနုကလောမာ–ဓေနုကလောမ သိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ သေယျာ–ပထမသဟသေယျ, ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ အာဟစ္စ–အာဟစ္စပါဒက (ဝေဟာသကုဋိ)၊ ပိဏ္ဍဘောဇနံ– အာဝသထပိဏ္ဍ ဘောဇန၊ ဂဏဝိကာလသန္နိဓိ–ဂဏဘောဇနေ, ဝိကာလဘောဇနေ, သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒန္တပေါဏေန–ဒန္တပေါဏ၊ အစေလကာ–အစေလက၊ ဥယျုတ္တံ–ဥယျုတ္တသေနာ၊ သေနံ–သေနာဝါသ၊ ဥယျောဓိ–ဥယျောဓိက၊ သုရာ– သုရာပါန၊ ဩရေန နှာယနာ–ဩရေနဒ္ဓမာသနှာန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ–ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ၊ ဒွေ– နှစ်သော၊ ဒေသနိကာ–ပထမ ပါဋိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ်, တတိယ ပါဋိဒေသနိယ သိက္ခာပုဒ်တို့၊ လသုဏ–လသုဏ၊ ဥပတိဋ္ဌေ–ဥပတိဋ္ဌ၊ ဝါ–ဥပတိဋ္ဌနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘုဉ္ဇန္တ သိက္ခာပုဒ်၊ နစ္စနာ–နစ္စပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂီရဂ္ဂသမဇ္ဇ။

နှာနံ–နှာနကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၊ အတ္ထရဏံ–အတ္ထရဏ၊ ဝါ–အတ္ထရဏပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဒုတိယတုဝဋ္ဋ၊ သေယျာ–ညောင်စောင်း တစ်ခုတည်း၌ အပ်သော ပထမတုဝဋ္ဋ၊ အန္တောရဋ္ဌေ–အန္တောရဋ္ဌ၊ တထာ–ထိုမှ တစ်ပါး၊ ဗဟိ–တိရောရဋ္ဌ၊ အန္တောဝဿံ–အန္တောဝဿ၊ စိတ္တာဂါရံ–စိတ္တာဂါရ၊ အာသန္ဒိ–အာသန္ဒိ၊ သုတ္တာကန္တနာ–န၊ ဝေယျာဝစ္စံ–ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ၊ သဟတ္ထာစ– သဟတ္ထပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အဂါရိကသိက္ခာပုဒ်၊ အဘိက္ခုကာဝါသေနစ– အဘိက္ခုကာဝါသ၊ ဆတ္တံ–ဆတ္တုပါဟန၊ ယာနဉ္စ–ယာန၊ သင်္ဃာဏိ–သင်္ဃာဏိ၊ အလင်္ကာရံ–လင်္ကာလင်္ကာရ၊ ဂန္ဓဝါသိတံ–ဂန္ဓဝဏ္ဏက, ဝါသိတပိညာက။

ဘိက္ခုနီ–ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒန၊ သိက္ခမာနာစ–သိက္ခမာနာ ဥမ္မဒ္ဒန၊ သာမဏေရီ၊ သာမဏေရီ ဥမ္မဒ္ဒန၊ ဂိဟိနိယာ–ဂိဟိနီဥမ္မဒ္ဒန၊ အသံကစ္စိကာ အာပတ္တိ–အသံကစ္စိ ကာအာပတ်၊ ဝါ–အသံကစ္စိကသိက္ခာပုဒ်၊ စတုတ္တရိ–၄ ပါးပိုလွန်ကုန်သော၊ စတ္တာရိသာ–(၄၀)သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယေန–ကြောင့်၊ (သမုဋ္ဌဟန္တိ– ဖြစ်ကုန်၏၊) ဝါစာစိတ္တေန–ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ ကာယစိတ္တေန–ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝါစတော–ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌဟန္တိ)၊ သဗ္ဗေ–တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ– န်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမာ–တူကုန်၏၊ ဓေနုကလောမိကာ–ဓေနုကလောမသမုဋ္ဌာန်နှင့် တူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

နှာနမတ္ထရဏံသေယျာ။ ။ယခု အနက်ပေးသည့်အတိုင်း အတ္ထရဏဖြင့် "ဧကတ္ထရဏ ပါဝုရဏာ တုဝဋ္ဋေယျုံ"ဟူသော ဒုတိယ တုဝဋ္ဋ သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း, သေယျာပုဒ်ဖြင့် "ဒွေ ဧကမဉ္စေ တုဝဋ္ဋေယျုံ"ဟူသော ပထမ တုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း ယူသင့်၏၊ ထိုသို့ယူသော် သိက္ခာပုဒ်အစဉ် မကျသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ "နှာနံ သေယျာ အတ္ထရဏံ"ဟု ပြင်၍ အဋ္ဌကထာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကိုလည်း "နှာနံသေယျာ အတ္ထရဏဉ္စ"ဟု ပြင်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

၇။ ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန။ ၂၆၄။ ပဒ–ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ အညတြ–အညတြပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော မာတုဂါမ ဓမ္မဒေသနာ၊ (ဆပ္ပဉ္စဝါစာ)၊ အသမ္မတာ–အသမ္မတပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဩဝါဒ၊ တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ အတ္ထင်္ဂတေနစ–အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပုဒ်၊ ဝုတ္တာ–ဟောပြော ပို့ချခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော၊ ဒွေ–နှစ်သော၊ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ–ပဌမတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ, ဒုတိယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာသိက္ခာပုဒ်တို့၊ အနော ကာသေစ ပုစ္ဆနာ–အနောကာသကတပဉှ သိက္ခာပုဒ်၊ သတ္တ–နှစ်သော၊ ဧတေသိက္ခာ ပဒါ–တို့သည်၊ ဝါစာ–ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ကာယစိတ္တတော–ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ ဝါစာစိတ္တေန–ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ကာယေန–ကြောင့်၊ နတုဇာယရေ–နှ်၊ သဗ္ဗေ–တို့သည်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ (ဟုတ္វာ) ပဒသောဓမ္မသဒိသာ–ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူကုန်၏။

၈။ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာန။ ။၂၆၅။ အဒ္ဓါန–အဒ္ဓါန သိက္ခာပုဒ်၊ ဝါ–အဒ္ဓါန ပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘိက္ခုနီ သံဝိဓာန၊ နာဝံ–နာဝါဘိရူဟန၊ ပဏီတံ–ပဏီတဘောဇနေ၊ မာတုဂါမေန–မာတုဂါမ သံဝိဓာန၊ သံဟရေ–လောမသံဟရ၊ ဓညံ–အာမကဓည၊ နိမန္တိတာစေဝ–နိမန္တိတာပုဒ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော အညတြဘုဉ္ဇန၊ အဋ္ဌ–နှစ်သော၊, ပါဋိဒေသနီစ–ပါဋိဒေသနီ သိက္ခာပုဒ်တို့။ ပန္နရသ–ကုန်သော၊ ဧတေ သိက္ခာ–ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယာ–ကိုယ်ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ဝါစာ–ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ မနာ–ကြောင့်၊ န (ဇာယန္တိ)၊ ကာယဝါစာဟိ–တို့ကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ တေ–ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ စိတ္တေန–ကြောင့်၊ န ဇာယရေ၊ ကာယစိတ္တေန–ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ တေ–တို့သည်၊ ဝါစတော–ကြောင့်၊ န ဇာယန္တိ၊ ကာယဝါစာဟိ–တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဇာယန္တိ)၊ အဒ္ဓါနေန–အဒ္ဓါနသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သဟာ–ကွ၊ သမာ–နှ်သော၊ စတုဗ္ဗိဓာ–၄ ပါးအပြားရှိကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာ–တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပညတ္တာ–ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ပါဠိ၌ယံ ဗုဒ္ဓဉာဏေနာတိ ပဋိဝိဒ္ဓ သဗ္ဗညုတဉာဏေန–ဝိမတိ။]

၉။ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာန။ ။၂၆၆။ ထေယျသတ္ထံ–ထေယျသတ္ထ သိက္ခာပုဒ်၊ ဥပဿုတိ–ဥပဿုတိ၊ သူပဝိညာပနေနစ–သူပေါဒနဝိညတ္တိ၊ ရတ္တိ–ရတ္တန္ဓကာရ၊ ဆန္နဥ္စ–ပဋိစ္ဆန္န၊ ဩကာသံ–အဇ္ဈောကာသ၊ သတ္တမာ–၇ ပါးမြောက်သော၊ ဗျူဟေန–ဗျူဟသိက္ခာပုဒ်၊ ဧတေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကာယစိတ္တေန–ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ တေ–တို့သည်၊ ဝါစတော န ဇာယန္တိ၊ တိဟိ–နှ်သော၊ ဒွါရေဟ်–တို့ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကာ–၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဣမေ–တို့ကို၊ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနာ–ထေယျသတ္ထ သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ အာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ–နေမျိုးထွက်တင်, ဘုရားရှင်သည်၊ ဒေသိတာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

၁၀။ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန။ ။၂၆၇။ ဆတ္တပါဏိဿ ၊ပေ၊ သတ္ထအာဝုဓ ပါဏိနံ၊ [ကြာဂါထာကို ဘိက္ခု ကတ္တပညတ္တိဝါရ၊ သေခိယ တသုဒ္ဒါနှ၌ အနက်ပေး ခဲ့ပြီ။] ပါဒုက–ပါဒုကာရုဠှသိက္ခာပုဒ်၊ ဥပါဟနာ–ဥပါဟနာရုဠှ၊ ယာနံ–ယာနဂတ၊ သေယျ–သယနဂတ၊ ပလ္လတ္ထိကာယစ–ပလ္လတ္ထိကနိသိန္န၊ ဝေဌိတ–ဝေဌိတသီသ၊ ဩဂုဏ္ဌိ တောစေဝ–ဩဂုဏ္ဌိတသီသ၊ အနူနကာ–မယုတ်မလျော့ကုန်သော၊ ဧကာဒသ–တစ်ဆယ့် တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝါစာစိတ္တေန–ကြောင့်၊ ဇာယန္တိ၊ တေ–တို့သည်၊ ကာယတော န ဇာယန္တိ၊ သဗ္ဗေ–တို့သည်၊ ဧက သမုဋ္ဌာနာ–တစ်ခုတည်းသော သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဓမ္မဒေသနေ (ဓမ္မ ဒေသနေန)–ဆတ္တပါဏိ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သမကာ–တူကုန်၏။

၁၁။ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာန။ ။၂၆၈။ ။ဘူတံ–ဘူတာရောစန သိက္ခာ ပုဒ်သည်၊ ကာယေန–ကြောင့်၊ ဇာယတိ ၊ပေ၊ ဘူတာရောစနကာ နာမ–ဘူတာ ရောစန သိက္ခာပုဒ် မည်သည်၊ ဝါ–အာပတ်မည်သည်၊ တိဟိ–ကုန်သော၊ ဌာနေဟိ– အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတိ။

၁၂။ စောရိဝုဋ္ဌာပန။ ၂၆၉။စောရိ–စောရိဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝါစာယ– ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇာယတိ ၊ပေ၊ ဣဒံ စောရိ ဝုဋ္ဌာပနံ–ကို၊ အကတံ–အခြားသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် မပြုအပ်သော ရောနှောမှုရှိသော၊ ဝါ–ရှေး၌ မပြုအပ်သေးသော၊ (ရှေး၌ မလာသေးသော)၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနံ–၂ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟူ၍၊ ဓမ္မရာဇေန–တရားမင်းဘုရားသည်၊ ဘာသိတံ–အပ်ပြီ။ [အကတန္တိ အညေဟိ အမိဿီကတံ, အကတန္တိဝါ ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ၊–ဝိမတိ။]

၁၃။ အနနုညာတသမုဋ္ဌာန။ ၂၇၀။ ။အနနုညာတံ–အနနုညာတ သိက္ခာပုဒ် သည်၊ ၊ပေ၊ အကတံ, စတုဋ္ဌာနိကံ–၄ ပါးသော အကြောင်းရှိသော သမုဋ္ဌာန်တည်း။

ဤအခန်းကို သင်ယူရကျိုး

ဟိ–အကျိုးကား၊ ဒသ–ဆယ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ– ၃ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တစ်ဆယ့်သုံးပါး–ဟူလို၊) သခ်ေပံ– အကျဉ်းဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနံ–ဦးခေါင်းပမာ, စဈာ ညွှန်ပြ, ပဓာနဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်ကို၊ သုဒေသိတံ–ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူအပ်ပြီ၊ အသမ္မောဟကရံ–မတွေဝေခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ နေတ္တိဓမ္မာနုလောမိကံ–ဝိနည်း ပါဠိတော်တရားအား လျော်စွာဖြစ်သော၊ ဣမံ ဌာနံ–ဤ ပါဠိရပ်ကို၊ ဓာရယန္တော– အငုံ့နှုတ်တက်, ဆောင်ရွက်မှတ်သားသော၊ ဝိညူ–ပညာရှိသည်၊ ဝါ–လိမ္မာသူမွန်, ပညဝန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမုဋ္ဌာနေ–သမုဋ္ဌာန်အရာ၌၊ န မုယှတိ–မတွေဝေတော့၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

သမုဋ္ဌာနသီသသခ်ေပေါ–တူသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ချုံး၍ ယူအပ်ရာဖြစ်သော သမုဋ္ဌာနသီသသည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

အန္တရပေယျာလ

ကတိပုစ္ဆာဝါရ။ ။၂၇၁။ အာပတ္တိယော–အာပတ်တို့သည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ။ပေ၊ ဝိနီတဝတ္ထူနိ–အဝိပ္ပဋိသာရ ပါမောဇ္ဇ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာပတ်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ အဂါရဝါ–မရှိသော မလေးစားခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဝိနီတဝတ္ထူနိ–အဂါရဝမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဝိဝါဒမူလာနိ–ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်း၏မူလတို့သည်၊ ။ပေ၊ အနုဝါဒ မူလာနိ–စွပ်စွဲခြင်း၏ မူလတို့သည်၊ ။ပေ၊ သာရဏီယာ–မပြတ် မလပ်, အမှတ် ရထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ ။ပေ။ [အဖြေ၌ လွယ်ပြီ။]

အာပတ္တိနိဒ္ဒေသ၌ "တတ္ထ–ထို ပဉ္စ အာပတ္တိယော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ ကတမာ–အဘယ်တို့နည်း"စသည် ပေးပါ။

ဝိနီတဝတ္ထုနိဒ္ဒေသ။ ။ပဉ္စဟိ–န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ–အာပတ်အစုတို့မှ၊ အာရတိ–ဝေးစွာ မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဝါ–ဝေးစွာ မွေ့လျော်ကြောင်းသဘောသည်၊ ဝိရတိ–ကင်း၍မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဝါ–ကင်း၍ မွေ့လျော်ကြောင်းသဘောသည်၊ ပဋိဝိရတိ–အသီးအသီး ကင်း၍ မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဝါ–သည်၊ ဝေရမဏီ–ရာဂစသော အကုသိုလ်ရန်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ ဝါ–သည်၊ အကိရိယာ–အာပတ်အစုကို မပြုခြင်းသည်၊ ဝါ–အာပတ်အစုကို မပြုကြောင်းသဘောသည်၊ အကရဏံ–သည်၊ ဝါ–သည်၊ အနဇ္ဈာပတ္တိ–အာပတ်အစုသို့ မရောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ–အာပတ်အစုသို့ မရောက်ကြောင်း သဘောသည်၊ ဝေလာ–အာပတ်အစုကို လှုပ်ရှားစေတတ်, ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်၊ ဝါ–အာပတ်အစုသို့ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကို လှုပ်ရှားစေတတ်, ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်၊ အနတိက္ကမော–အာပတ်အစုကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ ဝါ–မလွန်ကျူးကြောင်း သဘောသည်၊ သေတုဃာတော–နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းလမ်းကို ဖွဲ့နှောင်တားမြစ်ဟတ်သော အာပတ်အစုကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်၊ ဝါ–ဖျက်ဆီးကြောင်း သဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ ဣမာနိ–ဤသဘောတို့သည်၊ ပဉ္စ–န်သော၊ ဝိနီတဝတ္ထူနိ–တို့တည်း။

အန္တရပေယျာလ၊ ။အကြားအကြား၌ အထူးအပြားတို့ကို မရှင့် (မဖော်ပြ) မူ၍ ပေယျာလမြှုပ်ထားရာအခန်းကို "အန္တရပေယျာလ"ဟု ခေါ်၏၊ ဥပမာ—"ကတိ အာပတ္တိယော" ဟူသော ပုစ္ဆာ၏အဖြေ၌ "ပဉ္စ အာပတ္တိယော"ဟု ဖြေ၏၊ အကြား၌ မေထုနဓမ္မ, အဒိန္နာဒါန–စသော အပြားကို မဖော်ပြတော့ပဲ မြှုပ်ထားသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂ၏ ဥဒ္ဒါန်း၌ "ပေယျာလ အန္တရာဘေဒါ–အကြားအကြား၌ အထူးအပြားတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ရာ နယ"ဟု ဆိုသည်။ [ဝိမတိ၌ သာဓကကိုလည်း "မေထုနာဒိန္နဒါနာဒိ အန္တရဘေဒေါ အနပေက္ခိတွာ"ဟု ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ဆိုသည်၊ ဘာသာဋီကာ၌ ထိုသာဓကကို ပြထားပြီ။]

အဂါရဝနိဒ္ဒေသ။ ။ဗုဒ္ဓေ-မြတ်စွာဘုရား၌၊ အဂါရဝေါ-မရှိသော မလေးစားခြင်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ။ သိက္ခာယ-သိက္ခာ ၃ ပါး၌၊ ။ပေ။ အပ္ပမာဒေ-အပ္ပမာဒ တရား၌၊ ။ပေ။ ပဋိသန္ထာရေ-အာမိသပဋိသန္ထာရ, ဓမ္မပဋိသန္ထာရ၌၊ အဂါရဝေါ-လည်းကောင်းတည်း၊ အဂါရဝါ-တို့သည်၊ ဣမေ ဆ-ဤ ခြောက်ပါးတို့တည်း။ [အဂါရဝ ဝိနိတဝတ္ထု၌ "အကရဏံ-အဂါရဝကို မပြုခြင်းသည်"စသည် ပေးပါ၊ ပဋိသန္ထာရပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အင်္ဂုတ္တရ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ။ ။(ယာ အာပတ္တိ-သည်၊) ကာယတော-ကိုယ်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါစတော-နှုတ်ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ-မဖြစ်)၊ စိတ္တတော-ကြောင့်၊ န (သမုဋ္ဌာတိ)၊ (သာ) အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဤသို့ စသည် ပေးပါ။

၂၇၂။ ဝိဝါဒမူလနိဒ္ဒေသ, **၂၇၃။** အနုဝါဒမူလနိဒ္ဒေသတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ, သမထက္ခန္ဓက, အဓိကရဏကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၂၇၄။ သာရဏီယဓမ္မနိဒ္ဒေသ။ ။ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ("မေတ္တံ ကာယကမ္မံ"၌ စပ်၊) သဗြဟ္မစာရီသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့၌၊ (သီတင်းသုံးဖော်တို့အပေါ်၌)၊ အာဝီစေဝ-မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ရဟောစ-မျက်ကွယ်၌ လည်းကောင်း၊ မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော၊ ဝါ-မေတ္တာကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံ-ကာယကံသည်၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ-ရှေ့ရှုကပ်၍ တည်သည်၊ ဟောတိ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော-ဤ မေတ္တာကာယကံဟူသော တရားသည်လည်း၊ သာရဏီယော-မပြတ်မလတ်, အမှတ်ရထိုက်သည်၊ ပိယကရဏော-ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-ချစ်ထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၊ ဂရုကရဏော-လေးစားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-လေးစားထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သင်္ဂဟာယ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို သိမ်းသွင်းခြင်း ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ [သင်္ဂဟာဝတ္ထု ဝိသေသဘာဝတော သဗြဟ္မစာရီနံ သင်္ဂဟဏတ္ထာယ၊-ဋီကာ။] ဝါ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို သည် ချီးမြှောက်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ [သဗြဟ္မစာရီဟိ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝါယ၊-အင်္ဂကထာ။] အဝိဝါဒါယ-(သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်) ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာမဂ္ဂိယာ-ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ဧကီ ဘာဝါယ-တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်သော်လည်း တစ်ယောက်တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-မကွဲမပြား, တစ်သားတည်းဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ [နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]

ပုနစ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ-တစ်မျိုးကား၊ (တစ်မျိုးသော သာရဏီယဓမ္မကား)၊ ပေ၊ မေတ္တံ-သော၊ ဝစီကမ္မံ-သည်၊ ။ပေ။ အယမ္ပိဓမ္မော-ဤမေတ္တာဝစီကံဟူသော တရားသည်လည်း၊ ။ပေ။ သံဝတ္တတိ၊ [မနောကံ၌ လွယ်ပြီ။] ပုနစ ။ပေ။ ယေတေ

လာဘာ–အကြင် လာဘ်တို့သည်၊ မမ္ဂိကာ–တရားသဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ [ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစရိယဝတ္တေန+ဉပ္ပန္နာ၊–ဋီကာ။] ဓမ္မလဒ္ဓါ–တရားသဖြင့် ရအပ်ကုန် ၏၊ အန္တမသော–အောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အဆုံးအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ– သပိတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဆွမ်းမျှသည်လည်း၊ (ယောတိ–ရှိအံ့၊) တထာရူပေဟိ– ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ လာဘေဟိ–လာဘ်တို့ဖြင့်၊ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ– အသီးအသီးခွဲခြားအပ်သော သုံးဆောင်ခြင်းမရှိသည်၊ (မခွဲခြားမူ၍ သုံးဆောင် တတ်သည်၊) သီလဝန္တေဟိ–သီလရှိကုန်သော၊ သ ဗြဟ္မစာရီဟိ–တို့နှင့်၊ သာဓာ ရဏဘောဂီ–ဆက်ဆံသော သုံးဆောင်ခြင်းရှိသည်၊ ယောတိ၊ ["အပ္ပဋိဝိဘတ္တ ဘောဂီ"ကို "သီလဝန္တေဟိ ၊ပေ၊ ဘောဂီ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] အယမ္ပိဓမ္မော– ဤလာဘ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီဟူသောတရားသည်လည်း၊ ၊ပေ။

ပုနစ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ("ဝိဟရတိ"၌ လှမ်းစပ်၊) ယာနိ တာနိ သီလာနိ– အကြင်သီလတို့သည်၊ အခဏ္ဍာနိ–ကျိုးပျက်သော သိက္ခာပုဒ်မရှိကုန်သည်၊ အစ္ဆိဒ္ဒါ နိ–ပေါက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ အသဗလာနိ–ပြောက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ အကမ္မာသာနိ–ကျားကွက်သော သိက္ခာပုဒ် မရှိကုန်သည်၊ ဘုဇိဿာ နိ–တဏှာ့ကျွန်အဖြစ်မှ ကင်းလွတ်ကုန်သည်၊ ဝါ–ကင်းလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၊ ဝိညုပသတ္ထာနိ–ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ အပရာမဋ္ဌာနိ– တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၊ သမာဓိသံဝတ္တနိကာ နိ–ဉပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၊ (ယောန္တိ)၊ တထာ ရူပေသု–ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ သီလေသု–တို့၌၊ အာဝိစေဝ–၌လည်းကောင်း၊ ရဟောစ–၌လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မစာရီဟိ–တို့နှင့်၊ သီလသာမညဂတော–သီလ အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ [သမာနဿ+ဘာဝေါ သာမညံ၊ သီလေန+သာမညံ သီလသာမညံ၊ သီလသာမညံ+ဂတော သီလသာမညဂတော။] (တစ်နည်း) သီလ သာမညဂတော–တူသော သီလရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ ["သီလံ+သမာနံ ယဿာတိ သီလသမာနော၊ သီလသမာနဿ+ဘာဝေါ သီလ သာမညံ၊ တံ+ဂတော"ဟု ဆက်ပါ။] (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရတိ–၏၊ အယမ္ပိဓမ္မော– ဤ အခဏ္ဍသီလဟူသော တရားသည်လည်း၊ ၊ပေ။

ပုနစ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ယာယံ (ယာ+အယံ) ဒိဋ္ဌိ–အကြင် မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ အရိယာ–ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသည်၊ ဝါ–အပြစ်မရှိသည်၊ နိယျာနိကာ–ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ တက္ကရဿ–ထို ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်ကို ပြုကျင့် လိုက်နာသူ၏၊ သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ ဒုက္ခက္ခယာယ–ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိယျာတိ–ဖြစ်၏၊ [နိယျာတီတိ ပဝတ္တတိ၊ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ သံဝတ္တတီတိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ။] တထာရူပါယ– သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ–မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၌၊ အာဝိစေဝ၊ ၊ပေ၊ သ ဗြဟ္မစာရီဟိ–

တို့နှင့်၊ ဒိဋ္ဌိ သာမညဂတော–သမ္မာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဝါ–တူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဝိဟရတိ–၏၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော–ဤ အရိယနိယျာနိကဒိဋ္ဌိဟူသော တရားသည်လည်း၊ ။ပေ၊ သံဝတ္တတိ၊ သာရဏီယာ, ဓမ္မာ–တို့သည်၊ ဣမေ ဆ–ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။

(၂၇၅) ဘေဒကရဝတ္ထု နိဋ္ဌိတံ။ ။ဣဓ ဘိက္ခု, အဓမ္မံ–အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ–ဟူ၍၊ ဒီပေတိ–၏၊ [ဤသို့စသည် ပေးပါ၊ ကြွင်းနိဋ္ဌိတတို့ လွယ်ပြီ။]

မှတ်ချက်။ [တသုဒ္ဒါနှင့် လွယ်ပြီ၊] စာအုပ်တို့၌ "ဝိနီတာဂါရဝါစေဝ, ဂါရဝါမူလမေဝစ"ဟု ပါဌ်ရှိ၏၊ သို့သော် ထိုမူလတို့ကား အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်၏ အခြားမဲ့၌သာ လာ၏၊ ထို ဝိဝါဒမူလ, အနုဝါဒမူလတို့ကိုလည်း "သမုဋ္ဌာနာ ဝိဝါဒနာ, အနုဝါဒါ သာရဏီယံ"ဟု ပြလတ္တံ့၊ ထို့ကြောင့် "ဂါရဝါမူလမေဝစ"ဟု ပါဌ်မရှိသင့်၊ "ဂါရဝါပိ တထေဝစ"ဟု ပါဌ်ရှိသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း, "တထေဝစ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ဂါရဝါ–ဂါရဝတို့"ဟု အနက်ပေးသင့်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

ကတိပုစ္ဆာဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၁။ ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရ။ (၂၇၆) ပဌမေန–ပထမဖြစ်သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန–အာပတ္တိ သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ–ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရောက်ရာသလော၊ ဣတိ–ဤသို့မေးအံ့၊ န ဟီတိ–န ဟီဟူ၍၊ (မရောက်ရာဟူ၍)၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ဖြေဆိုရာ၏၊ (တစ်နည်း) နဟိ (အာပဇ္ဇေယျ)–မရောက်ရာ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ဖြေဆိုရာ၏၊ သံဃာဒိသေသံ–သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့မေးအံ့၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ (ရောက်ရာ၏)၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ရာ၏၊ (တစ်နည်း)အာပဇ္ဇနံ–ရောက်ခြင်းသည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ရာ၏၊ [အာပဇ္ဇနံ သိယာ, ဘဝေယျာတိ အတ္ထော–ဝိမတိ။] ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌသမုဋ္ဌာန်တိုင်အောင် ပေးပါ။

ပဌမော–သော၊ ဆ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ပထမဝါရစသည် သတ်မှတ်ပုံ။ ။ကတိပုစ္ဆာဝါရမှစ၍ အဓိကရဏပစ္စယဝါရ တိုင်အောင်သော ဝါရတို့သည် အဋ္ဌကထာ၌ ပါဝင်သောကြောင့် ကတိပုစ္ဆာဝါရကို "ပထမဝါရ" ဟု သတ်မှတ်သင့်ပါသည်၊ သို့သော် ဝိမတိဝယ် နောက်၌ပြမည့် ကတာပတ္တိဝါရ (ကတိဝါရ) မှစ၍ "ဒုတိယေ ပန ကတိဝါရေ"စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသည်၊ ထို သတ်မှတ်ပုံကို ကြည့်၍ ဤဝါရကို ပထမဝါရ, ကတာပတ္တိဝါရကို ဒုတိယဝါရစသည်ဖြင့် သမထဘေဒ အဆုံးအထိ သတ်မှတ်ပါလိမ့်မည်။

၂။ ကတာပတ္တိဝါရ။ ။(၂၇၇) ပဌမေန–သော၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန–ကြောင့်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်သနည်း၊ ။ပေ၊ ပဥ္စ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ–၏၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ကပ္ပိယသညီ–အပ်၏ဟု ဖြစ်သောသညာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သညာဝိကာယ–ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကံ–ညွှန်ပြအပ်သော ကုဋိရာမရှိသော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ–ပမာဏကိုလွန်သော၊ သာရမ္ဘံ–သော၊ အပရိက္ကမနံ–သော၊ [ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။] ကုဋိံ–ကျောင်းငယ်ကို၊ ကရောတိ–ပြုအံ့၊ ပယောဂေ–ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ ။ပေ၊ တဿိံ ပိဏ္ဍေ အာဂတေ၊ ။ပေ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း, ကတာပတ္တိဝါရ, သညာဝိက သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊ "ဝိကာလေ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ"စသော ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။]

၂၇၈။ [ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ဘိက္ခု ကပ္ပိယသညီ (ဟုတွာ) သမာဒိသတိ–ညွှန်ပြ၏၊ (ကိံ)၊ မေ–၏၊ (အတွက်)၊ ကုဋိံ–ကို၊ ကရောထ–န်လော၊ ဣတိ–ဤသို့ ညွှန်ပြ၏၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏အတွက်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကံ၊ ။ပေ၊ ကုဋိံ ကရောန္တိ ။ပေ၊ **(၂၇၉)** ဘိက္ခု ။ပေ၊ သံဝိဒဟိတွာ–၍၊ ။ပေ၊ ကရောတိ၊ [နှုတ်ဖြင့် စီစဉ်၍, ကိုယ်ဖြင့်လည်း ပြုလုပ်သည်–ဟူလို။ **(၂၈၀)** လွယ်ပြီ။

၂၈၀။ ဘိက္ခု ပါပိဋ္ဌော ဣဏ္ဍာပကတော ။ပေ၊ ဥလ္လပတိ၊ [ဘိက္ခု ကတာပတ္တိဝါရ, ပါရာဇိကကဏ္ဍ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] န ခုံသေတုကာမော–ဆဲရေးခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ န ဝမ္ဘေတုကာမော–ရှုတ်ချခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ န မင်္ကုကတ္တုကာမော–မျက်နှာ မသာမယာဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ (အရှိန်အဝါမရှိအောင် ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊) (ဟုတွာ)၊ ဒဝကမျတာ–ရယ်မြူးခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ရယ်မြူးလိုသဖြင့်၊) ဟီနေန–ယုတ်ညံ့သော ဇာတ် အစရှိသောစကားဖြင့်၊ ဟီနံ–ယုတ်ညံ့သူကို၊ (ယုတ်ညံ့သော ဇာတ်ရှိသော ရဟန်းကို)၊ ဝဒေတိ–ပြောအံ့၊ ဒုဗ္ဘာသိတဿ–ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ–

ကပ္ပိယသညီ ။ပေ၊ ကုဋိံ ကရောတိ။ ။ကပ္ပိယသညီတိ ဣမိနာ အစိတ္တကတ္တံ ဒဿေတိ၊ ကုဋိံကရောတိတိ ဣမိနာ ဝစီပယောဂါဘာဝံ၊ ဥဘယေနာပိ ကောဝလံ ကာယေနေဝ ဒုက္ကဋာဒီနံ သမုဋ္ဌံ ဒဿေတိ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ ယထာနုရူပံ ကာတဗ္ဗံ၊–ဝိမတိ။

ကုဋိကာရ သေသည်ကိုသာ ထုတ်ပြပုံ။ ။ဒုတိယေ ပန ကတိဝါရေ ပဌမသမုဋ္ဌာနေန အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနံ လဟု ဒဿနသုခတ္ထံ ကုဋိကာရာဒီနိ ဧဝ သမုဒ္ဓဋာနိ, န အညေသံ အဘာဝါ (ကုဋိကာရသေသည်မှ တစ်ပါးသော အခြားသိက္ခာပုဒ်တို့၏ ပဌမသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့် ကုဋိကာရသေသည်ကိုသာ ထုတ်ပြအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ၊) သဉ္စရိတ္တာဒီနမ္ပိ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဧဝံ ဒုတိယသမုဋ္ဌာနာဒီသုပိ၊–ဝိမတိ။

ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ (၂၈၂) သံဝိဒဟိတွာ–၍၊ (တိုင်ပင် ၍)၊ ဘဏ္ဍံ–ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ–ခိုးဆောင်အံ့၊ ။ပေ။ ဆနံ့ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ–တို့၏၊ ဒုတိယော–သော၊ ကတာပတ္တိဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၃။ **အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဂါထာ။** ။(၂၈၃) အနန္တဒဿိနာ–အဆုံးမရှိသော သိသင့်သိထိုက်သောတရားကို သိမြင်တော်မူထသော၊ ဝိဝေကဒဿိနာ–နိဗ္ဗာန်တို့မှ ကင်းခြင်းကို မြင်တော်မူထသော၊ ဝါ–သင်္ခတတရားတို့၏ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူထသော၊ လောကဟိတေန–သတ္တလောက၏ စီးပွားဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ ကာယိကာ(ကာယိကော)–ကိုယ်ဟူသော၊ သမုဋ္ဌာနာ (သမုဋ္ဌာနံ)– သမုဋ္ဌာန်ကို၊ (တစ်နည်း) ကာယိကာသမုဋ္ဌာနာ–ကာယသမုဋ္ဌာန်ကို၊ အက္ခာတာ (အက္ခာတံ)–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေန–ထိုကာယသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ–ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ–ဝိဘင်း ၂ ပါး၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော အရှင်ဘုရား၊ [သို့မဟုတ်, ကျွမ်းကျင်သော ငါ့ရှင်၊] ပုစ္ဆာမိ–လျှောက်ပါ၏၊ (မေးပါ၏)၊ တံ–ထိုအကြောင်းကို၊ ဗြူဟိ–ဖြေဆိုတော်မူပါ၊ (ဖြေဆိုပါ)။

အနန္တဒဿိနာ–သော၊ ။ပေ၊ အက္ခာတာ–ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ–န်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ ပဉ္စ–တို့တည်း၊ (ငါးပါးတို့ပါတည်း)၊ ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ–ဝိဘင်း ၂ ပါး၌ ကျွမ်းကျင်သော ငါ့ရှင်၊ (သို့မဟုတ်, အရှင်ဘုရား)၊ တေ–ဤအကြောင်းကို၊ တေ–သင့်အား၊ (သို့မဟုတ်, အရှင်ဘုရားအား၊) အက္ခာမိ–

အနန္တဒဿိနာ, ဝိဝေကဒဿိနာ။ ။အနန္တဒဿိတိ အနန္တဿ ဉေယျဿ အနဝသေသတော ဒဿီ၊ သဂါထာဝဂ္ဂ, ဗြဟ္မသံယုတ်, ဖကဗြဟ္မသုတ်ဋီကာ၊ ဝိဝေက ဒဿိနာတိ သဗ္ဗသင်္ခတ ဝိဝိတ္တတ္တာ, တတော ဝိဝိတ္တဘာဝတ္တာစ နိဗ္ဗာနံ ဝိဝေကန္တိ နိဗ္ဗာနဥ္စ ဒဿနသီလေန၊–ဝိမတိ။ [အဋ္ဌကထာ အပရဒုတိယ ဂါထာသင်္ဂဏိက, အဝန္ဓနိယ ပုဂ္ဂလာဒိ ဝဏ္ဏနာ, "အနန္တဓိနေန တာဒိနာ ဝိဝေကဒဿိနာ"အဖွင့်၌ကား ဝိဝေကအရ တဒင်္ဂဝိဝေကစသော ဝိဝေက ၅ ပါးကို ဖွင့်သည်။]

ကာယိကာ သမုဋ္ဌာနာ။ ။ကာယော၀+ကာယိကောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝစနဝိပလ္လာသေန "ကာယိကာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ "တေန သမုဋ္ဌိတာ"တိ၊ ကာယော သမုဋ္ဌာနံ အက္ခာတောတိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ။ [ကျော်ဂါထာတို့ဖြင့် ရှေ့ဝါရ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် သိမ်းယူ အပ်သည်။]

ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ။ ။ဝိဘင်္ဂကောဝိဒါတိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ ကုသလာတိ အာလပနံ၊ ဣမ ပနေဝံ အညော ပုစ္ဆန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဥပါလိတ္ထေရော သယမေဝ အတ္တံ ပါကဋံ ကာတုံ ပုစ္ဆိတ ဝိသဇ္ဇနဥ္စ အကာသီတိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ဂါထာတို့၌) အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဝိမတိ။

ဖြေဆိုပါ၏၊ [ကြွင်းဂါထာများ၌ "ဝါစသိကာ-နှုတ်ဟူသော၊ ကာယိကာ-ကိုယ်ဟူသော၊ မာနသိကာ-စိတ်ဟူသော၊ ကာယိကာ ဝါစသိကာ မာနသိကာ-ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဟူသော"ဟု ပေးပါ။

တတိယာ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဂါထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရ။ ။၂၈၄။ သီလဝိပတ္တိပစ္စယာ-သီလဝိပတ္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-သီလဝိပတ္တိကို ဖုံးထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ [သီလဝိပတ္တိ ပဋိစ္ဆာဒန ပစ္စယာ၊-ဝိမတိ။] ကတိ ။ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဇာနံ (ဇာနန္တီ)-လျက်၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ, ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးထားအံ့၊ ။ပေ။

၂၈၅။ အာစာရဝိပတ္တိပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ။ပေ။ **(၂၈၆)။** ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိပစ္စယာ-ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်စီးသော မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ [ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန ပစ္စယာ၊-ဝိမတိ။] ။ပေ။ **(၂၈၇)။** အာပတ္တိပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ပျက်စီးသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ။ပေ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅။ အဓိကရဏပစ္စယဝါရ။ ။၂၈၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နံ ဩမသတိ၊ ။ပေ၊ အနုပသမ္ပန္နံ ဩမသတိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း, ကတာပတ္တိဝါရ, ဩမသသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၂၈၉။ အနုဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုံ-ကို၊ အမူလကေန-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ၊ ။ပေ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-စွပ်စွဲအံ့၊ ။ပေ။

၂၉၀။ အာပတ္တာဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ [ဤ၌ပါသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဤအဋ္ဌရုပယောဇနာ, ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရပုဒ်ရေ (၂၈၄)၌ ရေးခဲ့ပြီ။] **(၂၉၁)။** ကိစ္စာဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ [ဤ၌ပါသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်ကိုလည်း ရှေး၌ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။]

သတ္တ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တ, အာပတ္တိက္ခန္ဓေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်စသော အာပတ်တို့သည်၊ [အဝသေသာ အာပတ္တိယော တိ သောတာပတ္တိ ဖလသမာပတ္တိ အာဒယော၊-ဝိမတိ။] စတုန္နံ, ဝိပတ္တီနံ-တို့တွင်၊ ကတိ-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဘဇန္တိ-ကပ်ဝင်ကုန်သနည်း၊ ။ပေ၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-အဘယ်အဓိကရုဏ်းနည်း၊ ။ပေ၊ သမ္မန္တိ-ငြိမ်းကုန်သနည်း။

သတ္တ အာပတ္တိယော ။ပေ၊ ကတမံ ဝိပတ္တိံ-မည်သည့်ဝိပတ္တိသို့မျှ၊ န ဘဇန္တိ-န်၊ ။ပေ၊ န ကတမံ အဓိကရဏံ-မည်သည့်, အဓိကရုဏ်းမျှ မဟုတ်၊ ။ပေ၊ ကတမေန သမထေန-မည်သည့် သမထကြောင့်၊ န သမ္မန္တိ-န်၊ တံ-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိဿဟေတု-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ သတ္တ ။ပေ၊ ထပေတွာ-၍၊ အညာ-အာပတ်, အာပတ်အစု ၇ ပါးတို့မှ တစ်ပါး, အခြားကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-ဝိပတ္တိအာဒိဘာဂိနိယ, သာဝဇ္ဇအာပတ်တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။ (ဝိပတ္တိ အာဒိ ဘာဂိနိယ-ဝိပတ္တိအစရှိသော အဖို့ရှိသော)၊ [တသ္မာ၊ န လွယ်ပြီ။].....

ပဥ္စမော-သော၊ အဓိကရဏပစ္စယဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

နတ္ထညာ အာပတ္တိယော။ ။၇ ပါးသော အာပတ်, အာပတ္တိက္ခန္ဓတို့သည်သာ သာဝဇ္ဇ (အပြစ်နှင့် ကျွဖြစ်သော) အာပတ်များဖြစ်၍ ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ထိုက်ရကား ဝိပတ္တိ ၄ ပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်ကြ၏၊ အဓိကရုဏ်းဖြစ်၍လည်း သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းစေကြရ၏၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်စသည်တို့ကား အနဝဇ္ဇ (အပြစ်မရှိသော) အာပတ်များဖြစ်၍ ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့ဖြင့် မဝေဖန်ထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ဝိပတ္တိ ၄ ပါး စသည်တို့သို့ မကပ်ရောက်ကြ၊ အဓိကရုဏ်း မဟုတ်သောကြောင့် သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းစေဖွယ်လည်း မလို၊ ၇ ပါးသော အာပတ်, အာပတ္တိက္ခန္ဓာတို့မှ အခြားသော သာဝဇ္ဇအာပတ်များလည်း မရှိရတော့ကား "ထပေတွာ သတ္တ ။ပေ၊ န သမ္မန္တိ"ဟု ဖြေတော်မူပြီးလျှင် "တံ ကိဿဟေတု၊ ။ပေ၊ နတ္ထညာ အာပတ္တိယော"ဟု အကြောင်းပြတော်မူသည်။

အန္တရပေယျာလံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

သမထဘေဒ

၆။ အဓိကရဏပရိယာယဝါရ။ ၃၉၂။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ-၏၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ရှေ့သွား တရားသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း၊ ဌာနာနိ-အကြောင်းတို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ဝတ္ထူနိ-တည်ရာ ဝတ္ထုတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဘူမိယော-ဖြစ်ရာဘုံတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဟေတူ-ဟိတ်တို့သည်၊ ။ပေ၊ မူလာနိ-မူလတို့သည်၊ ။ပေ၊ ကတိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိဝဒတိ-ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောရသနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ။ပေ၊ သမ္မတိ-ငြိမ်းသနည်း။

၃၉၃။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ ကိံ ပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ-ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ ကိံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ လောဘော-လောဘသည်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရှေ့သွားတရားတည်း၊ ။ပေ၊ အလောဘော-သည်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-တည်း၊ ဣတိ-ဤ အဖြေဖြစ်၏၊ [သာသနာတော်၏ တည်ခြင်းအကျိုးငှာ မှန်ကန်သောအားဖြင့် ဓမ္မဝါဒီ၏ ငြင်းခုံမှုကို ရည်ရွယ်၍ "အလောဘ အဒေါသ အမောဟတို့ကို ပုဗ္ဗင်္ဂမ"ဟု ဆိုသည်။ [။ပေ၊

ကတိဌာနာနိတိ–ဟူသောပုဒ်၌၊ အဋ္ဌာရသ–နှင့်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ–တို့သည်၊ (ကွဲပြားခြင်းကိုပြုတတ်သော အကြောင်းတို့သည်၊) ဌာနာနိ–တို့တည်း၊ ဣတိ–ဤအဖြေ ဖြစ်၏၊ ။ပေ၊ ဟောတူ–တို့သည်၊ နဝ–၉ ပါးတို့တည်း၊ တယော–၃ ပါးကုန်သော၊ ကုသလာဟေတူ–ကုသိုလ်ဟိတ်တို့လည်းကောင်း၊ တယော, အကုသလဟေတူ–တို့လည်းကောင်း၊ တယော, အဗျာကတဟေတူ–တို့လည်းကောင်းတည်း၊ [ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိဝါဒကို ရည်ရွယ်၍ "တယော–အဗျာကတ ဟေတူ"ဟု ဆိုသည်။] ။ပေ၊ မူလာနိ–တို့သည်၊ ဒွါဒသ–တို့တည်း၊ ။ပေ၊ ဒွိဟိ–နှင့်သော၊ အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ–ဓမ္မဟုဖြစ်သော အယူရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ–ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ, (ဟုတွာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဒတိ–၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ။ပေ၊ သမ္မတီတိ–ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ။ပေ၊ သမ္မတိဟူသော ပုဒ်၌၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ ဒွီဟိ–နှင့်သော၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ–သမ္မုခါဝိနယ သမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျသိကာယစ–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မတိ–၏၊ (ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ)။

၂၉၄။ အနက်ကို ရှေးနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ပြအပ်ပြီးသော မူလ(၁၂)ပါးတွင် ကိုယ်, နှုတ် ၂ ပါးထည့်၍ "စုဒ္ဒသ မူလာနိ"ဖြစ်သည်။ (၂၉၅)။ "သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဌာနာနိ"စသည်၌ အာပတ်ကို ဖုံးထားမှုကြောင့် နောက်ထပ် အာပတ်သင့်ရကား ရှေးရှေးအာပတ်သည် နောက်နောက် အာပတ်၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍ "ဌာနာနိ"စသည်ကို ဆိုသည်၊ ဆဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–၏၊ အလဇ္ဇိတာ–မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာဏတာ–မသိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္စပကတတာ–သံသယကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်း အောင်ပြုအပ် သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ["အပ်လေသလား, မအပ်လေသလား"ဟု သံသယ

ဌာန, ဝတ္ထု, ဘူမိ။ ။အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ ဌာနာနီတိ ဓမ္မာဒီသု အဓမ္မောတိ အာဒိနာ ဂဟေတွာ ဒီပနာနိ ဣဒမေဝ (ဤပါဠိတော် အဋ္ဌရသယှာလ, ကတိပုစ္ဆာ ဝါရ၌ပင်) ဘေဒကရဝတ္ထူနိ (သန္တိ)၊ တာနိဝေ ကာယကလဟာဒီ ဝိဝါဒဿ ကာရဏတ္တာ ဌာနာနိ, ဩကာသတ္တာ ဝတ္ထူနိ, အာဓာရတ္တာ ဘူမိယောတိစ ဝုတ္တာနိ၊–ဝိမတိ။ [တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ဌာနာနိ–ဝိဝါဒ စသည်တို့၏ တည်ရာအကြောင်းတို့၊ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထူနိ၊ ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘူမိယော။]

ဒွါဒသ မူလာနိ။ ။ဒွါဒသ မူလာနီတိ ကောဓနော ဥပနာဟော, မက္ခော ပဠာသော, ဣဿုကော မစ္ဆရီယံ, မာယာ သာဌေယျံ, ပါပိစ္ဆတာ မဟိစ္ဆတာ, သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိတာ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာတိ ဣမေသံ ဆန္နံ ယုဂဠာနံ ဝသေန ဆ ဓမ္မာစေဝ လောဘာဒယော ဆဟေတုစာတိ ဒွါဒသ ဓမ္မာ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ မူလာနိ၊– ဝိမတိ။ [အကျယ်ကို သမထက္ခန္ဓက အဓိကရဏကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

ဖြစ်နေခြင်းသည် "ကုက္ကုစ္စပကတတာ"တည်း၊ ထိုသို့ သံသယဖြစ်လျက် ပြုလုပ်လျှင် အပ်သောအရာပင် ဖြစ်စေကာမူ အာပတ်သင့်သည်။] အကပ္ပိယေ-မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသညိတာ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-အပ်သောအရာ၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ-မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သတိသမ္မောသာ-သတိပျောက်ကင်း, မေ့လျော့ခြင်းလည်းကောင်း တည်း၊ [တစ်နည်း, အလဇ္ဇိတာ-လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ သတိသမ္မောသာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆဟိ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

၂၉၆။ ကိစ္စာဓိကရဏဿ-၏၊ ။ပေ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အပလောကနကံ စသော ကံတို့သည်၊ ဌာနာနိ-တို့တည်း၊ ။ပေ၊ မူလံ-ကား၊ ဧကံ-တစ်ပါးတည်း၊ သံဃော-သံဃာတည်း၊ [ဤစကားကို များသောအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်၊ ဂဏဉတ်ထားရသောကံ, အပလောကနကံတို့၌ကား "ဂဏ"လည်း မူလပင် ဖြစ်၏။] ဒွီဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဉတ္တိတောဝါ-ဉတ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အပလောကနတောဝါ-ပန်ပြောခြင်းကြောင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ကစ္စံ-သည်၊ ဇာယတိ-၏၊ ။ပေ။

သမထ ၇ ပါး (တစ်နည်း) ၁၀ ပါးဖြစ်နိုင်ပုံ။ ။[ကတိ သမထာစသော ဝါကျ လွယ်ပြီ။] ဝတ္ထုဝသေန-စတုဗ္ဗိဓာဓိကရဏဟူသော ဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပရိယာယေန-ဒေသနာက္ကမ ဟူသော ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တ-န်သော၊ ဣမေသမထာ-တို့သည်၊ ဒသ-န်သော၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-

---

စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဌာနာနိ။ ။စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဌာနာနီတိအာဒီသု အပလောကနဝါစာ ဉတ္တိအာဒိဝါစာယော စ ကမ္မာနီတိ ဝုတ္တာ၊ တာ ဧဝ ဟိ ကေသိဉ္စာယ သာမဂ္ဂိမုပဂတာနံ ကမ္မပ္ပတ္တာနံ အနုမတိယာ သာဝနကိရိယာနိပ္ဖတ္တိသင်္ခါတဿ သံဃဂဏကိစ္စသဘာဝဿ ကိစ္စာ ဓိကရဏဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန "ဌာန ဝတ္ထု ဘူမိယော"တိ ဝုစ္စန္တိ၊-ဝိမတိ။

ဉတ္တိတောဝါ။ ။ဤ၌ "ဉတ္တိကံ"ဟု ခေါ်သော ဉတ်တစ်မျိုးသာတည်းသာမက, ဉတ္တိ ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ, ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာတို့ကိုလည်း "ဉတ္တိတောဝါ"ဟုပင် ဆိုထားသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ထိုကံတို့ကိုလည်း ဉတ်သဘောရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဉတ်ရှေ့သွား ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း၊ [ဉတ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဤအဋ္ဌကထာ ဥပါလိပဉ္စက, ဝေါဟာရဝဂ်အဖွင့်၌ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဝတ္ထုဝသေန, ပရိယာယေန။ ။ဝတ္ထုဝသေနာတိ ဧတ္ထ "သတ္တ သမထာ ဒသ သမထာ ဟောန္တီ"တိ ဣမဿ ကာရဏဝစနံ၊ ပရိယာယေနာတိ ဧတ္ထ "ဒသ သမထာ သတ္တ သမထာ ဟောန္တီ"တိ ဣမဿ ကာရဏဝစနံ၊ စတုဗ္ဗိဓာဓိကရဏသင်္ခါတဝတ္ထုဝသေန စ ဒေသနာက္ကမသင်္ခါတပရိယာယဝသေန စာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

ဖြစ်နိုင်ကုန်သလော၊ ဒသ–န်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ သတ္တ–န်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ ဟောန္တိ–န်သလော၊ (ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊) သိယာ–ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း။

ကထဥ္စ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းအားဖြင့်၊ သိယာ–န်သနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ–၏၊ (အတွက်)၊ သမထာ–တို့သည်၊ ဒွေ–၂ ပါးတို့တည်း၊ [အနုဝါဒါဓိကရဏ်းအတွက် ၄ ပါး, အာပတ္တာဓိကရဏ်းအတွက် ၃ ပါး, ကိစ္စာဓိကရဏ်းအတွက် ၁ ပါး။] စေ–လျှင်၊ ဝတ္တုံဝသေန၊ ။ပေ၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏။

ဣမေ သတ္တ သမထာဓောည်း ။ဤပုစ္ဆာ၏အစ၌ စာအုပ်များဝယ် "သိယာ ဣမေ သတ္တ သမထာ"ဟု "သိယာ"ပုဒ် ပါနေ၏၊ ထိုပုဒ် မပါသင့်ကြောင်းမှာ အောက်ပါ ဝိမတိစကားဖြင့် ထင်ရှားပါသည်၊ ဣမေ သတ္တ သမထာ ။ပေ၊ ပရိယာယေနာတိ ဣဒံ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ "သိယာ"တိ ဣဒံ ဝိသဇ္ဇနံ၊ "ကထဥ္စ သိယာ"တိ ဣဒံ ပုန ပုစ္ဆာ၊ "ဝိဝါဒါဓိ ကရဏဿ ဒွေ သမထာ"တိ အာဒိ ပုန ဝိသဇ္ဇနံ။

ဆဋ္ဌော–သော၊ ပရိယာယဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၇။ သာဓာရဏဝါရ။ ။(၂၉၇) ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ သာဓာရဏာ–ငြိမ်းစေခြင်းကိစ္စအားဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သနည်း၊ (အဖြေ၌) ဒွေ, သမထာ–တို့သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ သာဓာရဏာ–န်၏၊ သမ္မုခါဝိနယော–လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျသိကာ–လည်းကောင်းတည်း၊ [ကြွင်းဝါရကျတို့၌ နည်းမှီပေးပါ။]

သတ္တမော–သော၊ သာဓာရဏဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၈။ တဗ္ဘာဂိယဝါရ။ ။(၂၉၈) ကတိ–န်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ–၏၊ တဗ္ဘာဂိယာ–တဗ္ဘာဂိယသမထတို့နည်း၊ ဝါ–ငြိမ်းစေခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အညဘာဂိယာ–တို့နည်း၊ ဝါ–အခြားသော အဓိကရဏ်း၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ [လွယ်ပြီ။]

အဋ္ဌမော–သော၊ တဗ္ဘာဂိယဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ဤ ၂ ဝါရ၌ အရှုပ်မှတ်ဖွယ်ကား–

"သမ္မုခါ ယေဘုယျသိကာ, ဝိဝါဒေ ဒွိဟိ သမ္မတိ၊
"သမ္မုခါ သတိ အမူဠှ–ပါဝိကာယ နဝါဒကော၊
"သမ္မုခါ ပဋိညာတိကာ, အာပတ္တိ ကိစ္စ–မေကတော"

ဂါထာနှင့်အညီ သမ္မုခါဝိနယ ယေဘုယျသိကာသမထ ၂ ပါးသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သာဓာရဏ, တဗ္ဘာဂိယသမထ၊ ကြွင်း သမထ ၅ ပါးသည် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ အသာဓာရဏ, အညဘာဂိယသမထ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော် ကြည့်၍ သိပါ။

၉။ သမထာသမထဿ သာဓာရဏဝါရ။ ။(၂၉၉) သမထာ–တို့သည်၊ သမထဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ သာဓာရဏာ–ဆက်ဆံကုန်သလော၊ ။ပေ၊ အသာဓာရဏာ–မဆက်ဆံကုန်သလော၊ [သမထတို့သည် အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရာ၌ တပေါင်းတည်း ငြိမ်းစေကြသလော, သို့မဟုတ် အသီးအခြား တစ်ပါးစီ ငြိမ်းစေကြသလော"ဟု မေးတော်မူလိုရ်၍ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။] သိယာ–ရံခါ၊ ဝါ–အချို့ကုန်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ သမထဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ သာဓာရဏာ–နံ၏၊ သိယာ ။ပေ၊ အသာဓာရဏာ–နံ၏၊ ။ပေ။

ယေဘုယျသိကာ–သည်၊ သမ္မုခါဝိနယဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ သာဓာရဏာ–၏၊ သတိဝိနယဿ-၏လည်းကောင်း၊ အမူဠ္ဟဝိနယဿ–၏လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကဿ–၏လည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏာ–ကုန်၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ။] နဝမော–သော၊ သမထာသမထဿသာဓာရဏဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၀။ တဗ္ဘာဂိယဝါရ။ ။(၃၀၀) သမထာ–တို့သည်၊ သမထဿ–၏၊ တဗ္ဘာဂိယာ–ထို သမထ၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သလော၊ ။ပေ၊ အညဘာဂိယာ–တစ်ပါးသော သမထ၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သလော၊ [လွယ်ပြီ။] ဒသမော–သော၊ သမထာသမထဿ တဗ္ဘာဂိယဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

သမထ ။ပေ၊ သာဓာရဏ
တဗ္ဘာဂိယ ၂ ဝါရ

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ။ဤ ၂ ဝါရ၌ အချုပ်မှတ်ဖွယ်ကား–ယေဘုယျသိကာသည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ, တဗ္ဘာဂိယ၊ ကြွင်းသမထ ၅ ပါးတို့၏ အသာဓာရဏ, အညဘာဂိယ၊ သတိဝိနယသည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တဗ္ဘာဂိယ၊ ကြွင်းသမထ ၅ ပါးတို့၏ အသာဓာရဏ အညဘာဂိယ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သမထအစဉ်အတိုင်း သမ္မုခါဝိနယမှတစ်ပါး သမထ ၆ ပါးတို့သည် သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တဗ္ဘာဂိယ ဖြစ်ကြ၍, မိမိတို့ အချင်းချင်းကား အသာဓာရဏ, အညဘာဂိယ ဖြစ်ကြသည် ဟု မှတ်ပါ။

ဝိမတိ။ ။သမ္မုခါဝိနယ် ဝိနာ ကဿစိ သမထဿ အသမ္ဘဝါ သေသာ ဆပိ သမထာ သမ္မုခါဝိနယဿ သာဓာရဏာ ဝုတ္တာ၊ တေသံ ပန ဆန္နံ အညမညာပေက္ခာဘာဝတော တေ အညမညံ အသာဓာရဏာ ဝုတ္တာ၊ တဗ္ဘာဂိယဝါရေပိ ဧသေဝနယော။

မှတ်ချက်။ ။[ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော သမထတို့သည် (၄)ပါး (၃)ပါး တပေါင်းတည်း ငြိမ်းသက်စေကြသည် မဟုတ်၊ သမ္မုခါဝိနယ တစ်ပါ.တည်းလည်းကောင်း, သမ္မုခါဝိနယနှင့် တွဲဖက်၍ ၂ ပါးစီ ၂ ပါးစီသာ လည် ကောင်. ငြိမ်းစေနိုင်ပုံကို သမထက္ခန္ဓက, အဓိကရဏ ဝူပသမနကထာ ပါဠိတော်၌ ကြည်ပါ၊ ထိုကြောင် ဤဝါရ၌ သမ္မုခါဝိနယ၏ သာဓာရဏ တဗ္ဘာဂိယသမထကို ပြရာဝယ် [illegible] ပါသည်။

၁၁။ သမထသမ္မုခါဝိနယပါဠိ။ ။(၃၀၁) သမထော–သမထမည်၏၊ သမ္မုခါဝိနယော–သမ္မုခါဝိနယမည်သလော၊ သမ္မုခါဝိနယော–မည်၏၊ သမထော–မည်၊ ။ပေ၊ (အဖြေ၌) ယော့ပုယျသိကာ–သည်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော–သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ သမထာ–တို့သည်၊ သမထာ–သမထတို့မည်ကုန်၏၊ နော သမ္မုခါဝိနယော–သမ္မုခါဝိနယ မမည်၊ သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ သမထော စေဝ–သမထလည်း မည်၏၊ သမ္မုခါဝိနယောစ–လည်း မည်၏၊ ။ပေ၊ ဧကာဒသ မော သမထသမ္မုခါဝိနယပါဠိရော နိဋ္ဌိတော။

၁၂။ ဝိနယပါဠိ။ ။(၃၀၂) ဝိနယော–ဝိနယမည်၏၊ သမ္မုခါဝိနယော–သမ္မုခါဝိနယမည်သလော၊ သမ္မုခါဝိနယော–မည်၏၊ ဝိနယော–မည်သလော၊ ။ပေ၊ (အဖြေ၌) ဝိနယော–ဝိနယသည်၊ သိယာ–ရံခါ၊ သမ္မုခါဝိနယော–မည်၏၊ သိယာ–ရံခါ၊ န သမ္မုခါဝိနယော–မမည်၊ သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ ဝိနယောစေဝ–မည်၏၊ သမ္မုခါဝိနယောစ–မည်၏၊ ။ပေ။ ဒွါဒသမော ဝိနယပါဠိရော နိဋ္ဌိတော။

၁၃။ ကုသလပါဠိ။ ။(၃၀၃) သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ ကုသလော–ကုသိုလ်လော၊ အကုသလော–အကုသိုလ်လော၊ အဗျာကတော–လော၊ ။ပေ၊ (အဖြေ၌) သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ သိယာ–ရံခါ၊ ကုသလော–ကုသိုလ်တည်း၊ ။ပေ၊ သမ္မုခါဝိနယော– သည်၊ အကုသလော–သည်၊ နတ္ထိ၊ [ကြွင်းပါဠိတို့ လွယ်ပြီ။]…. တေရသမော ကုသလပါဠိရော နိဋ္ဌိတော။

သမ္မုခါဝိနယော သိယာ ကုသလော စသည်။ ။ထိုထို ဝိနယ (သမထ) ကံကို ပြုရာအခါ၌လည်းကောင်း, အဓိကရုဏ်းကို ဖြစ်စေရာ၌လည်းကောင်း ပါဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်လျှင် ထိုကံ, ထိုအဓိကရုဏ်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏၊ အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပြုလျှင် ထိုကံ, ထို အဓိကရုဏ်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ပြုလုပ်လျှင် အဗျာကတဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် ပြုလုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော သမထ အဓိကရုဏ်းတို့အပေါ်၌ တင်စား၍ အကျိုးဖြစ်သော သမထ, အဓိကရုဏ်းတို့ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "သမ္မုခါဝိနယော သိယာ ကုသလော"စသည်ဖြင့် ဆိုထားသည်၊–ဝိမတိ။

နတ္ထိ သမ္မုခါဝိနယော အကုသလော။ ။ယသ္မာ ပနေတသ္မိံ သမ္မုခါဝိနယော နာမ သံဃသမ္မုခတာဒယော ယောဂ္ဂိ၊ တေသဥ္စ အနဝဇ္ဇ သဘာဝတ္တာ အကုသလေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ အကုသလတ္တူပစာရော (အကုသိုလ်အဖြစ်၌ တင်စားခြင်းသည်) န ယုတ္တော၊ အာပတ္တာဓိကရဏဿ အကုသလတ္တူပစာရောဝိယ၊ တသ္မာ "နတ္ထိ သမ္မုခါ ဝိနယော အကုသလော"တိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ ။သမ္မုခါဝိနယနှင့် အာပတ္တာဓိကရဏ၌ အကုသိုလ်မရ၊ ကြွင်းသမထနှင့် အဓိကရဏတို့၌ ၃ ပါးလုံးရသည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏ၏ အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်ပုံကို စူဠဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ သမထက္ခန္ဓက အဓိကရဏကထာ၌ အကျယ်ပြထားပြီ။

၁၄။ ယတ္ထဝါရ (ပုစ္ဆာဝါရ)။ ။(၁၀၄) ယတ္ထ–အကြင် အဓိကရုဏ်း၌၊ ယေဘုယျသိကာ–ယေဘုယျသိကာသမထကို၊ လဗ္ဘတိ–ရအပ်၏၊ တတ္ထ–ထို အဓိကရုဏ်း၌၊ သမ္မုခါဝိနယော–သမ္မုခါဝိနယသမထကို၊ လဗ္ဘတိ–ရအပ်သလော၊ ယတ္ထ–၌၊ သမ္မုခါဝိနယော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–၏၊ တတ္ထ–၌၊ ယေဘုယျသိကာ–ကို၊ လဗ္ဘတိ–လော၊ [အပြန်အလှန်မေးသည်၊ ထို့နောက် "ထိုသမထ ၂ ပါး ရအပ်ရာ အဓိကရုဏ်း၌ အခြားသမထများလည်း မရအပ်သလော"ဟု မေးလို၍ "န တတ္ထ" စသည်ကို မိန့်သည်။] တတ္ထ–ထိုအဓိကရုဏ်း၌၊ သတိဝိနယော–ကို၊ န လဗ္ဘတိ–မရအပ်သလော၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော–ကို၊ န လဗ္ဘတိ–လော၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းအတိုင်း ယေးပါ။] စက္ကပေယျာလံ–စက္ကပေယျာလတည်း၊ စုဒ္ဒသမော ယတ္ထဝါရော နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ဋီကာ ။"ယတ္ထ ယေဘုယျသိကာ လဗ္ဘတိ, တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော လဗ္ဘတီ"တိ အာဒိပုစ္ဆာ၊ "ယသ္မိံ သမယေ သမ္မုခါဝိနယေနစာ"တိ အာဒိ တဿာ ဝိသဇ္ဇနံ၊ "ယသ္မိံ သမယေ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျသိကာယစ အဓိကရဏံ ဝူပသမ္မတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ယတ္ထ ယေဘုယျသိကာ လဗ္ဘတိ, တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော လဗ္ဘတီ"တိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော သမ္ဗန္ဓော၊–သာရတ္ထ။ [ပဋိညာတကရဏရအပ်ရာ အဓိကရုဏ်း၌ သမ္မုခါဝိနယ ရအပ်ပုံကို ဤဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၁၅။ သမထဝါရ(ဝိသဇ္ဇနဝါရ)။ ။(၁၀၅) ယသ္မိံသမယေ–အကြင်အခါ၌၊ သမ္မုခါဝိနယေနစ–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေဘုယျသိကာယစ–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏံ–သည်၊ ဝူပသမ္မတိ–ငြိမ်း၏၊ (တသ္မိံ သမယေ–၌)၊ ယတ္ထ–အကြင် အဓိကရုဏ်း၌၊ ယေဘုယျသိကာ–ကို၊ လဗ္ဘတိ–၏၊ တတ္ထ–၌၊ သမ္မုခါဝိနယော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–၏၊ ယတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ယေဘုယျသိကာ, လဗ္ဘတိ–၏၊ တတ္ထ–၌၊ သတိဝိနယော–ကို၊ န လဗ္ဘတိ–မရအပ်၊ ။ပေ၊ တိဏဝတ္ထာရကော–ကို၊ န လဗ္ဘတိ–အပ်၊ ။ပေ။ ပန္နရသမော သမထဝါရော နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၆။ သံသဋ္ဌဝါရ။ ။(၁၀၆) အဓိကရဏန္တိ ဝါ–အဓိကရဏဟူသည် လည်း ဖြစ်သော၊ သမထာတိ ဝါ–သမထတို့ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ–ဤတရားတို့သည်၊ သံသဋ္ဌာ–ရောနှောကုန်သလော၊ ဥဒါဟု–သို့မဟုတ်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ–မရောနှောကုန်သလော၊ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ–တို့၏၊ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ–အသီးအခြားခွဲ၍ အသီးအခြားခွဲ၍၊ [ဋီကာတို့၌ကား တစ်ပုဒ်သာရှိ၏။] နာနာကရဏံ–အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို၊ ပညပေတုံစ–ပညတ်ခြင်းငှာလည်း၊ လဗ္ဘာ–ရအပ်သလော၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း။ [သမထတို့၏ အဓိကရုဏ်းတို့၌သာ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း, အဓိကရုဏ်းတို့နှင့် ကင်း၍ သီးခြားမတည်နိုင်ပုံကိုလည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ ဤသို့မေးတော်မူသည်၊–ဝိမတိ။]

အဓိကရဏန္တိ ဝါ–သော၊ သမထော ဝါ–သော၊ ဣမေ ဧမှာ–တို့သည်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ–မရောနှောကုန်၊ သံသဋ္ဌာ–ရောနှောကုန်သည်၊ နော–မဟုတ်ကုန်၊ ဣမေသံ ဧမှာနံ–တို့၏၊ ။ပေ၊ ပညပေတုံ–ငှာလည်း၊ လဗ္ဘာ–အပ်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝဒတိ–ပြောဆို၏၊ ["ယော ဝဒတိ"ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်သည်။] သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ မာ ဟောဝန္တိ–မာဟောဝံ ဟူ၍၊ ဝါ–ဤသို့ မပြောပါနှင့်ဟူ၍၊ ဝစနီယော–ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ–ဖြစ်၏၊ [သော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဧဝံ–သို့၊ မာ(ဝဒ)–မပြောပါနှင့်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝစနီယော အဿ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊ "ဝဒတိ" ဟူသော ကိရိယာနှင့် လိုက်အောင် "မာဝဒ" ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်သည်။]

အဓိကရဏန္တိ ဝါ ။ပေ၊ န လဗ္ဘာ–အပ်၊ တံ–ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ ခွဲခြား၍ မရနိုင်ခြင်းသည်၊) ကိဿဟေတု–အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ အဓိကရဏာနိ–တို့သည်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ–တို့တည်း၊ သမထာ–တို့သည်၊ သတ္တ–တို့တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝုတ္တံ နနု–ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ [သမထက္ခန္ဓကဌ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။] အဓိကရဏာ–တို့သည်၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်၏၊ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်တည်း)၊ ဧဝံ–လျှင်၊ ဣမေ ဧမှာ သံသဋ္ဌာ ။ပေ၊ နော လဗ္ဘာ–အပ်၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း။

သောဠသမော–သော၊ သံသဋ္ဌဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္မန္တိ။ ။သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္မန္တီတိ အပလောကနာဒီဟိ စတူဟိ ကိစ္စာဓိကရဏေဟိ သမ္မေပိ သမထာ နိဋ္ဌာနံ (ပြီးဆုံးခြင်းသို့) ဂစ္ဆန္တိ။ န အညေဟိ–(အခြား အဓိကရဏ်းတို့ဖြင့်ကား ပြီးဆုံးခြင်းသို့ မရောက်ကုန်)၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တေနေဝ ဝက္ခတိ "သမ္မုခါဝိနယော ဝိဝါဒါဓိကရဏေန န သမ္မတိ၊ အနုဝါဒါဓိကရဏေန ။ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏေန န သမ္မတိ၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္မတီ"တိ အာဒိ၊ [သမထာဓိကရဏဝါရ၊ "ကထံ သိယာ သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္မတိ၊ ။ပေ၊ န သမ္မန္တိ" ဟူသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌ မိန့်တော်မူလတ္တံ့။]

၁၇။ သမ္မတိဝါရ။ ။ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသည် အဘယ်သမထဖြင့် ငြိမ်းနိုင်သနည်း" စသည်ဖြင့် မေးသည်၊ အမေး အဖြေအားလုံး၌ အနက်လွယ်ပြီ။

သတ္တရသမော–သော၊ သမ္မတိဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၁၈။ သမ္ဗုတ္တိ န သမ္ဗုတ္တိဝါရ။ ၂၀၈။ "ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည် အဘယ် သမထ တို့ဖြင့် ငြိမ်းသနည်း၊ အဘယ် သမထတို့ဖြင့် မငြိမ်းသနည်း" စသည်ဖြင့် မေးသည်၊ ဤဝါရ၌လည်း အနက်ထူးမရှိပါ။ [သံသဋ္ဌဝါရနှင့် ဆက်သွယ်၍ အဓိကရုဏ်း တို့နှင့် သမထဝါရတို့၏ ရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း, မရောနှောသည် ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ ဤဝါရ (၂)ပါးကို မိန့်တော်မူသည်။]

အဋ္ဌာရသမော–သော၊ သမ္ဗုတ္တိ န သမ္ဗုတ္တိဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၉။ သမထာဓိကရဏဝါရ။ ၃၀၉။ သမထာ–တို့သည်၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းစီးကုန်သလော၊ သမထာ–တို့သည်၊ အဓိကရဏေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းကုန်သလော၊ အဓိကရဏာ–တို့သည်၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းကုန်သလော၊ အဓိကရဏာ–တို့သည်၊ အဓိကရဏေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–လော။ ။သိယာ–ရံခါ၊ ဝါ–အချို့ကုန်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းစီးကုန်၏၊ ။ပေ၊ န သမ္ဗုတ္တိ–န်၊ [အမေးအတိုင်း ကြည့်၍ ပေးပါ။]

၃၁၀။ ကထံ–လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ သိယာ, သမထာ သမထေဟိ, သမ္ဗုတ္တိ–န်သနည်း၊ ။ပေ၊ န သမ္ဗုတ္တိ–ကုန်သနည်း။ ။ယေဘုယျသိကာ–သည်၊ သမ္မုခါဝိနယေန–နှင့်၊ (သဒ္ဓိံ–တကွ)၊ သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းစီး၏၊ သတိဝိနယေန–နှင့်၊ (သဒ္ဓိံ) န သမ္မတိ–စီး၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

၃၁၁။ ကထံ–လျှင်၊ သိယာ–န်သော၊ သမထာ–တို့သည်၊ အဓိကရဏေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္ဗုတ္တိ–န်သနည်း၊ ။ပေ၊ နသမ္ဗုတ္တိ–န်သနည်း။ ။သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏေန–ဖြင့်၊ န သမ္ဗုတ္တိ–မငြိမ်းကုန် (ပြီးဆုံးခြင်းသို့မရောက်ကုန်)၊ ။ပေ၊

သမထာ သမထေဟိ သမ္ဗုတ္တိ။ ။သမထာ သမထေဟိ သမ္ဗုတ္တိတိ အာဒိ ပုစ္ဆာ၊ သိယာ သမထာ သမထေဟိ သမ္ဗုတ္တိတိ အာဒိ ဝိသဇ္ဇနံ၊ တတ္ထ "သမထာ သမထေဟိ သမ္ဗုတ္တိ"တိ ဧတ္ထ သမ္ဗုတ္တိတိ သမ္ဗုဇ္ဈန္တိ၊ အဓိကရဏာဝါ ပန သမ္ဗုတ္တိ ဝူပသမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ [အဓိကရုဏ်းက ကတ္တားဖြစ်ရာ၌၊ "သမ္ဗုတ္တိ–ငြိမ်းကုန်သလော"ဟု အနက်သတ်မှတ်ပါ–ဟူလို၊ ရှေးနိဿယ၌ "သမ္ဗုဇ္ဈန္တိ–ပြည့်စုံသလော" ဟု အနက်ပေး၏၊ သို့သော် "ပြည့်စုံ" ဟူသောအနက်သည် "မည်သည့်အရာနှင့်+ပြည့်စုံ"ဟု သပဟာဒိယောဂရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ ထို သပဟာဒိယောဂ မရှိပါ၊ အခြားနေရာ၌လည်း "သမ္ဗုတ္တိ–နိပ္ဖတ္တိ"ဟု ဖွင့်လေ့ရှိပါသည်။]

ယေဘုယျသိကာ သမ္မုခါဝိနယေန သမ္မတိ။ ။(တသ္မာ) "ယေဘုယျသိကာ သမ္မုခါဝိနယေန သမ္မတိ"တိ ဧတ္ထ သမ္မုခါဝိနယေန သဒ္ဓိံ ယေဘုယျသိကာ သမ္ဗုတ္တိ၊ န သတိဝိနယာဒီဟိ သဒ္ဓိံ, တေသံ တဿာ အနုပကာရတ္တာ) ထိုသတိ ဝိနယစသည်တို့က ထို ယေဘုယျသိကာအား လျော်သောကျေးဇူးကို မပြုသောကြောင့်တည်း။) ဣတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊–သာရတ္ထ။

ကိစ္စာဓိကရဏေ–အပလောကနကံစသော ကိစ္စာဓိကရဏ်းဖြင့်၊ သမ္မတိ–ငြိမ်း၏၊ (ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏)။ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ဤအဖြေများကို ရည်ရွယ်၍ သံသဋ္ဌဝါရ "သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္မန္တိ"အဖွင့်၊ ဝိမတိ၌ "အပလောကနာဒီဟိ စတူဟိ ကိစ္စာဓိကရဏေဟိ သမ္ဗေပိ သမထာ နိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ"စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့သည်။]

၃၁၂။ ကထံ–လျှင်၊ အဓိကရဏာ–တို့သည်၊ သမထေဟိ–ဖြင့် သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ န သမ္မန္တိ–ကုန်သနည်း၊ [အဖြေ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ အဓိကရဏ်းတစ်ပါးပါးကို မှတည်၍ ငြိမ်းစေနိုင်သော သမထ, မငြိမ်းစေနိုင်သော သမထတို့ကို ပြတော်မူသည်။]

၃၁၃။ ကထံ–လျှင်၊ အဓိကရဏာ အဓိကရဏေဟိ, သမ္မန္တိ–ပြီးစီးကုန်သနည်း။ ဝါ–ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏေန–ဖြင့်၊ န သမ္မတိ–မငြိမ်း၊ ၊ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန–ဖြင့်၊ သမ္မတိ–ပြီးစီး၏၊ ဝါ–ငြိမ်း၏၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ဆ–ခြောက်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထာ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရောပိ–ကုန်သော၊ အဓိကရဏာ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မုခါဝိနယေန–ဖြင့်၊ သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်၏၊ ဝါ–ပြီးစီးကုန်၏၊ [အဓိကရဏ်းဖြစ်လျှင် သမထ တစ်ပါးပါးပါရ၏၊ ထို သမထသည် သမ္မုခါဝိနယနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဤသို့မိန့်သည်။] သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော သမထ, တစ်စုံတစ်ယောက်သော အဓိကရဏ်းဖြင့်မှ၊ န သမ္မတိ။ ကေူန ဝိသတိသမာ–တစ်ပါးယုတ် နှစ်ဆယ်မြောက်သော၊ သမထာဓိကရဏဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

သမ္မုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္မတိ။ ။သမ္မုခါဝိနယသည် သံဃဓမ္မ ဝိနယ ပုဂ္ဂလတို့၏ သမ္မုခတော (မျက်မှောက်၏ အဖြစ်မျှ)ဖြစ်၍ အခြားသမထ, အဓိကရဏတို့ဖြင့် သီးခြား ငြိမ်းစေထိုက် (ပြီးစေထိုက်)သော တရားမဟုတ်၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ "သမ္မုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္မတိ"ဟု မိန့်သည်။ [သမ္မုခါဝိနယော န ကေနစိ သမ္မတိတိ ဟိ အဝသာနေ ဝုတ္တတ္တာ သမ္မုခါဝိနယော သယံ သမထေနဝါ အဓိကရဏေနဝါ သမေတဗ္ဗော န ဟောတိ၊–"ကထံ သီယာ သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္မန္တိ"၏ အဖြေဝါကျအဖွင့် သာရတ္ထ။]

"သမ္မုခါဝိနယော ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္မတိ" ဟု မိန့်ခဲ့ရပုံ။ ။သို့သော် သမ္မုခါဝိနယ ပြီးမြောက် (ဖြစ်မြောက်) ဖို့ရန် အပလောကနကံ စသော ကိစ္စာဓိကရဏ ပါရသေး၏၊ [သမထက္ခန္ဓက ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝူပသမနကထာ၌ သမ္မုခါဝိနယဖြင့် အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေရာဝယ် ဥဗ္ဗာဟိကကမ္မဝါစာပါပုံကို ကြည့်ပါ။] ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ ရှေ့ပုဒ်ရေ (၃၁၁)၌ "သမ္မုခါဝိနယော ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္မတိ"ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ဟန်တူပါသည်။

၂၀။ သမုဋ္ဌာပနဝါရ။ ခေ၁၄။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ အဓိကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကတမံ-အဘယ်မည်သော၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်စေသနည်း၊၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ၊ပေ၊ ကတမံ အဓိကရဏံ-အဘယ် အဓိကရဏ်းကိုမှ၊ န သမုဋ္ဌာပေတိ-ချက်ခြင်း မဖြစ်စေ၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရော, အဓိကရဏာ-တို့သည်၊ ဇာယန္တိ-နောက်ထပ် ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ယထာကထံ ဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ [ဣဓ ဘိက္ခူ ဝိဝဒန္တိမှ စ၍ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံတိုင်အောင် သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော် နိဿယ, အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဝိဝါဒါဓိကရဏေ-သည်၊ (ဇာယမာနေ-ဖြစ်လသော်၊) သံဃော-သည်၊ ဝိဝဒတိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြော၏၊ ဝါ-ငြင်းခုံ၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊) ဝိဝဒမာနော-လသော်၊ အနုဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနုဝဒမာနော-လသော်၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ (ဟောတိ)၊ တာယ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ သံဃော--သည်၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကရောတိ--အံ့၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ (ဟောတိ)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရော အဓိကရဏာ ဇာယန္တိ။

န ကတမံ အဓိကရဏံ။ ။[အဓိကရဏ်းတို့ကြောင့် အဓိကရဏ်းတို့၏ ဖြစ်ပုံအပြားကို ပြခြင်းဖြစ် ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်။] န ကတမံ အဓိကရဏန္တိ အတ္တနော သမ္ဘဝမတ္တေန (ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်) ဧကမ္ပိ အဓိကရဏံ န သမုဋ္ဌာပေတီတိ အတ္ထော၊ ကထဉ္စရဟိ သမုဋ္ဌာပေတီတိ အာဟ "အပိစာ"တိ အာဒိ၊ တတ္ထ ဇာယန္တီတိ အနန္တရမေဝ အနုပ္ပန္နိတ္တွာ (အခြားမဲ့၌သာ မဖြစ်ပဲ) ပရမ္ပရပစ္စယာ ဇာယန္တီတိ အတ္ထော၊--ဝိမတိ။

သံဃော ဝိဝဒတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ။ ။[ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကြောင့် အဓိကရဏ်းများ အဆက်ဆက်ဖြစ်ပုံကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။] သံဃဿ ဝိဝဒတော ယော ဝိဝါဒေါ, တံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဟောတီတိ အတ္ထော၊ ဧသ နယော သေသေသုပိ (ဝိဝဒမာနော အနုဝဒတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ စသော ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းတည်း)၊ ဝိမတိ။

အနက်ကျယ်ပေးပုံ။ ။ဤဝိမတိအလို "သံဃော-သည်၊ ဝိဝဒတိ-၏၊ ဝိဝဒတော-ငြင်းခုံသော၊ သံဃဿ-၏၊ ယော ဝိဝါဒေါ-အကြင်ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ-ထို ငြင်းခုံသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝိဝဒမာနော-လသော်၊ အနုဝဒတိ-၏၊ အနုဝဒတော-စွပ်စွဲသော၊ သံဃဿ-၏၊ ယော အနုဝါဒေါ-ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုစွပ်စွဲခြင်းသည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ အနုဝဒမာနော-လသော်၊ အာပတ္တိံ၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တဿ-ရောက်သော၊ သံဃဿ-၏၊ ယံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇနံ-အကြင်အာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုအာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တာယ ၊ပေ၊ ကရောတိ၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသော၊ သံဃဿ-၏၊ ယံ ကမ္မကရဏံ-အကြင်ကံကို ပြုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထိုကံကို ပြုခြင်းသည်၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ ဟောတိ။

၃၁၅။ ။"ဣမ ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အနုဝဒန္တိ"မှစ၍ "ဣဒံ ဝုစ္စတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ"တိုင်အောင် သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ, အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ "သံဃော ဝိဝဒတိ"စသည်ကို အထက်ပါအတိုင်း ပေးပါ။

၃၁၆။ ။လွယ်ပြီ။ **(၃၁၇)** ယာ သံဃဿ ကိစ္စယတာ၊ ၊ပေ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကိစ္စာဓိကရဏံ၊ အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ဝိသတိမော–၂၀ မြောက်ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာပနဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၂၁။ ဘဇတိဝါရ။ **။(၃၁၈)** ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ စတုန္နံ–န်သော၊ အဓိကရဏာနံ–တို့တွင်၊ ကတမံ–သော၊ အဓိကရဏံ–သို့၊ ဘဇတိ–ကပ်ဝင်သနည်း၊ (ပါဝင်သနည်း)၊ ကတမံ အဓိကရဏံ–ကို၊ ဥပနိဿိတံ–မှီသနည်း၊ ကတမံ အဓိကရဏံ–၌၊ ပရိယာပန္နံ–အကျုံးဝင်သနည်း၊ [ကတမံ အဓိကရဏံ ပရိယာပန္နံတိ ကတမေ အဓိကရဏေ ပရိယာပန္နံ၊ အယမေဝ ပါဌော၊ သာရတ္ထ။ [ကတမေန, အဓိကရဏေန–ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ–သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ ၊ပေ။

(အဖြေ၌) ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ, ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ အဖြစ်သို့၊ ဘဇတိ–ကပ်ဝင်၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ အဖြစ်ကို၊ ဥပနိဿိတံ–၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းသို့၊ ပရိယာပန္နံ–ထက်ဝန်းကျင်ရောက်၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏေန–ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ–အပ်၏။ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤအတိုင်းပေးပါ။]

၃၁၉။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ သတ္တန္နံ–န်သော၊ သမထာနံ–တို့တွင်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ သမထေ–တို့သို့၊ ဘဇတိ–ကပ်ရောက်သနည်း၊ (တစ်နည်း)ကတိ–န်သော၊ သမထေ–တို့ကို၊ (အာဂမ္မ–စွဲ၍၊) ဘဇတိ–ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်သနည်း၊ ကတိ, သမထေ–တို့ကို၊ ဥပနိဿိတံ–နည်း၊ ကတိ သမထေ

ဘဇတိဝါရ။ ။အဓိကရဏ်းတို့၏ (သမုဋ္ဌာပနဝါရ၌) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် အချင်းချင်း အကြောင်းအဖြစ်ပါသော်လည်း မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိမတိ၌ "သံသဂ္ဂဘာဝ ဒဿနတ္ထံ"ဟု ပါဌ်ရှိသော်လည်း "သံသဂ္ဂါဘာဝ (သံသဂ္ဂ+အဘာဝ) ဒဿနတ္ထံ" ဟု ရှိသင့်ပါသည်၊ ထိုသို့ ရှိမှ "ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ ၊ပေ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဘဇတိ" စသော အဖြေနှင့်လည်းကောင်း, အောက်၌ ပြမည့် ထို ဝိမတိ အဖွင့်နှင့်လည်းကောင်း ညီပါမည်။

ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ၊ပေ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဘဇတိ။ ။ဝိဝါဒါဓိကရဏံ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဘဇတီတိ အာဒီသု ဝိဝါဒါဓိကရဏံ စတူသု အဓိကရဏေသု ဝိဝါဒါဓိကရဏ ဘာဝမေဝ ဘဇတိ, နာညာဓိကရဏဘာဝံ၊ စတူသု အဓိကရဏေသု ဝိဝါဒါဓိကရဏတ္တမေဝ နိဿိတံ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ ပရိယာပန္နံ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဘာဝေနေဝ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝေမတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော–ဝိမတိ။

(ကတိသု–သမထေသု) ပရိယာပန္နံ–နည်း၊ ကတိဟိ–န်သော၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ–သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ ကတိဟိ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မတိ–ငြိမ်းသနည်း၊ (အဖြေ၌) ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ ဒွေ့ သမထေ–တို့သို့၊ ဘဇတိ၊ (တစ်နည်း) ဒွေ့ သမထေ–တို့ကို၊ (အာဂမ္မ–၍၊) ဘဇတိ–၏၊ ။ပေ၊ ဒွေ သမထေ–တို့သို့၊ ပရိယာပန္နံ–ထက်ဝန်းကျင် ရောက်၏၊ ။ပေ၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ ဤနည်းအတိုင်းပေးပါ။]

ကတိ သမထေ ဘဇတိ။ ။ကတိ သမထေ ဘဇတီတိ အတ္ထနော ဥပသမတ္ထာယ ကိတ္တကေ သမထေ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကိတ္တကေ သမထေ အာဂမ္မ ဝူပသမံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော–ဝိမတိ၊ [အဖြေ၌ "ဒွေ သမထေ, စတ္တာရော သမထေ"စသော စကားတို့ကို ဆိုင်ရာ အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော နိယတသမထတို့၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ကတိဟိ သမထေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ။ကတိဟိ၊ ။ပေ၊ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝူပသမံ ကရောန္တေဟိ (ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်) ကတိဟိ သမထေဟိ ဝူပသမကရဏတ္ထံ သင်္ဂဟိတံ–ဝိမတိ။

ကေဝိသတိမော–နှစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဖြစ်သော၊ ဘဇတိဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ၊ [တသုဒ္ဒါန "အဓိကရဏံ ပရိယာယံ–အဓိကရဏပရိယာယဝါရ" စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

သမထဘေဒေါ–သမထတို့၏ အပြားသည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ခန္ဓကပုစ္ဆာဝါရ။ ။(၃၂၀) သနိဒါနံ–(သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာ ဒေသဟူသော) နိဒါန်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သနိဒ္ဒေသံ–အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် စသည်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဥပသမ္ပဒံ–ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကကို၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇက္ခန္ဓကကို)၊ ပုစ္ဆိဿံ–မေးအံ့၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ (သံ+ဥက္ကဋ္ဌ+ပဒါနံ)မြတ်သော ပုဒ်တို့၏၊ ဝါ–အပတ်ကိုပြတတ်သော ပုဒ်တို့၏၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ–န်သနည်း၊) သ နိဒါနံ–သော၊ သ နိဒ္ဒေသံ–သော၊ ဥပသမ္ပဒံ–ကို၊ ဝိသဇ္ဇိဿံ–ဖြေဆိုအံ့၊ သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ–တို့၏၊ ဒွေ–န်သော၊ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ–န်၏။)

အမှာ။ ။နောက်နောက်ဂါထာတို့၌ "ဥပေါသထံ–ဥပေါသထက္ခန္ဓကကို၊ ဝဿူပနာယိကံ–သားရေနှင့်စပ်သော စမ္မက္ခန္ဓကကို၊ ပါရိဝါသိကံ–ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကကို၊ သမာစာရံ–ကောင်းစွာ ကျင့်ထိုက်သော အကျင့်တို့ကိုပြရာ ဝတ္တက္ခန္ဓကကို၊ ဌပနံ–ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကကို"ဟု ပေးပါ။ [တသုဒ္ဒါန် လွယ်ပြီ။]

ခန္ဓကပုစ္ဆာဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

ကေငှာဒီကနယ

၁။ လောကဝါရ

၃၂၁။ အာပတ္တိကရာ–အာပတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါး, တရားတို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ–သိထိုက်ကုန်၏၊ အနာပတ္တိကရာ–အနာပတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–သမထ ၇ ပါး, တရားတို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ အာပတ္တိ–အာပတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ–သိထိုက်၏၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ် အားလျော်စွာ "ဇာနိတဗ္ဗာ"ကို အနက်ပေးပါ။] လဟုကာ–လဟုကဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ–အောက်အာပတ် ၅ ပုံကို၊ ဂရုကာ–သော၊ အာပတ္တိ–ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကို၊ သာဝသေသာ–သာသနာတော်ဝယ် အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ–ပါရာဇိကမှ တစ်ပါးသော အာပတ်ကို၊ ။ပေ၊ အနဝသေသာ–သာသနာတော်ဝယ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ အာပတ္တိ–ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ–ရုန်းရင်းသော ။ပေ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လာ–သော၊ သပ္ပဋိကမ္မာ–ကုစားခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ ။ပေ၊ အပ္ပဋိကမ္မာ–ကုစားခြင်းမရှိသော၊ [သာဝသေသာ, အနဝသေသာနှင့် တူ၏။ [ဒေသနာဂါမိနီ–ဒေသနာဂါမ်ဖြစ်သော၊ (ဒေသနာပြောထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊) ။ပေ၊ အဒေသနာဂါမိနီ–ဒေသနာဂါမ် မဟုတ်သော၊ [လဟုက, ဂရုကနှင့် တူ၏။] အန္တရာယိကာ–နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်, ရှာန် မဂ် ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော၊ [အာပတ္တိ–သဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကမ္မ အာပတ်ကို၊ ။ပေ၊ အနန္တရာယိကာ–သော၊ အာပတ္တိ–အသဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကမ္မ ဖြစ်သော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာ။ [အသဉ္စိစ္စလည်းဖြစ်, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇလည်းဖြစ်မှ အနန္တရာယိက ဖြစ်သည်။]

သာဝဇ္ဇပညတ္တိ–လောက၌ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ–လောကဝဇ္ဇအာပတ်၊ အနဝဇ္ဇပညတ္တိ–လောက၌ အပြစ်မရှိသော ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ–ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်၊ ကိရိယတော–မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ–ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ–ပါရာဇိကစသော အာပတ်၊ အကိရိယတော–ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ–သော၊ အာပတ္တိ–စီဝရ အနဓိဋ္ဌာနစသော အာပတ်၊ ကိရိယာ ကိရိယတော–ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကိုပြုခြင်း, ရံခါ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ–သော၊ အာပတ္တိ–ကုဋိကာရစသော အာပတ်၊ [ကိရိယတော စသည်ကို ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၌ ၅ မျိုး ခွဲ၏၊ ပထမပါရာဇိက ပကိဏ္ဏကကထာ ဝဏ္ဏနာ၌ ကြည့်ပါ။] ပုဗ္ဗာပတ္တိ–ရှေးဦးစွာ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ အပရာပတ္တိ–နောက်ထပ် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ ပုဗ္ဗာပတ္တီနံ–တို့၏၊ အန္တရာပတ္တိ–အကြား၌ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၊ ။ပေ၊ ဒေသိတာ–ဒေသနာပြောအပ်သော၊ ဂဏနူပဂါ–ဒေသနာပြောအပ်ပြီးဟူသော အရေအတွက်သို့

ကပ်ရောက်သော၊ ။ပေ၊ ဒေသိတာ–သော၊ န ဂဏ္ဌနုပဂါ–ဒေသနာ ပြောအပ်ပြီ ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်သော၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ပညတ္တိမှစ၍ ဥဘတောပညတ္တိတိုင်အောင်သောပုဒ်တို့ကို ဤပါဠိတော်အစ သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ထုလ္လဝဇ္ဇာ–ရုန့်ရင်းသော အပြစ်ရှိသော၊ အာပတ္တိ–ဂရုကအာပတ်၊ အထုလ္လဝဇ္ဇာ–ရုန့်ရင်းသော အပြစ်မရှိသော၊ အာပတ္တိ–လဟုက အာပတ်၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ–လူတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ–ဂိဟိအဇ္ဈာသန စသောအာပတ်၊ န ဂိဟိပဋိသံယုတ္တာ–သော၊ အာပတ္တိ–ကြွင်းသော အာပတ်၊ နိယတာ–အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော၊ အာပတ္တိ–ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မ အာပတ်၊ ၊၀။

အာဒိကရော–အစစွာ လွန်ကျူးမှုကိုပြုတတ်သော၊ ပုဂ္ဂလော–အရှင်သုဒိန်စသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဒိကရော–သော၊ (နောက်မှကျူးလွန်မှုကို ပြုတတ်သော)၊ ပုဂ္ဂလော–ဈောက်မဉ္စ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်းစသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဓိစ္စာပတ္တိကော–အကြောင်းကို မစွဲမူ၍ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိသော၊ (တရံတစ်ခါမှသာ အာပတ်သင့်သော) ။ပေ၊ အဘိဏှာပတ္တိကော–အမြဲမပြတ်, သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ရှိသော၊ ။ပေ၊ စောဒကော–စောဒနာတတ်သော၊ ။ပေ၊ စုဒိတကော–စောဒနာအပ် (စောဒနာခံရ)သော၊ ။ပေ၊ အမူစောဒကော–မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာ တတ်သော၊ ။ပေ၊ နိယတော–မိစ္ဆတ္တနိယတအားဖြင့် မြဲသော၊ ဝါ–သမ္မတ္တနိယတ အားဖြင့် မြဲသော၊ ။ပေ၊ အဘဗ္ဗာပတ္တိကော–မသင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော–ဗုဒ္ဓ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဗ္ဗာပတ္တိကော–သော၊ ပုဂ္ဂလော–သာဝကဟူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ [အဋ္ဌကထာ၌ "ဘဗ္ဗာပတ္တိက"ကို ရှေးဦးစွာဖွင့်သော ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "ဘဗ္ဗာပတ္တိကော ပုဂ္ဂလော"ပုဒ်က ရှေးဦးစွာ ရှိသင့်သည်ဟု ရှေလနိဿယ၌ မိန့်သည်။] ဥက္ခိတ္တကော–နှင်ထုတ်အပ်သော၊ (ဥက္ခေပနီယကံ အပြုခံရသော၊) ။ပေ၊ အနုက္ခိတ္တကော–သော၊ (တဇ္ဇနီယကံစသော ကြွင်းသော ကံအပြုခံရသော၊) ။ပေ၊ နာသိတကော–လိင်္ဂနာသ စသည်ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ ။ပေ၊ သမာနသံဝါသကော–တူသောသံဝါသရှိသော၊ ။ပေ၊ နာနာသံဝါသကော– ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော၊ ။ပေ၊ ဋ္ဌပနံ–ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ–၏။

တဿုဒ္ဒါနံ။ ။တဿ–ထိုဧကကဝါရ၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ကား၊ ကရာ–အာပတ္တိ ကရ, အနာပတ္တိကရ၊ အာပတ္တိ–အာပတ် အနာပတ်၊ လဟုကာ–လဟုက အာပတ်, ဂရုက အာပတ်၊ [သာဝသေသာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] ဝဇ္ဇ–သာဝဇ္ဇပညတ္တိ အာပတ်, အနဝဇ္ဇပညတ္တိအာပတ်၊ ကိရိယံ–ကိရိယ သမုဋ္ဌိတ, အကိရိယ သမုဋ္ဌိတ၊ ကိရိယာ ကိရိယံ–ကိရိယာ ကိရိယ သမုဋ္ဌိတ၊ ပုဗ္ဗာ–ပုဗ္ဗအာပတ်, အပရအာပတ်၊ အန္တရာ–အန္တရာ အာပတ် ၂ ပါး၊ ပညတ္တိ–မူလပညတ်၊ အနု–အနုပညတ်၊

သဗ္ဗ–သဗ္ဗတ္ထပညတ်, ပဒေသပညတ်၊ [သာဓာရဏာစ ကေတော လွယ်ပြီ။] ထုလ္လ–ထုလ္လဝဇ္ဇအာပတ်, အထုလ္လဝဇ္ဇအာပတ်၊ [ဂိဟိ နိယတာစ လွယ်ပြီ။] အာဒိ–အာဒိကရပုဂ္ဂိုလ်၊ [အဓိမ္ဗ စောဒကော လွယ်ပြီ။] အဓမ္မ–အဓမ္မ စောဒက, အဓမ္မ စုဒိတက၊ ဓမ္မ–ဓမ္မစောဒက, ဓမ္မစုဒိတက၊ [နိယတော စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] ဣဒံ–ဤသည်ကား၊ ကေကေ–၌၊ ဥဒ္ဒါန်–တည်း။....ကေကံ နိဋ္ဌိတံ။

၂။ ဒုကဝါရ။ ၃၂၂။ သညာဝိမောက္ခာ–သညာဝိမောက္ခဖြစ်သော၊ (ဝိတိက္ကမ သညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိသော)၊ အာပတ္တိ–သစိတ္တက အာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ နော သညာဝိမောက္ခာ–သညာဝိမောက္ခမဟုတ်သော၊ (ဝိတိက္ကမသညာ မရှိသော်လည်း လွတ်မြောက်ခြင်း မရှိသော)၊ အာပတ္တိ–အစိတ္တကအာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ["သညာဝိမောက္ခာ"အဖွင့်ကို ပါရာဇိကကဏ် ဘာသာဋီကာ (၃)အုပ်, ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ၊ ထို၌ သိက္ခာပုဒ် အရကောက်၍, ဤ၌ အာပတ်ကို အရကောက်ရခြင်းသာ ထူး၏။] လဒ္ဓသမာပတ္တိကဿ–ရအပ်ပြီးသော သမာပတ်ရှိသော ရဟန်း၊ အာပတ္တိ–ဘူတာရောစနအာပတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ အဘူတာရောစန အာပတ်တည်း၊ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ "အတ္ထိ" ကြိယာဝယ် စပ်ပုံကို သိပါ။] သဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ–(သူတော်ကောင်းတရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊) အာပတ္တိ–ပဒသောဓမ္မစသော အာပတ်၊ အသဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ–မသူတော်တရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ–ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအာပတ်၊ သပရိက္ခာရ ပဋိသံယုတ္တာ–မိမိ၏ ပရိက္ခရာနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ အာပတ္တိ–အယုတ္တ ပရိဘောဂ အာပတ်၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ "သံဃိက ညောင်စောင်းစသည်ကို လွင်တီးခေါင်၌ ခင်းပြီး၍ မပန်ပြောပဲ သွားခြင်းစသော အာပတ်။] သပုဂ္ဂလပဋိသံယုတ္တာ–မိမိဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သော၊ အာပတ္တိ–မုဒုပဋ္ဌိကစသော အာပတ်၊ [ဒုတိယ၌ "မေထုနဓမ္မ, ကာယသံသဂ္ဂ စသော အာပတ်။]

သန္တံ–("သိခရဏီ"စသည်ဖြင့်) အမှန်ကို၊ ဘဏန္တော–ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ–သော၊ (ယံ) အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်၏၊ မုသာ–အမှားကို၊ ဘဏန္တော–သည်၊ လဟုကံ–သော၊ (ယံ) အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သာ အာပတ္တိ–ထိုအာပတ်သည်၊) အတ္ထိ၊ [ဒုတိယဒုက်၌ "အဘူတာရောစနအာပတ်, ဘူတာရောစနအာပတ်"တို့ကို ယူပါ။] (ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် ဝဂ္ဂ သံဃကမ္မကရဏ အာပတ်သို့၊) ဘူမိဂတော–မြေ၌တည်သော ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝေဟာသဂတော–ကောင်းကင်၌ တည်သောရဟန်းသည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ၊ သာ) အာပတ္တိ–သည်၊ အတ္ထိ၊ ["ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် ဝေဟာသကုဋိ, အာဟစ္စပါဒက မဉ္စပီဌ အဘိနိသီဒန အာပတ်သို့" ဟု ဒုတိယပုဒ်၌ ဆိုပါ။]

[ဤမှနောက်၌ အထက်အတိုင်း အပြည့်အစုံ အနက်ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဂမိယဝတ္တ အပူရဏ)အာပတ်သို့၊ နိက္ခမန္တော–ကျောင်းမှ ထွက်သောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ပဝိသန္တော–ဝင်သောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အာဂန္တုက ဝတ္တ အပူရဏ)အာပတ်သို့၊ ပဝိသန္တော–သည်၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အတိဂမ္ဘိရ ဥဒကသုဒ္ဓိက)အာပတ်သို့၊ အာဒိယန္တော–ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ [ဘိက္ခုနီသာ သင့်နိုင်သောကြောင့် "ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု အနက်ပေးပါသည်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ကရဏ အနာဒိယန)အာပတ်သို့၊ အနာဒိယန္တော–မယူသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (မုဂဗ္ဗတာဒိ တိတ္ထိယဝတ္တ)အာပတ်သို့၊ သမာဒိယန္တော–ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (တစ္ဆနိယာဒိ ကမ္မကတဝတ္တ) အာပတ်သို့၊ န သမာဒိယန္တော–သည်၊ ၊ပေ။

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဘိက္ခုနိယာ စီဝရသိဗ္ဗန စသော) အာပတ်သို့၊ ကရောန္တော–သည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ "ဥပဇ္ဈာယာဒိ ဝတ္တ အကရဏအာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အညာတိက စီဝရဒါနစသော) အာပတ်သို့၊ ဒေန္တော–ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ သန္ဒိဝိဟာရိကာဒိ စီဝရ အဒါနစသော အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဝတ္ထုသဘာဂ ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်) အာပတ်သို့၊ ဒေသေန္တော–ဒေသနာပြောသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ ပုဒ်၌ အာပတ္တိအနာဝီကရဏအာပတ်၊ ဝါ–ဒေသနာမပြောတော့အံ့ဟု လုလ္လကိုချ၍ ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အညာတိက စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ) အာပတ်သို့၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော–ခံယူသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဩဝါဒ အပ္ပဋိဂ္ဂဟဏ အာပတ်တည်း။]

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု အနိဿဇ္ဇန ပရိဘုဥ္ဇန) အာပတ်သို့၊ ပရိဘောဂေန–သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ "ပဋ္ဌာပဟိက သဃာဋိ စာရအာပတ်"တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (သဟသေယျ) အာပတ်သို့၊ ရတ္တိံ–၌၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဒိဝါ–နေ့၌၊ နော (အာပဇ္ဇတိ)၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ပဋိသလ္လိယနအာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဧကရတ္တာ တိက္ကန္တ စီဝရ)စသော အာပတ်သို့၊ အရုဏုဂ္ဂေ–အရုဏ်တက်ရာ အခါ၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပဝါရိတ်အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဘူတဂါမအာပတ်,

---

ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ ၊ပေ၊ န ဒေသေန္တော၊ ။ဤဒုက်ကို အဋ္ဌကထာ၌လည်း မဖွင့်, တသုဒ္ဒါန၌လည်း မပါသောကြောင့် မရှိသင့်ဟုလည်းကောင်း, ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ထားသော ကြောင့် (ဋီကာတို့အလို) ရှိသင့်၏ဟုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ မိန့်၏။ [ဝတ္ထုသဘာဂံ ဒေသေန္တော ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ၊ အာပန္နံ အာပတ္တိံ န ဒေသေဿာမီတိ ဓုရံ နိက္ခိပန္တော န ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ။–သာရတ္ထ။]

အင်္ဂဇာတဆောဒနအာပတ်)သို့၊ ဆိန္နဗ္ဗော–ဖြတ်သော ရဟန်းသည်၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ ဒီဃကေသနခ အစ္စိနန အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒန)အာပတ်သို့၊ ဆာဒေန္တော–ဖုံးထားသော ရဟန်းသည်၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ နဂ္ဂဂမန အာပတ်တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ကုသစီရာဒိ ဓာရဏ)အာပတ်သို့၊ ဓာရေန္တော–ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယပုဒ်၌ ပတ္တယာဝဘောဒန အဓာရဏ အာပတ်တည်း။]

[ဒွေ ဥပေါသထာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] နာနာသံဝါသက ဘူမိယော–နာနာသံဝါသကဘုံတို့သည်၊ (နာနာသံဝါသက၏ ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်တို့သည်)၊ ဒွေ–တို့တည်း၊ အတ္တနာဝါ–ကိုယ်တိုင်မှုလည်း၊ အတ္တာနံ–ကို၊ နာနာသံဝါသကံ–ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူကို၊ ဝါ–ရှိအောင်၊ ကရောတိ၊ သမဂ္ဂေါ–သော၊ သံဃောဝါ–သည်မှုလည်း၊ နံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဒဿနေဝါ–အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိကမ္မေဝါ–အာပတ်ကို မကုစားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေဝါ–မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိပတိ–နှင်ထုတ်၏၊ [သမာန သံဝါသဘူမိ၌ "သမာန သံဝါသကံ–ဟူသော သံဝါသရှိသူကို၊ ။ပေ၊ ဥက္ခိတ္တံ–အပ်သော၊ နံ–ကို၊ ဩသာရေတိ–သံဃဘောင်သို့ သက်ရောက်စေ၏၊ ဝါ–သွင်း၏"ဟု ပေးပါ။]

ပါရာဇိကာ–တို့သည်၊ ဒွေ–တို့တည်း၊ ဘိက္ခူနံ–ရဟန်းတို့၏၊ (ပါရာဇိကာစ–တို့လည်းကောင်း၊) ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ ပါရာဇိကာ(စ)–တို့လည်းကောင်းတည်း၊ ။ပေ၊ ဒွီဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ကမ္မေနဝါ–ကံကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ကံကို အသီးအခြား ပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း)၊ သလာကဂ္ဂါဟေနဝါ–စာရေးတံကို ယူစေခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃော၊ ဘိဇ္ဇတိ–ကွဲ၏၊ [ဥပါလိပဉ္စက, အဓိကရဏဝူပသမနဝဂ်၌ အကျယ်လာလတ္တံ့။] န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ, ဒွေ၊ အဒ္ဓါနဟီနော–ယုတ်လျော့သော ကာလရှိသူလည်းကောင်း၊ (အသက် ၂၀ မပြည့်သေးသူလည်းကောင်း၊) အင်္ဂဟီနော–ယုတ်လျော့သော အင်္ဂါရှိသူလည်းကောင်း၊ (ကိုယ်အင်္ဂါ ချို့ယွင်းသူလည်းကောင်းတည်း)၊ (ဒုတိယဒုက်၌)၊ ဝတ္ထုဝိပန္နော–ပျက်စီးသော ဝတ္ထုရှိသူ (ပဏ္ဍုက်စသူ)၊ ကရဏဒုက္ကဋကော–ပြုအပ်သော မကောင်းမှုရှိသူ၊ (ထေယျသံဝါသက စသူ)၊ (တတိယဒုက်၌) အပရိပူရော–မပြည့်စုံသော သပိတ်သင်္ကန်းရှိသူလည်းကောင်း၊ ယော–သည်၊ ပရိပူရော–ပြည့်စုံသော သပိတ်သင်္ကန်းရှိသည်၊ (သမာနောပိ–လည်း၊) န ယာစတိ–ရဟန်းအဖြစ်ကို မတောင်း၊ (သော)စ–ထိုသူလည်းကောင်းတည်း။

ဒွိန္နံ–န်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ–တို့ကို၊ အလဇ္ဇိဿစ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဗာလဿစ–ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ–မနေရာ၊ ဒွိန္နံ, ပုဂ္ဂလာနံ–တို့အား၊ နိဿယော–နိဿယည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်၊ အလဇ္ဇိဿစ–လည်းကောင်း၊

န ယာစတိ–မတောင်းသော၊ လဒ္ဓိနောစ–အားလည်းကောင်းတည်း၊ [ယာစတိကို အာချာတ် နာပုဒ် "ကြံပါ၊ တစ်နည်း, ယောလဒ္ဓိ–သည်၊ န ယာစတိ၊ တဿ လဒ္ဓိနောစ–အားလည်းကောင်းတည်း၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] အဘာဗ္ဗာပတ္တိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ "သာတိ သာရံ–လွန်စွာ အမှတ်ရထိုက်သော အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဝတ္တုံ–ကို၊ အစ္စာစရိတုံ–လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းငှာ"ဟု ပေးပါ။ [မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ, ပဗ္ဗဇ္ဇက္ခန္ဓကာ၌ကား "သာတိသာရံ"ကို အနက်တစ်မျိုး ပေးခဲ့သည်။]

ပဋိက္ကောသနာ–တားမြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ နိဿာရဏာ–သံဃာမှ ထွက်သွားစေခြင်းတို့သည်၊ (နှင်ထုတ်ခြင်းတို့သည်၊)] ဒွေ၊ နိဿာရဏာ–နှင်ထုတ်ခြင်းသို့၊ ဝါ–နှင်ထုတ်အပ်သည်၏ အပြစ်သို့၊ အပ္ပတ္တော–မရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊ အတ္ထိ၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စေ နိဿာရေတိ–အကယ်၍ နှင်ထုတ်အံ့၊ (ဇဝံ သတိ) ဧကစ္စော–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သုနိဿာရိတော–ကောင်းစွာ နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [နှင်ထုတ်သည့်အတွက် သံဃာမှာ အပြစ်မရှိပါ–ဟူလို။] ဧကစ္စော–ကို၊ ဒုန္နိဿာရိတော–မကောင်းသဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်ပြီ၊ [ဤသုနိဿာရိတ, ဒုန္နိဿာရိတပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဒွေ နိဿာရဏာ"ဟု မိန့်သည်။] ဩသာရဏာ–သံဃာ့အထံသို့ ရောက်စေခြင်းတို့သည်၊ (သံဃာ့အထံသို့ သွင်းခြင်းတို့သည်၊) ။ပေ၊ ဩသာရိတော–ကောင်းစွာ သွင်းအပ်ပြီ၊ ။ပေ၊ [ဤဒုက်တို့၏ အဖွင့်ကို စမ္ပေယျက္ခန္ဓက ဋ္ဌကထာ, ဒွေ နိဿာရဏာဒိ ကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

ပဋိညာ–ဝန်ခံခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ကာယေနဝါ–ဖြင့်မူလည်း၊ ပဋိဇာနာတိ–ဝန်ခံ၏၊ ။ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟာ–ခံယူခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ပဋိက္ခေပါ–ပယ်မြစ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဥပဃာတိကာ–ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်၊ သိက္ခူပဃာတိကာ–သိက္ခာ ၃ ပါးကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ [သိက္ခာ ၃ ပါးကို မကျင့်ခြင်းတည်း။] ဘောဂူပဃာတိကာစ–ပစ္စည်းကို ကပ်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ [သံဃိက ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို မကောင်းသဖြင့် သုံးစွဲခြင်းတည်း။] ဣတိ–သို့၊ ဒွေ–တို့တည်း၊ [ဒွေ စောဒနာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] စီဝရ ၂ မျိုး၌ "ဂဟပတိကဥ္စ–အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူအပ်သောသင်္ကန်း"ဟု ပေး၊ (သပိတ်ခွေဝန်း၌) တိပုမယံ–သလွဲဖြူဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်ခွေဝန်း၊ သီသမယံ–သလွဲမည်းဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်ခွေဝန်း၊ ပတ္တဿ–ကို၊ အဓိဋ္ဌာနာ–အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ ဝေနယိကာ–ဝိနည်း၌ ထင်ရှားသော အနက်တို့သည်၊ ဒွေ၊ ပညတ္တဉ္စ–ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာနုလောမဉ္စ–ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးလည်းကောင်းတည်း၊ ဝိနယဿ–၏၊ သလ္လေခါ–ကိလေသာကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ အကပ္ပိယေ–မအပ်သောအရာ၌၊ သေတုဃာတော–အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ–၌မတ္တကာရိတာ–အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် ပြုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း တည်း။

(အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနဒ္ဓိ) ကာယေနဝါ–ဖြင့်မူလည်း၊ ဝုဋ္ဌာတိ–ထ၏၊ [တိဏဝတ္ထာရက သမထအရာ၌ နှုတ်ဖြင့် ဒေသနာမပြောသော်လည်း အာပတ်မှ ထသည်။] ဝါစာယဝါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ [ဒေသနာပြောခြင်း စသည်တည်း၊ ဧွ ပရိဝါသာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] အနာဒရိယာနိ–ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်တို့သည်၊ (လေးစား ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊) ဧပေ၊ (ဆား ၂ မျိုး၌) ဓာတိမံ–ဓာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သော ဆား၊ ကာရိမံ–ပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော ဆား ၊ဧပေ၊ သာမုဒ္ဒံ–သမုဒ္ဒရာ၌ ဖြစ်သော ဆား၊ ကာဠလောဏံ–မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော ဆား (ဆားပုတ်)၊ ၊ဧပေ၊ သိန္ဓဝံ–သိန္ဓောဆား၊ ဥဗ္ဘိဒံ–မြေမှပေါ်ထွက်သော ဆား၊ [ဤဆားတို့၏ အဖွင့်ကို ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ, ပဉ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာ၌ ပြထားပြီ။] ရောမကံ–ရောမဇနပုဒ်၌ ဖြစ်သောဆား၊ ပက္ကာလကံ–မယောဖြင့် ပြုအပ်သော ဆား၊ [ရောမ ဇနပဒေ+ဇာတံ ရောမကံ၊ ပက္ကာလကန္တိ ယဝက္ခာရံ–သာရတ္ထ။]

ပရိဘောဂါ–သုံးဆောင်ခြင်းတို့သည်၊ ဧွ၊ အဇ္ဈတ္တ ရုပရိဘောဂေါ စ–(စားသောက် သောအားဖြင့်) ကိုယ်တွင်း၌ သုံးဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဗာဟိရပရိဘောဂေါ စ– (လိမ်းကျံခြင်းအားဖြင့်) ကိုယ်ပ၌ သုံးစွဲခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ (ဆဲရေးခြင်း၌) ဟီနော–ယုတ်ညံ့သော၊ အက္ကောသော–ဆဲရေးခြင်း၊ ဝါ–ဆဲ ရေးကြောင်းစကား၊ ၊ဧပေ၊ ဒွိဟိ၊ ၊ဧပေ၊ ပေသုညံ–ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်းသည်၊ ပေဘာတိ၊ ပိယကမျသာ– မိမိ၏ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်ကို အလိုရှိသူ၏၊ [ပိယံ+ကာမေတီတိ ပိယကာမော၊ ပိယကာမော+ဧဝ ပိယကမျော၊ ကာ၌ ရဿပြု။] ပိယကမျတာယ ဝါ–ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–မိမိကို ချစ်စေလိုခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဘေဒါဓိပ္ပာယဿ–ကွဲပြားခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏၊ (ဘေဒါဓိပ္ပာယ တာယ)ဝါ–ကွဲပြားခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကွဲပြားစေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ [ဤသို့ ပေးရပုံကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ, ပေသုညသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

နိမန္တနတောဝါ–ပင့်ဖိတ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိတောဝါ– တောင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ–ဂဏဘောဇဉ်သည်၊ ပသဝတိ–ဖြစ်ပွား၏၊ [အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ, ဂဏဘောဇနေပုဒ် အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။] ဝဿူပနာယိကာ–ဝါကပ်ခြင်းတို့သည်၊ ၊ဧပေ၊ ပုရိမိကာ– ပုရိမဝါကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ၊ဧပေ၊ ဗာလာ–မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ, ဧွ၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂတံ–မိမိထံမှောက်, မရောက်လာ သေးသော၊ (မိမိတာဝန်မကျသေးသော)၊ ဘာရံ–တာဝန်ကို၊ ဝဟတိ–ဆောင်၏၊ (သော)စ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ယော အာဂတံ ဘာရံ, န ဝဟတိ–မဆောင်၊ (သော)စ–လည်းကောင်းတည်း၊ [ပဏ္ဍိတာ–ပညာရှိကုန်သော၊ ဝါ–ကျွမ်းကျင်ကုန်

သော၊ ၊ပေ၊ နောက်နောက် ဒုက်တို့၌ "ယော–သည်၊ အကပ္ပိယေ–မအပ်သော အရာ၌၊ ကပ္ပိယသညီ–အပ်၏ ဟု အမှတ်ရှိ၏၊ သောစ–လည်းကောင်း" စသည် ဖြင့် ပေးပါ။]

ဒွိန္နံ, ပုဂ္ဂလာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ အာသဝါ–အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ဝဍ္ဎန္တိ–တိုးပွားကုန်၏၊ ယော–သည်၊ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ–ကုက္ကုစ္စကို မပြုထိုက်သော အရာကို၊ ကုက္ကုစ္စာယတိ–ကုက္ကုစ္စကို ပြု၏၊ (တဿ)စ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ယော–သည်၊ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ–ကို၊ န ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ (တဿ)စ–၏လည်းကောင်း တည်း၊ [ကြွင်းသော ဒုက်တို့၌ နည်းမှီပေးပါ၊ လွယ်ပြီ၊ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ ဗာလာစသော ဤဒုက်တို့သည် အင်္ဂုတ္တရ ဒုကနိပါတ်၌လည်း ပါ၏။]

တဿုဒ္ဒါနဉ္စ "သညာ–သညာဝိမောက္ခဒုက်၊ လဒ္ဓါ–လဒ္ဓသမာပတ္တိကဒုက်၊ ၊ပေ၊ သစ္စံ–သစ္စဘာဏန္တဒုက်၊ ၊ပေ၊ ကမ္မ–ကမ္မဒုက်၊ အပရာ–အပရကမ္မဒုက်၊ ဝတ္ထုံ–ကမ္မဝတ္ထုဒုက်၊ အပရာ–အပရကမ္မဝတ္ထုဒုက်၊ ၊ပေ၊ ဒွေ–နံသော၊ သမ္မုတ္တိစ–ကမ္မသမ္မုတ္တိဒုက်, အပရကမ္မသမ္မုတ္တိဒုက်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။

ဒုက်–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၃။ တိကဝါရ

၃၂၃။ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (လောဟိတုပ္ပါဒက)အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ–ဘုရားရှင်သည်၊ တိဋ္ဌန္တေ–သက်တော်ထင်ထင်, တည်ရှိတော်မူစဉ်၊ အာပဇ္ဇတိ–၏၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ–ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးလသော်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ၊ သာ)အာပတ္တိ–ထို (လောဟိတုပ္ပါဒက)အာပတ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ထေရာ ဝုသောဝါဒဒုက္ကဋ်)အာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ–သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ–လသော်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တိဋ္ဌန္တေ–စဉ်၊ နော(အာပဇ္ဇတိ၊ သာ)အာပတ္တိ–သည်၊ အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအာပတ်သို့၊ ဘဂဝတိ–သည်၊ တိဋ္ဌန္တေပိ–စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ–လသော်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သာ) အာပတ္တိ–သည်၊ အတ္ထိ၊ [နောက်နောက် တိက်တို့၌ ဤနည်းမှီ၍ အပြည့်အစုံ အနက်ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။]

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အနတိရိတ္တဘောဇန)အာပတ်သို့၊ ကာလေ–နံနက်အခါ၌၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဝိကာလဘောဇန)အာပတ်သို့၊ ဝိကာလေ–နေလွဲအခါ၌၊ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (သဟသေယျ)အာပတ်သို့၊ ရတ္တိံ–ညဉ့်၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ "ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယနအာပတ်" တည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဗာလ ပရိသုပဋ္ဌာပက) အာပတ်သို့၊ ဒသဝဿော–ဆယ်ဝါ ရှိသောရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ ဦနဒသဝဿော–ယုတ်လျော့သော ဆယ်ဝါရှိသောရဟန်း

သည် ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ နဝ, မဇ္ဈိမ ပရိသုပဋ္ဌာပက အာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဗာလ ပဉ္စဝဿ အနိဿာယဝသန) အာပတ်သို့၊ ပဉ္စဝဿော–သည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပဏ္ဍိတ ဦနပဉ္စဝဿ အနိဿယဝသနအာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ပဒသောဓမ္မစသော)အာပတ်သို့၊ ကုသလစိတ္တော–ကုသိုလ်စိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပါရာဇိက သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော အာပတ်, တတိယ၌ အသဉ္စိစ္စ သဟသေယျအာပတ်၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ အာပတ်သင့်ရာ၌ကား မည်သည့်အာပတ်မဆို အဗျာကတစိတ္တချည်းတည်း။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (မေထုနဓမ္မစသော)အာပတ်သို့၊ သုခဝေဒနာ သမင်္ဂီ–သုခဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဒုဋ္ဌဒေါသစသော အာပတ်, တတိယ၌ မဇ္ဈတ္တ (အလယ် အလတ် သဘော)ဖြစ်၍ သင့်ရောက်အပ်သော ဒုဋ္ဌဒေါသစသော အာပတ်၊ "အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသမင်္ဂီ–ဒုက္ခလည်းမဟုတ်, သုခလည်းမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း"ဟု ပေးပါ။]

စောဒနာဝတ္ထူနိ–စောဒနာခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်၊ ၊ပေ၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ–မြင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုတေနဝါ–ကြားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကာယဝါ–ယုံမှားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ [သလာကဂ္ဂါဟ ၃ မျိုးကို သမထက္ခန္ဓက, တိဝိဓသလာကဂ္ဂါဟ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ပဋိက္ခေပါ–ဘုရားရှင် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော တရားတို့သည်၊ ၊ပေ၊ မဟိစ္ဆတာ–ပစ္စည်း ၄ ပါး၌ များသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်၊ အသန္တုဋ္ဌိတာ–ရရှိသမျှ, ပစ္စယဖြင့်, အားရ နှစ်သက်ခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်၊ အသလ္လေခတာ–ကိလေသာနည်းပါးအောင် ခြစ်မပစ်တတ်သူ၏ အဖြစ်၊ ["အနညာတာ–ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်"ဟု ဆို၊ အပရပဋိက္ခေပ၌ "အမတ္တညုတာ–အတိုင်းအရှည်ကို မသိသူ၏အဖြစ်"ဟု ဆိုပါ၊ တိဿော ပညတ္တိယော စသော တိက်တို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်းအစ, ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် ပရိသုပဋ္ဌာပကအာပတ်, နိဿယ အဂ္ဂဟဏအာပတ်သို့၊ ဗာလော–ဗာလဖြစ်သော ဒသဝဿ, ပဉ္စဝဿရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဏ္ဍိတော–ပညာရှိသော ဒသဝဿ, ပဉ္စဝဿရဟန်းသည်၊ နော (အာပဇ္ဇတိ) ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဦနဒသဝဿ ဖျတ္တပရိသုပဋ္ဌာပကအာပတ်, ဦနပဉ္စဝဿ ဖျတ္တနိဿယအဂ္ဂဟဏ) အာပတ်သို့၊ ပဏ္ဍိတော–ပညာရှိသော ဦနဒသ ဝဿ, ဦနပဉ္စဝဿရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဗာလော–ဗာလဖြစ်သော ဦနဒသဝဿ ရဟန်း, ဦနပဉ္စဝဿရဟန်းသည်၊ နေ ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဝဿံအနုပဂမန) အာပတ်သို့၊ ကာဠေ–လဆုတ်ပက္ခ၌၊ ၊ပေ၊ ဇုဏှေ–လဆန်းပက္ခ၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ မဟာပဝါရဏာနေ့၌ အပ္ပဝါရဏပစ္စယအာပတ်တည်း။] ယံ ကပ္ပံ–အကြင် ဝဿူပဂမနအမှုသည်၊ ကာဠေ–၌၊ ကပ္ပတိ၊ ဇုဏှေ–၌၊ နော (ကပ္ပတိ၊ တံ ကပ္ပံ) အတ္တိ၊

ယံ ကမ္မံ–အကြင် မဟာပဝါရဏာနေ့၌ ပဝါရဏာပြုမှုသည်၊ [တတိယ၌ "ယံ ကမ္မံ–အကြင် ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအမှုသည်"ဟု ဆိုပါ၊ ကပ္ပတိကြိယာ ပါသော ဝါကျများ၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ဝဿိကသာဋိကာနိဝါသနံ)အာပတ်သို့၊ ယောမန္တေ–ဆောင်းအခါ၌၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝဿေ–မိုးအခါ၌၊ ၊ပေ၊ ဂိမှေ–နွေအခါ၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဝဿိကသာဋိကာ ပရိယေသနအာပတ်, တတိယ၌ နဂ္ဂပြဲဝဿာပနအာပတ်၊] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ပါရိသုဒ္ဓိ အဓိဋ္ဌာနပေါသထကရဏ) အာပတ်သို့၊ သံဃော–သည်၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ သုတ္တုဒ္ဒေသ, အဓိဋ္ဌာနပေါသထကရဏအာပတ်၊ တတိယ၌ သုတ္တုဒ္ဒေသ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထကရဏအာပတ်။] ယံ ကမ္မံ–အကြင် သံဃုပေါသထ (သုတ္တုဒ္ဒေသ), သံဃပဝါရဏာအမှုသည်၊ သံဃဿ–အား၊ ကပ္ပတိ၊ [ဒုတိယ၌ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထ, ဂဏပဝါရဏာအမှု၊ တတိယ၌ အဓိဋ္ဌာနပေါသထ, အဓိဋ္ဌာနပဝါရဏာအမှု။]

ဆာဒနာ–ဖုံးခြင်းတို့သည်၊ ၊ပေ၊ ပဋိစ္ဆာဒိကော–ဖုံးကွယ်တတ်သော အရာတို့သည်၊ ၊ပေ၊ ဇန္တာဃရပ္ပဋိစ္ဆာဒိ–ဖုံးကွယ်တတ်သော ရေချိုးအိမ်၊ ဥဒကပဋိစ္ဆာဒိ–ဖုံးကွယ်တတ်သောရေ၊ ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ–ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝတ်၊ တီဏိ–၃ မျိုးသော အရာဝတ္ထုတို့သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နာနိ–ဖုံးကွယ်ထားအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ–န်လသော်၊) ဝဟန္တိ–ထိုထိုအပြစ်မှ ထွက်မြောက်နိုင်ကုန်၏၊ ဝိဝဋာနိ–ဖွင့်ဖော်ထားအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) နော (ဝဟန္တိ)၊ မာတုဂါမော–သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နော–ဖုံးထားအပ်သည်၊ (သမာနော) ဝဟတိ၊ ၊ပေ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ–ဗြာဟ္မဏာတို့၏၊ မန္တာ–ဝေဒကျမ်းဂန်, မန္တန်တို့သည်၊ ၊ပေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ–သည်၊ ၊ပေ၊ တီဏိ ဝိဝဋာနိ (သမာနာနိ) ဝိရောစန္တိ–တင့်တယ်ကုန်၏၊ ပဋိစ္ဆန္နာနိ (သမာနာနိ) နော (ဝိရောစန္တိ)၊ စန္ဒမဏ္ဍလံ–လဝန်းသည်၊ ၊ပေ၊ သူရိယမဏ္ဍလံ–သည်၊ ၊ပေ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတော–မြတ်စွာဘုရားသည် အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ် (ဟောတော်မူအပ်) သော၊ ဓမ္မဝိနယော–သုတ် အဘိဓမ္မာဝိနည်းသည်၊ ၊ပေ။

ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အညာတိကာဘိက္ခုနိယာ အညတ္ထသိဗ္ဗာပန)အာပတ်သို့၊ ဂိလာနော–သည်၊ [ဒုတိယ၌ န ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနီအာပတ်၊ အဓိကရဏ ပါတိမောက္ခုပနစသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ပါရိဝါသိက ရတ္တိစ္ဆေဒ ၃ မျိုးကို ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (အနုပခဇ္ဇသေယျကပ္ပန) အာပတ်သို့၊ သန္တော–ကျောင်း၏ အတွင်း၌၊ ၊ပေ၊ ဗဟိ–ကျောင်း၏ပြင်ဘက်၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ သံဃိကမဉ္စာဒိအဇ္ဈောကာသ သန္ထရဏအာပတ်။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (သ ဆတ္တုပါဟန ဝိဟာရပဝိသနအာပတ်သို့၊ အန္တောသီမာယ–ဥပစာရ သိမ်းတွင်း၌၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဂမိကဝတ္တ အပူရဏ ပက္ကမနအာပတ်၊ တီဟာကာရေပတိ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ စသည်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ၊ပေ။

"တိဟာဇဟိ"စသော တိက်တို့ဝယ် ပဌမတိက်, ဒုတိယတိက်တို့ကို ကမ္မကွန္တက, တစ္ဆနီယကမ္မကထာ, အာကင်္ခမာန ဆက္ကဲ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ (တတိယတိက်၌) ကုလဒူသကော ဟောတိ၊ ။ပေ၊ သုယျန္တိ စ၊ [ပါဠိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။] (စတုတ္ထတိက်၌) ဂိဟိ–လူဝတ်ကြောင်တို့ကို၊ အက္ကောသတိ–ဆဲရေး၏၊ ပရိဘာသတိ–ခြိမ်းချောက်၏၊ (ပဉ္စမတိက်၌) အာပတ္တိယာ–ကို၊ အဒဿနေ–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ–၍၊ အာပတ္တိ–ကို၊ ပဿိတုံ–ရှုခြင်းငှာ၊ န ဣစ္ဆတိ–အလိုမရှိ၊ (ဆဋ္ဌတိက်၌) အပ္ပဋိကမ္မေ–မကုစားခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ ပဋိကာတုံ–ငှာ၊ (သတ္တမတိက်၌) ပါပိကာယ–ယုတ်မာသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ–မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ–မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ–ငှာ၊ န ဣစ္ဆတိ၊ (အဋ္ဌမတိက်၌) တီဟိ၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ (အပေါ်၌) ။ပေ၊ သံဃော–သည်၊ အာကင်္ခမာနော–ပြင်းပြင်းထန်ထန်, မြဲမြဲအောင်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝါ–ဥက္ခေပနီယကံကို ထပ်၍ပြုခြင်းငှာ၊ စေတေယျ–စေ့ဆော် ကြိုးကုတ်, အားထုတ်ရာ၏၊ (အားထုတ်နိုင်၏၊) [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

နဝမတိက်စသည်။ ။ဘိက္ခုနော–၏(အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ အလဇ္ဇီစ–သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ–ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ နားမလည်သည်လည်းကောင်း၊ အပကတတ္တောစ–ပကတတ်မဟုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊ အဓိသီလေ သီလဝိပန္နောစသည်ကို ကမ္မကွန္တက, တစ္ဆနီယကံ၌လည်းကောင်း၊ ကာယိကေနဒဝေန၊ ။ပေ၊ အနာစာရေန၊ ။ပေ၊ ဥပဃာတိကေန၊ မိစ္ဆာဇီဝေနတို့ကို ပဗ္ဗာဇနီယကံ၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အာပတ္တိ–သို့၊ အာပန္နော–ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ–၍၊ ဝါ–ကြောင့်၊) ကမ္မကတော–ပြုအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်၊ (ကံအပြုခံရသည်၊ သမာနော–ဖြစ်ပါလျက်၊) ဥပသမ္ပာဒေတိ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၏၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေး၏၊) [နိဿယံ ဒေတိ စသည်တို့ကို တစ္ဆနီယကမ္မ အဋ္ဌာရသဝတ္တကထာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

တီဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–သည်၊ သံဃမဇ္ဈေ–၌၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ ဌပေန္တသ–တန့်ထားလသော်၊ ဘိက္ခု–ရဟန်း၊ အလံ–မသင့်ပါ၊ ဘဏ္ဍနံ–ငြင်းခုံမှုကို၊ မာ (ကရိ)–မပြုပါနှင့်၊ ကလဟံ–ခိုက်ရန်ကို၊ မာ (ကရိ)၊ ဝိဂ္ဂဟံ–ဆန့်ကျင်ဘက်ယူမှုကို၊ မာ (ကရိ)–နှင့်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဩမဒ္ဒိတွာ–နှိမ်နင်း၍၊ သံဃေန–သည်၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ [အင်္ဂါတို့ကား နဝမတိက်နှင့် တူ၏။] ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–အား၊ ကာစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သံဃသမ္မုတိ–ကို၊ န ဒါတဗ္ဗာ၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ သံဃေန၊ န ဝေါဟရိတဗ္ဗံ–မပြောဆိုထိုက်၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ကိသ္မိံစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပစ္စေကဋ္ဌာနေ–အသီးအခြားဖြစ်သော အကြီးအကဲအရာ၌၊ န ထပေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–အား၊ ဝါ–သည်၊ ဩကာသ

ကမ္မံ–စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရယေန္တဿ–ပြုစေလသော်၊ ဩကာသကမ္မံ–ခွင့်ပေးမှုကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ နာလံ–မထိုက်ပေ၊ ။ပေ၊ သဝစနီယံ– ပြောဆိုဖွယ် စကားရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ န အာဒါတဗ္ဗံ–မယူထိုက်၊ ။ပေ၊ ဝိနယော–ကို၊ န သာကစ္ဆိတဗ္ဗော–တကွပြောဆိုမှုကိုမပြုထိုက်၊ (မဆွေးနွေးထိုက်)၊ [တယော ဥပေါသထာစသည်၌ "သံဃေ–၌၊ (ကာတဗ္ဗော–ပြုထိုက်သော၊) ဥပေါသထော–လည်းကောင်း၊ တေဝါစိကာ–၃ ခွန်းသော စကားရှိသော၊ ပဝါရဏာ–လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ သမာနဝဿိကာ–တူသော ဝါရှိသော၊ ပဝါရဏာ–လည်းကောင်း"ဟု ပေးပါ။]

တယော–၃ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဣဒံ–ဤအယူကို၊ [ဖြဟ္မစာရီ ပဋိညာတာဒိကံ လဒ္ဓိံ၊–အဋ္ဌကထာ။] ဝါ–ဤတရား ၃ ပါးကို၊ အပ္ပဟာယ–မပယ်စွန့်မူ၍၊ ဝါ–မပယ်စွန့်လသော်၊ အာပါယိကာ–အပါယ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သည်၊ နေရယိကာ–ငရဲ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ယော–သည်၊ အဖြဟ္မစာရီ–မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူမဟုတ်သည်၊ ဝါ–မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူသည်၊ (သမာနော–လျက်)၊ ဖြဟ္မစာရိပဋိညော–မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူဟု ဝန်ခံခြင်းရှိ၏၊ (သော)စ–လည်းကောင်း၊ ယော–သည်၊ သုဒ္ဓံ–စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တံ–ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ရဟာန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို)၊ အဖြဟ္မစရိယေန–မမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ–စွပ်စွဲ၏၊ (သော)စ–လည်းကောင်း၊ ယော–သည်၊ ကာမေသု–တို့၌၊ ဒေါသော–အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ ဧဝံဝါဒီ–ဤသို့ပြောလေ့ရှိသည်၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ–ဤသို့ အယူရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ကာမေသု–တို့၌၊ ပါတဗျတံ–သုံးဆောင်ခံစားသူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သော)စ–လည်းကောင်းတည်း။

အကုသလမူလာနိ–အကုသိုလ်ဖြစ်သော မူလတို့သည်၊ ဝါ–အကုသိုလ်တို့၏ မူလတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဒုစ္စရိတာနိ–မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့သည်၊ ဝါ–ဖောက်ပြန်သော အကျင့်တို့သည်၊ ။ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတံ–ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဖောက်ပြန်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ သုစရိတာနိ–ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့သည်၊ ဝါ–ကောင်းသော အကျင့်တို့သည်၊ ။ပေ၊ [တိကဘောဇဉ်ကို သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက, ပဉ္စဝဂ္ဂယာစနကထာ၌လည်းကောင်း, တိဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ စသည်ကို သံဃဘေဒကထာ၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ သမ္မုတိ ၃ မျိုးကို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက ပုဒ်ရေ(၂၇၀)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ဓုဝဋ္ဌာနိကာ–မြဲသော တည်ရာရှိကုန်သော၊ အသံဟာရိယာ–မပြောင်းရွှေ့အပ် မပြောင်းရွှေ့နိုင်ကုန်သော၊ ပါဒုကာ–ခြေနင်းခုံတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဝစ္စပါဒုကာ–ကျင်ကြီးစွန့်ရာ၌ ထားအပ်သော ခြေနင်းခုံလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ [ပါဒယံသနိယ ၃ မျိုးကို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုက္ခန္ဓက ပုဒ်ရေ (၂၆၉)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တသုဒ္ဓါနဦ “တိဋ္ဌန္တေ–တိဋ္ဌန္တတိက်၊ ။ပေ၊ ဒသ–ဒသဝဿတိက်၊ ။ပေ၊ ကာဠေ–ကာဠတိက်၊ ကပ္ပတိ–ကပ္ပတိကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော ကာဠတိက်၊ သံဃော–သံဃတိက်၊ သံဃဿ–ကပ္ပတိကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သော သံဃတိက်၊ ။ပေ၊ ဒဝါနာစာရယာတိကာ–ဒဝကမ္မတိက်, အနာစာရကမ္မတိက်, ဥပဃာတိက ကမ္မတိက်၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ထင်ရှားပြီ။ တိကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၄။ စတုတ္ထဝါရ

၃၂၄။ ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ပဒသောဓမ္မ စသော ဝစီဒွါရိက)အာပတ်သို့၊ သကဝါစာယ–မိမိ၏ စကားဖြင့်၊ ဝါ–မိမိနှုတ်ဖြင့်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပရဝါစာယ–(တိဏဝတ္ထာရက သမထအရာသို့ ရောက်လသော်) သူတစ်ပါး၏စကားဖြင့်(ကမ္မဝါစာဖြင့်)၊ ဝုဋ္ဌာတိ–အာပတ်မှ ထ၏၊ (သာ)အာပတ္တိ–သည်၊ အတ္ထိ၊ [နောက်ဝါကျတို့၌ အပြည့်အစုံ ပေးပါ။] ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ပါဝိကာ ဒိဋ္ဌိအပ္ပဋိနိသဂ္ဂ)အာပတ်သို့၊ ပရဝါစာယ–ဖြင့်၊ ။ပေ၊ သကဝါစာယ–(ဒေသနာပြောလသော်)မိမိနှုတ်ဖြင့်၊ ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ပဒသောဓမ္မမှစသော ဝစီဒွါရိက)အာပတ်သို့၊ သကဝါစာယ၊ ။ပေ၊ သကဝါစာယ(ဒေသနာပြောလသော်) မိမိ၏နှုတ်ဖြင့်၊ ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသ်) အာပတ်သို့၊ ပရဝါစာယ–သူတစ်ပါး၏နှုတ်ဖြင့်၊ (ကမ္မဝါစာဖြင့်)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပရဝါစာယ–ဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာတိ–ထ၏၊ ။ပေ၊ (ကာယဝါစာ စတုက္က၌) ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ကာယဒွါရိက)အာပတ်သို့၊ ကာယေန–ဖြင့်၊ ။ပေ၊ ဝါစာယ–(ဒေသနာပြောလသော်) နှုတ်ဖြင့် ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ဝစီဒွါရိက) အာပတ်သို့၊ ။ပေ၊ ကာယေန–(တိဏဝတ္ထာရက သမထအရာ၌) ကိုယ်ဖြင့်၊ ။ပေ၊ [တတိယဝါကျ၌ ကာယဒွါရိက အာပတ်, စတုတ္ထ၌ ဝစီဒွါရိကအာပတ်တည်း။]

ပသုတ္တ စတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း (ပစ္စတ္ထရဏလောမဂဏန) အာပတ်သို့၊ ဝါ–သဟသေယျအာပတ်သို့၊ ပသုတ္တော–အိပ်ပျော်သည်၊ (ဟုတ္វာ) အာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ–(ဒေသနာပြောသောအခါ) နိုးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ ယံ အာပတ္တိံ–သို့၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ အာပဇ္ဇတိ၊ [နိုးနေသောအခါ သင့်နိုင်သောအာပတ်တို့က များသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သရုပ်မဖော်တော့။] သုတ္တော–(တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌) အိပ်ပျော်သည်၊ ။ပေ၊ [တတိယ, စတုတ္ထတို့၌ နည်းမှီ၍ သိပါ။] အစိတ္တက စတုက္က၌ “ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း အစိတ္တက အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော–(လွန်ကျူးလိုသော)စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ။ပေ၊ သစိတ္တကော–(ဒေသနာပြောလသော်)စိတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြောင်း သစိတ္တကအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော ။ပေ၊ အစိတ္တကော–(တိဏဝတ္ထာရက သမထ အရာ၌ အိပ်ပျော်နေလျှင်) စိတ်မရှိသည်၊ ။ပေ၊ [ကြွင်း ၂ ဝါကျ၌ နည်းမှီသိပါ။]

အာပဇ္ဇနှ စတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် အာပတ်သို့ (ဒေသနာပြောမှုကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တော–ရောက်လျက်၊ ဒေသေတိ–ဒေသနာပြော၏၊ (ဝတ္ထုသဘာဂဖြစ်သော ပါစိတ် စသော တစ်ပါးပါးသော အာပတ်ကို ဒေသနာပြော၏၊) ဒေသေန္တော–ဒေသနာပြောလျက်၊ အာပဇ္ဇတိ–အာပတ်သို့ရောက်၏၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၏၊) သာ အာပတ္တိ–ထိုအာပတ်သည်၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊) အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိံ–သို့၊ (ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊) အာပဇ္ဇန္တော–ရောက်လျက်၊ ဝုဋ္ဌာတိ–အာပတ်မှထ၏၊ (ဝတ္ထုသဘာဂဖြစ်သော ပါစိတ်စသော တစ်ပါးပါးသော အာပတ်မှထ၏၊) ဝုဋ္ဌဟန္တော–ထလျက်၊ အာပဇ္ဇတိ–အာပတ်သို့ရောက်၏၊ (ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ရောက်၏၊) သာအာပတ္တိ–ထိုအာပတ်သည်၊ (ထို ဒေသနာပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊) အတ္ထိ–၏။

ကမ္မစတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် (ပါဠိကာ ဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂ)အာပတ်သို့၊ ကမ္မေန–ကံကြောင့် (ကမ္မဝါစာကြောင့်)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ အကမ္မေန–ကံ မဟုတ်သော ဒေသနာပြောမှုကြောင့်၊ ။ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိ စသော အာပတ်သို့၊ အကမ္မေန–ကံမဟုတ်သော အလုပ်ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ကမ္မေန–ပရိဝါသ် စသော ကံကြောင့်၊ [တတိယဒ္ဓ ယာဝတတိယက အာပတ်, စတုတ္ထဒ္ဓ ကြွင်းသမျှ အာပတ်တည်း။]

အနရိယဝေါဟာရာ–အရိယာမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ ပြောဆိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းတို့သည်၊ စတ္တာရော–တို့တည်း၊ အဒိဋ္ဌေ–စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မမြင်အပ်မူးသော အာရုံ၌၊ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ–မြင်အပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။

အာပဇ္ဇနှ စတုက္က၌ ဆိုလိုရင်း။ ။၁။ အာပဇ္ဇန္တော ဒေသေတိ–အာပတ်သင့်လျက် (အသင့်ခံလျက်) ဒေသနာပြော၏၊ ၂။ ဒေသေန္တော အာပဇ္ဇတိ–ဒေသနာပြောလျက် (ဒေသနာပြောရင်း) အာပတ်သင့်၏၊ ၃။ အာပဇ္ဇန္တော ဝုဋ္ဌာတိ–အာပတ်သင့်လျက် ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်မှ ထ၏၊ ၄။ ဝုဋ္ဌဟန္တော အာပဇ္ဇတိ–ဝတ္ထုသဘာဂ အာပတ်မှ ထလျက် အာပတ်သင့်၏၊ ဤသို့လျှင် ဝတ္ထုသဘာဂ အာပတ်ကို ဒေသနာပြောသော ရဟန်းတစ်ပါး၏ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂတစ်ခုတည်းကို ရည်ရွယ်၍ ဤစတုက္ကကို မိန့်တော်မူသည်။

ရှေးနိဿယ။ ။သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ကား ဒေသနာပစ္စယဒုက္ကဋ် အာပတ်ကို မယူပဲ ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကို ရအောင် အနက်ပေးတော်မူ၏၊ ထိုအနက်သည် "ဧကေနေဝ ပုဂ္ဂလေန ဧကေနေဝ ပယောဂေ (ရဟန်းတစ်ပါးတည်း၏သာ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ပယောဂတစ်ခုကိုသာ) သန္ဓာယဝုတ္တံ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် စဉ်းစားပါ၊ သဘာဂ အာပတ်ကား ရဟန်း ၂ ပါး၏ အသီးအသီးသော ပယောဂတည်း၊ ထိုရဟန်း ၂ ပါးသည်ပင် ပယောဂအမျိုးမျိုးဖြင့် ပါစိတ် ထုလ္လစ္စည်းစသော သဘာဂ အာပတ်အမျိုးမျိုးသို့လည်း ရောက်နိုင်ပါသည်။

အသုတေ–သောတဝိညာဉ်ဖြင့် မကြားအပ်ဘူးသော အာရုံ၌၊ သုတာဝါဒီတာ–ကြားအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမုတေ–ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဝှာဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်တို့ဖြင့်ရောက်၍ မသိအပ်ဘူးသောအာရုံ၌၊ မုတာဝါဒီတာ–ရောက်၍ သိအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဝိညာတေ–မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်ဖူးသော အာရုံ၌၊ ဝိညာတာဝါဒီတာ–သိအပ်ပြီဟု ပြောဆိုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း၊ [သုတ္တပက္ခ၌ "အရိယဝေါဟာရာ–အရိယာတို့၏ ပြောဆိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းတို့သည်"ဟု ပေး၊ ဤဝါကျတို့၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ, မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။] ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ ဘိက္ခုနီဟိ–တို့နှင့်၊ သာဓာရဏာ–ဆက်ဆံကုန်သော၊ ပါရာဇိကာ–ပါရာဇိကတို့သည်၊ စတ္တာရော ။ပေ။

ပရိက္ခာရာ ၄ မျိုး။ ။ရက္ခိတဗ္ဗော–စောင့်ရှောက်ထိုက်သော၊ ဂေါပေတဗ္ဗော–လုံခြုံစေထိုက်သော၊ မမာယိတဗ္ဗော–ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုထိုက်သော၊ ဝါ–မြတ်နိုးထိုက်သော၊ ["မမ+ဣဒံ မမံ" ဟု ပြီးသော တဒ္ဓိတ်နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်။] ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော–သုံးစွဲထိုက်သော၊ ပရိက္ခာရော–မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်၊ အတ္ထိ၊ ရက္ခိတဗ္ဗော–သော၊ ။ပေ၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော–သော၊ ပရိက္ခာရော–သံဃိကပရိက္ခရာသည်၊ ။ပေ၊ [တတိယ၌ စေတိယသန္တက, စတုတ္ထ၌ ဂိဟိသန္တကတည်း။] သမ္မုခါစတုက္က၌"ယံ အာပတ္တိံ–အကြင်ပါဝိကာဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂအာပတ်သို့၊ သမ္မုခါ–သံဃာ၏ မျက်မှောက်၌ ။ပေ၊ ပရမ္မုခါ–သံဃာ၏မျက်ကွယ်၌၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယ၌ သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော အာပတ်, တတိယ၌ ယာဝတတိယ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်, စတုတ္ထ၌ မုသာဝါဒစသော အာပတ်တည်း၊ အဇာနန္တစတုက္ကသည် အစိတ္တကစတုက္ကနှင့် တူပြီ၊ "အဇာနန္တော–မသိသည်၊ (ဟုတ္ဂာ) အာပဇ္ဇတိ"ဟု ပေးပါ။]

အာပတ်သင့်ကြောင်းတို့၌ "လိင်္ဂပါတုဘာဝေန–ပုံလိန်မှ ဣတ္ထိလိန်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း, ဣတ္ထိလိန်မှ ပုံလိန်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–လိန်ပြန်ခြင်းကြောင့်"ဟု ဆိုပါ၊ (သဟ ပဋိလာဘစတုက္က၌) ပဋိလာဘေန–ဣတ္ထိလိန်ကို ရခြင်းနှင့်၊ သဟ–တကွ၊ [သဟ ပဋိလာဘေန–ဣတ္ထိလိန်ကို ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်။] ပုရိမံ–ရှေးဖြစ်သော ပုရိသလိန်ကို၊ ဇဟတိ–စွန့်၏၊ [ကမ္ဘာဦး၌ ပုရိသလိန်က ရှေးဦးစွာဖြစ်သောကြောင့် ပုရိသလိန်ကို "ပုရိမံ" ဟု ဆိုသည်၊ မဟာဟံသဇာတ်၌ကား ဣတ္ထိလိန်က အလျင်ဖြစ်၏ဟု ဆိုသည်။] ပစ္ဆိမေ–နောက်ဖြစ်သော ဣတ္ထိလိန်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ–တည်၏၊ ဝိညတ္တိယော–(ယောကျ်ား၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုအပ်သော) ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်တို့သည်၊ ပဋိပဿမ္ဘန္တိ–ငြိမ်းကုန်၏၊ ပဏ္ဏတ္တိယော–ဘိက္ခု, ပုရိသဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော) နာမည် ပညတ်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ–ချုပ်ကုန်၏၊ [ဒုတိယ သဟပဋိလာဘစတုက္က၌လည်း ပြောင်းပြန်သိပါ။]

[စောဒနာ ၄ မျိုး စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ရုတ္တိ့ခွေဒ ၄ မျိုးကို ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ စာမျက်နှာ (၄၉၄)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] သာမုက္ကံသာ-ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်သော မဟာပဒေသတို့သည်၊ ။ပေ၊ [ဤ မဟာပဒေသ ၄ ပါးသည်၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက, စတုမဟာပဒေသကထာ၌ ပါ၏။] ပဋိက္ခိတ္တ ပဋိဘောဂါ-အကပ်ခံ၍ သုံးဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ယာဝကာလိကံ-ယာဝကာလိကလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ [ယာဝကာလိက ယာဝဇီဝိက အခွဲကို ဝိလာလသောနေသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း, ယာမကာလိက သတ္တာဟကာလိကအခွဲကို သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။] မဟာဝိကဋာနိ-မဟာဝိကဋဆေးတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဂူထော-မစင်၊ မုတ္တံ-ကျင်ငယ်၊ ဓာရိကာ-သစ်ရွက်စိမ်းပြာ၊ မတ္တိကာ-မြေညက်၊ [ကံ ၄ မျိုး၌ "အမ္မေနဝဂ္ဂကမ္မံ-အမေ္မနဝဂ္ဂကံလည်းကောင်း" စသည် ။ပေ၊ အကျယ်ကို စမ္မေယျက္ခန္ဓကအဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

[ဝိပတ္တိ ၄ မျိုး အဓိကရဏ်း ၄ မျိုး လွယ်ပြီ။] စတ္တာရော-လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရိသံ့ သနာ-ပရိသတ်ကို ပျက်စီးစေတတ် (ဖျက်ဆီးတတ်)ကုန်၏၊ ဒုဿီလော-သီလမရှိသော၊ ပါပဓမ္မော-ယုတ်ညံ့သော ကိုယ်ကျင့်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပရိသဒူသနော-၏၊ ။ပေ၊ ပရိသသောဘနာ-ပရိသတ်ကို တင့်တယ်စေတတ်ကုန်၏၊ ["သီလဝါ ဥပါသကော"၌ သီလအရ ငါးပါးသီလ, ၁၀ ပါး သီလတည်း။] အာဂန္တုကစတုက္က၌ "ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (သ ဆတ္တုပါဟန အာရာမပဝိသနစသော) အာပတ်သို့၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ ။ပေ၊ အာဝါသိကော-သည်၊ [ဒုတိယဝါကျ၌ အာဝါသိကဝတ္တ အပူရဏအာပတ်, တတိယဝါကျ၌ ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသမျှအာပတ်, စတုတ္ထဝါကျ၌ ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။] ဂမိယစတုက္က၌ "ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် ဂမိယဝတ္တ အပူရဏအာပတ်သို့၊ ဂမိယော-ခရီးသွားမည့်ရဟန်းသည်"ဟု ပေးပါ၊ [ဒုတိယ စသည်တို့၌ ရှေ့စတုက္ကနှင့် တူပြီ။]

ဝတ္ထုနာနတ္တတာ စတုက္က။ ။(ယာသံ-အကြင်အာပတ်တို့၏၊) ဝတ္ထုနာနတ္တတာ-မေထုနမမှုစသော ဝတ္ထုအားဖြင့် မတူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏) အာပတ္တိနာနတ္တတာ-ပါရာဇိကအာပတ်အားဖြင့် မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နော(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ (တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊) အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ (ယာသံ-တို့၏) အာပတ္တိနာနတ္တတာ-ဘိက္ခုတို့၏ သံဃာဒိသေသ်, ဘိက္ခုနီတို့၏ ပါရာဇိကဟူသော အာပတ်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာ-ကာယသံသဂ္ဂဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နော (ဟောတိ)၊ (တာ အာပတ္တိယော) အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ။ပေ၊ ဝတ္ထုနာနတ္တတာစေဝ- မေထုနမမှု, သုက္ကဝိသဋ္ဌိစသော ဝတ္ထုအားဖြင့် ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိနာနတ္တတာစ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်ဟူသော

အာပတ်အားဖြင့် ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ စတုတ္ထ၌ [ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏ အချင်းချင်းဆက်ဆံသော မေထုနဓမ္မစသောဝတ္ထု, ပါရာဇိက စသော အာပတ်တို့တည်း။] ဝတ္ထုသဘာဂတာစတုက္က၌ "ဝတ္ထုသဘာဂတာ– ကာယသံသဂ္ဂဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပတ္တိ သဘာဂတာ– ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်ဟူသော အာပတ်အားဖြင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နော(ဟောတိ) ၊ပေ၊ [ဒုတိယဝါကျ၌ ရှေ့စတုက္က ပထမဝါကျနှင့် တူ၏၊ တတိယ, စတုတ္ထဝါကျတို့လည်း ရှေ့စတုက္ကအတိုင်းတည်း။]

ဥပဇ္ဈာယစတုက္က။ ။ယံ အာပတ္တိံ–အကြင် ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အကရဏ အာပတ်သို့၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ [ဒုတိယ၌ သဒ္ဒိဝိဟာရိကဝတ္တ အကရဏအာပတ်, တတိယ၌ ကြွင်းသမျှအာပတ်, စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်တည်း၊ အာစရိယ စတုက္ကလည်း တူပြီ။] အနာပတ္တိဝသေန္ဓဒသ–အာပတ်မရှိသော ဝါပြုတ်ခြင်း၏၊ (အာပတ်မသင့်သော ဝါပြုတ်ခြင်း၏)၊ ပစ္စယာ–အကြောင်းတို့သည်၊ စတ္တာရော– တို့တည်း၊ သံဃောဝါ–သည်သော်လည်း၊ ဘိန္နော–ကွဲသည်၊ (ကွဲလတ့်သည်၊) ဟောတိ၊ သံဃံ–ကို၊ ဘိန္ဒိတုကာမဝါ–ခွဲခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်သော်လည်း၊ ဟောန္တိ [သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေကြသည် ဟူလို။] ဇီဝိတန္တရာယောဝါ– အသက်၏ အန္တရာယ်သည်သော်လည်း၊ ၊ပေ၊ ဗြဟ္မစရိယယောဝါ–မြတ်သော အကျင့်၏ အန္တရာယ်သည်သော်လည်း၊ ၊ပေ၊ [ဝစီဒုစရိုက် လွယ်ပြီ၊ ဝစီဒုစရိုက်၌ "မန္တဘာသာ–ပညာဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ ဝါ–ပညာဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကား" ဟု ပေးပါ။]

အာဒိယန္တစတုက္က။ ။အာဒိယန္တော–တစ်မက်, တစ်မက်ထက်ပိုလွန်သော ဝတ္ထုကို ကိုယ်တိုင်ခိုးယူသော ရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ–သော၊ အာပတ္တိံ–ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ ၊ပေ၊ ပယောဇေန္တော–တစ်မက်အောက်ယုတ်လျော့သော ဝတ္ထုကို ခိုးဖို့ရန် တိုက်တွန်းသောရဟန်းသည်၊ လဟုကံ–သော၊ အာပတ္တိံ–သို့၊ ၊ပေ၊ [ဒုတိယ စတုတ္ထတို့၌ နည်းမှီသိပါ။] အဘိဝါဒနာရဟစတုက္က၌ "အဘိဝါဒနာ ရဟော–ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်သော၊ နော ပစ္စုပဋ္ဌာနာရဟော–ခရီးဦးကြိုဆိုမှုကို မထိုက်သော၊ ပုဂ္ဂလော–(ဘတ္တဂ္ဂ၌ နဝမဘိက္ခုနီမှစ၍ ဥပဇ္ဈာယ်ပင်ဖြစ်စေကာမူ

အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒဿ။ ။အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒဿာတိ နတ္ထိ ဧတဿ ဝဿစ္ဆေဒေ အာပတ္တီတိ အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒေါ၊ တဿ အနာပတ္တိကဿ ဝဿစ္ဆေဒဿာတိ အတ္ထော၊ [နတ္ထိ+အာပတ္တိ ယဿာတိ အနာပတ္တိ၊ ထို့နောက် ကမ္မဓာရဲ့တွဲပါ။] ဝိမတိ၌ကား "အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒါယ–ဝါပြုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော အနာပတ်၏" ဟု ရှိ၏၊ [မန္တဘာသာတိ မတိယာ ဥပပရိက္ခိတွာ ဘာသနတော အသမ္ဖပ္ပလာပဝါစာ ဣဓ "မန္တဘာသာ"တိ ဝုတ္တာ၊–ဋီကာ။]

နောက်မှလာသော ဘိက္ခုနီ ဟူသော) ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဝိပ္ပကတ သောနေရပ်ဟန်း၏ အနီးသို့ရောက်လာသော ဝုမ္မတရရပ်ဟန်း, ပါရိဝါသိကရပ်ဟန်း၏ အနီးသို့ ရောက်လာသော တဒဟုပသမ္ပန္နရပ်ဟန်း, တတိယ၌ ဝုမ္မတရရပ်ဟန်း, စတုတ္ထ၌ နဝကရပ်ဟန်းတည်း။] အာသနာရပ်ဟာစတုက္က၌, ပထမဝါကျသည် ရှေ့ စတုက္က ဒုတိယဝါကျနှင့် ဒုတိယဝါကျသည် ရှေ့စတုက္က ပထမဝါကျနှင့် တူ၏။

ကာလစတုက္က။ ။[ဤစတုက္ကသည် တိကဝါရ၌ ပြအပ်ခဲ့သော ကာလ တိက်နှင့် တူ၏၊ စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်ကို ယူပါ။] ပဋိဂ္ဂဟိတစတုက္က၌ ယံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကြင် နံနက်အခါ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက အာမိသ သည်၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ နော (ကပ္ပတိ၊ တံ-ထို အာမိသသည်၊) အတ္ထိ၊ [ဒုတိယ၌ ယာမကာလိက, တတိယ၌ သတ္တာဟ ကာလိက ယာဝဇီဝိက, စတုတ္ထ၌ အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ကာလာတိတ ယာဝ ကာလိက စသော ကာလိက ၃ ပါးနှင့် အကပ္ပိယမံသ, ဥဂ္ဂဟိတက အာမိသ, အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတ အာမိသတည်း။] ပစ္စန္တိမစတုက္က၌ "ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (သမုဒ္ဒေ သီမာဗန္ဓန) အာပတ်သို့၊ ပစ္စန္တိမေသု-မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ။ပေ၊ မဇ္ဈိမေသု-မဇ္ဈိမဒေသ ဇနပုဒ်တို့၌၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ပဥ္စဝဂ္ဂဂဏ ဥပသမ္ပဒါစသော အာပတ်, တတိယ၌ ကြွင်းသမျှအာပတ်, စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။]

ကပ္ပတိဝါရ။ ။ယံ ကမ္မံ-အကြင် ပဥ္စဝဂ္ဂဂဏေန ဥပသမ္ပဒါစသော အမှု သည်၊ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ကပ္ပတိ၊ ။ပေ၊ ယံ ကမ္မံ-အကြင် ပဥ္စဝဂ္ဂဂဏေန ဥပသမ္ပဒါသည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ မအပ်ဟု ထင်ရှားပြမှုသည်၊ မဇ္ဈိမေသု ။ပေ၊ [တတိယ၌ ပဥ္စလေဏစသော ခွင့်ပြုအပ်သောအမှု, စတုတ္ထ၌ အကပ္ပိယဟု ပယ် မြစ်အပ်သော အမှုတည်း။] အဇ္ဈော အာဒိစတုက္ကသည် တိကဝါရ၌ ပြအပ်ခဲ့သော အဇ္ဈတိက်နှင့်, အဇ္ဈောသီမာဒိစတုက္ကသည် အဇ္ဈောသီမာတိက်နှင့် တူ၏၊ စတုတ္ထ ဝါကျ၌ အသာဓာရဏအာပတ်ကို ထည့်ခြင်းသာ ထူးပါသည်၊ ကာမစတုက္က၌ "ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် အန္တရဃရ ပဋိသံယုတ္တ သေခိယပညတ် အာပတ်သို့၊ ဂါမေ-၌၊ ။ပေ၊ [ဒုတိယ၌ ဘိက္ခုနီတော အရညကဋ္ဌာပနအာပတ်, တတိယ၌ မုသာဝါဒ စသောအာပတ်, စတုတ္ထ၌ အသာဓာရဏအာပတ်တည်း။]

ဓာရနာ ၄ မျိုး။ ။ဝဏ္ဏသန္ဒဿနာ--ဝဏ္ဏကို ထင်ရှားပြခြင်း၊ အာပတ္တိ သန္ဒဿနာ-ခြင်း၊ သံဝါသပဋိက္ခေပေါ-ကောကမ္မစသော သံဝါသကို ပယ်မြစ်ခြင်း၊ သာမီစိပဋိက္ခေပေါ-အရိုအသေပြုမှုကို ပယ်ခြင်း၊ [အကျယ်ကို ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာ ပဒဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ။ပေ၊ အနညပါစိတ္တိယာနိ-အနည ပါစိတ်တို့သည်၊ ဘိက္ခူ သမ္မုတိယော-တို့သည်၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အဂတိ ၄ ပါးသည်။ ။အဂတိဂမနာနိ-အဂတိသို့ ရောက်ခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-အဂတိ လိုက်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ အဂတိံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဝါ-လိုက်၏၊ ဒေါသာ-မုန်းခြင်းကြောင့်၊ မောဟာ-နားမလည်သောကြောင့်၊ ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ [နောက်၌ "အလဇ္ဇီ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒတိ-ခွဲနိုင်၏၊ ဆန္ဒာဂတိံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သည်၊ ယာတိ၊ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေသာလော, ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိန္နံ-ကွဲပြီးသော၊ သံဃံ-ကို၊ သမဂ္ဂံ-အောင်၊ ကရောတိ-နိုင်၏, စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုယော ဂေါ-အဖန်ဖန် စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုလည်းကောင်း, ဟု ပေးပါ။] ဂိလာနစတုက္ကသည် တိကဝါရ ဂိလာနတိက်နှင့် တူပြီ၊ စတုတ္ထဝါကျ၌ အသာဓာရဏ အာပတ်ကို ယူပါ၊ ။ပေ။

တဿုဒ္ဒါနေ၌ "သကဝါစာယ-သကဝါစာ စတုက္က၊ [ကာယေန စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။] တထာ-ပါး၊ စတုရော-န်သော၊ ဝေါဟာရာ-အနရိယ ဝေါဟာရ စတုက္က, အရိယ ဝေါဟာရစတုက္က, အပရအနရိယဝေါဟာရ စတုက္က, အပရ အရိယဝေါဟာရ စတုက္ကတို့၊ ဘိက္ခုနံ-ဘိက္ခုပါရာဇိက စတုက္က၊ [ဘိက္ခုနီနဉ္စ စသည် ထင်ရှားပြီ၊] မာနတ္တစာရိကာစာပိ-မာနတ္တ စတုက္က, မာနတ္တစာရိက စတုက္ကတို့၊ သာမုက္ကံမှ စ၍ ထပနေနတိုင်အောင် ထင်ရှားပြီ။....စတုက္ကံ နိဋ္ဌိတံ။

၅။ ပဉ္စကဝါရ

၃၂၅။ [ပဉ္စ အာပတ္တိယော စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] အာနန္တရိကာနိ-အာနန္တရိက ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ။ပေ၊ နိယတာ-စုတိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြဲကုန်သော၊ ။ပေ၊ ဆေဒနကာ-ဖြတ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ [စပ်ပုဒ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] ပဉ္စဟိ, အာကာရေဟိ-အလဇ္ဇိတာ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ။ပေ၊ [မုသာဝါဒ ပစ္စယအာပတ် ၅ ပါးသည် ဘိက္ခုကတာပတ္တိဝါရ, ပါစိတ် မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ပဉ္စဟိ ။ပေ၊ ကမ္မံ-သို့၊ န ဉပေတိ-မကပ်ရောက်၊ သယံဝါ ကမ္မံ န ကရောတိ၊ ပရံဝါ န အဇ္ဈေသတိ-မတိုက်တွန်း၊ ဆန္ဒံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိံဝါ န ဒေတိ၊ ကမ္မေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ ပဋိက္ကောသတိ-တားမြစ်၏၊ ကမ္မေ-ကို၊ ကတေဝါပန-အပ်ပြီးသော်ကား၊ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ-အဓမ္မကံဟု အယူရှိသည်၊ ဟောတိ။

ဝိဒ္ဓာပါတိကရဟာန်း၏ အကျိုး ငါးပါး။ ။ပဉ္စ-ငါးပါးသော အာနိသင်တို့ သည်၊ ဝိဒ္ဓာပါတိကဿ-ဝိဒ္ဓာပါတ် ဓုတင်ဆောင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကပ္ပန္တိ-အပ်ကုန်၏၊ (ရကုန်၏၊) အနာမန္တစာရော-ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းထံ ခွင့်မပန်ပဲ ရွာတွင်းသို့ သွားနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ-ဂဏဘောဇဉ် နှင့်စပ်သော အာပတ်မသင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္ပရဘောဇနံ-ပရမ္ပရဘောဇဉ်

နှင့်စပ်သော အာပတ်မသင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်–ဂဏာသောဇေ သိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်သော သမယကို ဆောက်တည်ဖွယ် မလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အဝိကပ္ပနာ–ပရမ္ပရဘောဇေ ဝိကပ္ပနာ ပြုဖွယ်မလိုခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ ["ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်ဆောင်ရဟန်းမှာ ထို ၅ ပါးလုံး ပြုဖွယ်မလိုသောကြောင့် အလိုအလျောက် အပ်ပြီးဖြစ်နေသည်" ဟူလို။]

အဇေါစရ ၅ မျိုး။ ။ပဉ္စဟိ၊ပေ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ အကုပ္ပဓမ္မော–မပျက်စီးသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားရှိသော ရဟန်းသည်၊ (သမာနော)အပိ–သော်လည်း၊ ပါပဘိက္ခုတိ–ယုတ်မာသော ရဟန်းဟူ၍၊ ဥဿင်္ကိတ ပရိသင်္ကိတော–ရှေးဦးစွာယုံမှားအပ်, အဖန်ဖန်ယုံမှားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝေသိယာဂေါစရောဝါ–ပြည့်တန်ဆာမဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ ဝိဓဝါ–လင်သေလင်ပြတ်, တစ်ခုလတ်မုဆိုးမဟူသော၊ ထုလ္လကုမာရိ–ရာဂပြောထူ, အပျိုဟူသော၊ ပဏ္ဍက–ပဏ္ဍုက်ဟူသော၊ ဘိက္ခုနီဂေါစရောဝါ–ဘိက္ခုနီဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ [ဝေသိယာ ဂေါစရော စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ, မဟာခန္ဓက အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကထာ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ပါပဘိက္ခုတိ ၊ပေ၊ ဓမ္မော။ ။"ပါပဘိက္ခုတိ"သည် ဥဿင်္ကိတ ပရသင်္ကိတ ဖြစ်ပုံကိုပြသော အာကာရတည်း၊ အကုပ္ပဓမ္မ (မပျက်နိုင်သော တရား) ဟူသည် အရဟတ္တဖိုလ်တည်း၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ရှိသော ရဟန္တာကို "အကုပ္ပေါ+ဓမ္မော ယဿ"ဟု ပြု၍ "အကုပ္ပဓမ္မ"ဟု ခေါ်သည်၊ အပိသည် သမ္ဘာဝနာ ဇောတကတည်း၊ ပြည့်တန်ဆာမ စသူတို့၏အိမ်၌ အသွားအလာများ၍ ကျက်စားနေသူဖြစ်လျှင် ရဟန္တာပင် ဖြစ်စေကာမူ "ပါပဘိက္ခု"ဟု လူအများ၏ ယုံမှားခြင်းကို ခံရတတ်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။"ပါပဘိက္ခုပိ အကုပ္ပဓမ္မောပိ"ဟု ဤဝိနည်း ပါဠိတော်စာအုပ်၌ ရှိ၏၊ အချို့ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ "အပိစ"ဟု ရှိ၏၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်, ပဉ္စက, တတိယပဏ္ဏာသက, ၁–ဖာသုဝိဟာရဝဂ်, (၂) သုတ်၌ "ဥဿင်္ကိတ ပရိသင်္ကိတော ဟောတိ ပါပဘိက္ခုတိ အပိ အကုပ္ပဓမ္မော"ဟု သီဟိုဠ် ယိုးဒယားမူရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း (ရှေးစာအုပ်၌) "အပိ အကုပ္ပဓမ္မော"ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗရှိသော်လည်း သံဝဏ္ဏနာ၌ "အကုပ္ပဓမ္မော ခီဏာသဝေါ၊ သမာနော အပိ"ဟု အပိတစ်ပုဒ်သာ ပါ၏။

ထိုတွင်–သီဟိုဠ် ယိုးဒယားမူအတိုင်း "အပိ အကုပ္ပဓမ္မော"ဟု ရှိသောပါဠ်သည် ကောင်း၏၊ ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အင်္ဂုတ္တိုရ် သီဟိုဠ်မူအတိုင်းသာ ရှိသင့်၏၊ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း "သမ္ဘာဝနာဇောတက တစ်ပုဒ်တည်းသာ သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်၊ "အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု, ရတိံ သော နာဓိဂစ္ဆတိ" ဓမ္မပဒ–ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂ (၁၈၇)–ပါဠိတော်၊ "မနုဿဘူတသောဝ မနုဿဘူတံ မာတရံဝါ ပိတရံဝါ အပိ ပရိဝတ္တလိင်္ဂံ (လိင်ပြန်နေစေကာမူ) ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တဿ ကမ္မံ အာနန္တရိယံ ဟောတိ။–တတိယပါရာဇိကဌ။

ဆီ ၅ မျိုး။ ။တိလတေလ်–နှမ်းဆီ၊ သာသပတေလ်–မုံညင်းဆီ၊ မဓုက တေလ်–သစ်မည်စည်ဆီ၊ ဧရဏ္ဍတေလ်–ကြက်ဆူဆီ၊ ဝသာတေလ်–သားဆီ၊ (သားဆီ ၅ မျိုးကား) အစ္ဆဝသံ–ဝံဆီ၊ မစ္ဆဝသံ–ငါးဆီ၊ သုသုကာဝသံ–မိကျောင်းဆီ၊ ဝါ–လင်ပိုင်ဆီ၊ သူကရဝသံ–ဝက်ဆီ၊ ဂဒြဘဝသံ–မြည်းဆီ၊ [ဤဆီများသည် ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကဉ်ပါ၏၊ အဆုံးအဖြတ်ကား ပါရာဇိကဏ္ဍဋ္ဌကထာ, နိဿဂ္ဂိယ ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။]

ဗျသန ၅ ပါး။ ။ဗျသနာနိ–ပျက်စီးခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဉာတိဗျသနံ–ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ဘောဂဗျသနံ–စည်းစိမ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂဗျသနံ–အရောဂျဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရောဂါ၊ သီလဗျသနံ–သီလ၏ ပျက်စီးခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ–သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ (သုက္ကပက္ခ၌) ဉာတိသမ္ပဒါ–ဆွေမျိုးတို့၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ။ပေ၊ အာရောဂျသမ္ပဒါ–အနာရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ။ပေ၊ [ဤသုတ်များသည် ပဉ္စင်္ဂုတ္တရ, တတိယ–ပံ, ၃–ဝဂ်၌လည်း ပါ၏၊ အဖွင့်ကို ဤဒီကာ သာရတ္ထ၌ ကြည့်ပါ။]

ဥပဇ္ဈာယ်မှ နိဿယည်း ငြိမ်းခြင်း ၅ ပါး။ ။ဥပဇ္ဈာယမှာ–ဥပဇ္ဈာယ် အထံမှ၊ နိဿယပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော–မှီခိုမှုငြိမ်းခြင်းတို့သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် ပျက်ခြင်းတို့သည်၊)၊ ပဥ္စ၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ပက္ကန္တော ဝါ–အရပ်တစ်ပါးသို့ (အရဏ် တက်သည့်တိုင်အောင် နေမည်ဟု ကြံ၍) ဖဲသွားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဘန္တ–လူထွက်၊ ကာလကတ–ပျံလွန်တော်မူ၊ ပက္ခသင်္ကန္တ–တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့၊ အာဏတ္တိယေဝ–နှင်ထုတ်ခြင်းသည်ပင်၊ ပဥ္စမီ–ငါးပါးမြောက် လည်းကောင်းတည်း၊ [မဟာခန္ဓကဋ္ဌကထာ နိဿယပ္ပဋိပဿဒ္ဓိကထာ၌ အကျယ်ပါ၏၊ ၄ ဥပသမ္ပာဒေ တဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ၅ ယောက်ကို ဒုကဝါရ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ပံသကူသင်္ကန်း ၅ မျိုး။ ။သောသာနိကံ–သုသာန်၌ ကျသော ပံသကူ အဝတ်၊ ပါပဏိကံ–ဈေး၏တံခါးပေါက်၌ ကျသော အဝတ်၊ ဥန္ဒူရက္ခာယိတံ–ကြွက်သည် ကိုက်အပ်သော အဝတ်၊ ဥပစိကက္ခာယိတံ–ချသည် ခဲ စားအပ်သော အဝတ်၊ အဂ္ဂိဒဍ္ဎံ–မီးလောင်အပ်သော အဝတ်၊ (နောက် ၅ မျိုး၌) ဂေါခါယိတံ–နွားသည် စားအပ်သော အဝတ်၊ အဇက္ခာယိတံ–ဆိတ်သည် စားအပ်သော အဝတ်၊ ထူပစီဝရံ–ထူပကဲ့သို့ မိုးမောက်နေသော တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ပူဇော်သသအပ်သော အဝတ်၊ အာဘိသေကိကံ–လူအများတို့ ရေချိုးရာအရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်၊ ဝါ–မင်း၏ အဘိသိက်သွန်းရာ အရပ်၌ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်၊ ဂတပစ္စာဂတံ–သုသာန်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန်ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်၊ ["အဋ္ဌကထာ၌ ဘတပဋိယာဘဋ–သုသာန်သို့ ဆောင်ယူအပ်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန် ပြန်ဆောင်အပ် သော အဝတ်"ဟု ပါဠိရှိ၏။]

နိုးခြင်း ၅ ပါး။ ။အဝဟာရာ–အယုတ်အားဖြင့် ဆောင်ယူခြင်းတို့သည်၊ ဝါ–ခိုးခြင်းတို့သည်၊ ပဉ္စ၊ ထေယျာဝဟာရော–ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး, မသိအောင် ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပသယှာဝဟာရော–အနိုင်ထက်, နှိပ်စက်၍ ခိုးခြင်းလည်း ကောင်း၊ ပရိကပ္ပါဝဟာရော–ကြံဆမှန်းထားခြင်းရှိသော ခိုးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော–မြက်စသည်ဖြင့် ဖုံးထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို ခိုးခြင်းလည်း ကောင်း၊ ကုသာဝဟာရော–မဲဖြင့် ခိုးခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဒုတိယပါရာဇိကဘာသာဋီကာ, ထေယျာဝဟာရပဉ္စက စာမျက်နှာ (၅၄၉) ၌ ပြထားပြီ။] ပဉ္စ–ကုန်သော၊ မဟာစောရာ–ခိုးသူကြီးတို့သည်၊ လောကသ္မိံ– သတ္တလောက၌၊ သန္တော–ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနာ–ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ သိအပ် ကုန်၏၊ အဝိသဇ္ဇနီယာနိ–မစွန့်ထိုက်သော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ၊ပေ၊ အဝေဘင်္ဂိနိ– မဝေဖန်ထိုက်သော ဝတ္ထုတို့သည်၊ [ပဉ္စာပတ္တိယော ကာယတော သမုဋ္ဌန္တိ စသည် တို့၌ လွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ရပေယျာလ, ကတာပတ္တိဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

သဗ္ဗပစ္စန္တိမေသု–အနေ်းစုံ မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇန ပဒေသု–တို့၌၊ ဝိနယဓရပဉ္စမေန–ဝိနည်းဓိုရ်ဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသော၊ ဂဏေန–ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်၏၊ (ရဟန်းပြုပေးနိုင်၏)၊ ကထိနတ္ထာရေ–ကထိန်ခင်းခြင်း၌၊ အာနိသံသာ ပဉ္စ၊ [ကထိနက္ခန္ဓက၌ အကျယ်ပါ၏။] ကမ္မာနိ ပဉ္စ၊ ယာဝတတိယကော–ယာဝ တတိယက သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာပတ္တိယော ပဉ္စ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်။] ပဉ္စဟိ ၊ပေ၊ အဒိန္နံ–(ပါရာဇိကလောက်သော)မပေးအပ်သော လူ့ဥစ္စာကို၊ အာဒိ ယန္တဿ–ယူသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ ထုလ္လစ္စယဿ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋဿ ၊ပေ၊ [ဒုတိယပါရာဇိက ပါဠိတော် ပဒဘာဇနီ ပုဒ်ရေ (၁၂၂)စသည်၌ အကျယ်ပါ၏။]

မစားထိုက်သောဝတ္ထု ၅ မျိုး။ ။ပဉ္စ–န်သော၊ အကပ္ပိယာနိ–မအပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ–မသုံးဆောင်ထိုက်ကုန်၊ အဒိန္နဉ္စ–လူသာမဏေ စသူတို့က မပေးအပ် (မကပ်အပ်)သော ဝတ္ထုသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဝိဒိတ– ကပ်နေမှန်းမသိအပ်သော ဝတ္ထု၊ အကပ္ပိယ–ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သော ဝတ္ထု၊ ဝါ– မအပ်သောအသား, သောဘဉ်၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတ–အကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထု၊ အကတာ တိရိတ္တဉ္စ–မပြုအပ်သေးသော အတိရိတ်ဝိနည်းကံရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [သုတ္တ ပက္ခ၌ လွယ်ပြီ။]

ဒါနမဟုတ်သော ဒါန ၅ မျိုး။ ။လောကသ္မိံ–၌၊ အပုညာနိ–ကောင်းမှု မဟုတ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ–ဖြစ်ကုန်လျက်၊) ပုညသမ္မတာနိ–ကောင်းမှုဟု သမုတ် အပ်ကုန်သော ဒါနာနိ–တို့သည်၊ ပဉ္စ၊ မဇ္ဇဒါနံ–သေရည်အရက် စသော အလှူ၊

လည်းကောင်း၊ သမဗ္ဗဒါနံ–ပွဲသဘင်အလှူ၊ ဂူတ္တိဒါနံ–မိန်းမအလှူ၊ ဥသဘဒါနံ–နွားလားဥသဘအလှူ၊ စိတ္တကမ္မဒါနံ–ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ် ယောကျ်ားရုပ် အလှူလည်းကောင်းတည်း၊ [ကိလေသာတိုးပွားကြောင်းဖြစ်သော မိန်းမနှင့် ယောကျ်ားတို့၏ ပျော်ပါးပုံကို ထုလုပ် ရေးဆွဲအပ်သော အရုပ်မျိုးတည်း။]

ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲသော အရာ ၅ မျိုး။ ။ဥပ္ပန္နာ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊ ဝါ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သည်၊ (သမာနာ–န်လသော်၊) ပဉ္စ–၅ မျိုးသော အရာတို့ကို၊ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ–ခဲ ယဉ်းသဖြင့် ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ–ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲကုန်၏၊ [ယိုးဒယားမူ၌ "ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယာ"ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠ်က သာ၍ရှင်း၏။] ဥပ္ပန္နော–သော၊ ရာဂေါ–ကို၊ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယော–အပ်၏၊ ဒေါသော ။ပေ၊ မောဟော ။ပေ၊ ပဋိဘာနံ–ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်၊ ဝါ–ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာသော စကား၊ ။ပေ၊ ဂမိယစိတ္တံ–ခရီးသွားလိုသူ၏ စိတ်ကို၊ (ခရီးသွားလိုသောစိတ်)ကို၊ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒိယံ–၏၊ [ကြံသုတ်သည် ပဉ္စင်္ဂုတ္တရ, စတုတ္ထ–ပံ, ၁–ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။]

တံမြက်လှည်းခြင်း၌ အကျိုး ၅ မျိုး။ ။သမ္မဇ္ဇနိယာ–တံမြက်လှည်းခြင်း၌၊ အာနိသံသာ ပဉ္စ၊ သကစိတ္တံ–မိမိစိတ်သည်၊ ပသီဒတိ–ကြည်လင်၏၊ ပရစိတ္တံ ပသီဒတိ၊ ဒေဝတာ–တို့သည်၊ အတ္တမနာ–မိမိစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်၊) ပေါန္တိ၊ ပါသာဒိက သံဝတ္တနိကကမ္မံ–စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို၊ (ရုပ်အဆင်းလှကြောင်းကံကို၊) ဥပစိနာတိ–ဆည်းပူး၏၊ (ဆည်းပူးရာရောက်၏)၊ ကာယဿ–ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ–ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ မရဏာ–သေရာအခါမှ၊ ပရံ–နောက်၌၊ သုဂတိ–သုခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော၊ သဂ္ဂံ–ရူပါရုံစသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာမြတ်သော၊ လောကံ–လူ့ပြည် နတ်ပြည်သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ–ကပ်ရောက်ရ၏၊ (တစ်နည်း ငါးပါး၌)၊ သတ္ထုသာသနံ–ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ–ကို၊ (သေနာသနဝတ်ကို)၊ ကတံ–ပြု အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမာ–နောက်၌ ဖြစ်သော၊ (နောင်လာ နောက်သားဖြစ်သော)၊ ဇနတာ–ရှင်, ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ–မြင်အပ်သော အရာသို့ အတုလိုက်ခြင်းသို့၊ (အတုယူခြင်းသို့)၊ အာပဇ္ဇတိ။

ဗာလ ဝိနယဓရ။ ။ပဉ္စဟိ ။ပေ၊ ဝိနယဓရော–သည်၊ ဗာလောတွေဝ–ဗာလဟူ၍သာ၊ သင်္ခံ–ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ အတ္တနော–၏၊ ဘာသပရိယန္တံ–ပြောဆိုထိုက်သောစကား၏ အပိုင်းအခြားကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ–စိတ်ဖြင့် မယူ၊ (မိမိပြောမည့်စကားကို ကြိုတင်၍ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်မထား–ဟူလို၊ (အင်္ဂါ ၁) ပရဿ–တစ်ပါးသော စုဒိတက, စောဒက၏၊ ဘာသပရိယန္တံ–ကို၊ န ဥဂ္ဂဏှာတိ–မယူ၊ (မမှတ်သား)၊ (အင်္ဂါ ၂) အတ္တနော–၏၊ ဘာသပရိယန္တံ–

ကို၊ န ဥဂ္ဂဟောတွာ–စိတ်ဖြင့် မယူမှု၍၊ ပရသ ၊ပေ၊ န ဥဂ္ဂဟောတွာ–၍၊ (အင်္ဂါ ၃)။ အဓမ္မေန–မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိညာယ–ဝန်မခံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝန်မခံပဲလည်းကောင်း)၊ ကာရေတိ–ပြုစေ၏၊ (ဆုံးဖြတ်၏)၊ အင်္ဂါ ၄၊ အင်္ဂါ ၅။)

ဒုတိယပဥ္စက စသည်။ ။အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိယာ–၏၊ မူလံ–(ကိုယ် နှုတ်ဟူသော) မူလ ၂ ပါးကို၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တိ သမုဒယံ–အာပတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (သမုဋ္ဌာန် ၆ ပါးကို) ၊ပေ၊ အာပတ္တိနိရောဓံ–အာပတ်၏ ချုပ်ကြောင်းကို၊ (ဒေသနာကံ, ဝုဋ္ဌာနကံကို)၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တိ နိရောဓဂါမိနိံ–အာပတ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒံ–အကျင့်ကို၊ (သမထ ၇ ပါးကို) န ဇာနာတိ၊ တတိယပဥ္စကၥ္မ "အဓိကရဏံ–ကို၊ ၊ပေ၊ အဓိကရဏဿ–၏၊ မူလံ–ကို၊ (ဤပါဠိတော် အန္တရပေယျာလအစ၌ ပြအပ်ခဲ့သော ကောဓေန, ဥပနာဟ စသော မူလကို၊) ၊ပေ၊ အဓိကရဏသမုဒယံ–အဓိကရဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထု စသည်ကို၊) ၊ပေ၊ အဓိကရဏနိရောဓံ–အဓိကရဏ်း၏ ချုပ်ကြောင်းကို၊ (ဓမ္မဝိနယသတ္ထုအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်နည်းကို) ၊ပေ၊ အဓိကရဏ နိရောဓဂါမိနိံ–အဓိကရဏ်း၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒံ–အကျင့်ကို၊ (သမထကို) ၊ပေ။

စတုတ္ထ ပဥ္စက စသည်။ ။ဝတ္ထုံ–ပါရာဇိက စသည်၏ ဝတ္ထု၊ နိဒါနံ–သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ နိဒါန်း၊ ပညတ္တိံ–မူလပညတ်၊ အနုပညတ္တိံ–ညတ်၊ အနုသန္ဓိဝိနိစ္ဆယပဋံ–ကထာနုသန္ဓိ, ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိအားဖြင့် ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ပဥ္စမပဥ္စက၌ "ဉတ္တိံ–ဉတ်၊ ဉတ္တိယာ–ဉတ်၏၊ ကရဏံ–ပြုထိုက်သောကိစ္စ၊ [ယောဇနာအလို "ဉတ္တိယာ–ဖြင့်"ဟု ပေးပါ၊] ပုဗ္ဗကုသလော–ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ အပရကုသလော–နောက်မှ ပြောဆိုထိုက်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ၊ပေ၊ အကာလညျူစ–သင့်လျော်သော အခါကို မသိ သည်လည်း၊ ဟောတိ။

ဆဋ္ဌပဥ္စက စသည်။ ။အာပတ္တာ နာပတ္တိံ စသည် လွယ်ပြီ၊ အဿ–ထိုဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာစရိယပရမ္ပရာ–ဆရာတို့၏ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ န သုဂ္ဂဟိတာ–ကောင်းစွာ မသင်ယူအပ်သည်၊

န ဥဂ္ဂဟောတွာ။ ။"ဓေတ္တစ အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာတိ ဧကံ"ဟု ဝိမတိ၌ အင်္ဂါတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ရေတွက်၏၊ အင်္ဂါဟူသည် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မတူရ၊ ထို့ကြောင့် "အနုဂ္ဂဏှာတိ"တုန်းက ပစ္စုပ္ပန် မသင်ယူခြင်းကြိယာ ရ၍ "အနုဂ္ဂဟေတွာ"အရ၌ သင်ယူစေကာမူအပြီးအဆုံး မရောက်ခြင်းကို ရသည်ဟု ခွဲပါ၊ ဤသို့ခွဲမှ အင်္ဂါချင်းကွဲမည်။

န သုမနသိကတာ–ကောင်းစွာ စိတ်၌ မပြုအပ်သည်၊ န သူပဓာရိတာ–ကောင်းစွာ စိတ်၌ မဆောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သတ္တမပဒူကဥ္စ "ဥဘယာနိ ခေါပနဿ မေ၊ အနဇ္ဈုနသော၊ [သမထကမ္မနက ပါဠိတော်နိဿယ, အဓိကရဏ ရူပသမန ကထာ ဥဇ္ဈာပဲကာသမ္မုတိ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌမပဒူကဥ္စ "အဓိကရဏေစ ဝိနိစ္ဆယကုသလော–ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ"သာ ထူး၏။

တောကျောင်းနေသူ ၅ မျိုး။ ။အာရညိကာ–တော၌နေခြင်း အလေ့ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ–အရညကင် ဓုတင်ဆောင်တို့သည်၊ ပဥ္စ၊ မန္ဒတ္တာ–ညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မောမူဟတ္တာ–လွန်စွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာရညိကော ဟောတိ၊ ပါပိစ္ဆော–ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော–အလိုဆိုးသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ။ပေ၊ ဥမ္မာဒါ–ရူးသွပ်ခြင်း ကြောင့်၊ စိတ္တက္ခေပါ–စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ ဗုဒ္ဓေဟိ–တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ–ဘုရားရှင်၏ တပည့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏိတံ–ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ။ပေ၊ အပိစ–စင်စစ်ကား၊ အပ္ပိစ္ဆညေဝ–ပစ္စည်း ၄ ပါး၌ နည်းသောအလိုကိုသာ၊ သန္တုဋ္ဌိညေဝ–ရရာသမျှ, ပစ္စယဖြင့်, အားရနှစ်သက်ခြင်းကိုသာ၊ သလ္လေခါညေဝ–ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ခြင်းကိုသာ၊ ပဝိဝေကညေဝ–ကာယဝိဝေကစသော ဝိဝေကတရားကိုသာ၊ ဣဒမတ္ထိတညေဝ–ဤ အရညာဝါသ ကလျာဏပဋိပတ်ဖြင့် အကျိုးရှိသူ၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ [နောက်နောက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ "ဤ ပိဏ္ဍပါတိက, ကလျာဏပဋိပတ်ဖြင့်" စသည် ဆိုပါ။] နိဿာယ–မှီ၍၊ အာရညိကော ဟောတိ။

မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ။ ။မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာတိ နေဝ သမာဒါနံ(ဆောက်တည်ပုံ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို) ဇာနာတိ၊ န အာနိသံသံ(တောကျောင်း နေရခြင်း၏ အကျိုးကို)၊ အတ္တနော ပန မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ အညာဏေနေဝ အရညိကော ဟောတိ၊–ဋီကာ။

ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော။ ။အရညေ မေ ဝိဟရန္တဿ (တောကျောင်းနေသော ငါ့အပေါ်၌) အယံ အရညိကောတိ (ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အရညကင်ဓုတင်ဆောင်တည်းဟု ကြံ၍) စတုပစ္စယ သက္ကာရံ ကရိဿန္တိ၊ အယံ ဘိက္ခု လဇ္ဇီ ပဝိဝိတ္တောတိ အာဒီဟိစ ဂုဏေဟိ သမ္ဘာဝေဿန္တိ (ချီးမွမ်းကြလိမ့်မည်)၊ ဣတိ ဧဝံ ပါပိကာယ ဣစ္ဆာယ ဌတွာ, တာယ စေဝ ဣစ္ဆာယ အဘိဘူတော ဟုတွာ အရညိကော ဟောတီတိ အတ္ထော၊ [ဂုဏ်နှင့် လာဘ်ကိုမျှော်၍ တောကျောင်းနေသူ–ဟူလို။]

ဥမ္မာဒါ ။ပေ၊ ဝဏ္ဏိတံ။ ။ဥမ္မာဒဝသေန အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိဟရန္တော ဥမ္မာဒါ ။ပေ၊ အရညိကောနာမ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏိတန္တိ ဣဒံ အာရညိကင်္ဂံ နာမ ဗုဒ္ဓေဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိစ ဝဏ္ဏိတံ, ပသတ္ထန္တိ အရညိကော ဟောတိ၊–ဋီကာ၊ "အပ္ပိစ္ဆညေဝ" စသော ဝါကျကို အဋ္ဌကထာ ၌ ဖွင့်ထားပြီ။

ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင် သေသူတို့။ ။ပိဏ္ဍပါတိကာ–ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (အပေါင်းအာမိသ၏ သပိတ်၌ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ပံသုကူလိကာ–ပံသုကူဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (မြေပုံမှာလျှား, မြေမှုန့်အားနယ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ရုက္ခမူလိကာ–ရုက္ခမူဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သစ်ပင်အောက်၌နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့၊) သောသာနိကာ–သုသာန်ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သုသာန်၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ အဗ္ဘောကာသိကာ–အဗ္ဘောကာသိက ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (လွင်တီးခေါင်၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ တေစီဝရိကာ–တိစီဝရိတ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (သုံးထည်သောသင်္ကန်းကိုသာ ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့၊) သပဒါနစာရိကာ–သပဒါနစာရိကဓုတင် ဆောင် သူတို့၊ (ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ ဆွမ်းအကျိုးငှာ လှည့်လည် ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့၊ ဝါ–အိမ်စဉ်မလပ်, မကျော်ဖြတ်ပဲ, ဆွမ်းရပ်ခြင်း အလေ့ ရှိသူတို့။)

နေသဇ္ဇိကာ–နိသဇ်ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (ထိုင်ခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ယထာသန္ထတိကာ–တို့၊ (ခင်းထားတိုင်းသော နေရာအလား, ချထားတိုင်းသော ကျောင်း၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ ဧကာသနိကာ–ဧကာသနိက် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (မိုးဗွာန်ဆောင်စိုက်, ယာပိုက်မလည်း, တစ်နေရာတည်း၌စားခြင်းအလေ့ရှိသူတို့၊) ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကာ–တို့၊ (ပယ်မြစ်ရာကာလ၏ နောက်မှ ရအပ်သောဆွမ်းကို စားခြင်း အလေ့ မရှိသူတို့၊ ဝါ–ခလုငှက်ပမာ, နောက်၌ အစာမရှိသူတို့)၊ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ–ပတ္တပိုဏ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ (တစ်ခွက်တည်း၌သာ ဆွမ်းကို ယူခြင်းအလေ့ရှိသူတို့)၊ [ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အာရညိကကဲ့သို့ ၅ ယောက်စီပင်ရှိသည်၊ ဤသုတ်များသည် ဥပါလိပဉ္စက ဓုတင်္ဂဝဂ်၌လည်းကောင်း, ပဉ္စင်္ဂုတ္တရ, စတုတ္ထ–ပံ, ၄ ဝဂ်၌လည်းကောင်း ပါ၏။]

ဆရာကိုမမှီပဲ မနေထိုက်သော ရဟန်း။ ။ပဉ္စဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ အနိဿိတေန–ဆရာကို မမှီသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ–မနေထိုက်၊ ဝါ–မနေရ၊ ဥပေါသထံ န ဇာနာတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ–ဥပုသ်ကံကို၊ ။ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ ။ပေ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၉ ပါးကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဦနပဉ္စဝဿော–ယုတ်လျော့သော ငါးဝါရှိသည်၊ (ငါးဝါမပြည့်သေးသည်၊) ဟောတိ၊ [သုတ္တပက္ခ၌ "ပဉ္စဝဿောဝါ–ငါးဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ပဉ္စဝဿောဝါ–ငါးဝါထက်ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း"ဟု ပေးပါ။] ဒုတိယပဉ္စက၌ ရှေ့အင်္ဂါ ၂ ပါးတွင် "ပဝါရဏံ, ပဝါရဏာကမ္မံ"ကို သွင်းပါ၊ တတိယပဉ္စက၌ အာပတ္တာနာပတ္တိံ–ကို၊ ဂရုကာလဟုကံ အာပတ္တိံ–ကို၊ သာဝသေသာနာဝသေသံ အာပတ္တိံ–ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိနှင့် ဦနပဉ္စဝဿတည်း၊ [ဘိက္ခုနီတို့ အတွက်လည်း ဤ ပဉ္စက (၃)မျိုးကို ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်။]

ကြည်ညိုဖွယ် မဆောင်သူ၌ အပြစ်ငါးပါး။ ။အပါသာဒိကော–ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သူ၌၊ ဝါ–ကြည်ညိုဖွယ်ကို မဆောင်သူ၌၊ အာဒီနဝါ–အပြစ်တို့သည်၊ ပဉ္စ၊ အတ္တနာပိ–မိမိသည်လည်း၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ ဥပဝဒတိ–စွပ်စွဲ၏၊ အနုဝိစ္စ–ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍၊ ဝိညူပိ–ပညာရှိတို့သည်လည်း၊ ဂရဟန္တိ–ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ ပါပကော–မကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ–ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ–ပျံ့နှံ့၍တက်၏၊ သမ္မူဠှော–လွန်စွာ တွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ) ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ဝါ–သေချိန်ကို၊ ကရောတိ–ပြုရ၏၊ ကာယဿဘေဒါ ပရံ မရဏာ [တံမြက်လှည်းရခြင်းအကျိုး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အပါယံ–သုခ၏ဖြစ်ကြောင်း, ကောင်းမှုကင်းသော၊ ဒုဂ္ဂတိံ–ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝိနိပါတံ–ကင်းသောအလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ–သာယာအပ်သော သုခ၏မရှိရာ ငရဲ၌၊ ဥပပဇ္ဇတိ–ဖြစ်ရ၏၊ [အပါသာဒိကေတိ အပါသာဒိကေဟိ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ သမန္နာဂတော–ပဥ္စင်္ဂုတ္တရဋ္ဌ, ပဥ္စမ–ပံ, အဋ္ဌကထာသဝဏ်၊ သုတ္တပက္က၌ "ပါသာဒိကောတိ ပသာဒါဝဟော ပရိသုဒ္ဓကာယ သမာစာရော (စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသူ၌)"ဟု ထို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏၊ သုဂတိံ ။ပေ၊ ဥပပဇ္ဇတိကို တံမြက်လှည်းခြင်းအကျိုး၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဒုတိယပဥ္စက၌ "အပ္ပသန္နာ–သာသနာ၌ မကြည်ညိုသေးသော သူတို့သည်၊ နပ္ပသီဒန္တိ–မကြည်ညိုကုန်၊ ပသန္နာနံ–သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီးကုန်သော၊ ဧကစ္စာနံ–အချို့သော ပုထုဇဉ်တို့၏၊ အညထတ္တံ–ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြား၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ–အကြည်ညိုပျက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သတ္ထုသာသနံ–ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်သည်၊ ဝါ–ကို၊ အကတံ–မပြုအပ်သည် (မလိုက်နာအပ်သည်) ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမာ ။ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ၊ [ရှေး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အဿ–ထို ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သူ၏၊ စိတ္တံ–သည်၊ နပ္ပသီဒတိ–မကြည်လင်၊ [သုတ္တပက္က၌ "ဘိယျောဘာဝါယ–ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းငှာ"ဟု ပေးပါ။]

ကုလူပက ရဟန်း၌ အပြစ် ၅ ပါး။ ။ကုလူပကော–အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်း၌၊ ။ပေ၊ [ကုလူပကပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] အနာမန္တစာရေ–အနာမန္တစာရ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ အာပဇ္ဇတိ–အာပတ်သို့ရောက်၏၊ ရဟော နိသဇ္ဇာယ–မာတုဂါမ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ နိသဇ္ဇာယ–မာတုဂါမ ပဋိစ္ဆန္နအာသန နိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ပေ၊ မာတုဂါမဿ၊ပေ၊ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော–လသော်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော–များသော ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)စ, ဝိဟရတိ။ [ဤ သုတ်သည် ပဥ္စင်္ဂုတ္တရ, ပဥ္စမ–ပံ, ၃–ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။]

လူတို့နှင့် ရောနှောသော ရဟန်း၏ အပြစ် ၅ ပါး။ ။ကုလူပကဿ–သော၊ အတိဝေလံ–အပိုင်းအခြားကို လွန်၍၊ ကုလေသု–တို့၌၊ သံသဋ္ဌဿ–ရောနှောသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော–နေသော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ။ပေ၊ မာတုဂါမဿ–ကို၊ အဘိဏှဒဿနံ–မပြတ်မြင်ရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒဿနေ–သည်၊ သတိ–လသော်၊ သံသဂ္ဂေါ–ရောနှောခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သံသဂ္ဂေ–သည်၊ သတိ–လသော်၊ ဝိဿာသော–အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိဿာသေ–သည်၊ သတိ–လသော်၊ ဩတာရော–ကိလေသာတို့၏ အတွင်း၌ သက်ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဩတိဏ္ဏစိတ္တဿ–ကိလေသာတို့ သက်ရောက်အပ်သော စိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော–သည်၊ ဧတံ–ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အပြစ်ကို၊ ပါဋိကင်္ခံ–အလိုရှိထိုက်၏၊ ဝါ–မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှတ်ထိုက်၏၊ အနဘိရတော–မမွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ–၍၊) ဗြဟ္မစရိယံဝါ–ကိုသော်လည်း၊ စရိဿတိ–ကျင့်လိမ့်မည်၊ အညတရံ–အမှတ်မထား, တစ်ပါးပါးသော၊ သံကိလိဋ္ဌံ–ညစ်ညမ်းသော၊ အာပတ္တိံဝါ–သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သို့သော်လည်း၊ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ သိက္ခံဝါ–ကိုမူလည်း၊ ပစ္စက္ခာယ–၍၊ ဟီနာယ–ယုတ်နိမ့်သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တိဿတိ–ပြန်လည်လိမ့်မည်၊ [ဤသုတ်သည် ပဉ္စင်္ဂုတ္တရ, ပဉ္စမ–ပံ, ၃–ဝဂ်၌လည်း ပါ၏။]

ဘူတဂါမ် ၅ မျိုး။ ။ဗီဇဇာတာနိ–မျိုးစေ့ကြောင့်ဖြစ်သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ပဉ္စ၊ မူလဗီဇံ–အမြစ်ဟူသော မျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း၊ [ခန္ဓ–ပင်စည်၊ ဖဠု–အဆစ်၊] အဂ္ဂဗီဇံ–အညွန့်ဟူသော မျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမံ–သော၊ ဗီဇဗီဇမေဝ–အစေ့သာလျှင်ဖြစ်သောမျိုးရှိသော သစ်ပင်လည်းကောင်း တည်း၊ [ဤသို့ပေးရပုံကို ပါစိတ်, ဘူတဂါမ သိက္ခာပဒဋ္ဌကထာ, ဤ ဝါကျအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။] ရဟန်းများ၏ အပ်အောင်ပြုခြင်း ငါးမျိုးကို စူဠဝဂ္ဂ ဝတ္တက္ခန္ဓက, ပုဒ်ရေ(၂၅၀)ဝတ္ထု၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိ ၅ မျိုး။ ။ဝိသုဒ္ဓိယော–အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်း ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသတို့သည်၊ ပဉ္စ၊ [ပါဠိယံ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယောတိ အာပတ္တိတော ဝိသုဒ္ဓိ ဟောတုဣတိ, ဝိသုဒ္ဓေဟိ ကတ္တဗ္ဗတောစ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ ဝုတ္တာ၊–ဝိမတိ။] နိဒါနံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတွာ–ရွတ်ပြပြီး၍၊ အဝသေသံ–ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းကို၊ သုတေန–သုတသဒ္ဒါဖြင့်၊ သာဝေတဗ္ဗံ–ကြားသိစေထိုက်၏၊ အယံ–ဤနိဒါန်းကို ရွတ်ပြပြီး၍ အကြွင်းကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် ကြားသိစေခြင်းသည်၊ ပဌမာ–သော၊ ဝိသုဒ္ဓိ–တည်း၊ ။ပေ၊ ဝိတ္ထာရေနေဝ–အကျယ်အားဖြင့်ပင်၊ (ဥဒ္ဒိသနံ–ရွတ်ပြခြင်းသည်၊) ပဉ္စမီ–ငါးခုမြောက် ဝိသုဒ္ဓိတည်း၊ [အပရဝိသုဒ္ဓိ လွယ်ပြီ၊ သုတသဒ္ဒါဖြင့် ကြားသိစေပုံကို ဥပေါသထက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာ, ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာတို့၌ ကြည့်ပါ။]

ဝိနည်းမှိုင်းပုဂ္ဂိုလ်၌ အကျိုး ၅ ပါး။ ။အတ္တနော–၏၊ သီလက္ခန္ဓော–သီလ အစုသည်၊ ဝါ–ကို၊ သုဂုတ္တော–ကောင်းစွာလုံခြုံသည်၊ သုရက္ခိတော–ကောင်းစွာ စောင့် ရှောက်အပ်သည်၊ (စောင့်ရှောက်နိုင်သည်) ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ–ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သူတို့၏၊ (ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်နေသူတို့၏)၊ ပဋိသရဏံ–လည်းလျှောင်းရာသည်၊ (မှီခို အားထားရာသည်၊) ဟောတိ၊ ဝိသာရဒေါ–ကင်းသော နှုတ်ရှားခြင်းရှိသည်၊ (နှုတ်ရှားခြင်းကင်း, ရဲတင်းသည်၊ ဟုတ္တာ)၊ သံဃမဇ္ဈေ–၌၊ ဝေါဟရတိ–ပြောဆိုနိုင်၏၊ ပစ္စတ္ထိကေ–သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူတို့ကို၊ သဟဓမ္မေန–အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော စကားဖြင့်၊ သုနိဂ္ဂဟိတံ–ကောင်းစွာနှိပ်အပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ နိဂ္ဂဏှာတိ–နှိပ်နိုင်၏၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ–သဒ္ဓမ္မ ၃ ဖြာ၏ ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်းငှာ၊ ပဋိပန္နော–ကျင့်သည်၊ (ကျင့်ရာ ရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ။ပေ။

ဓုတင်ပါဠိ။ ။အာပတ္တိ–အာပတ္တိပဉ္စက၊ [အာပတ္တိက္ခန္ဓာစသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။] ပစ္စယာ–မုသာဝါဒ ပစ္စယပဉ္စက၊ ။ပေ၊ သင်္ကီ–ဥဿင်္ကိတ ပဉ္စက၊ [သမ္ပဒါတိုင်အောင် ထင်ရှားပြီ။] ပဿဒ္ဓိ–နိဿယ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဉ္စက၊ ပုဂ္ဂလေနစ–န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ ပုဂ္ဂလ ပဉ္စက၊ [သောဘဏိကံ စသည် ထင်ရှားပြီ။] ကာယတော–ကာယတောတိကသမုဋ္ဌာန် ပဉ္စက၊ ကာယဝါစတော–ကာယဝါစတောတိက သမုဋ္ဌာန် ပဉ္စက၊ ဒေသနာ–ဒေသနာဂါမိနီ ပဉ္စက၊ [သံဃံ စသည် ထင်ရှားပြီ။] ဘာသံ–ဘာသပရိယန္တ ပဉ္စက၊ [အာပတ္တိမေဝစသည် ထင်ရှားပြီ။] အဋ္ဌမကာ–ရှစ်ခုမြောက်သော၊ လဟုကာ–လဟုက ဂရုက ပဉ္စက၊ ဧတေ–ဤဘာသပရိယန္တ ပဉ္စကစသော ပဉ္စကရှစ်ပါးတို့ကို၊ ကဏှသုက္ကာ–ကဏှ ပက္ခ, သုက္ကပက္ခတို့ဟူ၍၊ ဝိဘာနာထ–သိကုန်ရာ၏။

အရည်–အာရညကင် ဓုတင်၊ [ပိဏ္ဍပါတစ္စ စသည် ထင်ရှားပြီ။] သန္တတိ–ယထာသန္တတိဓုတင်၊ ခလုပစ္ဆာပိ–ခလုပစ္ဆာ ဘတ္တိကဓုတင်၊ ပတ္တပိဏ္ဍိကမေဝစ–ပတ္တပိဏ်ဓုတင်၊ ဥပေါသထံ–ဥပေါသထပဉ္စက၊ ပဝါရဏံ–ပဝါရဏာပဉ္စက၊ အာပတ္တာနာပတ္တိပိစ–အာပတ္တာနာပတ္တိ ပဉ္စက၊ ဧတေ–ဤ ပဉ္စက ၃ ပါးတို့သည်ကား၊ ကဏှသုက္ကပဒါ–ကဏှပက္ခပဒ, သုက္ကပက္ခပဒတို့တည်း၊ ဘိက္ခုနီနံပိ–တို့၏လည်း၊ တေ–ထိုပဉ္စက ၃ ပါးတို့သည်၊ တထာ–တို့အတူပင်တည်း၊ အပါသာ

သန္တတော ခလုပစ္ဆာပိ။ ။အကျယ် ပါဠိတော်ဝယ် ယထာသန္တတိ ဓုတင်၏ အခြားမဲ့၌ ကောသိကဓုတင်ပါသေး၏၊ "သန္တတာ ခလုပစ္ဆာပိ" ပါဌ်ရှိသော ဤဥဒ္ဒါန်း၌ ထို ကောသိက ဓုတင် မပါရကား "သန္တတောကာ ခလုဘတ္တ"ဟု ပါဌ်ဖြင်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးမင် နိဿယ၌ကား "သန္တတိ ခလုပစ္ဆာပိ"ဟူသော ပါဌ်အတိုင်းပင် အနက်ပေးထားကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရှုးနိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

ဒိက–အပါသာဒိကပဥ္စက၊ ပါသာဒိ–ပါသာဒိကပဥ္စက၊ တထေဝ–ထို့အတူပင်၊ အပေရေ–ကုန်သော၊ ဒွေဝေ–၂ ပါးကုန်သော အပါသာဒိက ပဥ္စက ပါသာဒိက ပဥ္စကတို့၊ [ကုလူပကေ စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။] ဝိနယ–ဝိနယရောနိသံသပဥ္စက၊ အဓမ္မိကေန–အဓမ္မိကပါတိမောက္ခဌပနပဥ္စက၊ ဧဝံ၊ တထာ–ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ သုဒ္ဓိပဥ္စကာ–သုဒ္ဓိပဥ္စကတို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ကုန်ပြီ။.....ပဥ္စကံ နိဋ္ဌိတံ။

၆–ဆက္ကဝါရ

၃၂၆။ [ဆ အင်္ဂါရဝါစသည်ကို အဋ္ဌ ရပေယျာလအစ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ စပ်ပုဒ်ကို ပါဠိတော် ကြည့်ပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။] သာမိစိယော–သာမိစိတို့သည်၊ ဧဝံ၊ ဆေဒနကာ–ဖြတ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဧဝံ၊ [ဆ ဝိနယရောနိသံသ၌ ပဥ္စကဝယ် ပြအပ်ပြီးသော ၅ ပါးတွင် "တဿာဓေယျော ဥပေါသထော"ကို ထည့်ပါ၊ ဥပေါသထော–သည်၊ တဿ–ထိုဝိနည်းဓိုရ်၏၊ အာဓေယျော–စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ။] ဆ စီဝရာနိ, ရဇနာနိ–ဆိုးရည်ရှိသည်၊ ဆ၊ [စီဝရက္ခန္ဓက, စီဝရရဇနကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဧဝံ၊ အာစရိယမှာ–မှ၊ (နိဿယည်းဆရာမှ)၊ နိဿယပ္ပဋိပဿဒ္ဓိယော–နိဿယည်း ငြိမ်းခြင်းတို့သည်၊ ဝါ–နိဿယည်းပျက်ခြင်းတို့သည်၊ ဆ၊ [မဟာခန္ဓက, နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] နဟာနေ–ရေချိုးခြင်း၌၊ အနုပညတ္တိယော ဆ၊ ["ဥဏှသမယော, ပရိဠာဟသမယော" စသည်ပင်တည်း။] ဝိပ္ပကတစီဝရံ–အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးမဟုတ်သော သင်္ကန်းကို(ချုပ်–ဆိုးပြီးမဟုတ်သော သင်္ကန်းကို)၊ အာဒါယ–ယူ၍၊ ပက္ကမတိ–ဖဲသွား၏၊ [ကထိနက္ခန္ဓက၌ "အာဒါယ ဆက္က"ဟု ပါ၏။]

ဆဟိ ဧဝံ၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ ဧဝံ၊ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော–ပြုစုလုပ်ကျွေးစေထိုက်၏၊ အသေက္ခေန–အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ သီလက္ခန္ဓေန–သီလအစုနှင့်၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန–အရဟတ္တဖိုလ် အစုနှင့်၊ ဧဝံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန–အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်အစုနှင့်၊ ဧဝံ၊ ဒသဝဿောဝါ–ဆယ်ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ဒသဝဿောဝါ–ဆယ်ဝါထက် ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [ဤသုတ်၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ, ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ ပဥ္စကကထာ၌ ပြထားပြီ။] ဒုတိယဆက္က၌ "အတ္တနာ–ကိုယ်တိုင်၊ အသေက္ခေန ဧဝံ၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ပရံ–သူတစ်ပါးကို၊ အသေက္ခေ, သီလက္ခန္ဓေ–၌၊ သမာဒပေတာ–ဆောက်တည်စေတတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ"ဟု ပေးပါ၊ (တတိယဆက္က၌) သဒ္ဓေါ–သဒ္ဓါရှိသည်၊ ဧဝံ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော–အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ

ရှိသည်၊ ။ပေ၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ–အာရုံကောင်း၌ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသည်"ဟု ပေးပါ၊ စတုတ္ထ ဆက္က၌ "အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော"စသည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ, တစ္စနိယကံ, အာကင်္ခမာနဆက္က၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ပဥ္စမဆက္က။ ။ဂိလာနံ–ဂိလာနဖြစ်သော၊ (မကျန်းမမာသော) အန္တေဝါသိံ ဝါ–နိဿယည်းယူ အနီးနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတုံဝါ–ကိုယ်တိုင်ပြုစု ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံဝါ–သူတစ်ပါးကို ပြုစုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ("ပဋိဗလော ဟောတိ"၌စပ်၊) အနဘိရတံ–မမွေ့လျော်သော အန္တေဝါသိက သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ဝူပကာသေတုံ–အရပ်တစ်ပါးသို့ ကိုယ်တိုင်ခေါ်သွားခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ဝူပကာသာပေတုံဝါ–သူတစ်ပါးကို ခေါ်သွားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ– (အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိက၌)ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္စံ–ကို၊ ဓမ္မတော– တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ–ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ [မဟာဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၌ "ဝိနောဒါပေတုံဝါ–သူတစ်ပါးကို ပယ်ဖျောက်စေခြင်းငှာလည်း ကောင်း"ဟု ရှိသေး၏။] ပဋိဗလော–စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ။

ဆဋ္ဌဆက္က။ ။အန္တေဝါသိံဝါ ။ပေ၊ အာဘိသမာစာရိကာယ–ထူးကဲမြင့် မြတ် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော၊ သိက္ခာယ–ခန္ဓကလာ, ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ– သင်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (သင်ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) အာဒိ ဗြဟ္မစရိယ ကာယ–မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော အကျင့်ဟူသော၊ သိက္ခာယ–ဥဘတော ဝိဘင်းလာ, သိက္ခာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ–ဆုံးမခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မေ– လွန်ကဲသော ဓမ္မဟူသော ရုပ်နာမ်တရား, အပိုင်းအခြား၌၊ ဝါ–အဘိဓမ္မာ၌၊ ဝိနေတုံ–ငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ–လွန်ကဲသော ဝိနည်း၌၊ (ဝိနည်းပိဋက အားးလုံး၌)၊ ဝိနေတုံ–ငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ, ဒိဋ္ဌိဂတံ–မိစ္ဆာအယူကို၊ ဓမ္မတော– အားဖြင့်၊ ဝိဝေစေတုံ–ကင်းဆိတ်စေခြင်းငှာလည်းကော်င်း၊ ပဋိဗလော ဟောတိ၊ ["အာဘိသမာစာရိကာယ"စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ, ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗပဥ္စကကထာ၌ ပြထားပြီ၊ သတ္တမပဥ္စက လွယ်ပြီ၊ ။ပေ။ [တဿုဒ္ဒါန ၌လည်း "အဂါရဝ–အဂါရဝဆက္က"စသည်ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]....ဆက္က–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၇–သတ္တကပါဠိ

၃၂၇။ [သတ္တာပတ္တိယောစသည်တို့ လွယ်ပြီ။] သတ္တန္နံ–ရ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သတ္တာဟကရဏီယေန–၇ ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ ဂန္တုံ(အနုဇာနာမိ)၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်တည်း၊ [ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက, သတ္တာဟ ကရဏီယာနုဇာနနကထာ၌ အကျယ်ပါ၏၊ သတ္တာဟကရဏီယပုဒ်ကိုလည်း

ထိုဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] သတ္တာနိသံသာ ဝိနယဓရော၊ [ပဉ္စကင်္ဂ ပြအပ်ပြီးသော ၅ ပါးတွင် "တဿာမေယျော ဥပေါသထော, ပဝါရဏာ" ၂ ပါးထည့်ပါ။] ၊ပေ၊ သတ္တမေ–၇ ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ–အရုဏ်တက်ရာအခါ၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ [နိသဂ္ဂိယ, ဥပဝသံ ခေါ် ပနစသော သိက္ခာပုဒ်၌ပါသော သက်နှ်းကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်။] အာမကဓညာနိ–စပါးအစိမ်းတို့သည်၊ သတ္တ၊ [ဘိက္ခုနီဝိဘင်း, အာမကဓည သိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။] သတ္တ သမထာစသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ ဘိက္ခုသ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–ရှုထိုက်သော၊ အာပတ္တိ–သည်၊ န ဟောတိ–မရှိ၊ ၊ပေ၊ [ဤ ၃ ဝါကျ၏အကျယ်ကို စမွေယျစန္ဒက, အဓမ္မကမ္မာဒီကထာ၌ ကြည့်ပါ။

သတ္တဟိ ၊ပေ၊ သမ္မန္နာဂတော–ပြည့်စုံသူသည်၊ ဝိနယဓရော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဤဝါကျတို့တွင် "အာပတ္တိံ ဇာနာတိ"စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ သီလဝါ ဟောတိ ၊ပေ၊သိက္ခာပဒေသု ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဥဘယာနိ ၊ပေ၊အနုဗျဉ္ဇနသော၊ [ဤဝါကျတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ သမထက္ခန္ဓက, အဓိကရဏ ဝူပသမနဂါထာ ဥဗ္ဗာဟိကာသမ္မုတိ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] စတုန္နံ–လေးပါးကုန်သော၊ အာဘိစေတသိကာနံ–အလွန်နှစ်သက်အပ်သော ဥပစာရဈာန်စိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–အလွန်နှစ်သက်အပ်သော ဥပစာရဈာန်စိတ်ကို မှီကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ–မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေရကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနာနံ–တို့ကို၊ နိကာမလာဘီ–အလိုရှိတိုင်း ရလေ့ရှိသည်၊ အကိစ္ဆလာဘီ–မငြိုမငြင် ရလေ့ရှိသည်၊ အကသိရလာဘီ–ကသိကအောက် မဖြစ်ဘဲ ရလေ့ရှိသည်၊ ဟောတိ။

အာသဝါနံ–အာသဝေါတရားတို့၏၊ ခယာ–ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ အနာသဝံ–အာသဝေါမရှိသော(အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော)၊ စေတောဝိမုတ္တိံ–ဆန့်ကျင်ဘက် ရာဂမှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ ပညာဝိမုတ္တိံ–

အာဘိစေတသိကာ။ ။အာဘိစေတသိကာနန္တိ ဧတ္ထ အဘိစေတောတိ ပါကတိကကာမာဝစရစိတ္တေဟိ (တို့ထက်) သုန္ဒရတာယ ပဋိပက္ခတော ဝိသုဒ္ဓတ္တာစ အဘိက္ကန္တံ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တံ ဝုစ္စတိ၊ ဥပစာရဈာနစိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ၊ အဘိစေတသိ+ဇာတာနိ အာဘိစေတသိကာနိ၊ အဘိစေတော+သန္နိဿိတာနိတိဝါ အာဘိစေတသိကာနိ၊—သာရတ္ထ။

နိကာမလာဘီစသည်။ ။"နိကာမလာဘီ"ဖြင့် ဈာန်ကိုရရုံသာ ရသည်မဟုတ်, အလိုရှိအပ်ရာကာ၌ ဝင်စားနိုင်သည်ဟု ပြ၏၊ "အကိစ္ဆလာဘီ"ဖြင့် လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် သေးရန်တို့ကို ပယ်ရှား၍ ဝင်စားနိုင်သည်ဟု ပြ၏၊ "အကသိရလာဘီ"ဖြင့် ဈာန်မှ ထလိုသောအခါ၌လည်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်ဖြင့်ပင် ကသိကအောက်မဖြစ်ပဲ ဈာန်မှ ထနိုင်သည်ဟု ပြ၏၊ အကျယ်ကို သာရတ္ထ၌ ကြည့်ပါ။

ဆန့်ကျင်ဘက် အဝိဇ္ဇာမှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်းကောင်း၊ [သာရတ္ထ အဖွင့်အတိုင်း ပေးပါသည်၊ သီလက္ခန် မဟာလိသုတ္တဋ္ဌကထာ, စတုအရိယဖလ ကထာ၌ကား ဝိမုတ္တိကို "ကိလေသာတို့မှလွတ်သော"ဟု ဖွင့်၏။] ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ- မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သောသဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ-ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ သစ္ဆိကတွာ-မျက်မှောက်ပြု ၍၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝါ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ ["အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ ၊ပေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ"တို့ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ, အမ္ဗဋ္ဌသုတ်, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာတို့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဤပြအပ်ပြီးသောအင်္ဂါတို့၏ ပြည့်စုံ သော ဝိနယရေသည် "သောဘတိ-တင့်တယ်၏"ဟု ထပ်၍ ဟောတော်မူပြန် သည်။]

မသူတော်တရား ၇ ပါး။ ။အသဒ္ဓမ္မာ-မသူတော်တို့၏ တရားတို့သည်၊ ဝါ-မတင့်တယ်သော တရားတို့သည် ၊ပေ၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါမရှိသည်၊ ၊ပေ၊ အပ္ပဿုတော-နည်းသော ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ရှိသည်၊ ၊ပေ၊ ကုသီတော- စက်ဆုပ်အပ်စွာ အရာရာ၌ ဆုတ်နစ်အပ်သည်၊ ဝါ-ပျင်းရိသည်၊ ၊ပေ၊ မုဋ္ဌဿတိ- ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသည်၊ ဒုပ္ပညော-ပညာမရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သုက္ကပက္ခ၌ "သဒ္ဓမ္မာ-သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားတို့သည်၊ ဝါ-ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သော တရားတို့သည်"ဟု ပေးပါ၊ ဤသုတ် ၂ ပါးသည် ပါထိကဝဂ္ဂ, သင်္ဂီတိသုတ်, သတ္တကၠ၌လည်း ပါ၏၊ တသ္မုဒ္ဒါနန်၌ "အာပတ္တိ-အာပတ္တိသတ္တက၊ပေ၊ န ဟောတိ-န ဟောတိ ဒုဋ္ဌမ္ဗသတ္တက"စသည်ဖြင့်ပေး၊ ထင်ရှားပြီ။]

သတ္တက်-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၈-အဋ္ဌကဝဂ္ဂ

၃၂၈။ အဋ္ဌ-န်သော၊ အာနိသံသေ-တို့ကို၊ သမ္ပဿမာနေန-ကောင်းစွာ မြော်မြင်သောရဟန်းသည်၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ- ကြောင့်၊ န ဥက္ခိပိတဗ္ဗော-နှင်မထုတ်ထိုက်၊ ၊ပေ၊ ပရေသမ္ပိ-တို့ကိုလည်း၊ သဒ္ဓါယ- ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်၊ သာ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ [အဋ္ဌသရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။] ယာဝတတိယကာ-တို့သည်၊ပေ၊အဋ္ဌဟိ, အာကာရေဟိ- အကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ စီဝရဿ-၏၊ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ မာတိကာ-တို့သည်ပေ၊ ကထိနဿ-ကို၊ ဥဗ္ဘာရာယ- နုတ်ခြင်းတို့ငှာ၊ပေ၊ ပါနာနိ-သောက်ဖွယ် (ဖျော်ရည်)တို့သည်၊ အဋ္ဌ၊ [ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက, ကောဏ်ိယဓိုလဝတ္ထု၌ ပါ၏။] "အဋ္ဌဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ" စသည်ကို သံဃဘေဒ ကက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ, သံဃဘေဒကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ လောကမ္မော-

လောကဓံတရားတို့သည်၊ (လောက၌ တွေ့ကြုံတတ်သော တရား တို့သည်၊) [အင်္ဂုတ္တိုရ်, ပထမ-ပံ, ၁-ဝဂ်၌ အကျယ်ပါ၏၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မာ စသည်တို့ လွှယ်ပြီ။]

အနတိရိတ္တာ-အနတိရိတ်တို့သည်၊ အဋ္ဌ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း, ဘောဇနဝဂ်, ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌမေ-ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ-၌၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ [နိဿဂ္ဂိယ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ လာသောဘေသပတ် စသည်ကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်။] အဋ္ဌမံ, ဝတ္ထုံ-ကို၊ ပရိပူရေန္တီ-ပြည့်စေသော ဘိက္ခုနီကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကိုဖျက်, လူထွက်စေထိုက်၏၊ ။ပေ၊ ပရိပူရေန္တိယာ-သည်၊ ဒေသိတာပိ-ဒေသနာပြောအပ်ပါသော်လည်း၊ အဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည် မမည်သည်၊ ဝါ-ဒေသနာပြောအပ်ရာ မရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်, အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌဝါစိကာ-ရှစ်ခွန်းသော စကားရှိသော၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ် [ဘိက္ခုသံဃာအထံ၌ ဉတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့် တစ်ကြိမ်, ဘိက္ခုနီသံဃာအထံ၌ ဉတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့် တစ်ကြိမ်၊ ဤသို့ ၂ ကြိမ် ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏ ဥပသမ္ပဒါ တည်း။]

အဋ္ဌန္နံ-ရှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ-နေရာမှ ရှေ့ရှုထထိုက်၏၊ အဋ္ဌန္နံ-တို့အား၊ အာသနံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [ဆွမ်းစားကျောင်း၌ ရောက်လာသော သီတင်းကြီး ဘိက္ခုနီတို့အား "ရှစ်ယောက်အထိ နေရာမှထ၍ နေရာပေးပါ ဆိုလိုသည်၊ အကျယ်ကို "တေန သမယေန ဘိက္ခုနိယော ဘတ္တဂ္ဂေ အာသနံ သံကသာယန္တိ ယော"စသော ဘိက္ခုနီခန္ဓကလာ ဝတ္ထုနှင့် ထို၏အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဥပါသိကာ-ဝိသာခါဥပါသိကာမသည်၊ အဋ္ဌ-န်သော၊ ဝရာနိ-အလိုရှိအပ်သော အရာတို့ကို၊ ဝါ-ဆုတို့ကို၊ ယာစိ-တောင်းပြီ၊ [စီဝရက္ခန္ဓက, ဝိသာခါဝတ္ထု၌ ကြည့်ပါ။] အဋ္ဌဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော၊ [ဘိက္ခုနောဝါဒက သိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်း၌ အကျယ်ပါ၏။] အဋ္ဌာနိသံသာ ဝိယနစရေ၊ [ပဥ္စက၌ ပြအပ်ပြီးသော ၅ ပါးတွင် တဿာပေယျော ဥပေါသထော, ပဝါရဏာ, သံဃကမ္မံ ၃ ပါးထည့်ပါ။] ။ပေ၊ တဿ ပါပိယသိကကမ္မကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော တဿ ပါပိယသိကကံရှိသော၊ (တဿ ပါပိယသိကကံ အပြုခံရသော)၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အဋ္ဌသု မြေ့သု-တို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ထိုက်၏၊ ။ပေ၊ [တဿပုဒ္ဒါန၌ "န သော ဘိက္ခု- နသော ဘိက္ခုအဋ္ဌက၊ ပရေသံပိ-ပရေသံပိအဋ္ဌက၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

အဋ္ဌကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၉–နဝကပါဠိ

၃၂၉။ အာဃာတဝတ္ထူနိ–(လွန်စွာ ထိပါးတတ်သော) ဒေါသ၏ဖြစ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့၊ အာဃာတပဋိဝိနယာ–အာဃာတကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းတို့၊ [နဝကင်္ဂုတ္တရ, ပဌမ–ပံ, ၃–ဝဂ်၌ အကျယ်ပါ၏။] ဝိနီတဝတ္ထူနိ–အာဃာတမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့သည်၊ ။ပေ၊ နဝဟိ–ကိုးပါးတို့ဖြင့်၊ သံယော, ဘိက္ခဝေ–၏၊ [သံယောဇက ကဏ္ဍက, သံယောဇကထာ၌ အကျယ်ပါ၏။] ။ပေ၊ နဝမ်သေဟိ–(လူ့အသားမှ တစ်ပါး)ကိုးပါးသော အသားကြီးတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)။ပေ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ–တို့သည်၊ နဝ၊ [ဥပုသ် ၉ မျိုးပင်တည်း။] တဏှာမူလကာ–တဏှာဟူသော အရင်းခံရှိကုန်သော၊ ။ပေ၊ မာနတို့သည်၊ နဝဝိဓာ–ကိုးပါး အပြားရှိကုန်၏၊ [ဝိဘင်းပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝိဘင်္ဂ, နဝကနိဒ္ဒေသ၌ အကျယ်ပါ၏၊ ထို၌ "နဝဝိဓာ မာနာ"ဟု ရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ကား "ဝိဓမာနာ–ဝိဓမာန်တို့သည်၊ နဝ–တို့တည်း" ဟု ပေးလေသည်။]

နဝ–န်သော၊ စီဝရာနိ–တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ–အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်ကုန်၏၊ [စီဝရက္ခန္ဓက၌ သင်္ကန်း ၉ မျိုးအကျယ်ပါ၏။] ။ပေ၊ န ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ–ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်၊ [အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးရာ အခါမှစ၍ ဝိကပ္ပနာ မပြုထိုက်ကုန်။] ။ပေ၊ အဓမ္မိကာနိ–န်သော၊ ဒါနာနိ–တို့သည်၊ နဝပဋိဂ္ဂဟာ–ခံယူခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ။ပရိဘောဂါ–သုံးစွဲခြင်းတို့သည်၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။] ဓမ္မိကာနိ ဒါနာနိ တီဏိ။ပေ၊ သညတ္တိယော–သိစေခြင်းတို့သည်၊ [သမထက္ခန္ဓက အစ၌ အကျယ်ပါ၏။] အဓမ္မကမ္မေ–၌၊ နဝကာနိ–နဝကတို့သည်၊ ဒွေ–တို့တည်း၊ ဓမ္မကမ္မေ။ပေ၊ [ဩဝါဒဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။] ။ပေ၊ [တသုဒ္ဒါနနှင့် "အာဃာတဝတ္ထု–အာဃာတဝတ္ထုနဝက"စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

နဝကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၁၀–ဒသကပါဠိ

၃၃၀။ [ဒသ အာဃာတဝတ္ထူနိ စသည်တို့ လွယ်ပြီ။] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ–သည်၊ ဒသဝတ္ထုကာ–ဆယ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိ၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ–သည်၊ ဒသဝတ္ထုကာ–၏၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ–သဿတအစွန်း, ဥစ္ဆေဒအစွန်းကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိသည်၊ ဒသ–တို့တည်း၊ မိစ္ဆတ္တာ–မိစ္ဆတ္တတရားတို့သည်၊ ဒသ၊ ["ဖောက်ပြန်သော+သဘော ရှိသော တရားတို့သည်"ဟု သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ၊ "ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ"စသည်တို့သည် ဝိဘင်းပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂ, ဒသကနိဒ္ဒေသ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဒသမိစ္ဆာ သလာကဂ္ဂါဟာ ။ပေ၊ အဓိမ္မိကာ၊ [သမထက္ခန္ဓက,ယေဘုယျသိကာ

သမထ၌ အကျယ်ပါ၏။] သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ သိက္ခာပဒါနိ ဒသ၊ ဒသဟိ ။ပေ၊ သာမဏေရော နာသေတဗ္ဗော၊ [မဟာခန္ဓက, သိက္ခာပဒကထာနှင့် ကဏ္ဍက သာမဏေရဝတ္ထု၌ အကျယ်ပါ၏။]

ဒသဟင်္ဂေဟိ ။ပေ၊ ဝိနယဓရောစသည်၌ အနက်ထူးမရှိပါ၊ ပဉ္စက၌ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အင်္ဂါတို့ကိုပင် ပဉ္စက ၂ ခု, ၂ ခုပေါင်း၍ ဟောတော်မူထားပါသည်၊ "ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မန္နိတဗ္ဗော"စသည်၌ ရာဇဗ္ဘေပုရပ္ပဝေသနေ-မင်း၏ နန်းတော်သို့ ဝင်ခြင်း၌၊ ။ပေ၊ ဒါနဝတ္ထူနိ-ဒါနဝတ္ထုတို့၊ [အင်္ဂုတ္တရ, ပဌမ-ပံ, ၄-ဝဂ်, ၅-သုတ်၌ အကျယ်ပါ၏။] ဒသရတနာနိ၊ [ဘိက္ခုဝိဘင်း, ရတန သိက္ခာပုဒ်၌ ပါ၏။] ဒသပံသုကူလာနိ၊ [ပဉ္စက၌ ပါပြီးဖြစ်သည်။] ။ပေ၊ သုက္ကာနိ-သုက်တို့၊ [သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဣတ္ထိယော-တို့၊ ဘရိယာယော-မယားတို့၊ [သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ပါ၏။] ဝေသာလိယာ-၌၊ ဒသ, ဝတ္ထူနိ-တို့ကို၊ ဒီပေန္တိ၊ [စူဠဝဂ္ဂ, သတ္တသတိက္ခန္ဓက၌ ပါ၏။] ။ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ-ကို၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဉ္စင်း ပြုပေးနိုင်ကြောင်း သမ္မုတိကို၊) သာဒိတဗ္ဗာ-သာယာထိုက်၏၊ ဒသဝဿာယ ဂိဟိဂတာယ-ဂိဟိဂတသိက္ခမာန်အား၊ သိက္ခာ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ၊ [ဘိက္ခုနီဝိဘင်း, ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ပါ၏။]

တဿုဒ္ဒါန။ ။အာယာတံ-အာယာတဒသက၊ ။ပေ၊ ဘာသာ-ဘာသာပရိယန္တဒသက၊ ။ပေ၊ လဟုကမေဝစ-လဟုက ဂရုကဒသက၊ လဟုကာ ဂရုကာ-ဗာလပဏ္ဍိတအဖြစ်ဖြင့် အပေါ်အလေးဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ ဘာသပရိယန္တ စသော ဒသကတို့ကို၊ ကဏှသုက္ကာ-ကဏှပက္ခ, သုက္ကပက္ခတို့ဟူ၍၊ ဝိဇာနာထ-သိကုန်ရာ၏၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်ထင်ရှားပြီ။] ဒသကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၁-ဧကာဒသကဝါရ

၃၃၁။ ဧကာဒသ, ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ အနုပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်ကုန်၏၊ [ပါဒုကာ စသည်တို့ လွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဧကာဒသော-တစ်ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ-၌၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ [ဒသာဟာတိက္ကန္တ စီဝရစသည်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဂဏ္ဌိကာ-အနားပတ်သီးတို့၊ ဝဓာ-ခါးပန်းသီးတို့၊ ။ပေ၊ အဏ္ဍော့သက ပရာဘာသကော-ဆဲရေးတတ် ခြိမ်းချောက်တတ်သော ပုဂ္ဂလော-၌၊ ။ပေ။

မေတ္တာအကျိုး ဆယ့်တစ်ပါး။ ။မေတ္တာယ–မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော၊ စေတောဝိမုတ္တိယာ–စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့မှလွတ်သော သမာဓိ၏၊ (အာနိသံသာ၌စပ်)၊ ဝါ–ကို၊ (အာသေဝိတာယ စသည်၌စပ်)၊ အာသေဝိတာယ–အစမှစ၍ မှီဝဲအပ်ပြီးသော်၊ ဘာဝိတာယ–မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော၊ ဝါ–တိုးတက်ပွားများစေအပ်ပြီးသော်၊ ဗဟုလီကတာယ–မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ–ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယာနီကတာယ–ကပ်ယှဉ်အပ်ပြီးသော ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဝတ္ထုကတာယ–သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်လောက်အောင် ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အနုဋ္ဌိတာယ–အဖန်ဖန် တည်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ–အမြဲဆောက်တည်ထားအပ်ပြီးသော်၊ ပရိစိတာယ–ထက်ဝန်းကျင် အရပ်မျက်နှာတို့မှ စီထားအပ်ပြီးသော်၊ သုသမာရဒ္ဓါယ–(အစွမ်းသတ္တိရှိလောက်အောင်)ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးသော်၊ ဧကာဒသ–တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အာနိသံသာ–အကျိုးဂုဏ်အင်, အာနိသင်တို့ကို၊ ပါဋိကင်္ခါ–အလိုရှိထိုက်ကုန်၏၊ ဝါ–မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

သုခံ–ချမ်းသာစွာ၊ သုပတိ–အိပ်ရ၏၊ သုခံ, ပဋိဗုဇ္ဈတိ–နိုးရ၏၊ ပါပကံ–မကောင်းသော၊ (ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော)၊ သုပိနံ–အိပ်မက်ကို၊ န ပဿတိ–မမြင်မက်ရ၊ မနုဿာနံ–လူတို့သည်၊ ပိယော–ချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အမနုဿာနံ–နတ်, ဘီလူးတို့သည်၊ ပိယော ဟောတိ၊ ဒေဝတာ–တို့သည်၊ ရက္ခန္တိ–စောက်ရှောက်ကုန်၏၊ အဿ–ထိုမေတ္တာကို ပွားစေသူ၏(ကိုယ်သို့)၊ အဂ္ဂိဝါ–မီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသံဝါ–အဆိပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္ထံဝါ–လက်နက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ န ကမတိ–မသက်ရောက်နိုင်၊ (အဿ–၏၊) စိတ္တံ–သည်၊ တုဝဋံ–လျင်မြန်စွာ၊ သမာဓိယတိ–တည်ကြည်၏၊ (သမာဓိရ၏)၊ မုခဝဏ္ဏော–

မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ။ ။မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိတိ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတဖရဏကာ မေတ္တာ၊ ယသ္မာ ပန တံသမ္ပယုတ္တစိတ္တံ နီဝရဏေဟိ ပစ္စနီက ဓမ္မေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊ တသ္မာ သာ "စေတောဝိမုတ္တိ"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝိသေသတော ဝါ သဗ္ဗဗျာပါဒ ပရိယုဋ္ဌာနေန ဝိမုတ္တတ္တာ သာ "စေတောဝိမုတ္တိ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဥပစာရ, အပ္ပနာ အနွဲ။ ။တတ္ထ မေတ္တာတိ ဧတ္တာဝတာ (စေတောဝိမုတ္တိသဒ္ဒါ မပါပဲ မေတ္တာဟူသော ဤကောၥမျှဖြင့်) ပုဗ္ဗဘာဂေါပိ ဝဋ္ဋတိ (မေတ္တာစျာန်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရဥပစာရမေတ္တာလည်း ဖြစ်သင့်၏)၊ စေတောဝိမုတ္တီတိ ဝုတ္တတ္တာ ပန ဣဓ (ဤ နေရာ၌ကား စေတောဝိမုတ္တိဟု ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်) တိကစတုက္ကဇ္ဈာနဝသေန (တိက ဈာန်, စတုက္ကဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် (ပ–ဒု–တ ဈာန် ၃ ပါး အပေါင်းသည် "တိက ဈာန"မည်၏၊ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ပ–ဒု–တ–စ ဈာန် ၄ ပါး အပေါင်းသည် စတုက္ကဈာန် မည်၏။)–ကောဂ္ဂှတ္တရ, ၂–ဝဂ်, ၇–သုတ် အဋ္ဌကထာ။

မျက်နှာအဆင်းသည်၊ ဝိပ္ပသီဒတိ–အထူးသဖြင့် ကြည်လင်၏၊ အသမ္မုဋ္ဌော– မတွေဝေသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ဝါ–သေချိန်ကို၊ ကရောတိ– ပြုရ၏၊ ဥတ္တရိ–မေတ္တာစျာန်ထက် အလွန်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော–ထိုးထွင်း၍ မသိရသော်၊ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ–ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ကပ်ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ မေတ္တာယ ။ပေ၊ ဣမေ အာနိသံသာ ပါဋိကင်္ခါ၊ [ဤသုတ်သည် ကောဒသက်ဂွတ္တရ, အနုဿတိဝဂ်၌လည်း ပါ၏၊ တသုဒ္ဒါနှ၌ ထင်ရှားပြီ။]

ကောဒသက်–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ကေတ္တရိကနယ၏ နိဂုံး။ ။ဉာတံ မေမွန–သိအပ်ပြီးသော ဒေယျံခံရှိတော်မူထသော၊ တာဒိနာ–လာဘာလာဘ, စသည့်ရှစ်တန်, လောကဓံကြောင့်, ဖောက်ပြန်မတုန်, တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူထသော၊ ဝါ–ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ, ထိုနှစ်ဝ၌, လုံးဝအတူ, ရှုတော်မူနိုင်ထသော၊ မဟာဝီရေန–မြတ်သောလုံ့လရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်သည်၊ သဗ္ဗဒ္ဓါ ဝတ္တာနံ–လုံးစုံများစွာ, သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ–လူ နတ် နိဗ္ဗာန်, ၃ တန်သော စီးပွားအလို့ငှာ၊ ဝိမလာ–ညစ်ကြေးမတင်, လွန်သန့်စင်ကုန်သော၊ ကေတ္တရိကာ–ကေတ္တရိကဝါရတို့ကို၊ ဒေသိတာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကေတ္တရိက နယ အပြီးသတ်တည်း။

ကေတ္တရိကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ

၃၃၂။ အာဒိမဇ္ဈန္တ ပုစ္ဆနံ။ ။ဥပေါသထ ကမ္မဿ–ဥပုသ်ကံ၏၊ အာဒိ–အစသည်၊ ကော–အဘယ်နည်း၊ မဇ္ဈေ–အလယ်သည်၊ ကိံ–အဘယ်နည်း၊ ပရိယောသနံ–အဆုံးသည်၊ ကိံ–နည်း၊ [အဆုံးတိုင်အောင် ပေးပါ။]

၃၃၃။ အာဒိမဇ္ဈန္တ ဝိဿဇ္ဇနံ။ ။ဥပေါသထကမ္မဿ ကော အာဒိ ။ပေ၊ ပရိယောသာနန္တိ–ဥပေါသထဿ ။ပေ၊ ပရိယောသာနံဟူသော ပုစ္ဆာ၌၊ ဥပေါသထကမ္မဿ–၏၊ အာဒိ–အစသည်၊ သာမဂ္ဂီ–ကာယသာမဂ္ဂီတည်း၊ ကိရိယာ–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာရဏ ကိရိယာသည်၊ (ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်း ကိရိယာသည်၊) မဇ္ဈေ–တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ–ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှု၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ–တည်း၊ (ဣတိ–ဤအဖြေသည်၊ ဟောတိ၊) [နောက်နောက် ကံတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။] ပဝါရဏာကံ၌ ကိရိယာ–ပဝါရဏာဉတ်, ပဝါရဏာကို ရွတ်ဆိုခြင်း ကိရိယာသည်၊ မဇ္ဈေ–တည်း၊ နိဋ္ဌာနံ–သံဃနဝကရဟန်း၏ ရွတ်ဆိုမှု၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ–တည်း၊ တဇ္ဇနီယကံ၌ ဝတ္ထုစ–ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ (တဇ္ဇနီယကံထိုက်အောင် ပြုလုပ်မှုဝတ္ထု)၊ ပုဂ္ဂလော စ–သည်

လည်းကောင်း (ထိုဝတ္ထုကို ပြုလုပ်သူ)၊ အာဒိ-တည်း၊ ဥဋ္ဌိ-ဥတ်သည်၊ မဇ္ဈေ-တည်း၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာသည်၊ (ကမ္မဝါစာ၏ ပြီးဆုံးမှုသည်)၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ [ကြွင်းသော ကံတို့၌ တစ္ဆနိယကံအတိုင်း ပေးပါ။]

ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အတ္ထဝသပကရဏ

၃၃၄။ [“ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ” စသည်တို့၏ အနက်ကို ပါဠိတော်အစ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ယံ သံဃသုဋ္ဌု-အကြင်သံဃာ၏ ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကို လက်ခံခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို သံဃသုဋ္ဌုသည်၊ သံဃဖာသု-သံဃာ၏ ဣရိယာပုထ် ၄ ဖြာ, ချမ်းသာကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ သံဃဖာသု-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထို သံဃဖာသုသည်၊ ဒုမ္မင်္ကူနံ, ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာယ-ငှာ၊ ဟောတိ၊ ဒုမ္မင်္ကူနံ, ပုဂ္ဂလာနံ-တို့ကို၊ ယံ နိဂ္ဂဟာယ(နိဂ္ဂဟံ)-အကြင်နှိပ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုနှိပ်ခြင်းသည်၊ ပေသလာနံ, ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ယံ ဖာသုဝိဟာရာယ (ယောဖာသုဝိဟာရော)-အကြင် ချမ်းသာစွာနေရခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုဖာသုဝိဟာရသည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ။ပေ၊ သံဝရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [ဤပါဠိတော်အစ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။] (တစ်နည်း:) ယံ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒုမ္မင်္ကူနံ ။ပေ၊ နိဂ္ဂဟာယ-နှိပ်ခြင်းငှာ၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပေသလာနံ ။ပေ၊ ဖာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ပေသလာနံ ။ပေ၊ ဖာသုဝိဟာရာယ-ငှာ၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ ။ပေ၊ သံဝရာယ-ငှာ၊ (ဟောတိ-၏၊) [ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှေးရှေးပုဒ်ကို အကြောင်း, နောက်နောက်ပုဒ်ကို အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပေးပါ။]

ဂါထာအနက်။ ။အတ္ထဝသေ ပကရဏေ-အတ္ထဝသပကရဏ အရာ၌၊ အတ္ထသတံ-အနက်တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အကျိုးတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတံ-ပါဠိတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြောင်းတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ (ဒေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊) ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိစ-နိရုတ္တိ နှစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိစ-ဉာဏ်လေးရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏)၊ [“အတ္ထသတ”စသည် ရေတွက်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အတ္ထဝသပကရဏံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ထေယျသူဒ္ဒါနံ။ ။ပဌမံပုစ္ဆာယံ-ပထမပုစ္ဆာ၌၊ အဋ္ဌ-ကတ္တပညတ္တိစသော ဝါရရှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စယေသု-ပစ္စယမူလပုစ္ဆာတို့၌၊ အဋ္ဌစ-ကတ္တပညတ္တိစသော ဝါရရှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊

(ဝိဘင်္ဂေ-၌) စေတေ သောဠသ-ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ဝါရတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ (ဝိဘင်္ဂေ)စ-၌လည်း၊ သောဠသ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပေယျာလ အန္တရဘေဒါ-အန္တရပေယျာလ အပြားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကေဟုတ္တရိကမေဝစ-လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာဝတ္ထုသိကာ-ပဝါရဏာစသည်တို့၏ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနကိုမေးခြင်း၊ အတ္ထဝသပကရဏတို့လည်းကောင်း၊ မဟာဝဂ္ဂဿ-မဟာဝဂ်၏၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူကြောင်း အကျဉ်းချုပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-မဟာဝဂ်၏ ဥဒ္ဒါန်း အပြီးတည်း။

မဟာဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ပဌမဂါထာ သင်္ဂဏိက

၁။ သတ္တနဂရေသု ပညတ္တသိက္ခာပဒကထာ။ **(၃၃၅)** ဧကံသ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖို့၌၊ ဝါ-လက်ဝဲတစ်ဖက်, ပခုံးထက်၌၊ စီဝရံ-အပေါ်ခြုံ ကေသီသင်္ကန်းကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ (တစ်နည်း)၊ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ-လက်ကန်တော့တင်ပြီး၍၊ အဉ္ဇလိံ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှိတွာန-ချီမြှောက်၍၊ အာသိသမာနရူပေါဝ (ရူပေါ+ဣဝ)-တောင့်တသူ၏ဒ ဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူကဲ့သို့၊ (ဟုတွာ)၊ ကိဿ-အဘယ်ကိစ္စကြောင့်၊ တွံ-သည်သည်၊ ဣဓ-ဤအရပ်သို့၊ အာဂတော-နည်း၊ [မြတ်စွာဘုရားက အရှင်ဥပါလိကို မေးတော်မူသည်။]

ဒွီသု-ဘိက္ခုဝိဘင်း, ဘိက္ခုနီဝိဘင်းအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိနယေသု-ဝိနည်းပိဋကတို့၌၊ ယေ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ဥပေါသထေသု-ဥပုသ်နေ့တို့၌၊ ဥဒ္ဒေသံ-သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ပါကုန်၏၊ တေ သိက္ခာပဒါ-တို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ကတိသု-န်သော၊ နဂရေသု-တို့၌၊ ပညတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ [အရှင်ဥပါလိက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်သည်၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ မေးပုံ, ဖြေတော်မူပုံကို သိပါ။-]

တေ-သင်၏၊ ဥမ္မင်္ဂေါ-ပြဿနာသည်၊ ဘဒ္ဒကော-ကောင်း၏၊ (တွံ-သည်၊) ယောနိသော-သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ပရိပုစ္ဆသိ-မေး၏၊ တဂ္ဃ-ထိုသို့ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် မေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ["အက္ခိဿံ"၌စပ်၊] (တစ်နည်း) တဂ္ဃ-ကောင်းပြီ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဖြေဆိုလသော်)၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ အသိ-ဖြစ်ပြီ၊ တထာ-ထို ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-အား၊ အဟံ-ငါသည်၊ အက္ခိဿံ-ဖြေဆိုတော်မူအံ့၊ ဒွီသု ၊ပေ၊ ပညတ္တာ-ပညတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ တေ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အနုပုဗ္ဗသော-အစဉ်အားဖြင့် သုံးရာတို့သည်၊ ဝါ-နှစ်ရာငါးဆယ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သတ္တသု ၊ပေ၊ ပညတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ။

သတ္တသု–ကုန်သော၊ ကတမေသု နဂရေသု–အဘယ်မြို့တို့၌၊ ပညတ္တာ–ပညတ်တော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣဃ်–တိုက်တွန်းသောအား လျှောက်ထားပါ၏၊ တံ့–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်၊ နံ–ထိုပြဿနာကို၊ မေ–တပည့်တော်အား၊ ဗျာကရ–ဖြေတော်မူပါ၊ တံ ဝစနပထံ–ထိုဖြေတော်မူအပ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ နိသာမယိတွာ–ကောင်းစွာ မှတ်သား၍၊ ပဋိပဇ္ဇေမ–ကျင့်ပါကုန်အံ့၊ နော–တို့၏၊ ဟိတာယ–စီးပွားအလို့ငှာ၊ သိယာ–ဖြစ်ရာပါ၏၊ [ဘုရားရှင်၏ အဖြေ၌ "ဝေသာလိယံ–၌လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ သက္ကေသု–သက္ကာဟု ဗဟုဝုစ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တာ–အပ်ကုန်ပြီ"ဟု ပေးပါ။]

ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ–၌၊ ပညတ္တာ–န်သနည်း၊ ကတိ–တို့ကို၊ ရာဇဂဟေ–၌၊ ကတာ–ပြုတော်မူအပ် (ပညတ်အပ်) ပါကုန်သနည်း၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စန္တိ–ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း၊ ။ပေ၊ တံ–ထိုပြဿနာကို၊ မေ–အား၊ ပုစ္ဆိတော–မေးအပ်သောရှင်တော်ဘုရားသည်၊ အက္ခာဟိ–ဖြေတော်မူပါ၊ [အဖြေ၌ "ဆ ဦနတိံသ သတာနိ–ခြောက်ပါးဖြင့်ယုတ်လျော့သော သုံးရာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝါ–နှစ်ရာ့ကိုးဆယ့်လေးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို" ဟု ပေးပါ။]

ဝေသာလီမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ဃေ–အကြောင်ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ–၌၊ ပညတ္တာ၊ တေ–တို့ကို၊ ယထာတထံ–ဟုတ်မှန်စွာ၊ သုဏောဟိ–နာယူမှတ်သား၊ ဆောင်ထားလော့၊ မေထုန–မေထုနဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ ဝိဂ္ဂဟ–မနုဿဝိဂ္ဂဟသိက္ခာပုဒ်၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဆုံးအဆုံး၌ "သိက္ခာပုဒ်"ဟူသော စကားကို ထည့်၍ဆိုပါ။] ဥတ္တရိ–ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၊ အတိရေကဥ္စ–အတိရေကစီဝရ၊ (ပထမကထိန)၊ ကာဠကံ–သုဒ္ဓကာဠက၊ ဘူတံ–ဘူတာရောစန၊ ပရမ္ပရဘတ္တံ–ပရမ္ပရဘတ္တ၊ ဒန္တပေါဏေန–ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်နှင့် (တကွ)၊ အစေလကော–အစေလက၊ ဘိက္ခုနီသုစ–တို့၌၊ (ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်သော)၊ အက္ကောသော–အက္ကောသ သိက္ခာပုဒ်၊ ["ဘိက္ခုံ အက္ကောသေယျဝါ ပရိဘာသေယျဝါ" ဟူသော သိက္ခာပုဒ်။] (ဣတိ–ဤသို့၊) ဒသ–န်သော၊ တေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဝေသာလိယံ–၌၊ ကတာ–ပြုအပ်(ပညတ်)တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ရာဇဂြိုဟ်၌ ပညတ်အပ်သောသိက္ခာပုဒ်များ။ ။ဃေ ။ပေ၊ သုဏောဟိ–လော့၊ အဒိန္နာဒါနံ–အဒိန္နာဒါန၊ ရာဇဂဟေ–၌၊ (ပညတ္တာ–န်သော)၊ ဒွေ–န်သော၊ အနုဒ္ဓံသနာ–ပထမအနုဒ္ဓံသန, ဒုတိယအနုဒ္ဓံသန၊ (ပထမ ဒုဋ္ဌဒေါသ, ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသ)၊ ဒွေပိ–န်သော၊ ဘေဒါစ–သံဃဘေဒက, ဘေဒါနုဝတ္တက၊ အန္တရဝါသကံ–အညာတိကစီဝရ ပဋိဂ္ဂဟဏ၊ [အန္တရဝါသကန္တိ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ

စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ၊—သာရတ္ထ။] ရူပိယံ–ရူပိယ သံဝေါဟာရ၊ သုတ္တံ–သုတ္တဝိညာပန၊ ဥဇ္ဈာပနေန–ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်နှင့် (တကွ)၊ ပါစိတ္တိယံ–ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ ပိဏ္ဍပါတ၊ ဂဏဘောဇနံ–ဂဏဘောဇန၊ ဝိကာလေ–ဝိကာလဘောဇန၊ စာရိတ္တံ–စာရိတ္တ၊ နဟာနံ–နှန(ဩရေနဍ္ဎမာသနဟာန)၊ ဦနဝီသတိ–ဦနဝီသတိဝဿ၊ စီဝရံ ဒတ္တွာ–စီဝရံ ဒတ္တွာ ခီယန၊ ဝေါသာသန္တိ–ဝေါသာသ (ဒုတိယ ပါဋိဒေသနီယ)၊ ဂိရဂ္ဂ–ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇ၊ (နစ္စ ဂီတ)၊ စရိယာ–အန္ဓကာရဝဿ စာရိကစရဏ၊ တဇ္ဇေဝ–ဝဿံဝုဋ္ဌစာရိက အပက္ကမန၊ ဆန္ဒဒါနေန–ပါရိဝါသိက ဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်နှင့် (တကွ)၊ ဧကဝီသတိ– သော၊ ဧတေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ရာဇဂဟေ ကတာ။

သာဝတ္ထိမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ။ပေ၊ သုဏောဟိ–လော့၊ စတ္တာရိ–န်သော၊ ပါရာဇိကာနိ–ဘိက္ခုနီတို့၏ အသာဓာရဏ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သောဠသ–န်သော၊ သံဃာဒိသေသာ–တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ–ရှိကုန်၏၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ အနိယတာစ–တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ စတုတ္တိံသ–သုံးဆယ်လေးပါးသော၊ နိဿဂ္ဂိယာ (ဟောန္တိ)၊ ဆ ပညာသ

ဂိရဂ္ဂစရိယာ တဇ္ဇေဝ။ ။ဂိရဂ္ဂန္တိ နစ္စ ဂီတံ၊ စရိယာတိ အန္ဓကာရဝဿံ စာရိက စရဏံ၊ တဇ္ဇေဝါတိ ဝဿံဝုဋ္ဌာယ စာရိကံ အပက္ကမိတွာ တဇ္ဇေဝ (ထိုဝါဆိုရာကျောင်း၌ပင်) နိဝါသနံ (နေခြင်းကို) ပဋိစ္စ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ၊—ဝိမတိ၊ ဤအလို "တဇ္ဇေဝ"ဟု ရှိသင့်၏၊ ဂိရဂ္ဂန္တိ "ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နစ္စံဝါ ဂီတံဝါ"တိ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ၊ စရိယာတိ "အန္ဓကာရဝဿံ စာရိကံ စရေယျာ"တိစ "ဝဿံဝုဋ္ဌာ စာရကံ နပက္ကမေယျ"တိစ ဝုတ္တသိက္ခာပဒဒွယံ၊—သာရတ္ထ၊ ဤအလို "တထေဝ"ဟု ရှိသင့်၏၊ "တထေဝ–ထိုမှတစ်ပါး၊ စရိယာ–အန္ဓကာရဝဿ စာရိကာ စရဏသိက္ခာပုဒ်, ဝဿံဝုဋ္ဌစာရိကာ န ပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်"ဟု ပေးပါ၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ကား "တဇ္ဇေဝ"ဟုသာ တွေ့ရသည်။

သံဃာဒိသေသာ သောဠသ။ ။သောဠသာတိ အာဒိတော ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ, ကုလ ဒူသနဉ္စာတိ ဆ, ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ ဒသ၊—ဝိမတိ။ [ဋီကာစာအုပ်တို့၌ ဒသနောင် နိဿဂ္ဂိယာနိဟုရှိ၍ ထိုနိဿဂ္ဂိယာနိနောင် ပုဒ်ရှိသည်မှာ မကောင်းပါ၊ ဒသနောင် ပုဒ်ရှိ၍ နိဿဂ္ဂိယာနိကို "စတုတ္တိံသ"နှင့် တွဲရမည်။]

နိဿဂ္ဂိယာ စတုတ္တိံသ။ ။နိဿဂ္ဂိယာနိ စတုတ္တိံသာတိ ပဌမကထိန, ဥဒ္ဒေသာဋက, စီဝရပဋိဂ္ဂဟ, ရူပိယ, စီဝရဝါယာပန, ကောသေယျမိဿက, ဧဠကလောမဓောဝါပန, ဒုတိယ ပတ္တဝဇ္ဇိတာနိ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ ဒွါဝီသတိ, ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ ဒွါဒသာတိ စတုတ္တိံသ–ဝိမတိ။ [ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ "နိဿဂ္ဂိယာ စတုဝီသတိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤ ဝိမတိကိုထောက်၍ "စတုဝီသတိ"နေရာဝယ် "စတုတ္တိံသ"ဟု ရှိရမည်၊ ထိုသို့ရှိမှလည်း "ဆ ဦနတိံသ သတာနိ" ဟူသော စကားနှင့် ညီပါသည်၊ "ပါရာဇိကာနိ စတ္တာရိ"စသော သချာတို့ကို ပေါင်းကြည့်ပါ။]

သတံ–တစ်ရာ့ငါးဆယ်ခြောက်ပါးသော၊ ခုဒ္ဒကာနိ–တို့ကို၊ ပဝုစ္ဆန္တိ–ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဒသေဝ–ဆယ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါရယှာ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပါဋိဒေသနိယတို့ကိုလည်းကောင်း၊) ဒွေသတ္တတိ–ခုနစ်ဆယ် ၂ ပါးသော၊ သေခိယာစ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဝုစ္ဆန္တိ)၊ ဣတိ–သို့၊ ဆ ဦနတိဏိ သတာနိ–ခြောက်ပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော သုံးရာကုန်သော၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သာဝတ္ထိယံ–၌၊ ကတာ–အပ်ကုန်ပြီ။

အာဠဝီမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ ကုဋိ–ကုဋိကာရ၊ ကောသိယ–ကောသိယမိဿက သန္ထတ၊ သေယျာစ–အနုပသမ္ပန္နသဟသေယျ၊ ခဏနေ–ပထဝီခဏန၊ ဂစ္ဆဒေဝတေ–ဝိဘင်း၌ “ဂစ္ဆဒေဝတေ” ဟု လာသော ဘူတဂါမ၊ သပ္ပါဏကဥ္စ သိဥ္စ–သပ္ပါဏောဒကသိဥ္စန သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ–သို့၊ ဆ–န်သော၊ ဧတေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အာဠဝိယံ ကတာ။

ကောသမ္ဗီမြို့၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ မဟာဝိဟာရော–မဟလ္လက ဝိဟာရ၊ ဒေါဝစဿံ–ဒေါဝစဿ (ဒုဗ္ဗစ)၊ အညံ–အညဝါဒက၊ ဒွါရံ–ယာဝဒွါရကောသ၊ သုရာယစ–သုရာမေရယ၊ အနာဒရိယံ–အနာဒရိယ၊ သဟဓမ္မော–သဟဓမ္မိက၊ ပယောပါနေန–(ဝိဘင်း၌ ပယောပါနဟု ပါသော) သုရုသုရုကာရကသိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ အဋ္ဌမံ (အဋ္ဌ)–ရှစ်ပါးတို့တည်း။

သက္ကတိုင်း၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၊ပေ၊ သုဏောဟိ၊ ဧဠကလောမာနိ–ဧဠကလောမ ဓောဝါပန၊ [ဝိမတိ၌ “ဧဠကလောမော”ဟု ရှိ၏၊ သာရတ္ထ၌ကား “ဧဠကလောမာနိ”ဟုပင် ရှိသည်။] ပတ္တောစ–ဦနပဉ္စဗန္ဓန ပတ္တ (ဒုတိယ ပတ္တ)၊ ဩဝါဒေါစေဝ–ဘိက္ခုနုပဿယ ဩဝါဒ၊ ဘေသဇ္ဇံ–တတုတ္တရိ ဘေသဇ္ဇ ဝိညာပန၊ (စာတုမာသပ္ပစ္စယ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်၊) သူစိ–သူစိဃရ၊ အာရညိကော စေဝ–အရညက (စတုတ္ထ ပါဋိဒေသနိယ)၊ ဥဒကသုဒ္ဓိယာ–ဥဒက သုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဩဝါဒေါ–ဩဝါဒ အဂမန သိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုနီသု–တို့၌၊ ပဝုစ္ဆန္တိ–မိန့်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ အဋ္ဌ–ကုန်သော၊ ဧတေ–တို့ကို၊ ကာပိလဝတ္ထဝေ–ကပိလဝတ္ထုနေပြည်တော်၌၊ ပဝုစ္ဆန္တိ။ [ကပိလဝတ္ထုမြို့က သက္က တိုင်း၌ ပါဝင်သောကြောင့် “အဋ္ဌေတေ ကာပိလဝတ္ထဝေ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ဆပညာသ သတဥ္စေဝ စေသည်။ ။ဆ ပညာသ သတန္တိ ဝေသာလိယာဒီသု ပညတ္တာနိ ဒွတ္တိံသ သိက္ခာပဒါနိ ထပေတွာ သေသာ ဆပညာသသတံ၊ ဒသ ဂါရယှာတိ ဝေါသာသ အပ္ပဋိသံဝိဒိတ သိက္ခာပဒဒွယံ ထပေတွာ သေသာနိ ဒသပါဋိဒေသနိယာနိ၊ [“ဒွေသတ္တတိ သေခိယာ”အရ သုရုသုရုကာရက, သာမိသေနဟတ္ထေန ပါနီယထာလက, သသိတ္ထက ပတ္တဓောဝန သိက္ခာပုဒ် ၃ ပုဒ်မှ ကြွင်းသမျှတည်း။]–ဝိမတိ။

ဘဂ္ဂတိုင်း၌ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ယေ ၂ပေ၊ သုဏောဟိ၊ သမာဒဟိတွာ ဝိသိဇ္ဇေန္တိ–သမာဒဟိတွာ ဝိသိဇ္ဇန၊ (ဇောတိသိက္ခာပုဒ်)၊ သာမိသေန–သာမိသဟတ္ထသိက္ခာပုဒ်နှင့် တကွ၊ သသိတ္ထကံ–သသိတ္ထက သိက္ခာပုဒ်၊ (ဤမေ–ဤ ၃ ပါးတို့တည်း။)

စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိသည်။ ။စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနီတိ အာဒိနာ ဆသု နဂရေသု ပညတ္တံ ကေတော သမ္ပိဏ္ဍိတွာ သာဝတ္ထိယာ ပညတ္တံ ဝိသုံ ဂဏေတွာ (ရေတွက်ပြီး၍)၊ သဗ္ဗာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဒွိဟိ ရာသီဟိ သင်္ဂဏှာတိ (သိမ်းယူတော်မူ၏)၊–သာရတ္ထ၊ ထိုဂါထာတို့၌ "ကာရုဏိကေန–မဟာကရုဏာ ရှိတော်မူသော၊ ဂေါတမေန–အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ ယသသိနာ–များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန–သည်၊ ကတာ–ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ"ဟု ပေးပါ။

၂–စတုဝိပတ္တိကထာ။ ၃၃၆။ ယံ–အကြင်ပြဿနာကို၊ တံ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆိမှာ–မေးပါကုန်ပြီ၊ (တံ–ထိုပြဿနာကို၊) နော–တပည့်တော်တို့အား၊ အကိတ္တယိ–ဖြေတော်မူပါပြီ၊ တံတံ–ထိုထို မေးအပ်တိုင်းသော ပြဿနာကို၊ အနညာတာ–မေးအပ်သော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဗျာကတံ–ဖြေတော်မူအပ်ပါပြီ၊ အညံ–အခြားသော ပြဿနာကို၊ တံ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ–မေးပါ၏၊ ဤဃ–တောင်းပန်ပါ၏၊ တံ–ထိုပြဿနာကို၊ ဗြူဟိ–ဖြေတော်မူပါ။

[မိမိ မေးလိုအပ်သော ပြဿနာများကို "ဂရုက လဟုကဉ္စာပိ"စသော ဂါထာဖြင့် ထပ်၍ လျှောက်ထားသည်။] ဂရုက လဟုကဉ္စာပိ–ဂရုက လဟုကသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ["သာဝသေသံ"စသည် လွယ်ပြီ။] ယေ ယာဝတတိယကာ–အကြင်ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ၊ တေ)စ–ထိုယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဓာရဏံ–ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ ၂ ဘက်လုံးနှင့် ဆက်ဆံသောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ အသာဓာရဏံ–ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မဆက်ဆံသော (ဘိက္ခုတို့၏)သိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော(ဘိက္ခုနီတို့၏) သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘတ္တိယောစ–(အာပတ္တိက္ခန္ဓ၊ ဥပသမ္ပဒါရဏာ စသော) ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ["ဝိဘတ္တိယော စ"ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ထိုမူကွဲ၏ မသင့်ပုံကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၊ အသာဓာရဏာဒိကထာ၌ ပြထားပြီ။] ယေဟိ သမထေဟိ–တို့ကြောင့်၊ သမ္မန္တိ–(အာပတ္တိက္ခန္ဓ၊ အဓိကရဏာတို့) ငြိမ်းကုန်၏၊ (တေ)စ–ထို သမထတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ–န်သော၊ တောနိပိ–ဤ ဂရုက လဟုက စသည်တို့ကိုလည်း၊ ဝိယာကရောဟိ–ထင်စွာပြုတော်မူပါ၊ ဟန္ဒ–ယံခု၊ တေ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏၊ ဝါကျံ–စကားတော်ကို၊ သုဏောမ–နာယူလိုပါကုန်၏။

ကောတိ'သ–သုံးဆယ့်တစ်ပါးသော၊ ယေ ဂရုကာ–အကြင် ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တွေ့–ဤ ဂရုကအာပတ်တို့တွင်၊ အဋ္ဌ–ရှစ်ပါးသော အသာဓာရဏာ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ အနဝသေသာ–အနဝသေသတို့တည်း၊ ယေ–အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဂရုကာ–ဂရုကတို့တည်း၊ တေ–ထို ဂရုကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ–တို့တည်း၊ ယေ–တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ–တို့တည်း၊ သာ–ထို သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည်၊ သီလဝိပတ္တိ–သီလဝိပတ္တိတည်း၊ ပါရာဇိကံ–ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသော–ကိုလည်းကောင်း၊ သီလဝိပတ္တီတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ["သီလဝိပတ္တိ"ကိုမေးအပ်ပဲ ဖြေတော်မူခြင်းအကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

[ဝိပတ္တိ ၃ ပါးဖြင့် အဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်ကို ပြတော်မူလို၍ "ထုလ္လစ္စယံ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ထုလ္လစ္စယံ–လည်းကောင်း၊ ။ပေ။ ယော စအယံ–အကြင်ရဟာန်းသည်လည်း၊ ဟသာဓိပ္ပာယော–ရယ်ရွှင်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ရယ်မြူးလိုသည်၊) (ဟုတ္တာ၊ အက္ကောသတိ–ဆဲရေး၏၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ–ဒုဗ္ဘာသိတလည်းကောင်း၊ (ဣတိ–သို့) အယံ သာ–ဤ ကဲ့သို့သော ထိုအာပတ် ၅ ပုံကို၊ အာစာရဝိတ္တိ သမ္မတာ–အာစာရဝိပတ္တိဟု သမုတ်အပ်ပြီ။

အသဒ္ဓမ္မေဟိ–မသူတော်တို့၏ တရားတို့သည်၊ ပုရက္ခတာ–ရှေ့သွားပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒုပ္ပညာ–တိဟိတ် ပဋိသန္, ပင်ကိုယ်ဉာဏ်မရှိကုန်သော၊ မောဟပါရုတာ–မောဟရစ်ပတ်, ဖုံးထားအပ်သူတို့သည်၊ ဝိပရီတဒိဋ္ဌိ–ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်, မမှန်သော အယူကို၊ ဂဏှန္တိ–ယူကြကုန်၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ–မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ–("တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ"စသည်ဖြင့်) စွပ်စွဲကုန်၏၊ အယံ သာ–ဤမိစ္ဆာအယူကို ယူခြင်း, စွပ်စွဲခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိသမ္မတာ–ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဟု သမုတ်အပ်၏။ [အာဇီဝဝိပတ္တိတို့၌ "အာဇီဝဟေတု–အသက်မွေးမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာဇီဝကာရဏာ–ကြောင့်"ဟု ပေးပါ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။

ကောဒသ–ကုန်သော၊ ယာဝတတိယကာ–ယာဝတတိယက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေ ။ပေ။ သုဏောဟိ၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ–ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိက သိက္ခာပုဒ်၊ အဋ္ဌ–န်သော၊ ယာဝတတိယကာ–ယာဝတတိယက သံဃာဒိသေသ်တို့၊ အရိဋ္ဌော–အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၊ စဏ္ဍကာဠီစ–စဏ္ဍကာဠီသိက္ခာပုဒ်၊ ဣမေ တေ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ယာဝတတိယကာ–တို့တည်း။

ကောတိံသာ ။ပေ။ အနဝသေသာ။ ။ကောတိံသ ဂရုကာနာမ ဥဘတော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ, ဘိက္ခူနံ တေရသ ဘိက္ခုနီနံ ဒသ သံဃာဒိသေသာ၊ အဋ္ဌေတ္ထ အနဝသေသာတိ တေသု ယထာဝုတ္တဂရုကေသု သာဓာရဏာ သာဓာရဏဝသေန အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ အနဝသေသာ နာမ။–သာရတ္ထ။

၃–ဆေဒနကာဒီ။ ၃၃၇။ ဆေဒနကာနိ–ဆေဒနက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ။ပေ၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ–သော၊ ဗုဒ္ဓေန–သည်၊ ဓာနန္တိ–ဓာန်ဟူ၍၊ (ဝတ္တာ–မိန့်တော်မူ၍၊) ပညတ္တာ–ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ (ကတိ–တို့ပါနည်း၊) ဆေဒနကာနိ–တို့သည်၊ ဆ–ခြောက်ပါးတို့တည်း၊ ။ပေ၊ ဓာနန္တိ–ဟူ၍၊ ပညတ္တာ–တို့သည်၊ သောဠသ–တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။ [ဤပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

၄–အသာဓာရဏာဒိကထာ။ ။၃၃၈။ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဝီသံ–၂၀ လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေသတာနိ–နှစ်ရာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ [(၂၂၀)–ဟူလို သမထ ၇ ပါးမှ တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်များတည်း။] သိက္ခာပဒါနိ–တို့သည်၊ ဥပေါသထေသု ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ တီဏိသတာနိ–သုံးရာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ–၄ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [(၃၀၄)ပါး–ဟူလို။] သိက္ခာပဒါနိ ။ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တိ။

["သာဓာရဏံ အသာဓာရဏံ"ဟူသော ပြဿနာကို ဖြေတော်မူလို၍ "ဆ စတ္တာရီသာ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဘိက္ခုနီဟိ–တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ–မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဆစတ္တာရီသာ–လေးဆယ့်ခြောက်ပါးတည်း၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ ဘိက္ခူဟိ, အသာဓာရဏာ–တို့သည်၊ သတံ–တစ်ရာလည်းကောင်း၊ တိံသာစ–သုံးဆယ်လည်းကောင်းတည်း၊ ဥဘိန္နံ–ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ ၂ ဦးလုံးတို့၏၊ အသာဓာရဏာနိ–အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သတံ–တစ်ရာလည်းကောင်း၊ သတ္တတိ–ခုနစ်ဆယ်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ–၄ ပါးတို့လည်းကောင်းတည်း၊ [(၁၇၄)ပါး–ဟူလို။] ဥဘိန္နံ–တို့၏၊ သမသိက္ခတာ–တူသော သိက္ခာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သတံ–လည်းကောင်း၊ သတ္တတိ–လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ–တို့လည်းကောင်းတည်း။

အမှာ။ ။"ဝီသံ ဒွေ သတာနိ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒါနိ"စသည်ဖြင့် အကျဉ်းဖြေတော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပင် "ဝီသံ ဒွေ သတာနိ ။ပေ၊ သုဏောဟိ ယထာတထံ"စသည်ဖြင့် အကျယ်ဖြေတော်မူသည်၊ ထိုဂါထာတို့၌ အနက်ထူး မရှိပါ။ [ဘိက္ခုတို့၏ သိက္ခာပုဒ်, ဘိက္ခုနီတို့၏ သိက္ခာပုဒ်များကို "ပါရာဇိကာနိ စတ္တာရိ, သံဃာဒိသေသာနိ ဘဝန္တိ တေရသ"စသည်ဖြင့် ပြတော်မူသည်။]

ဥဘိန္နံ အသာဓာရဏာ။ ။"ဥဘိန္နံ–နှစ်ဦးကုန်သော ရဟန်းယောကျ်ား, ရဟန်းမိန်းမတို့အား၊ ဝါ–တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ–မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့"ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေးထား၏၊ ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ ၂ ဦးလုံးနှင့် မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍ မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဘိက္ခုတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဘိက္ခုနီတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်းလျှင် (၁၇၄)ပါးဖြစ်သည်–ဟု မိန့်တော်မူလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ထို ရှေးနိဿယ အနက်သည် မကောင်းပါ၊ ထိုကြောင့် ဤ၌ တစ်မျိုးပေးပါသည်။

ဘိက္ခုတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်များ။ ။ဆ စတ္တာရီသာ ၊ပေ၊ ယထာကထံ၊ ဆ–န်သော၊ သံဃာဒိသေသာ–တို့သည်၊ ဒွေ (ဒွိဟိ)အနိယတေဟိ– ၂ ပါးသော အနိယတ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် (တကွ)၊ အဋ္ဌ–တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ နိဿဂ္ဂိယာနိ–တို့သည်၊ ဒွါဒသ–တို့တည်း၊ တေဟိ–ထိုနိဿဂ္ဂိယတို့နှင့်တကွ၊ တေ– ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဝီသတိ–၂၀ သည်၊ ဟောန္တိ၊ ["ဒွေ အနိယတေဟိ"ဟု ဆိုရပုံကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဒွေ ဝီသတိ–နှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော၊ ခုဒ္ဒကာ–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ စတုရော ပါဋိဒေသနိယာ (ဟောန္တိ)၊ ဣမေ ဆ စတ္တာရီသာစ–ဤ လေးဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်ကား၊ ဘိက္ခုနံ့, ဘိက္ခုနီဟိ– နှင့်၊ အသာဓာရဏာ–မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

အမှာ။ ။ဘိက္ခုနီတို့၏ အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ "သံဃမှာနိဿရေ– သံဃမှာ နိဿာရိယတိ"ဟု ဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်ဂုန်သော၊ ဒသ–ဆယ်ပါ သော သံဃာဒိသေသ်တို့လည်းကောင်း, ဟု ပေးပါ၊ ကွင်းပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ "ဆ သံဃာဒိသေသာ"စသည်တို့၏ သရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ၊ ဥဘိန္နံ အသာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်, ဥဘိန္နံ သမသိက္ခတာ သိက္ခာပုဒ်များလည်း ထင်ရှားပြီ။

["ဝိဘတ္တိယော"အရတွင် ပါဝင်သော အာပတ္တိက္ခန္ဓကတို့ကို ဖြေတော်မူလို သောကြောင့် "အဋ္ဌေဝပါရာဇိကာ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ပါရာဇိကာ– ပါရာဇိကအာပတ်အစုတို့သည်၊ အဋ္ဌေဝ–ရှစ်ပါးတို့သာတည်း၊ ယေ–ယင်း ပါရာဇိက တို့သည်၊ ဒုရာသဒါ–မချဉ်းကပ်အပ်, မချဉ်းကပ်ထိုက်ကုန်၊ တာလဝတ္ထုသမူပမာ– ထန်းပင်၏ တည်ရာမြေနှင့် တူသော ဥပမာရှိကုန်၏၊ ပဏ္ဍုပလာသော (ဣဝ)– အညှာမှ လွတ်ပြီးသော သစ်ရွက်ရော်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပုထုသိလာ(ဣဝ)– ၂ ဖြာကွဲပြီးသော ကျောက်ဖြာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သီသစ္ဆိန္နော–ပြတ်ပြီးသော ဦးခေါင်းရှိသော၊ သော နရော ဣဝ–ထိုလူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မတ္ထကစ္ဆိန္နော– ပြတ်သွားသော လည်ဆစ်ပန်အိုးရှိသော၊ တာလောဣဝ–ထန်းပင်ကဲ့သို့လည် ကောင်း၊ တေ–ထို ပါရာဇိကကျသူတို့သည်၊ အဝိရူဠှိ–သာသနာတော်တွင် (သီလ ဖြင့်) စည်ပင်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏။

အမှာ။ ။"တေဝီသတိ သံဃာဒိသေသာ"စသည်၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ ဘိက္ခုတို့ ၏ သံဃာဒိသေသ် ၁၃ ပါး, ဘိက္ခုနီတို့၏ အသာဓာရဏ သံဃာဒိသေသ် ၁၀ ပါး ပေါင်း၍ "တေ ဝီသတိ"ဖြစ်သည်၊ "ဒွေ စတ္တာလီသ နိဿဂ္ဂိယာ" စသည် ၌လည်း နည်းမှီသိပါ၊ အဆုံး၌ "တေ–ထို အာပတ်အစုတို့သည်၊ တီဟိ–န်သော၊ သမထေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမ္မုခါစ–သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိညာယ– ပဋိညာတကရဏသမထဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိဏဝတ္ထာရကေနစ–ဖြင့်လည် ကောင်း၊ သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်၏"ဟု ပေး၊ ဤစကားဖြင့် "ယေဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ"ဟူသော အမေးကို ဖြေတော်မူသည်၊ နောက်၌လည် ဖြေတော်မူလိမ့်ဦး မည်။]

["ဝိပတ္တိယော"အရတွင် ပါဝင်သော ဥပုသ်, ပဝါရဏာစသည်ကို ဖြေတော်မူလို သောကြောင့် "ဒွေ ဥပေါသထာ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ဒွေ–န်သော၊ ဥပေါသထာ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ဘိက္ခုဥပေါသထ, ဘိက္ခုနီဥပေါသထဟု ၂ပါး ပြားသည်–ဟူလို၊ ပဝါရဏာ၌လည်း နည်းတူ။] ။ပေ၊ စတ္တာရိ–န်သော၊ ကမ္မာနိ– အစမ္မဝဂ္ဂစသော ဥပုသ်ကံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒီနိ ဥပေါသထ ကမ္မာနိ–အဋ္ဌကထာ။] ဓိနေန–ငါးမာရ်အောင်မြင်, ဘုရားရှင်သည်၊ ဒေသိတာ– ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဥဒ္ဒေသာ–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသတို့သည်၊ ပဉ္စ–(ဘိက္ခုတို့ အတွက်) ၅ ပါးတို့သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ စတုရော–(ဘိက္ခုနီတို့အတွက်) ၄ ပါးတို့သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ၊ အညထာ–၅ ပါး, ၄ ပါးသော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ န (ဘဝန္တိ)။

သတ္တ–န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ, အဓိကရဏာ နိ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝန္တိ၊ (တာနိ–ထို အာပတ္တိက္ခန္ဓ, အဓိကရဏတို့ သည်၊) သတ္တဟိ သမထေ ဟိ သမ္မန္တိ၊ ဒွီဟိ–၂ပါးသော သမထတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းကို ရည်ရွယ်တော်မူသည်)၊ စတူဟိ–တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းအတွက်)၊ တီဟိ–တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အာပတ္တာဓိကရုဏ်း အတွက်)၊ သမ္မတိ–ငြိမ်း၏၊ ကိစ္စံ–ကိစ္စာဓိကရုဏ်းသည်၊ ဧကေန–တစ်ပါးသော သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်၊ သမ္မတိ–ငြိမ်းစီး၏၊ ["သတ္တ ။ပေ၊ သမ္မန္တိ"ကိုပင် "ဒွီဟိ ။ပေ၊ သမ္မတိ"ဟု ထပ်၍ဖွင့်တော်မူသည်၊ "သမ္မတိ–ငြိမ်းစီး၏"ဟု အနက်ပေးရပုံကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ, သမထက္ခန္ဓကအဆုံး၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၅–ပါရာဇိကာဒိ အာပတ္တိကထာ။ ။["အာပတ္တိက္ခန္ဓာစ ဘဝန္တိ သတ္တ" ဟူသော စကားနှင့်ဆက်သွယ်၍ အာပတ်တို့၏ နိဗ္ဗစန (ဝိဂြိုဟ်)ကို ပြတော်မူ လိုသောကြောင့် ဤအခန်းကို မိန့်တော်မူသည်။]

၃၃၉။ ပါရာဇိက။ ။ယံ–အကြင် အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိကကို၊ ပါရာဇိကန္တိ–ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ–ထို အာပတ်ဟူသော ပါရာဇိကကို၊ ယထာတထံ–မဖောက်မပြန်, မှန်ကန်စွာ၊ သုဏောဟိ–နားထောင် လော၊ ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ (တံ–ထိုပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပန္နော– ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) သဒ္ဓမ္မာ–သူတော်ကောင်းတရားမှ၊ စုတော–ရွေ့လျော သည်လည်းကောင်း၊ ပရဒ္ဓေါ–ချွတ်ချော်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဋ္ဌောစ–လျောကျ သည်လည်းကောင်း၊ နိရာကတော–သံဃာမှကင်းအောင် ပြုအပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ–ထို ပါရာဇိကကျသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ သံဝါသောပိ–ဥပုသ်ပဝါရဏာ စသော သံဝါသသည်လည်း၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ တေန–ထိုကြောင့်၊ တေ–ဤအာပတ်

ဟူသော ပါရာဇိကကို၊ ဣတိ–ဤသို့ ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ [နိရာကတောပါဠိ၌သာ မှန်ကြောင်းကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

သံဃာဒိသေသာ။ ။ယံ–အကြင်အာပတ်ကို၊ သံဃာဒိသေသောတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တံ–ကို၊ ။ပေ၊ သုဏောဟိ၊ (ဣမံ အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပန္နိတွာ–၍၊ ဝါ–လသော်၊ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ–ထမြောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊) သံဃော–သံဃာသည်သာ၊ ပရိဝါသံ–ပရိဝါသ်ကို၊ ဒေတိ–ပေးရ၏၊ မူလာယ–အရင်းသို့၊ ပဋိကဿတိ–ငင်ရ၏၊ မာနတ္တံ–ကို၊ ဒေတိ–၏၊ အဗ္ဘေတိ–အဗ္ဘာန်သွင်းရ၏၊ တေန–ကြောင့်၊ တေံ–ဤအာပတ်ကို၊ ဣတိ–သို့၊ (သံဃာဒိသေသ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

အနိယတာ။ ။[“အနိယတောတိ ယံ ဝုတ္တံ ။ပေ၊ ယထာတထံကို ရှေ့ဂါထာများအတိုင်းပေးပါ၊ နောက်နောက် ဂါထာများ၌လည်း နည်းတူ။] (ယသ္မာ–ကြောင့်၊) န နိယတော–မမြဲ၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊) အနိယတော–အနိယတမည်၏၊ ဣဒံ–ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အနေကံသိကတံ–ကေန်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုအပ်ပြီ၊ တိဏ္ဏံ–၃ ပါးသော ဌာနတို့တွင်၊ အညတရံ–တစ်ပါးပါးသော၊ ဌာနံ–ဌာနကို၊ (ကတံ–အပ်ပြီ)၊ တေန–ကြောင့်၊ (တေံ–ဤအာပတ်ကို)၊ အနိယတော ဣတိ–အနိယတဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ။

ထုလ္လစ္စယာ။ ။ဧကဿ–တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ မူလေ–အထံ၌၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေသေတိ–ဒေသနာပြောရ၏၊ ယော စ–အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ တံ–ထိုအပြစ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ–လက်ခံရ၏၊ (ဒေသနာခံရ၏၊) တေန–ထိုအပြစ်နှင့်၊ သမော–တူသော၊ အစ္စယော–(ဒေသနာဂါမိ)အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ တေန–ကြောင့်၊ တေံ–ဤအပြစ်ကို၊ ဝါ–ဤအပြစ်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ ဣတိ–ဤသို့ (ထုလ္လစ္စယဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

နိဿဂ္ဂိယာ။ ။သံဃမဇ္ဈေ–သံဃအလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေ–၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဿ–တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ (သန္တိကေ)စေဝ–အထံ၌သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော–တစ်ပြိုင်နက်၊ နိဿဇ္ဇိတွာန–ဝတ္ထုကို စွန့်ပြီး၍၊ ဒေသေတိ–ဒေသနာပြောရ၏၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ [“တစ်ပြိုင်နက်”ဆိုသော်လည်း ဝတ္ထုစွန့်ခြင်းကရှေ့, ဒေသနာပြောခြင်းက နောက်မှဖြစ်၏၊ အလုပ်အားဖြင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဧကတော”ဟု မိန့်သည်။]

ပါစိတ္တိယာ။ ။သဋ္ဌိစ္စ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာပဇ္ဇန္တဿ–ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကုသလံဓမ္မံ–ကုသိုလ်တရားကို၊ ပါတေတိ–ကျစေ၏၊ အရိယမဂ္ဂံ–အရိယမဂ်ကို၊ အပရဇ္ဈတိ–ပြစ်မှားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ စိတ္တသမ္မောဟန ဋ္ဌာနံ–စိတ်၏ တွေဝေခြင်း အကြောင်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ။

ပါဠိအေသနိယ။ ။(ယော) ဘိက္ခု–သည်၊ အညာတကော–(ဘိက္ခုနီနှင့်) ဆွေမျိုးမတော်သူသည်၊ သန္တော–ဖြစ်ပါလျက်၊ ကိစ္စာ–ငြိငြင်သဖြင့်၊ လဒ္ဓါယ–ရသောဘိက္ခုနီ၏၊ ဘောဇနံ–ကို၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ–ခံယူ၍၊ ဘုဥ္ဇေယျ–စားအံ့၊ (တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ တံ–ထိုစားခြင်းကို၊ ဝါ–ထိုအာပတ်ကို၊) ဂါရယှံ–ဂါရယှဟူ၍၊ ဝါ–ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ၊ (ပထမ သိက္ခာပုဒ်)၊ နိမန္တနာသု–ပင့်ဖိတ်ရာအိမ်တို့၌၊ ဘုဉ္ဇမာ–ဘောဇဉ်ကို စားကုန်လသော်၊ ဆန္ဒာယ–ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဓေါသာသတိ–စိမ်၏၊ တတ္ထ–ထိုသို့စိမ်ရာ၌၊ ဘိက္ခုနီ–စိမ်နေသောရဟန်းမကို၊ အနိဝါရေတွာ–မတားမြစ်မူ၍၊ တဟိံ–ထိုဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇေ–စားကုန်အံ့၊ [“ဘုဉ္ဇေ”၌ ဧယျံဝိဘတ်၌ ယျံကို ချေထားသည်၊ တစ်နည်း–ဝစနဝိပလ္လာသကြပါ။] တေသံ–ထိုရဟန်း၏၊ တံ–ထိုအာပတ်ကို၊ ဂါရယှံ ပဝုစ္စတိ၊ (ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်)။

(ယော ဘိက္ခု–သည်၊) သဒ္ဓါစိတ္တံ–သာသနာတော်၌ ယုံကြည်သောစိတ်ရှိသော၊ အပ္ပဘောဂံ–နည်းသော စည်းစိမ်းရှိသော၊ အနာဠိယံ–ဆင်းရဲသော၊ ကုလံ–အမျိုးသို့၊ (အမျိုးအိမ်သို့)၊ ဂန္တွာ–သွားပြီး၍၊ အဂိလာနော–ဂိလာနမဟုတ်ပဲ၊ တဟိံ–ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇေ–အံ့၊ ။ပေ၊ ပဝုစ္စတိ၊ (တတိယသိက္ခာပုဒ်)၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ သသင်္ကေ–ယုံမှားဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သဘာယာနကေ–ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အရညေ–တော၌၊ (တောကျောင်း၌) ဝိဟရန္တော–နေလသော်၊ အဝိဒိတံ–ကြိုတင်၍ မသိစေအပ်သော (ကြိုတင်၍ မလျှောက်အပ်သော)၊ တဟိံ–ထိုခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇေ–အံ့၊ ။ပေ၊ ပဝုစ္စတိ၊ (စတုတ္ထ သိက္ခာပုဒ်)။

ဘိက္ခုနီတို့၏ ပါဠိအေသနိယ။ ။(ယာ) ဘိက္ခုနီ–သည်၊ အညာတိကာ–ဆွေမျိုးမတော်သည်၊ သန္တာ–လျက်၊ ပရေသံ–သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဝါ–တို့သည်၊ မမာယိတံ–ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်သော၊ ဝါ–မြတ်နိုးအပ်သော၊ သပ္ပိံ–ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဒဓိံ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဝိညာပေယျ–တောင်းအံ့၊ (တောင်း၍စားအံ့၊) (သာ) ဘိက္ခုနီ–သည်၊ သုဂတဿ–မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ–၌၊ ဂါရယှပ္ပတ္တာ–ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီ၊ ဝါ–ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ပါဠိအေသနိယသို့ ရောက်ပြီ။

ဒုက္ကဋ။ ယံ–အကြင်အမှုကို၊ ဒုက္ကဋံ–မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ဝါ–ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုအပ်၏၊ တံ–ထိုအမှုသည်၊ ဝါ–ကို၊ အပရဒ္ဓံ–(မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတိုင်း မပြုအပ်သည်ဖြစ်၍) ပြစ်မှားအပ်၏၊ ဝါ–ပြုမှားအပ်၏၊ ဝိရဒ္ဓံ–ကုသိုလ်ကိစ္စမှလည်း ချွတ်လွဲ၏၊ ခလိတံ–အရိယာ၏ ကျင့်ဝတ်မှလည်း ချွတ်ချော်၏၊ မနုဿော–လူတစ်ယောက်သည်၊ အာဝိဝါ–မျက်မှောက်၌သော်လည်း

ကောင်း၊ ယဒိ–သို့မဟုတ်၊ ရပေါ၀ါ–မျက်ကွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ပါပံ–အကြင်မကောင်းမှုကို၊ ကရေ–ပြုအံ့၊ (တံ–ထိုမကောင်းမှုကို)၊ ဒုက္ကဋမ္ပိ–ဒုက္ကဋဟူ၍၊ (မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုဟူ၍၊) ဝါ–ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုအပ်သော အမှုဟူ၍၊ ပဝေဒေန္တိ–သိစေကြကုန်၏၊ ဝါ–ပြောဆိုကြကုန်၏၊ တေန–ကြောင့်၊ တေံ–ဤအမှုကို၊ ဝါ–ဤအမှုကြောင့် သင့်အပ်သောအာပတ်ကို၊ ဣတိ–ဤသို့ ဒုက္ကဋံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဒုဗ္ဘာသိတ။ ။ယံ ပဒံ–အကြင် ပုဒ်ဗျည်းကို၊ ဝါ–အကြင်စကားကို၊ ဒုရာဘဋ္ဌံ–မကောင်းသဖြင့် ရွတ်အပ် (ပြောဆိုအပ်)၏၊ တံ ပဒံ–သည်၊ ဝါ–သည်၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ–ဒုဗ္ဘာသိတမည်၏၊ သံကိလိဋ္ဌ–ညစ်ညမ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယဥ္စ–အကြင်ပုဒ်ဗျည်းကိုလည်း၊ ဝါ–အကြင်စကားကိုလည်း၊ ဝိညူ–ပညာရှိတို့သည်၊ ဂရဟန္တိ–ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ တေန–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ညစ်ညမ်းသည်၏ အဖြစ် ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တေံ–ဤပုဒ်ဗျည်းကို၊ ဝါ–ဤစကားကို၊ ဣတိ–ဤသို့ ဒုဗ္ဘာသိတဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သောမိယ။ ။ယံ–အကြင်သီလကို၊ သောမိယန္တိ–သောမိယဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုသီလကို၊ ဧပ၊ သုဏောဟိ၊ [သောမိယဟူသောအမည်သည် အာပတ်၏ အမည် မဟုတ်သောကြောင့် ဤသို့ပေးပါသည်။] တေံ–ဤသောမိယသီလသည်၊ သိက္ခမာနဿ–သိက္ခာ ၃ ပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သော၊ ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော–ဖြောင့်မတ်သော အရိယာလမ်းစဉ်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ သေခဿ–သေခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာဒိစ–ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစလည်း ဟုတ်၏၊ စရဏဥ္စ–နိဗ္ဗာန်သွားကြောင်း ကောင်းသောခြေလည်း ဟုတ်၏၊ မုခဥ္စ–ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဝင်ကြောင်း ကောင်းသော ခံတွင်းလည်း ဟုတ်၏၊ (တစ်နည်း) မုခံစ–နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်ကြောင်း, တံခါးလည်း ဟုတ်၏၊ သညမော (သံယမော)–ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းကြောင်းတရားလည်း ဟုတ်၏၊ သံဝရော–ကာယဒွါရ, ဝစီဒွါရကို ပိတ်ဆို့ကြောင်းတရားလည်း ဟုတ်၏၊ တောဒိသီ–ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ သိက္ခာ–သိက္ခာသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ တေန–ကြောင့်၊ တေံ–ဤသီလကို၊ ဣတိ–ဤသို့ သောမိယဟူ၍၊ ဝါ–သောမိယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သီလဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ [သေခဿ+ ဣဒံ သောမိယံ၊ "အတ္တနိယံ"၌ကဲ့သို့ ဣယပစ္စည်း။] ["ဆန္ဒမတိဝဿတိ"စသော ဤဂါထာကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်, ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကန္ဓ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ▪

လည်းလျှောင်းရာ ၄ မျိုး။ ။ပဝနံ–တောသည်၊ မိဂါနံ–သမင်စသော သားကောင်တို့၏၊ ဂတိ–သွားရောက်အပ်သောအရပ်တည်း၊ ဝါ–လည်းလျှောင်းရာတည်း၊ အာကာသော–ကောင်းကင်သည်၊ ပက္ခီနံ–ငှက်တို့၏၊ ဂတိ–ရောက်အပ်သော အရပ်တည်း၊ ဝါ–လည်းလျှောင်းရာတည်း၊ ဝိဘဝေါ–ပျက်စီးခြင်းသည်၊

မွှာနံ–သစ်တတရားတို့၏၊ ဂတိ–ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ–လည်း လျောင်းရာတည်း၊ နိဗ္ဗာနံ–နိဗ္ဗာန်သည်၊ အရဟတော–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂတိ–ရောက်အပ်သော သဘောတည်း၊ ဝါ–လည်းလျောင်းရာတည်း။

[တဿုဒ္ဒါနန္တိ "သာသနံ–ကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ–ချီးမြှောက်နိုင်ခြင်းငှာ၊ ဣဒံ ဂါထာ သင်္ဂဏိကံ–ဤဂါထာသင်္ဂဏိကကို၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ"ဟု ပေးပါ။]

ဂါထာသင်္ဂဏိကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

အဓိကရဏဘေဒကထာ

၁။ ဥက္ကောဋနဘေဒါဒိ။ ။(၃၄၀) စတုန္နံ, ဣမေသံ အဓိကရဏာနံ–တို့ကို၊ ဥက္ကောဋာ–လှုပ်ရှားစေခြင်းတို့သည်၊ ဝါ–လှုံ့ဆော်ခြင်းတို့သည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ။ပေ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–ကို၊ ဥက္ကောဋေန္တော–လှုပ်ရှားစေသော ရဟန်းသည်၊ ကတိ–န်သော၊ သမထေ–တို့ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ–တားမြစ်ကန့်ကွက်သနည်း၊ ။ပေ၊ ဒွေ သမထေ ဥက္ကောဋေတိ၊ ["ဒွေ သမထေ" စသည်တို့ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ၊ အဓိကရဏ်းကို လှုံ့ဆော်လျှင် သမထသို့ ရောက်ပြီးမှသာ လှုံ့ဆော်ရ၏၊ ထိုကြောင့် အဓိကရဏ်းကို လှုံ့ဆော်သော ရဟန်း သည် ဆိုင်ရာသမထကိုလည်း တားမြစ်ကန့်ကွက်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။]

၃၄၁။ ဥက္ကောဋာ–ဥက္ကောဋတို့သည်၊ (တားမြစ်ကန့်ကွက်ခြင်းတို့သည်၊) ကတိ–တို့နည်း၊ ကတိဟိ, အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ ဥက္ကောဋနံ–သည်၊ ပသဝတိ–ဖြစ်သနည်း၊ [ပသဝတီတိ သမ္ဘဝတိ၊–ဝဇိရဗုဒ္ဓိ။] ကတိဟိ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊ အဓိကရဏံ–ကို၊ ဥက္ကောဋေတိ–လှုပ်ရှားစေသနည်း၊ ကတိ ပုဂ္ဂလာ အဓိကရဏံ, ဥက္ကောဋေန္တာ–န်လသော်၊ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တိ–န်သနည်း၊ [အဖြေဝါကျ လွယ်ပြီ။] အကျယ်အဖြေ၌ "ကမ္မံ–ကို၊ အကတံ–မပြုအပ်၊ (ပြုအပ်ရာမရောက်၊) ကမ္မံ–ကို၊ ဒုက္ကဋံ–မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ကမ္မံ–ကို၊ ပုန–ဖန်၊ ကာတဗ္ဗံ– ပြုထိုက်၏၊ အနိဟတံ–မနှိမ်နင်းအပ်သော၊ ဒုန္နိဟတံ–မကောင်းသဖြင့် နှိမ်နင်းအပ် ပြီ၊ ပုန, နိဟနိတဗ္ဗံ–ထိုက်၏၊ ရှေးနိဿယ၌ "အနိဟတံ–သုတ္တစသည်ဖြင့် မဆောင် အပ်သေး"ဟု ပေး၏၊ ထို၌ "နိဟရိတဗ္ဗံ" ဟုလည်း မှုကွဲရှိ၏။] အဝိနိစ္ဆိတံ–မဆုံးဖြတ်အပ်သေး၊ ။ပေ၊ အဝူပသန္တံ–မငြိမ်းစေအပ်သေး၊ ။ပေ၊ ဝူပသမေတဗ္ဗံ–ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ [အဓိကရဏ်းကို ရည်ရွယ်၍ "အနိဟတံ"စသည်ဖြင့် မိန့်တော် မူသည်။]

ကတမေဟိ၊ပေ၊ ပသဝတိ၊ တတ္ထ ဇာတကံ–ထိုကျောင်း၌ဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံ, ဥက္ကောဋေတိ–၏၊ တတ္ထ ဇာတကံ–သော၊ ဝူပသမန္တံ–ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော၊ပေ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ–(အဆုံးအဖြတ် ခံယူဖို့ရန် သွားစဉ်) ခရီးအကြား၌ ။ပေ၊ တထာဂတံ–

ထိုဝိနည်းမိန့်ရှိရာ ကျောင်းတိုက်သို့ရောက်ပြီးသော၊ပေ၊ [ကတမေဟိ၊ပေ၊ အဓိကရဏံ ဥဗ္ဗာဟေတဗ္ဗံ စသည် လွယ်ပြီ။] တဒဟုပသမ္ပန္နော–ထိုနေ့၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သူသည်၊ ဥဗ္ဗာဟေတဗ္ဗံ–အံ့၊ ဥဗ္ဗာဟိကံ–လွှပ်ရှားစေခြင်းရှိသော၊ ပါဠိတွင်ယံ (ဟောတိ)၊ အာဂန္တုကော–သည်၊ပေ၊ ကာရကော–ကံပြုသောသံဃာသည်၊ (အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေရာ၌ပါဝင်သော သံဃာသည်)၊ပေ၊ ဆန္ဒဒါယကော–ဆန္ဒပေးသော ရဟန်းသည်၊ ၊ပေ။

၂။ **အဓိကရဏ နိဒါနာဒိ။ ၃၄၂။** ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ ကိံနိဒါနံ–အဘယ် နိဒါန်းရှိသနည်း၊ ကိံသမုဒယံ–အဘယ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသနည်း၊ ကိံ ဇာတိကံ–အဘယ် ဇာတ်ရှိသနည်း၊ ကိံပဘဝံ–အဘယ်အစအမွန် ရှိသနည်း၊ ကိံသမ္ဘာရံ–အဘယ်အဆောက်အဦး ရှိသနည်း၊ ကိံသမုဋ္ဌာနံ–အဘယ်သမုဋ္ဌာန် ရှိသနည်း၊ ["နိဒါန, သမုဒယ" စသည်တို့ကား ကာရဏာသဒ္ဒါ၏ စကားလှယ်တို့တည်း။]၊ပေ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ ဝိဝါဒနိဒါနံ–ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောမှုဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ဝါ–ငြင်းခုံမှုဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ၊ပေ၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ အနုဝါဒနိဒါနံ–စွပ်စွဲခြင်းဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ–သည်၊ အာပတ္တိနိဒါနံ–၏၊ ၊ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ, ကိစ္စယနိဒါနံ–ပြုထိုက်သော စတုဗ္ဗိဓကံဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ["ကိစ္စယ"ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ရူပ၀ဂ္ဂဘာသာဋီကာ, သမထက္ခန္ဓက, အဓိကရဏကထာ၌ ပြထားပြီ။]

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ "ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ကိံ နိဒါနံ"စသည်ဖြင့် မေး၍ "ဟေတု နိဒါနံ–(လောဘစသော)ဟိတ်ဟူသော နိဒါန်းရှိ၏"ဟူသော ဟေတုဝါရကိုလည်းကောင်း, "ပစ္စယနိဒါနံ–အကြောင်းဟူသော နိဒါန်းရှိ၏"ဟူသော ပစ္စယဝါရကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်၊ [ဟေတုနှင့်ပစ္စယကား အရကောက်တူ၏။]

၃။ **အဓိကရဏမူလာဒိ။ ၃၄၃။** စတုန္နံ, အဓိကရဏာနံ–တို့၏၊ မူလာနိ–မူလတို့သည်၊ ကတိ–တို့နည်း၊ သမုဋ္ဌာနာ–ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်၊ ၊ပေ၊ [အဖြေ၌ လွယ်ပြီ၊ "ဒွါဒသ မူလာနိ"စသည်တို့၏သရုပ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၄။ **အဓိကရဏပစ္စယာပတ္တိ။ ၃၄၄။** ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ အာပတ္တိ–အာပတ်လော၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်လော၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ–သည်၊ န အာပတ္တိ–အာပတ်မဟုတ်၊ (ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း။) ကိံ ပန–အဘယ်သို့ပါနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ–ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရောက်ရာသလော၊ ဣတိ–တည်း၊ အာမ–မှန်ပါ၊ (အိမ်း...)၊ပေ၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရာ၏ (ဣတိ–တည်း၊) [ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကြောင့် သင့်နိုင်သောအာပတ်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ထိုအာပတ်ကို ဝိပတ္တိစသည်ဖြင့် ဝေဖန်ရာ၌ ကတိဟိ အဓိကရဏေဟိ–တို့ဖြင့်၊ (သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်သနည်း၊)

ကတိသု ဌာနေသု–အဘယ်ဌာနတို့၌၊ (သမ္ဘန္တိ)၊ ကတိဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ၊ (အဖြေ၌) ဧကေန–သော၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန–ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟူသော၊ အဓိကရဏေန–ဖြင့်၊ (သမ္ဘန္တိ)၊ တီသု ဌာနေသု–တို့၌၊ သံဃမဇ္ဈေ–၌လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ–၏၊ သန္တိကေ–၌လည်းကောင်း၊ (သမ္မန္တိ)၊ ။ပေ။

၃၄၅။ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်–သည်၊ အာပတ္တိ–အာပတ်လော၊ အနာပတ္တိ–အာပတ်မဟုတ်သလော၊ ။ပေ၊ ယာတာ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ ဂရုကာ–ဂရုကတို့တည်း၊ ။ပေ၊ ဧကေန အဓိကရဏေန (သမ္မန္တိ)၊ [ဂရုကာအရ သံဃာဒိသေသ်ကိုသာ ယူပါ။] ပါရာဇိကကို နောက်၌ပြတော်မူလိမ့်မည်။] (၃၄၆) ယာသာ အာပတ္တိ–သည်၊ အနဝသေသာ–တည်း၊ သာ အာပတ္တိ–သည်၊ ကတမေန အဓိကရဏေန–အဘယ်အဓိကရဏ်းဖြင့်မျှ၊ န (သမ္မတိ) ။ပေ၊ ကတမေန သမထေန–အဘယ်သမထဖြင့်မျှ၊ န သမ္မတိ၊ ။ပေ။

၅။ အဓိကရဏာဓိပ္ပာယ။ ၃၄၈။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်–သည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်–သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်နိုင်သလော၊ ။ပေ၊ အာပတ္တာဓိကရဏ်–သည်၊ ဟောတိ–လော၊ (အဖြေ၌) န ဟောတိ–နိုင်၊ အပိစ–သို့သော်လည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏပစ္စယာ–ကြောင့်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်–သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်နိုင်၏၊ ။ပေ၊ ယထာကထံဝိယ–အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ ["ဣဓ ဘိက္ခူ ဝိဝဒန္တိ"စသော ဝါကျတို့ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ, သမထက္ခန္ဓက, အဓိကရဏကထာ၌လည်းကောင်း, "ဝိဝါဒါဓိကရဏေ သံဃော ဝိဝဒတိ"စသော ဝါကျတို့ကို သမထဘေဒ, သမုဋ္ဌာပနဝါရ, ပုဒ်ရေ (၃၁၄)၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၆။ ပုစ္ဆာဝါရ။ ၃၄၉။ ယတ္ထ–အကြင် အဓိကရဏ်း၌၊ သတိဝိနယော–ကို၊ (လဗ္ဘတိ–ရအပ်၏၊) တတ္ထ–၌၊ သမ္မုခါဝိနယော–ကို၊ (လဗ္ဘတိ–လော)၊ ။ပေ၊ [ဝိသဇ္ဇနဝါရကား သမထဘေဒ, သမထဝါရ (ဝိသဇ္ဇနဝါရ)ပုဒ်ရေ (၃၀၅)နှင့် တူပြီ၊ သံသဋ္ဌဝါရလည်း ထို၌ သံသဋ္ဌဝါရပုဒ်ရေ (၃၀၆)နှင့် တူပြီ။]

၉။ သတ္တ သမထနိဒါန။ ၃၅၂။ သမ္မုခါဝိနယော–သည်၊ ကိံ နိဒါနော–အဘယ်နိဒါန်းရှိသနည်း၊ ။ပေ၊ နိဒါန နိဒါနော–သမ္မုခါ ၄ ပါးဟု ဆိုအပ်သော နိဒါနလျှင် နိဒါန်းရှိ၏၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ စွပ်စွဲခံရသော ဓိဏာသဝ,

---

ကတိဟိ အဓိကရဏေဟီတိသည်။ ။ပါဠိယံ "ကတိဟိ အဓိကရဏေဟိ"တိ ပုစ္ဆာယ "ဧကေန အဓိကရဏေန ကိစ္စာဓိကရဏေနာ"တိ ဝုတ္တံ၊ "ကတိသု ဌာနေသု"တိ ပုစ္ဆာယ "တီသု ဌာနေသု သံဃမဇ္ဈေ ။ပေ၊ သန္တိကေ"တိ ဝုတ္တံ၊ "ကတိဟိ သမထေဟိ"တိ ပုစ္ဆာယ "တီဟိ သမထေဟီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တီဟိပိ ဧတေဟိ (ဤအမေး, အဖြေ ၃ ရပ်တို့ဖြင့်လည်း) ဧကော ဝူပသမနပ္ပကာရော၀ (တစ်ခုသော ငြိမ်းပုံအပြားကိုသာ) ပုစ္ဆိတော, ဝိသဇ္ဇိတော စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဝိမတိ။

ဥမ္မတ္တကာ, ဒေသနာပြောသော ရဟန်း, ဒေသနာခံ ရဟန်းတို့၏ သမ္မုခီဘာဝ အဓိကရုဏ်းကို မငြိမ်းစေနိုင်ခြင်း, ပါပုဿန္နပုဂ္ဂလ, ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့၏ အရျင်းချင်း စွပ်စွဲမှုဟူသော အစ္စာကာရကတို့သည် ကြွင်းသမထတို့၏ အစဉ်အတိုင်း နိဒါန်းတည်း၊ ယေဘုယျဝါဒ, ပစ္စယဝါဒတို့လည်း တူပြီ။]

၃၅၃။ သတ္တန္နံ သမုဋ္ဌာနာ၊ (အဖြေ၌)၊ မူလာနိ–တို့သည်၊ ဆတ္တိံသ–၂၆ ပါး တည်း၊ သမုဋ္ဌာနာ–ဖြစ်ကြောင်းတို့သည်၊ ဆတ္တိံသ–တည်း၊ သမ္မုခါဝိနယဿ–၏၊ မူလာနိ–တို့သည်၊ စတ္တာရိ–တို့တည်း၊ သံဃသမ္မုခတာ–သံဃာ၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသမ္မုခတာ–ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထု၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝိနယသမ္မုခတာ–ဓောဒနာ သာရဏာ ဝိနည်း၏ မျက်မှောက် ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ–စုဒိတက, စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်လည်းကောင်းတည်း၊ ။ပေ၊ ယောစ–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေသေတိ–ဒေသနာပြော၏၊ သောစ–ထိုရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ယဿ–၏၊ (အထံ၌)၊ ဒေသေတိ–၏၊ သောစ–လည်းကောင်းတည်း၊ ။ပေ၊ (သမုဋ္ဌာန်၏ အကျယ်အဖြေ၌) "သတိဝိနယဿ–သော၊ ကမ္မဿ–သို့၊ ဝါ–ကို၊ ကိရိယာ–စျေ်ပြုခြင်းလည်းကောင်း (ဥတ်ကိုရွတ်ခြင်းလည်းကောင်း)၊ ကရဏံ–ပြုခြင်းလည်း ကောင်း၊ (ဥတ်ကို ရပ်တန့်ထိုက်ရာ အခါ၌ ရပ်တန့်မှုကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း)၊ ဥပဂမနံ–ကပ်ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (မိမိကိုယ်တိုင် ကံပြုခြင်းလည်းကောင်း)၊ အဇ္ဈုပဂမနံ–ရှေးရှုကပ်ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (သဒ္ဓိဝိဟာရိကစသူတို့ကို တိုက် တွန်းခြင်းလည်းကောင်း)၊ အဓိဝါသနာ–လက်ခံခြင်းလည်ကောင်း၊ (ဆန္ဒပေးခြင်း လည်းကောင်း)၊ အပ္ပဋိက္ကောသနာ–မတားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ ။ပေ။

၁၀။ သတ္တသမထ နာနတ္တာဒိ။ **၃၅၄။** သမ္မုခါဝိယောတိဝါ–သမ္မုခါဝိနယ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ သတိဝိနယောတိဝါ–ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ နာနတ္ထာ–ထူးသော အနက်ရှိကုန်သလော၊ နာနဗျဉ္ဇနာ–ထူးသော သဒ္ဒါလည်း ရှိကုန်သလော၊ ဥဒါဟု–သို့မဟုတ်၊ ဧကတ္ထာ–တူသော အနက်ရှိကုန် သလော၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ–သဒ္ဒါသည်သာ၊ နာနံ–ထူးသလော၊ ။ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ, နာနတ္ထာစေဝ–ထူးသော အနက်လည်း ရှိကုန်၏၊ နာနာဗျဉ္ဇနာစ–ထူးသော သဒ္ဒါ လည်း ရှိကုန်၏၊ ။ပေ။

၃၅၅။ ဤစတုက္ကတို့ကို သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်, အဓိကရဏကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ တသ္မိံဒါနိ၌ "အဓိကရဏံ–ရုဏ်း၊ ဥက္ကောဋနာ–ဥက္ကောဋရတို့" စသည် ပေးပါ၊.....အဓိကရဏ သောဓေ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဆတ္တိံသ သမုဋ္ဌာနာ။ ။သမ္မုခါဝိနယမှ တစ်ပါး သမထ ၆ ပါးကို "ကိရိယာ ကရဏံ"စသော ၆ ပါးဖြင့် မြှောက်လျှင် "ဆတ္တိံသ သမုဋ္ဌာနာ"ဖြစ်သည်၊ "သတ္တန္နံ သမထာနံ ကတမေ ဆတ္တိံသ သမုဋ္ဌာနာ"ဟု မေးသော်လည်း အဖြေ၌ သမ္မုခါဝိနယ မပါခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။

အပရဂါထာ သင်္ဂဟိက

၃၅၉။ စောဒနာ စသည်တို့၏ အကျိုး။ ။စောဒနာ–ဝတ္ထုအာပတ်ကို ပြ၍ စောဒနာခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထာယ–အဘယ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ–ဖြစ်ပါသနည်း) သာရဏာ–အဖြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်၊ ကိဿ–အဘယ်၏၊ ကာရဏာ–ကြောင့်၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော–သည်၊ (သံဃာစည်းဝေးခြင်းသည်၊) ကိမတ္ထာယ–ငှာ၊ (ဟောတိ)၊ မတိကမ္မံ ပန–အလိုဆန္ဒ သိမှုကို ပြုကြောင်း အမှုသည်ကား၊ (တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုသည်ကား)၊ ကိဿ–၏၊ ကာရဏာ–ကြောင့်၊ (ဟောတိ–နည်း)။ စောဒနာ–သည်၊ သာရဏတ္ထာယ–အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ–၏၊) သာရဏာ–သည်၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ–(စုဒိတကကို) နှိပ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော–သည်၊ ပရိဂ္ဂဟတ္ထာယ–အဆုံးအဖြတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းငှာ၊ (တရားနှင့်ညီ, မညီ နှိုင်းချိန်ခြင်းငှာ၊ ဟောတိ)၊ မတိကမ္မံ ပန–သည်ကား၊ ပါဋိယေက္ကံ–အသီးအသီး၊ ဝိနိစ္ဆယ သန္နိဋ္ဌာပနတ္ထံ–အဆုံးအဖြတ်ကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)။

အနုဝိဇ္ဇက ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်များ။ ။(၁) တုဝံ–အရှင်သည်၊ အနုဝိဇ္ဇကော–အနုဝိဇ္ဇက, အမည်ရသော ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ သစေ (အသိ)–အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဇဝံသတိ) တုရိတော–လျင်လျင်မြန်မြန်၊ ဝါ–ကဗျာကရာ၊ မာ အဘဏိ–မပြောပါနှင့်၊ စဏ္ဍိကတော–ဒေါသသည် ကြမ်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) မာ ဘဏိ–နှင့်၊ ပဋိဃံ–အမျက်ကို၊ မာ ဇနယိ–မဖြစ်ပါစေနှင့်။ သဟသာ–အဆောတလျင်၊ မာ အဘဏိ–နှင့်၊ ဝိဂ္ဂါဟိကံ–ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူတတ်သော၊ အနတ္ထသံဟိတံ–စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ကထံ–စကားကို၊ မာ အဘဏိ–မပြောပါနှင့်။

(၂) သုတ္တေ–ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော သုတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝိနယေ–မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက, စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကဟူသော ဝိနည်း၌လည်းကောင်း၊ အနုလောမေ–သုတ္တဝိနယ အားလျော်သော ပရိဝါရပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ ပညတ္တေ–အလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကဟူသော ပညတ်တော်၌လည်းကောင်း၊ အနုလောမိကေ–ပညတ်တော်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါး၌လည်းကောင်း၊ ကုသလေန–ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓိမတာ–ပညာရှိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကတံ–ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော၊ သုဝုတ္တံ–ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော၊ သိက္ခာပဒါနုလောမိကံ–သိက္ခာပုဒ်တို့အားလျော်သော၊ အနုယောဂဝတ္တံ–မေးစိစစ်ပုံ အစဉ်ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ("နိသာမယ"၌စပ်၊) သမ္ပရာယိကံ–တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊ ဂတိံ–မိမိ၏ ဂတိကို၊ န နာသေန္တော–မပျက်စေပဲ၊ နိသာမယ–ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင်, ဆင်ခြင်ပါလေ။

(၃)။ ဟိတေသီ–စီးပွားကို ရှာမှီးသူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာလေန–သင့်လျော်သော အခါ၌၊ အတ္ထူပသံဟိတံ–စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော မေးစိစစ်ခြင်းကို၊ ဝါ–အကြောင်းအကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သော မေးစိစစ်ခြင်းကို၊ အနုယုဉ္စသု–အားထုတ်ပါလော၊ စုဒိတကဿစ–၏လည်းကောင်း၊ စောဒကဿ–၏လည်းကောင်း၊ သဟသာ–လျင်၊ ဝေါဟာရံ–ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ မာ ပဓာရေသိ–မဆောင်ရွက်, မမှတ်သားပါနှင့်၊ (အတည်မယူပါနှင့်)၊ စောဒကော (အဟံ) အနုပဿေ–ပါ၊ ဣတိ–သို့၊ အာဟ–ပြီ။ (၄) ဥဘော–စုဒိတက, စောဒက ၂ ဦးလုံးတို့ကို၊ အနက္ခိပန္တော–မမြှောက်ပင့်ပဲ၊ ပဋိညာနုသန္ဓိတေန–ဝန်ခံခြင်းဟူသော ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) ပဋိညာနုသန္ဓိတေန–ဝန်ခံခြင်း+ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံအားဖြင့်၊ ကာရယေ–ပြုစေရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊) လဇ္ဇိသု–လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ပဋိညာ–ဝန်ခံခြင်းကို၊ ကတာ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အလဇ္ဇိသု–တို့၌၊ ဧဝံ–ဤသို့ ဝန်ခံခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ–မရှိ၊ အလဇ္ဇီ– သည်၊ ဗဟုမ္ပိ–များသော စကားကိုလည်း၊ (စေ) ဘာသေယျ–အံ့၊ (ဧဝမ္ပိ–ဤ သို့ ပြောဆိုပါသော်လည်း၊) ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန–ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ်အားဖြင့်၊ ကာရယေ–ရာ၏၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်။ ။ယဿ–အကြင် အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋိညာ–သည်၊ န ရုဟတိ–မတက်ရောက်၊ (အထမမြောက်)၊ သော အလဇ္ဇီ–သည်၊ ကီဒိသော–အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်၊ ဟောတိ–နည်း၊ တေဥ္စ–ဤပြဿနာကိုလည်း၊ တံ–အရှင်ဘုရားကို၊ အဟံ, ပုစ္ဆာမိ၊ ကီဒိသော–ကို၊ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်ပါသနည်း၊ ယော–သည်၊ သဥ္စိစ္စ–သညာနှင့်တကွ, စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိံ–(သင့်ရောက်အပ်ပြီးသော အာပတ်ကို၊) ပရိဂူဟတိ–(ဒေသနာကံ, ဝုဋ္ဌာနကံမပြုပဲ) လျှို့ဝှက်ထား၏၊ အဂတိဂမနဉ္စ–အဂတိလိုက်ခြင်းသို့လည်း၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ သစ္စံ–မှန်ပါ၏၊ အဟမ္ပိ–သည်လည်း၊ ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ (ဣတိ–သို့၊) ဇာနာမိ–ပါ၏၊ ၊ပေ၊ [လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောင်းပြန်သိပါ၊ ဤဂါထာနှင့်စပ်၍ ဝိမတိဝယ် သာမဏေတို့၏ လဇ္ဇီ အလဇ္ဇီ လက္ခဏာကို ပြထားသည်။]

အဓမ္မစောဒက။ ။(ယော–အကြင်စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အကာလေန–မသင့်လျော်သောအခါ၌၊ အဘူတေန–မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖရုသေန–ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္ထသံဟိတေန–စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သောစကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဒေတိ–၏၊ ဒေါသန္တရော–ဒေါသနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်၊ နော မေတ္တာ စိတ္တော–မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စောဒေတိ၊ ဧဒိသော–ကို၊ အဓမ္မစောဒကော–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဓမ္မစောဒက ကို နည်းမှီပေးပါ။]

မာလစောဒက။ ။(ယော–သည်၊) ပုဗ္ဗာပရံ–ရှေ့စကား နောက်စကားကို၊ (ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုထိုက်သော စကား, နောက်မှ ပြောထိုက်သော စကားကို)၊ န ဇာနာတိ–မသိ၊ ပုဗ္ဗာပရဿ–၌၊ အကောဝိဒေါ–မကျွမ်းကျင်၊ အနုသန္ဓိဝစနပထံ–ကထာနုသန္ဓိ, ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ (စုဒိတက အနုဝိဇ္ဇကတို့၏ စကားနှင့် ဆက်သွယ်သော စကား, အာပတ် အနာပတ်ဟူသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကို၊) န ဇာနာတိ၊ ။ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]...အပရံ–သော၊ ဂါထာသင်္ဂဏိကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

စောဒနာကဏ္ဍ

၁။ အနုဝိဇ္ဇက အနုယောဂ။ **၃၆၀။** အနုဝိဇ္ဇကေန–သည်၊ စောဒကော–ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော–မေးထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော၊ တွံ, ဣမံ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ယံ စောဒေသိ–အကြင် စောဒနာ၏၊ (တံ–ထို စောဒနာခြင်းကို)၊ ကိမှိ–အဘယ်အပြစ်ကြောင့်၊ နံ–ထို ရဟန်းကို၊ စောဒေသိ–နည်း၊ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ–ကြောင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ–လော၊ ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာဝါ–ကြောင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့ မေးထိုက်၏၊ သော–ထိုစောဒကသည်၊ ဧဝံ–သို့၊ စေ ဝဒေယျ–အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ကိံ)၊ သီလဝိပတ္တိယာ–ကြောင့်၊ စောဒေမိ–ပါ၏၊ ဣတိဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ, စောဒေမိ–ပါ၏၊ ဣတိဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ (ဝဒေယျ)၊ သော–ထို စောဒကသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဧဝံ ဝစနီယော အာဿ (ကိံ)၊ အာယသ္မာ–သည်၊ သီလဝိပတ္တိံ–ကို၊ ဇာနာတိ ပန–သိပါ၏လော၊ ။ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ သော ။ပေ၊ အာဿ (ကိံ)၊ သီလဝိပတ္တိ–ဟူသည်၊ ကတမာ–နည်း၊ ။ပေ၊ စတ္တာရိ–န်သော၊ ပါရာဇိကာနိစ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ–သဿတ အဖို့, ဥစ္ဆေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ–သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ–ဤဒိဋ္ဌိ ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ–ပါတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောအံ့၊ သော ။ပေ၊ အဿ (ကိံ) ။ပေ၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ–မြင်ခြင်းအားဖြင့်မူလည်း၊ စောဒေသိ–သလော၊ ။ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ သော ။ပေ၊ ဝဒေယျ၊ (ကိံ) ဒိဋ္ဌေန–ဖြင့်၊ စောဒေမိ–ပါ၏၊ ဣတိဝါ–ဤသို့သော်လည်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ပရိသင်္ကာယ–ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်၊ စောဒေမိ–ပါ၏၊ ဣတိဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ (စေဝဒေယျ–အံ့၊) ။ပေ၊ တေ–သင်သည်၊ ကိံ–အဘယ်ကို၊ ဒိဋ္ဌံ–မြင်အပ်သနည်း၊ [ကိန္တိ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ ကတ္ထ–အဘယ်အရပ်၌၊ ။ပေ၊] ပါရာဇိကံ–သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော–လွန်ကျူး၍ရောက်သည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော–မြင်အပ်သလော၊ ။ပေ၊ ကတ္ထ စ–အဘယ်အရပ်၌လည်း၊ တွံ–သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်သနည်း၊ ကတ္ထစ–၌လည်း၊ အယံဘိက္ခု, အဟောသိ–နည်း၊ ကိံ ဝ–အဘယ်ကိုလည်း၊ တွံ, ကရောသိ–ပြုနေသနည်း၊ ။ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောထိုက်၏။

(ထိုသို့ ပြောလျှင် "အာဝုသော ၊ပေ၊ ဒိဋ္ဌေန–ဖြင့်၊ န စောဒေမိ–စောဒနာသည် မဟုတ်ပါ၊ အပိစ–စင်စစ်ကား၊ သုတေန စောဒေမိ"ဟု (စကားလွှဲ၍) ပြောအံ့၊ "ကိံ တေ သုတံ"စသည် လွယ်ပြီ။] ဘိက္ခုသာ–၏၊ (အထံမှ)၊ သုတံ–ကြားအပ် သလော"စသည်မေးပါ၊ ထိုသို့မေးသောအခါ "အပိစ ပရိသင်္ကာယ စောဒေမိ"ဟု (စကားလွှဲ၍) ပြောလျှင် "ကိံ–အဘယ်ကို၊ ပရိသင်္ကသိ–ယုံမှားသနည်း၊ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုသာ–၏၊ (အထံမှ)၊ သုတ္တာ ပရိသင်္ကသိ–လော"စသည်ဖြင့် မေးပါ၊ ဤတိ–ဤကား အနုဝိဇ္ဇက၏ ပြုထိုက်သော ကိစ္စတည်း။

ဂါထာအနက်။ ။ဒိဋ္ဌံ–မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာသည်၊ ဒိဋ္ဌေန–စောဒက ၏ ဒိဋ္ဌဟူသော စကားနှင့်၊ (စောဒက၏ "တပည့်တော်မြင်အပ်ပါပြီ" ဟူသော စကားနှင့်၊) သမေတိ–ညီညွတ်၏၊ ဒိဋ္ဌံ–သည်၊ ဒိဋ္ဌေန–နှင့်၊ သံသန္ဒတေ–နီးနှော မိ၏၊ (ပန–ထိုသို့ပင် ညီညွတ်နီးနှောပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌံ–မြင်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ–စွဲ၍၊ န ဥပေတိ–အပြစ်သို့ မကပ်ရောက်၊ (ဝန်မခံ၊ တသ္မာ)၊ သော ပုဂ္ဂလော–ထို စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ အသုဒ္ဓပရိသင်္ကိတော–မစင် ကြယ်သော ယုံမှားခြင်းဖြင့် ယုံမှားအပ်သူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိညာယ–သူ၏ဝန်ခံ ခြင်းကြောင့်၊ (စုဒိတက၏ "တပည့်တော် ပရိသုဒ္ဓပါ"ဟု ဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊) တေန–ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် (တကွ)၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော–၏၊ ["သုတံ သုတေန သမေတိ, မုတံ မုတေန သမေတိ"ဂါထာတို့ကို နည်းမှီပေးပါ၊ မုတံ– ယာန စိတ္တာ, ကာယဟူသော ဝိညာဏ် ၃ ပါးဖြင့် ရောက်၍ သိအပ်သော အကြောင်းအရာကို"ဟု ဆိုပါ။]

၃၆၂။ ။စောဒနာယ–၏၊ အာဒိ–အစသည်၊ ကော–အဘယ်နည်း၊ ၊ပေ၊ ဩကာသကမ္မံ–ခွင့်တောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ၊ပေ၊ ကိရိယာ–စောဒနာမှုကို ပြုခြင်း သည်၊ ၊ပေ၊ သမထော–စောဒနာမှု၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။ပေ၊ [ကတိမူလာနိ စသည် လွယ်ပြီ။] သမူလိကာဝါ–အခြေအမြစ်ရှိသော စောဒနာလည်းကောင်း၊ အမူလိကာ ဝါ–အခြေအမြစ်မရှိသော စောဒနာလည်းကောင်းတည်း၊ ["ကာလေန ဝက္ခာမိ" စသည်ကို ပါတိမောက္ခဥပနက္ခန္ဓက, စောဒနာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗမေဓမ္မကထာ၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ။]

၂။ **စောဒကာဒိပဋိပတ္တိ။** **၃၆၃။** စောဒကေန–သည်၊ ကထံ–လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ– ကျင့်ထိုက်သနည်း၊ ၊ပေ၊ သစ္စေ–မှန်သော စကား၌လည်းကောင်း၊ အကုပ္ပေစ– အမျက်မထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ သံဃေန–သည်၊ ဩတိဏ္ဏာ နောတိဏ္ဏံ– သက်ရောက်အပ်သောစကား, မသက်ရောက်အပ်သောစကားကို၊ပေ၊ အနုဝိဇ္ဇကေန– သည်၊ ယေန ဓမ္မေန–အကြင်ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ယေန ဝိနယေန–အကြင် စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ ယေန သတ္ထုသာသနေန–ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ တော်ဖြစ်သော ပြည့်စုံသောဉတ်, ပြည့်စုံသောကမ္မဝါစာဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ–သည်၊ ဝူပသမ္မတိ–၏၊ တထာ–ထို ဓမ္မဝိနယသတ္ထုသာသနဖြင့်၊ ၊ပေ၊ဝူပသမေတဗ္ဗံ ၊ပေ။

၃၆၄။ ဥပုသ်ပြုခြင်းသည်။ ။[အမေးဂါထာ လွယ်ပြီ။] ဥပေါသထော–သည်၊ (ဥပုသ်ပြုခြင်းသည်၊) သာမဂ္ဂတ္ထာယ–ကာယသာမဂ္ဂီ စိတ္တသာမဂ္ဂီအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဝါရဏာ–သည်၊ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ–စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပရိဝါသော–သည်၊ (ပရိဝါသ်နေခြင်းသည်၊) မာနတ္တတ္ထာယ–မာနတ်အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ မူလာယပဋိကဿနာ–အရင်းသို့ တစ်ဖန်ငင်ခြင်းသည်၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ–နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ [ဤဂါထာအဖွင့်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။]

အဂတိလိုက်ခြင်း သည်၏ အပြစ်။ ။(ယော–အကြင်သူသည်၊) ဆန္ဒာ–ချစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေါသာ–မုန်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘယာ–ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောဟာ–မသိနားမလည်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆတိ–အဂတိသို့ လိုက်၏၊) ထေရေစ–တို့ကိုလည်း၊ ပရိဘာသတိ–သေားကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်၏၊ ဒုပ္ပညော–တိပိဋကပညိသန်, ပင်ကိုယ်ဉာဏ်မရှိသော၊ ခတော–မိမိကိုမိမိ တူးဖြိုအပ်ပြီးသော၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော–ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော၊ (ပျက်စီးပြီးသော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော)၊ သိက္ခာယ–သိက္ခာ ၃ ပါး၌၊ န စ ဂါရဝေါ–ရိုသေလေးစားခြင်းလည်း မရှိသော၊ ဒုမ္မေဓော–တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်မရှိသော၊ (ထိုးထွင်းဉာဏ် မရှိသော၊ သော–ထိုသူသည်၊) ကာယဿ–ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ–ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–ပျက်ခြင်းဟူသော သေခြင်းမှ နောက်၌၊ နိရယံ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ–၏။

(တသ္မာ–ကြောင့်)၊ အာမိသံစ–ဆွမ်းစသော အာမိသကိုလည်း၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ နကရေ–မပြုရာ၊ (မဆုံးဖြတ်ရာ)၊ ပုဂ္ဂလံစ–ဥပဇ္ဈာယ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ နိဿာယ (န ကရေ)၊ ဥဘော–၂ ပါးကုန်သော၊ ဧတေ–ဤ အာမိသကို မှီခြင်း, ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီခြင်းတို့ကို၊ ဝိဝဇ္ဇေတွာ–ရှောင်ကြဉ်၍၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မော–ဝိနည်းတရားတော်သည်၊ (ဌိတော–တည်ရှိ၏၊) တထာ–ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရေ–ပြုရာ၏၊ (ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊)။

မိမိကို လောင်ကျွမ်းစေသော စောဒက။ ။(ယော–အကြင် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ကောပနော–အမျက်ထွက်လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဥပနာဟီစ–ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍောစ–ကြမ်းတန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိဘာသကောစ–သေားကိုပြု၍ ခြိမ်းချောက်တတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ) အနာပတ္တိယာ–အနာပတ်၌၊ အာပတ္တိတိ–အာပတ်ဟူ၍၊ ရောပေတိ–တက်ရောက်စေ၏၊ (တင်၏၊) တာဒိသော–သော၊ စောဒကော–သည်၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ ဈာပေတိ–လောင်ကျွမ်းစေ၏၊ [နောက်နောက် ဂါထာတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။] ဥပကဏ္ဏကံ–နား၏ အနီး၌၊ ဇပ္ပတိ–တိုင်ပင်ပြောဆို၏၊ (သင်ပေး၏၊) ဇိမှံ–အကောက်ကို (အပြစ်ကို)၊ ပေက္ခတိ–ကြည့်ရှု၏၊ (ရှာ၏)၊ ဝီတိဟရတိ–အဆုံး

အဖြတ်ကို လွှန်၍ဆောင်၏၊ (ယုတ်လျော့စေ၏)၊ ကုမ္မဂ္ဂ–လမ်းမှားကို၊ ပဋိသေဝတိ–မှီဝဲ၏၊ [အနာပတ်ကို အာပတ်ဟု ပြ၏၊) ၊ပေ။

အမှာ။ ။အကာလေန စောဒေတိ၊ ပုဗ္ဗာပရံ န ဇာနာတိ၊ အနုသန္ဓိဝစနပထံ ဇာနာတိ ဂါထာတို့ကို အပရဂါထာသင်္ဂဏိကဥ္ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ "ဘာသိတာဘာသိတ–ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော အရာ, ဟောတော်မမူအပ်သော အရာ၊ အာစိဏ္ဏာနာစိဏ္ဏ–ဘုရားရှင် လေ့ကျက်တော်မူအပ်သော အရာ, လေ့ကျက်တော်မမူအပ်သော အရာ"ဟု ဆိုပါ၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ လွယ်ပြီ၊ တဿုဒ္ဒါန "စောဒနာကဏ္ဍမှိ–စောဒနာ အခန်း၌၊ သာသနံ–ကို၊ ပတိဋ္ဌာပယံ–တည်စေတတ်သော၊ ဥဒ္ဒါန်းတည်း"ဟု ဆိုပါ။

စောဒနာကဏ္ဍော နိဋ္ဌိတော။

စူဠသင်္ဂါမ

၁။ အနုဝိဇ္ဇကဿ ပဋိပတ္တိ။ **၃၆၅။** သင်္ဂါမာဝစရေန–စစ်မြေပြင်နှင့်တူသော သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ အဓိကရဏ်း ဆုံးဖြတ်ဖို့ရာ သက်ဝင်သော၊ သံဃံ–သို့၊ ဥပသင်္ကမန္တေန–ချဉ်းကပ်သော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ နီစစိတ္တေန–နှိမ့်ချအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရဇောဟရဏသမေန–မြူကို ဆောင်ကြောင်းခြေသုတ်နှင့်တူသော၊ စိတ္တေန–ဖြင့်၊ [နီစစိတ္တေနကို ထပ်ဖွင့်သည်။] သံဃော–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော–ချဉ်းကပ်ထိုက်၏၊ အာသနကုသလေန–နေရာ၌ ကျွမ်းကျင်သူသည်၊ နိသဇ္ဇကုသလေန–ထိုင်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ဖြစ်ရာ၏၊ [အာသနကုသလဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ "ထေရေ ဘိက္ခူ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] ထေရေ, ဘိက္ခူ–တို့သို့၊ အနုပခဇ္ဇန္တေန–အနီးသို့ မကပ်ဝင်သည်၊ နဝေ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာသနေန–ဖြင့်၊ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန–မတားမြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ["တားမြစ်"ဟူရာ၌ တမင်္ဂလာ တားမြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိ၏ အနေအထိုင်မတတ်မှုကြောင့် သီတင်းငယ်များ နေရာမရသည်ကို "တားမြစ်"ဟု ဆိုသည်။] ယထာပတိရူပေ–အကြင်အကြင် သင့်လျော်သော သဘောရှိသော၊ အာသနေ–နေရာ၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ–ထိုင်ရာ၏။

အနာနာကထိကေန–အမျိုးမျိုးသော စကားမရှိသူသည်၊ အတိရစ္ဆာန ကထိကေန–သုဂတိလမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်းတို့၏ ဖီလာဖြစ်သော စကားမရှိသူသည်၊ (ရာဇကထာစသော တိရစ္ဆာနကထာကို မပြောသည်၊) ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာမံဝါ–ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဓမ္မော–ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော–ပြောဟောထိုက်၏၊ ပရောဝါ–သူတစ်ပါးကိုမူလည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော–တိုက်တွန်းထိုက်၏၊ အရိယော–သော၊ တဏှီဘာဝေါဝါ–

(ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်) ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကိုမူလည်း၊ နာတိမညိတဗ္ဗော-လွန်၍ မမှတ်ထင်ထိုက်၊ ဝါ-အထင်မသေးထိုက်။

သံဃေန-သည်၊ အနုမတေန-ခွင့်ပြုအပ်သော၊ အနုဝိဇ္ဇကေန-အနုဝိဇ္ဇက ရာထူးရသော၊ အနုဝိဇ္ဇိတုကာမေန-မေးစစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော-(စုဒိတကစောဒကတို့၏) ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ ။ပေ၊ [ဇာတိ-အမျိုးဇာတ်၊ အာဂမော-ဒီဃဘာဏက စသော အာဂမ၊ ကုလပဒေသော-ညွှန်ပြအပ်သော အမျိုးအထူး၊] ဇာတိဘူမိ-မွေးဖွားရာအရပ်ကို၊ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ တု-ထိုသို့ ဥပဇ္ဈာယ်စသည်ကို မမေးထိုက်ခြင်းသည်၊ ကိံ ကာရဏာ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အတြ-ထို စုဒိတက, စောဒကအပေါ်၌၊ ပေမံဝါ-ချစ်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေါသောဝါ-မုန်းခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ပေမေ-သည်၊ သတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဆန္ဒာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဂစ္ဆေယ ၂-အဂတိသို့ လိုက်ရာ၏၊ ။ပေ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်တည်း။)

သံဃေန ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ သံဃဂရုကေန-သံဃာ၌ အလေးပြုသူသည်၊ ။ပေ၊ အတ္တဝသိကေန-အနက်၌ အလိုရှိသူသည်၊ ။ပေ၊ ပရိသကပ္ပိကေန-ပရိသတ်ကို ကြံဆခြင်းရှိသူသည်၊ ။ပေ၊ [အနက်အဓိပ္ပာယ် မှန်ကန်သော စကားကိုသာ အလိုရှိပါ၊ ပရိသတ်ကြိုက်မည့် စကားကို မပြောပါနှင့်-ဟူလို။] ဥပကဏ္ဏကဇပ္ပိနာ-နား၏ အနီး၌ ကပ်၍ပြောဆိုထိုက်သူသည်၊ ။ပေ၊ ဓိမံ-အကောက်ကို၊ (အပြစ်ကို)၊ န ပေက္ခိတဗ္ဗံ-မကြည့်ရှုထိုက်၊ အက္ခိ-မျက်စိကို၊ န နိခဏိတဗ္ဗံ-မမှိတ်ထိုက်၊ ဘမုကံ-မျက်မှောင်ကို၊ (မျက်ခုန်းကို) န ဥက္ခိတဗ္ဗံ-မမြှောက်ချီထိုက်၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ။ပေ၊ ဟတ္ထဝိကာရော-လက်၏ ထူးခြားသော အမူအရာကို၊ (ရှေးနိဿယ၌ "လက်ဆုပ်"ဟု ပေး၏။)

အာသနကုသလေန ။ပေ၊ ယုဂမတ္တံ-ရထား ထမ်းပိုးတစ်ပြန်မျှသော အရပ်ကို၊ ပေက္ခန္တေန-ကြည့်ရှုလျက်၊ အတ္ထံ-ဆုံးဖြတ်ရမည့် အနက်ကို၊ (အကြောင်းအရာကို)၊ အနုဝိဓိယန္တေန-စီစဉ်မှတ်သားလျက်၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ သာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ အာသနာစ-မှလည်း၊ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ-မထရာ၊ န ဝီတိဟာပေတဗ္ဗံ-အဆုံးအဖြတ်ကို လွန်၍ မဆောင်ထိုက်၊ [အဆုံးအဖြတ်ကို မယုတ်လျော့စေနှင့်-ဟူလို။] ကုမ္မဂ္ဂေါ-လမ်းမှားကို၊ န ပဋိသေဝိတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ-လက်ရုံးကို မြှောက်၍မြှောက်၍၊ န ဘဏိတဗ္ဗံ-မပြောထိုက်၊ အတုရိတေန-လျင်လျင် မြန်မြန် မဟုတ်သူသည်၊ (ကဗျာကယာ မပြုသူသည်၊) အသာဟသိကေန-အဆော့တလျင် မပြုသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အစဏ္ဍိကတေန-ဒေါသက ကြမ်းတမ်းအောင် ပြုအပ်သူမဟုတ်သည်၊ ဝစနက္ခမေန-စကား၌ ခံနိုင်သူသည်၊ (ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို ခံနိုင်ရည်ရှိသူသည်၊ ။ပေ၊ မေတ္တစိတ္တေန-မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော

စိတ်ရှိသူသည်၊ ဟိတာနုကမ္ပီနာ–စီးပွားကို အလိုရှိသူသည်၊ ဝါ–စီးပွားဖြင့် ချီးမြှောက်တတ်သူသည်၊ ။ပေ၊ ["ဟိတာနုကမ္ပီ"၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ, လောဟိစ္စသုတ်၌ ပြထားပြီ။] ကာရုဏိကောန–ကရုဏာရှိသူသည်၊ ဟိတပရိသက္ကီနာ–စီးပွားကို အားထုတ်ခြင်းရှိသူသည်၊ ။ပေ၊ အသမ္ဗပ္ပလာပိနာ–စီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သော စကားကို မပြောဆိုသူသည်၊ ပရိယန္တဘာဏီနာ–အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော စကားကို ပြောဆိုသူသည်၊ ။ပေ၊ အဝေရဝသီကောန–ရန်၏အလိုသို့ မလိုက်သူသည်၊ အနသုရုတ္တေန–ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သည် မဟုတ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်စကား မရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ရာ၏။

အတ္တာ–မိမိကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော–ပိုင်းခြား၍ ယူထိုက်၏၊ ပရော–သူတစ်ပါးကို၊ (ပရိသတ်ကို)၊ ။ပေ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဝုတ္တံ–စုဒိတက, စောဒကတို့ ပြောအပ်ပြီးသော စကားကို၊ အဟာပေန္တေန–မယုတ်လျော့စေသည်၊ အဝုတ္တံ–ကို၊ အပကာသေန္တေန–ထင်ရှားမပြသည်၊ (ဟုတ္စာ)၊ ဩတိဏ္ဏာနိ–သက်ရောက်လာကုန်သော၊ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ–ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို၊ (စကားလုံးတို့ကို)၊ သာဓုကံ, ပရိဂ္ဂဟေတွာ–ပိုင်းခြားကာယူ၍၊ ပရော–ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိတွာ–တစ်ဖန်မေး၍၊ ယထာပဋိညာယ–အကြင်အကြင် ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော–ပြုစေထိုက်၏၊ မန္ဒော–နားမလည်သော စုဒိတက, စောဒကကို၊ ဟာသေတဗ္ဗော–ရွှင်လန်းစေထိုက်၏၊ ဘီရူ–ကြောက်သော စုဒိတက စောဒကကို၊ အဿာသေတဗ္ဗော–သက်သာစေထိုက်၏၊ (အားပေးထိုက်၏)၊ စဏ္ဍော–ကြမ်းတမ်းသော စုဒိတက, စောဒကကို၊ နိသေဓေတဗ္ဗော–တားမြစ်ထိုက်၏၊ အသုစိ–မစင်မကြယ်, ရွံစဖွယ်အပြစ်ရှိသော စုဒိတက, စောဒကကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော–ထင်စွာဖြစ်စေထိုက်၏၊ [ဒေသနာကြားပါစေ–ဟူလို။] ဥဇု–ဖြောင့်မတ်သော စုဒိတက, စောဒကကို၊ မဒ္ဒဝေန–နူးညံ့သူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ–နူးညံ့သော စကားဖြင့်၊ ("ဥပစရိတဗ္ဗော–ပြောဆိုထိုက်၏"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ စပ်ပုဒ်ထည့်သည်၊) ။ပေ၊ ဓမ္မေသုစ–တို့၌လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေသုစ–တို့၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တေန–အလယ်အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုဝိဇ္ဇမာနော–စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်သော၊ အနုဝိဇ္ဇကော–သည်၊ သတ္ထုသာသနဿ–၏လည်း၊ သာသနကရော–အဆုံးအမကို ပြုသူသည်၊ ဟောတိ၊ ဝိညူနံ, သဗြဟ္မစာရီနံ–တို့၏လည်း၊ ပိယောစ–ချစ်အပ် ကြည်ညိုအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ မနာပေါစ–မြတ်နိုးအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဂရုစ–အလေးပြုအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနီယောစ–ချီးမွမ်းအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။ [ဘာဝနီယောတိ အဒ္ဓါယမာယသ္မာ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတီတိ ဧဝံ သမ္ဘာဝနီယော–အမှန်စင်စစ် ဤအရှင်သည် သိဖွယ်ဟူသမျှကို သိ၏, မြင်ဖွယ်ဟူသမျှကို မြင်၏၊ ဤသို့ ချီးမွမ်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊.....အင်္ဂုတ္တရ, ဒသက, အာကင်္ခဝဂ္ဂ, အာကင်္ခသုတ် အဋ္ဌကထာ။]

ခ၆၆။ ။[အနုဝိဓ္စကပုဂ္ဂိုလ် ဆောင်ပြအပ်သော သုတ္တစသည်တို့၏အကျိုးကို ပြတော်မူလို၍ "သုတ္တံ"စသည်မိန့်။] သုတ္တံ–သည်၊ သံသန္ဒနတ္ထာယ–နှီးနှောတိုက် ဆိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ [နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း "ဟောတိ"ကို ထည့်၍ စပ်ပါ။] ဩပမ္မံ–ဥပမာသည်၊ နိဒဿနတ္ထာယ–အနက်ကို ညွှန်ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အတ္ထော–သည်၊ ဝိညာပနတ္ထာယ–(စုဒိတက, စောဒက, သံဃာတို့ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဋိပုစ္ဆာ–တစ်ဖန်မေးခြင်းသည်၊ ထပနတ္ထာယ–(ပုဂ္ဂိုလ်ကို) အာပတ်, အနာပတ်၌ အတည်ထားခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဩကာသကမ္မံ–အခွင့်တောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ စောဒနတ္ထာယ–စောဒနာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ စောဒနာ–သည်၊ သာရဏတ္ထာယ–အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သာရဏာ–သည်၊ သဝစနီယတ္ထာယ–ပြောဆိုဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သဝစနီယံ–သည်၊ ပလိဗောဓတ္ထာယ–("ဤကျောင်းတိုက်မှ အခြားအရပ်သို့ မသွားပါနှင့်"ဟု) တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပလိဗောဓော–တားမြစ်ခြင်းသည်၊ ဝိနိစ္ဆယတ္ထာယ–ဆုံးဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိနိစ္ဆယော–သည်၊ သန္တီရဏတ္ထာယ–အပြစ်ဟုတ် မဟုတ်ကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အမှုကို ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟောတိ)၊ သန္တီရဏံ–ပြီးဆုံးစေခြင်းသည်၊ ဌာနာဋ္ဌာနဂမနတ္ထာယ–အကြောင်းဟုတ်, မဟုတ်သို့ ရောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အာပတ်, အနာပတ်စသည်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟောတိ)၊ ဌာနာဋ္ဌာန ဂမနံ–သည်၊ ဒုမ္မင်္ကူနံ ပေ၊ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ–နှိပ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာနံ ပေ၊ သမ္ပဂ္ဂဟတ္ထာယ–ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ သံဃော–သည်၊ သမ္ပဋိဂ္ဂဟ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထာယ–အဆုံးအဖြတ်ကို ကောင်းစွာ သိမ်းပိုက်ခြင်း, လက်ခံခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဃေန–သည်၊ အနုမတာ–ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ–တို့သည်၊ ပစ္စေကဋ္ဌာယိနော–အသီးအခြားဖြစ်သော အကြီးအကဲအရာ၌ တည်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယိနော စ–မချွတ်မလွဲစေတတ်သူတို့၏အရာ၌ တည်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)။

ဝိနယော–ဝိနည်းပညတ်တော်သည်၊ သံဝရတ္ထာယ–ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သံဝရော–သည်၊ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ–စိတ်နှလုံး မသာမယာ မဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ အဝိပ္ပဋိသာရော–သည်၊ ပါမုဇ္ဇတ္ထာယ–ဝမ်းမြောက်သမှု, နုသော ပီတိအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပါမုဇ္ဇံ–ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၊ ပီတတ္ထာယ(ပီတိ+အတ္ထာယ)–ဝမ်းသာရွှင်ပျ, ဗလဝပီတိအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပီတိ–သည်၊ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ–ကိုယ်စိတ် လန်းဆန်း, ငြိမ်းချမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဿဒ္ဓိ–သည်၊ သုခတ္ထာယ–ကိုယ်စိတ် ၂ ဖြာ, ချမ်းသာခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ဟောတိ)၊ သုခံ–သည်၊ သမာဓတ္ထာယ (သမာဓိ+အတ္ထာယ)–တည်ကြည်စွာဘိ,

သမာဓိအကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ သမာဓိ-သည်၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထာယ-မဖောက်မပြန်, ဟုတ်မှန်တိုင်းပင်, သိမြင်သမှု, နသောဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ-သည်၊ နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ-ဆင်းရဲဝဋ်ကြီး၌, ငြီးငွေ့နိုင်ကြောင်း, ကောင်းသောဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ နိဗ္ဗိဒါ-သည်၊ ဝိရာဂတ္ထာယ-မတပ်နှစ်သက်ကြောင်း ကောင်းသောမဂ်အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိရာဂေါ-သည်၊ ဝိမုတ္တတ္ထာယ-ကိလေသာအပေါင်းမှ, ကောင်းကောင်းလွတ်လပ်, အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိ-သည်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထာယ-အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပင် သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ-သည်၊ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ-နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော ပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးဌာ၊ (ဟောတိ)၊ ကထာ-ဝိနည်းကို ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ဧတဒတ္ထာ-ဤအနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မန္တနာ-ဝိနည်းအရေး, ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသည်၊ ဧတဒတ္ထာ-၏၊ ဥပနိသာ-အကျိုးအရပ်ရပ်, ကပ်၍နေရာ များစွာသော အကြောင်းအဆက်ဆက်သည်၊ ဧတဒတ္ထာ-၏၊ သောတာဝဓာနံ-အဆက်ဆက်အကြောင်းမှန် နာခံခြင်းသည်၊ ဝါ-နာခံ၍ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၊ ဧတဒတ္ထံ-၏၊ အနုပါဒါ-ဥပါဒါန်တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) ဝိမောက္ခော-အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-ထို ဝိမောက္ခသည်၊ ဧတဒတ္ထော-ဤ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ [အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ, ဗာဟိရနိဒါန်းအဆုံး၌ ပြထားပြီ။]

၃၆၇။ **အကြီးအကဲအရာ၌ မထားထိုက်သူ။** ။["အနုယောဂဝတ္တံ" စသော ဂါထာကို ဓာဒနာကက္ခန္ဓ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) ဝတ္တံ-သိက္ခာပုဒ်တို့၏ ဝတ္တကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပတ္တိံ-ဝိပတ္တိ ၄ ပါးကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိံ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဒါနံ-သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာဒေသဟူသော နိဒါန်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗာပရံ-ရှေးဦးစွာ ပြောအပ်သောစကား, နောက်မှပြောအပ်သောစကားကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ သမေနဝ-ပုဗ္ဗာပရကို မသိခြင်းနှင့်တူသော မသိခြင်းကြောင့်ပင်၊ ကတာကတံ-ပြုအပ်ပြီး, မပြုအပ်သေးသောအမှုကို၊ (န ဇာနာတိ)၊ ကမ္မဥ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိကရဏဥ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ (န ဇာနာတိ)၊ သမထေဓာပိ-၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်၊ ရတ္တော-ရာဂဖြင့် တပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ-၍လည်းကောင်း။ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း)၊ ဒုဋ္ဌော-ဒေါသက ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာစ)၊ မူဠှော-မောဟဖြင့်တွေဝေသည်၊ (ဟုတ္ဝာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊) ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မောဟာ-မသိနားမလည်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-အဂတိလိုက်၏။ ["ဝတ္တ"စသည်၏ အကျယ်ကို မဟာသဂ်ါမ၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

နစ သညတ္တိကုသလော–စုဒိတက, စောဒကတို့ကို နားလည်စေခြင်း၌လည်း မကျွမ်းကျင်၊ နိဇ္ဈတ္တိယာစ–(မှန်သော အကြောင်း, မမှန်သော အကြောင်းကို) ရှုစေခြင်း၌လည်း၊ အကောဝိဒေါ–ကျင်၊ လဒ္ဓပက္ခော–(မိမိနှင်တူသော) ရအပ်ပြီးသော အသင်းရှိ၏၊ အဟိရိကော–မကောင်းမှုမှလည်း ရှက်ခြင်းမရှိ၊ ကဏှကမ္မော–မည်းညစ်သော အကုသိုလ်ကံလည်း ရှိ၏၊ အနာဒရော–ပုဂ္ဂလမ္မှ၌လည်း ရိုသေလေးစားခြင်းမရှိ၊ တာဒိသကော–ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ သ(သော)ဘိက္ခု–ကို၊ အပ္ပဋိကမ္မာတိ–အပ္ပဋိကမ္မပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ (အကြီးအကဲအရာ၌ တင်ထားသော အားဖြင့် မရှုထိုက်, မချီးမြှောက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ [သုတ္တ ပက္ခ ဂါထာများကို နည်းမှီပေးပါ၊ တသုဒ္ဓါန၌ "ကေဒွေသော–နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုး တစ်ပါးကို ညွှန်ပြခြင်း"ဟု ဆိုပါ။......စူဠသင်္ဂါမ ပြီး၏။

မဟာသင်္ဂါမ

၁။ ဝေါဟာရန္တေန ဇာနိတဗ္ဗာဒိ။ ။(၃၆၈)။ သင်္ဂါမာဝစရေန္တေန–သော၊ သံဃေ–၌၊ ဝေါဟာရန္တေန–ပြောဆိုသော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဝတ္ထု–ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ–ထိုက်၏၊ ။ပေ၊ အာကာရော–အခြင်းအရာကို၊ ။ပေ၊ သညာပနီယေ–သိစေထိုက်သော၊ ဌာနေ–အရာ၌၊ သညာပေတဗ္ဗံ–သိစေထိုက်၏၊ နိဇ္ဈာပနီယေ–ရှုစေထိုက်သော၊ ။ပေ၊ ပေက္ခနီယေ–ကြည့်ထိုက်သော၊ ။ပေ၊ ပသာဒနီယေ–ကြည်လင်စေထိုက်သော၊ ။ပေ၊ (အဟံ) လဒ္ဓပက္ခော–ရအပ်ပြီးသော အသင်းရှိသည်၊ (ဘက်သားရှိသည်၊) အမိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ တွေး၍၊ ပရပက္ခော–တစ်ပါးသော အသင်း အပင်းကို၊ (တစ်ဖက်ကို၊) နာဝဇာနိတဗ္ဗော–အောက်ချ၍ မသိထိုက်၊ (အထင် မသေးထိုက်၊) ။ပေ၊ အသမ္ပတ္တံ–မရောက်လာသော အကြောင်းအရာကို၊ န ဗျာဟာ တဗ္ဗံ–မပြောထိုက်၊ သမ္ပတ္တံ–ရောက်သောအကြောင်းအရာကို၊ ဓမ္မတော–ဓမ္မအားဖြင့်၊ ။ပေ၊ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ–မယုတ်လျော့စေထိုက်၊ ["ယေန ဓမ္မေန" စသည်ကို စောဒနာကဏ္ဍ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] (၃၆၉) ဝတ္ထုဇာနိတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ အဋ္ဌပါရာဇိကာနံ–တို့၏၊ ဝတ္ထု–မေထုနဓမ္မ စသောဝတ္ထုကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လျှော်သလို ပေးပါ။]

၃၇၀။ အာကာရော ဇာနိတဗ္ဗောတိ–ကား၊ သံဃော–ကို၊ အာကာရတော– အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗော ။ပေ၊ [ထို "သံဃော အာကာရတော ဇာနိတဗ္ဗော" စသည်ကိုပင် ထပ်၍ ချဲ့တော်မူလိုသောကြောင့် "သံဃော ။ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗောတိ" စသည်ကိုမိန့်။] အယံ သံဃော–သည်၊ ဣမံ အဓိကရဏံ–ကို၊ ဝူပသမေတုံ– ငှာ၊ ပဋိဗလော နခေါ–စွမ်းနိုင်သလော၊ ဥဒါဟု–သို့မဟုတ်၊ နော (ပဋိဗလော နခေါ)–မစွမ်းနိုင်သလော၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ။ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗော ။ပေ၊ ကစ္စိ–နည်း၊

အယံ အာယသ္မာ—ဤအရှင်သည်၊ ပဋ္ဋသု, ဓမ္မေသု—တို့၌၊ ပတိဋ္ဌာယ—တည်၍၊ ပရံ—ကို၊ ဓာဒေတိ နခေါ—ဓာဒနာလေသလော၊ ဥဒါဟု, နော (ဓာဒေတိ နခေါ)—လော၊ ၊ပေ။

၃၇၄။ ပုဗ္ဗာပရံ ဓာနိတမ္ဘုန္တိ—ကား၊ ကစ္စိ—နည်း၊ အယံ အာယသ္မာ, ဝတ္ထု တောဝါ—တစ်ပါးသော ဝတ္ထုမှုလည်း၊ ဝတ္ထုံ—တစ်ပါးပသော ဝတ္ထုကို၊ သင်္ကမတိ နခေါ—ပြောင်းရွှေ့လေသလော၊ ဥဒါဟု, နော(သင်္ကမတိနခေါ)—လော၊ [ပြောင်းရွှေ့ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အဝဓာနိတွာဝါ—ပယ်ပြီး၍မှုလည်း၊ ပဋိဓာနာတိ နခေါ—ဝန်ခံလေသလော၊ ဥဒါဟု, နော (ပဋိဓာနာတိ နခေါ)—လော၊ ၊ပေ၊ အညေနဝါ—တစ်ပါးသော စကားဖြင့်မှုလည်း၊ အညံ—ကို၊ ပဋိစရတိနခေါ—ဖုံးကွယ်လေသလော၊ ဥဒါဟု နော(ပဋိစရတိနခေါ)—လော၊ ဣတိဧဝံ—သို့၊ ပုဗ္ဗာပရံ—ရှေ့စကား နောက်စကားကို၊ ဓာနိတဗ္ဗံ။ (၃၇၅)။ မေထုနဓမ္မဿ—၏၊ အနုလောမံ—အလျော်ဖြစ်သော ပါရာဇိကကို၊ ၊ပေ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ—ရှေးအဖို့ကို၊ ၊ပေ၊ ဒွယံ ဒွယသမာပတ္တိ—မိန်းမယောကျ်ား ၂ ဦးသား ၂ ဦးသာအပေါင်းသည် ရောက်ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု, အတ္တနော—၏၊ မုခေန—ပါးစပ်ဖြင့်၊ ပရဿ အင်္ဂဇာတံ ဂဏှာတိ—ယူ၏၊ (စုတ်၏) ၊ပေ၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏော—သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၊ [သဒ္ဒတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ၊ပေ၊ ဝစနမနုပ္ပဒါနံ—စကားကို တစ်ဆင့်ပြောပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ—သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဓာနိတဗ္ဗံ)၊ [ကမ္မံ ဓာနိတဗ္ဗံ စသည်တို့၏ အကျယ်လွယ်ပြီ။]

၂။ အဂတိအဂန္တဗ္ဗ။ ၃၇၆။ န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော တိ ဧတ္ထ—ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဆန္ဒာဂတိံ—သို့၊ ဂစ္ဆန္တော—လိုက်သူသည်၊ ကထံ—လျှင်၊ (အဘယ်နည်းဖြင့်)၊ ဆန္ဒာဂတိံ, ဂစ္ဆတိ—နည်း၊ ဣဓ—ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စော—အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ("ဒီပေတိ"၌စပ်)၊ အယံ—ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ—၏၊ ဥပဇ္ဈာယော—တည်း၊ ဣတိဝါ—ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ သန္ဒိဋ္ဌော—သန္ဒိဋ္ဌမိတ်ဆွေတည်း၊ ၊ပေ၊ သမ္ဘတ္တော—တည်း၊ ၊ပေ၊ ဉာတိသာလောဟိတော—ဆွေမျိုး, သွေးသားစပ်သူတည်း၊ ဣတိဝါ—သော်လည်းကောင်း၊ တဿ—ထိုဥပဇ္ဈာယ်စသူကို၊ အနုကမ္ပာယ—ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ တဿ—ကို၊ အနုရက္ခာယ—စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ အဓမ္မံ—အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ—ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေတိ—ပြ၏၊ ["အဘာသိတံ အလပိတံ တထာဂတေန"စသည်ကို သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ, အဓိကရဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌာရသဟိ, ဣမေဟိ ဝတ္ထူဟိ—တို့ဖြင့်၊ ဆန္ဒာဂတိံ—သို့၊ ဂစ္ဆန္တော—သည်၊ ဗဟုဇနာဟိတာယ—များစွာသော လူအပေါင်း၏ စီးပွားမဲ့အလို့ငှာ၊ ဗဟုဇနာသုခါယ—များစွာသောလူအပေါင်း၏ ချမ်းသာမဲ့အလို့ငှာ၊ ဗဟုနော—သော၊ ဇနဿ—၏၊ အနတ္ထာယ—စီးပွားမဲ့အလို့ငှာ၊ ဒေဝမနုဿာနံ—တို့၏၊ အဟိတာယ—ငှာ၊ ဒုက္ခာယ—ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ ပဋိပန္နော—ကျင့်သည်၊

ယောတိ၊ ဣမေဟိ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆန္တော–သည်၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ ခတံ–ဂုဏ်တို့ကို တူးဖြိုအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဥပဟတံ–ဂုဏ်တို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ပရိဟရတိ–ရွက်ဆောင်၏၊ သာဝဇ္ဇော စ–အပြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်သည်လည်း၊ ယောတိ၊ [ဝဒီတဗ္ဗံ ဝဇ္ဇံ၊ (ဒေါသော)၊ ဝဇ္ဇမေဝ+အဝဇ္ဇံ၊ (အသဒ္ဒါ တဗ္ဗာဝဂုတ္တံ)၊ သဟ+အဝဇ္ဇေန ယော ဝတ္တတီတိ သာဝဇ္ဇော။] ဝိညူနံ–တို့၏၊ သာနုဝဇ္ဇော စ–စွပ်စွဲဖွယ်နှင့် တကွဖြစ်သည်လည်း၊ ယောတိ၊ [အနုဝဒီတဗ္ဗံတိ အနုဝဇ္ဇံ၊ သဟ+အနုဝဇ္ဇေန ဝသည်ပြု။] ဗဟုဥ္စ–များစွာလည်း၊ အပုညံ–ကို၊ ပသဝတိ–ဖြစ်စေ၏၊ ဆန္ဒာဂတိ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။

၃၈၀။ ဒေါသာဂတိလိုက်ပုံ။ (အယံ–ဤ အကောင်းသည်၊) မေ–ငါ၏၊ အနတ္ထံ–စီးပွားမဲ့ကို၊ အစရိ–ရှေးက ပြုကျင့်ဖူးပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ တွေး၍၊ အာဃာတံ–လွန်စွာထိပါးတတ်သော ဒေါသကို၊ ဝါ–ရန်ငြိုးကို၊ ဗန္ဓတိ–ဖွဲ့၏၊ ၊ပေ၊ စရတိ–ယခုပြုကျင့်ဆဲ၊ ၊ပေ၊ စရိဿတိ–နောင်ခါ ပြုကျင့်လိမ့်မည်၊ ၊ပေ၊ မေ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ပိယဿ–ချစ်အပ်သူ၏၊ မနာပဿ–မြတ်နိုးအပ်သူ၏၊ ၊ပေ၊ နဝဟိ, ဣမေဟိ အာဃာတဝတ္ထူဟိ–တို့ဖြင့်၊ (ဒေါသ၏ တည်ရာ အကြောင်း ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊) အာဃာတော–လွန်စွာထိပါးတတ်သော ဒေါသရှိသည်၊ ပဋိဃော–ရှေ့ရှုထိပါးတတ်သော ဒေါသရှိသည်၊ ကုဒ္ဓေါ–စိတ်ဆိုးသည်၊ ကောဓာဘိဘူတော–ဒေါသသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ၊ပေ၊ ဒီပေတိ၊ ၊ပေ။

၃၈၁။ မောဟာဂတိလိုက်ပုံ။ ၊ရတ္တော–တပ်မက်သူသည်၊ ရာဂဝသေန–ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ–အဂတိသို့ရောက်၏၊ ၊ပေ၊ ပရာမဋ္ဌော–မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သူသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝသေန–ဖြင့်၊ ၊ပေ၊ မူဠှော–တွေဝေသည်၊ သံမူဠှော–ပြင်းစွာတွေဝေသည်၊ မောဟာဘိဘူတော–မောဟသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ၊ပေ၊ ဒီပေတိ၊ ၊ပေ။

၃၈၂။ ဘယာဂတိလိုက်ပုံ။ ။"အယံ–ဤသူသည်၊ ဝိသမနိဿိတော–မညီမညွတ်သော ကာယကံစသည်ကို မှီသူတည်း၊ ကက္ခဠော–ကြမ်းကြုတ်၏၊ ဖရုသော–ကြမ်းတမ်း၏၊ ဇီဝိတန္တရာယံဝါ–အသက်၏ အန္တရာယ်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရိဿတိ–ပြုလိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ–ဤသို့ တွေး၍သော်လည်းကောင်း၊ (အယံ) ဂဟနနိဿိတော–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဟူသော တောရှုပ်ကို မှီသူတည်း၊ ၊ပေ၊ ဗလဝနိဿိတော–အားရှိ ထင်ရှားသူကို မှီသူတည်း၊ ကက္ခဠော ၊ပေ၊ ကရိဿတိ၊ ဣတိဝါ–သော်လည်း ကောင်း၊ တဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ ဘီတော–ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ၊ပေ၊ ဒီပေတိ။ (ဂါထာ၌) ယော–အကြင်သူသည်၊ ဆန္ဒာ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဓမ္မံ–ကို၊ အတိဝတ္တတိ–လွန်၍ ကျင့်၏၊ တဿ–၏၊ ယသော–ခြွေရံသင်းပင်း, ကျော်စောခြင်းသည်၊ ကာဠပက္ခေ–လဆုတ်ပက္ခ၌၊ စန္ဒိမာ ဣဝ–လကဲ့သို့၊ နိဟီယတိ–တစ်နေ့တစ်ခြား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်၏။

၃။ အဂတိအာဂမန။ ၃၉၀။ အဓမ္မံ–ကို၊ အဓမ္မောတိ–ဟူ၍၊ ဒီပေန္တော– ပြသောရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ–သို့၊ န ဂစ္ဆတိ–မရောက်၊ပေ၊ ဂါထာ၌ "သုက္က ပက္ခေ–လဆန်းပက္ခ၌၊ စန္ဒိမာ ဣဝ–ကဲ့သို့၊ အာပူရတိ–တစ်နေ့တခြား, တိုးပွား ပြည့်စုံ၏"ဟု ဆို၊ ["သညာပနီယေ ဌာနေ"စသည်တို့၏ အကျယ်လွယ်ပြီ။]

၅။ ဝရေပက္ခာဒိ အဝဏ္ဏနနေ။ ၃၉၁။ ဣဓ, ဧကစ္စော–သည်၊ လဒ္ဓပကော္ခာ– ရအပ်ပြီးသော အသင်းအပင်းရှိသည်၊ လဒ္ဓပရိဝါရော–ရအပ်ပြီးသော အခြံအရံ ရှိသည်၊ ပက္ခဝါ–အသင်းအပင်းရှိသည်၊ ဉာတိမာ–ဆွေမျိုး(မိတ်ဆွေ)ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ (သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ "ဒီပေတိ"၌စပ်၊) အယံ, အလဒ္ဓပက္ခော– ရအပ်သော အသင်းအပင်းမရှိ၊ ။ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ တဿ–ထိုသူ၏၊ (ဝစနံ–စကားကို၊) တစ်နည်း, တဿ–ထိုသူ့ကို၊ အဝဏ္ဏနဿော–အထင်သေး သည်၊ (ဟုတ္ဖွာ)၊ ။ပေ၊ ဒီပေတိ။ **(၃၉၂)။** ဗဟုဿုတော–များသော သုတရှိ သည်၊ သုတဓရော–သုတကို ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်သည်၊ သုတသန္နိစယော– ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော သုတရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ အပ္ပါဂမော–နည်းသောအာဂမ ရှိ၏၊ အပ္ပဓရော–အနည်းငယ်သော ဓမ္မကိုသာ ဆောင်နိုင်၏၊ ။ပေ။

၃၉၃။ ထေရော–သည်၊ ရတ္တညူ–ရဟန်းပြုရာ ကာလမှစ၍ များစွာသော ညဉ့်တို့ကို သိသည်၊ စိရပဗ္ဗဇိတော–ရဟန်းပြုပြီး၍ ကြာမြင့်သော ကာလရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ နဝကော–သီတင်းငယ်တည်း၊ အပ္ပညာတော–မထင်ရှား၊ အပ္ပကတ ညူ–ပြုအပ်ပြီး(ပညတ်အပ်ပြီးသော) သိက္ခာပုဒ်ကို နားမလည်၊ ဣမဿ–ဤသူ ၏၊ ဝစနံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အကတံ–မပြုအပ်သည်၊ ဝါ–မလိုက်နာအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံပြီး၍ ။ပေ၊ ဒီပေတိ။ **(၃၉၄)။** အနော တိဏ္ဏံ–သံဃာ့ဘောင်သို့ မသက်ရောက်သေးသော၊ ဘဏ္ဍံ–တာဝန်ကို၊ ["ဘာသံ– စကားကို"ဟု မှတ်ရှိ၏။] န ဩတာရေတဗ္ဗံ–မသွင်းချထိုက်၊ ။ပေ၊ ယံအတ္ထာယ– အကြင် (အဓိကရဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း) အကျိုးငှာ၊ သံဃော သန္နိပတိတော– စည်းဝေးသည်၊ ဟောတိ၊ တံ အတ္ထံ–ထို(အဆုံးအဖြတ်ဟူသော)အကျိုးကို၊ ။ပေ၊ န ပရိယာပေတဗ္ဗံ။ **(၃၉၅)။** ယေန ဓမ္မေန ။ပေ၊ ယေန သတ္ထုသာသနေနာတိ– ကား၊ ဥက္ခိတ္တသမ္ဗန္ဓါယ–ပြည့်စုံသော ဥတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုသာသန သမ္ပဒါယ– ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ("ဝူပသမေတဗ္ဗံ"၌ စပ်၊) ။ပေ။

၆။ အနုဝိစ္စကာသ အနုယောဂ။ ၃၉၆။ အနုဝိစ္စကေန–သည်၊ ။ပေ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော, ဣမဿ ဘိက္ခုနော–၏၊ ယံ ပဝါရဏံ–အကြင်ပဝါရဏာကို၊ ထပေသိ–တန့်ထားပြီ၊ (တံ–ထို ပဝါရဏာကို)၊ ကိမှိ–အဘယ်အပြစ်ကြောင့်၊ နံ–ထိုရဟန်းကို၊ ထပေသိ–နည်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဓောဒနာကဏ္ဍ, အနုဝိစ္စက အနုယောဂကို နည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ဂါထာ၌လည်း "ကာတဗ္ဗာ တေန ပဝါရဏာ"သာ ထူး၏။]

၇။ ပုစ္ဆာဝိဘာဂ။ ၃၉၈။ ကိံ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ–ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ ကတမာ–အဘယ်မည်သော၊ ပုစ္ဆာ–နည်း၊ [အဘယ်ကို မေးကြောင်းဖြစ်သော ပုစ္ဆာနည်း–ဟူလို။] **(၃၉၉)။** ကိံ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ–ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ ဝတ္ထုပုစ္ဆာ–ဝတ္ထုကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ။ပေ၊ အဇ္ဈာစာရပုစ္ဆာ–လွန်ကျူးမှုကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ["ဝတ္ထုပုစ္ဆာ"စသည်ကို ထပ်ရှဲ့ပြသော ဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ။] **(၄၀၀)။** ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ–ကား၊ လိင်္ဂပုစ္ဆာ–အသွင် သဏ္ဌာန်ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ [ဣရိယာပထ–ဣရိယာပုထ်၊ အာကာရ–အခြင်းအရာ၊ ဝိပ္ပကာရ–ထူးခြားသော အမူအရာ။] လိင်္ဂပုစ္ဆာတိ–ကား၊ ဒီဃံ–ရှည်သော အသွင်သဏ္ဌာန်ရှိသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရဿံဝါ–ပုတိုသော အသွင် သဏ္ဌာန်ရှိသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကဏှံဝါ–မည်းနက်သော အဆင်းရှိသူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဩဒါတံဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပုစ္ဆာ–မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း)၊ ။ပေ၊ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ–သွားနေသူကိုသော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ (ပုစ္ဆာ)၊ ဂိဟိလိင်္ဂေဝါ– လူ့အသွင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂေဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ (ဒိဋ္ဌံ–တည်သူကို၊ ပုစ္ဆာ–တည်း၊) ။ပေ။

၄၀၁။ ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌန္တိ–ဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ ကာလပုစ္ဆာ–ကာလကို မေး ကြောင်းပုစ္ဆာတည်း၊ ။ပေ၊ ပုဗ္ဗဏှကာလေဝါ–နံနက်အခါ၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌံ–မြင်အပ် သလော၊) ဣတိ–သို့၊ ပုစ္ဆာ–တည်း၊ [မဇ္ဈန္ဟိက–နေ့လည်၊ သာယန္ဟ–ညနေ။]ပေ။

၄၀၂။ ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌံ၏ အကျယ်၌ နည်းမှီပေးပါ၊ ဌာန–တည်ရာ၊ ဘူမိ– ဖြစ်ရာ၊ ဩကာသ–တည်ရာ၊ ပဒေသ–အရပ်၊ ဌာန၏ အကျယ်၌ "ဘူမိ–မြေ၊ ပထဝီ, ဓရဏီ, ဇဂတီ–မြေ၊ [ဘူမိပုစ္ဆာတိ ဘူမိ ပထဝီ ဓရဏီ ဇဂတီ ဇာတိ သဗ္ဗာနိ ပထဝီဝေဝစနာနိ–ဝဇိရဗုဒ္ဓိ။] ဘူမိယာဝါ–၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌံ–မြင်အပ်သ လော၊) ။ပေ၊ ဒက္ခိဏေ–တောင်ဖြစ်သော၊ ပဒေသေဝါ–၌မူလည်း၊ (ဒိဋ္ဌံ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ ပုစ္ဆာ–တည်း)၊ ဣတိ–မဟာသင်္ဂါမ အပြီးတည်း။]

တသသုစ္ဆါနည့် မှတ်ချက်။ ။ဝတ္ထု–ဝတ္ထု ဓာနိတဗ္ဗသည်ဖြင့်ပေး၊ အဆုံး၌ "ဧသာ– ဤသည်ကား၊ မဟာသင်္ဂါမ ဉာပနာ–မဟာသင်္ဂါမကို သိစေတတ်သော ဥဒ္ဒါန်းဂါထာတည်း" ဟု ဆို၊ စာအုပ်များ၌ "ဝတ္ထုနိဒါနံ အာကာရော ပုဗ္ဗာပရံ ကတာကတံ"ဟု ရှိ၏၊ အကျယ်၌ ဝတ္ထုဓာနိတဗ္ဗ၏နောက်ဝယ် "ဝိပတ္တိဓာနိတဗ္ဗ, အာပတ္တိ ဓာနိတဗ္ဗ"ရှိသေး၏၊ ထို ၂ ပါး ကျန်သောကြောင့် "ဝတ္ထု ဓာနိတဗ္ဗဉ္စ, ဝိပတ္တိ ဓာနိတဗ္ဗကံ၊ အာပတ္တိ နိဒါနာကာရော, ပုဗ္ဗာပရံ ကတာကတံ"ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ မှာထားပါသည်။

မဟာသင်္ဂါမံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ကထိနခန္ဓက

၁။ ကထိန အတ္ထတာဒီ။ ။(၄၀၃) ကဿ–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကထိနံ–ကို၊ အနတ္ထတံ–မခင်းအပ်သနည်း၊ ။ပေ၊ ကဿ ကထိနံ အနတ္ထတန္တိ–ကား၊ ဒွိန္နံ–သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ–တို့သည်၊ အနတ္ထာရကဿ–(“ဣမာယ သံဃာဋိယာ ကထိနံ အတ္ထရာမိ”စသည်ဖြင့်) မခင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အနနုမောဒကဿ–အနုမောဒနာမပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ကထိနံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အနတ္ထတံ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ ကိန္တိ ။ပေ၊ အနတ္ထတန္တိ–ကား၊ စတုဝီသတိယာ–၂၄ ပါးသော၊ အာကာရေဟိ–အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ။ပေ၊ အနတ္ထတံ ဟောတိ၊ ဥလ္လိခိတမတ္တေန–လက်သည်းစသည်တို့ဖြင့် အဝတ်အပေါ်၌ခြစ်ခြင်းစသည်မျှဖြင့်၊ ဝါ–အလျားအနံ၏ အတိုင်းအရှည်ကို ယူခြင်းမျှဖြင့်၊ ကထိနံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အတ္ထတံ–ခင်းအပ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဓောဝနမတ္တေန–ကထိန်လျာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ။ပေ၊ [စီဝရ ဝိစာရဏ–ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ၅ ခဏ်း ၇ ခဏ်းစသည် စီရင်ခြင်း၊ ဆေဒန–စီရင်အပ်ပြီးသော ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ဖြတ်ခြင်း၊ ဗန္ဓန–ဖြတ်အပ်ပြီးသော အစကို ဖွဲ့စပ်ခြင်း၊ ဝါ–ချုပ်ဖို့ရန် ကြိုးငယ်ဖြင့် တဲထားခြင်း၊ (ယခုခေတ်၌ကား အပ်, သို့မဟုတ် အပ်ရိုက်ဖြင့် တဲကြသည်၊) ဩဝဋ္ဋိယကရဏ–တဲထားအပ်ပြီးသော အစ ၂ ခုကို လုံး၍ချုပ်မှုကိုပြုခြင်း၊ ဝါ–အလျားချုပ်ခြင်း၊ ကဏ္ဍုသကရဏ–တလုပ်မြောင်းဖွဲ့မှုကို ပြုခြင်း၊ ဝါ–တလုပ်အုပ်, ချုပ်ခြင်း။]

ဒဠှီကမ္မကရဏမတ္တေန–ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းမျှဖြင့်၊ ဝါ–အဝတ် ၂ လွှာကိုစပ်၍ ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ဝါ–ခိုင်သော ကထိန်လျာအဝတ်သစ်နှင့် ဟောင်းနွမ်းသော မူလရှိပြီး အဝတ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ချုပ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ ။ပေ၊ န ဟောတိ၊ [အနုဝါတကရဏ–အလျား အနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ပရိဘဏ္ဍကရဏ–အနံအနားပတ်ကို ပြုခြင်း၊ ဩဝဒ္ဓေယျကရဏ–အာဂန္တုကအလွှာကိုတင်ခြင်း၊ (နဂိုရ်က တလုပ်မြောင်းပေါ်ဝယ် နောက်ထပ်အလွှာတစ်ခု တင်ခြင်း၊) ကမ္ဗလမဒ္ဒန–ဆိုးရည်၌ တစ်ကြိမ်သာ ထည့်အပ်သော ဆင်စွယ်ရောင်အဆင်းရှိသောသင်္ကန်း၊ (“ကမ္ဗလမဒ္ဒန–ကမ္ဗလာ ရောင်အဆင်းရှိသော ဆိုးရည်ဝယ် တစ်ကြိမ်သာ နယ်အပ်သောသင်္ကန်း”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ကျမ်းသင့်၏၊) နိမိတ္တကတေန–ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်ရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ။ပေ၊ [ပရိကထာကတ–ပြုအပ်သော ပရိယာယ် ပြောဆိုမှုရှိသောသင်္ကန်း၊ ကုက္ကုကတ–ပြုအပ်သော တာဝကာလိကရှိသော သင်္ကန်း၊ ဝါ–ကထိန်ခင်းရာကာလမျှ သုံးစွဲဖို့ ရန် ငှားအပ်သော သင်္ကန်း၊ သန္နိဓိကတ–ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုရှိသော သင်္ကန်း၊ နိဿဂ္ဂိယ–စွန့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသော သင်္ကန်း၊ အကပ္ပကတ–ပြုအပ်သော ကပ္ပဗိန္ဒုမရှိသောသင်္ကန်း။] သံဃာဋိယာ–သင်္ကန်းကြီးကို၊ အညတြ–ကြဉ်၍၊ ။ပေ၊ န ဟောတိ၊ [ဥတ္တရာသင်္ဂ–အပေါ်ရုံဧကသီ၊ အန္တရဝါသက–သင်းပိုင်။] တဒဟေဝ–ထို ရအပ်ရာနေ့၌ပင်၊ သဉ္ဇိန္နေန–ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သော၊

သမဏ္ဍလိကတေန–အိမ်ဝန်းကြီး, အိမ်ဝန်းငယ်နှင့်တကွဖြစ်အောင် ပြုအပ်သော၊ ပဉ္စကေန၀ါ–၅ ခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စကေန ၀ါ–၅ ခဏ်းထက်ပိုလွန်သော အခဏ်းရှိသော သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညတြ ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ–၏၊ အတ္ထာရာ–ခင်းခြင်းကို၊ ၊ပေ၊ သမ္မာ ကထိနံ, အတ္ထတံ–ခင်းအပ်သည်၊ စေ ဟောတိ–အံ့၊ တံ–ထိုကထိန်ကို၊ နသီမဋ္ဌော–ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ တည်သည်၊ (ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ တည်သည်၊) ဟုတ္တာ, စေ အနုမောဒတိ–အကယ်၍ အနုမောဒနာပြုအံ့၊ ဧဝမ္ပိ–ဤသို့ အနုမောဒနာ ပြုပြန်သော်လည်း၊ ကထိနံ အနတ္ထတံ ဟောတိ၊ ["ဥလ္လိခိတမတ္တေန" စသည်ကို ကထိနက္ခန္ဓကဘာသာဋီကာ၌ အကျယ်ပြထားပြီ။]

နိမိတ္တကမ္မ စသည်တို့၏အကျယ်။ ။ဣမိနာ ဒုဿေန–ဤအဝတ်ဖြင့်၊ (ဤ သင်္ကန်းဖြင့်၊) ကထိနံ–ကို၊ အတ္ထရိဿာမိ–ခင်းအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ နိမိတ္တံ– နိမိတ်ကို၊ (ယံ)ကရောတိ–အကြင်ပြု၏၊ တံ–ထိုပြုခြင်းသည်၊ နိမိတ္တကမ္မံနာမ– နိမိတ္တကမ္မမည်၏၊ (နိမိတ်ပြုခြင်း မည်၏၊) ဣမာယ ပရိကထာယ–ဤပရိယာယ် စကားဖြင့်၊ ကထိနဒုဿံ–ကထိန်လျာ အဝတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ–ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ပရိကထံ–ကို၊ (ယံ)ကရောတိ၊ (သာ–ထိုပြုခြင်းသည်၊) ပရိကထာ နာမ–မည်၏၊ (ပရိယာယ်ပြောခြင်းမည်၏၊) အနာဒိယဒါနံ–အပိုင်မယူထိုက်သော ပေးခြင်းကို၊ ၀ါ–တာဝကာလိကပေးခြင်းကို၊ ကုက္ကုကတံနာမ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ကရဏသန္နိဓိ၀ါ–(သင်္ကန်းလျှုရာနေ့မှ နောက်နောက်ရက်၌) ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြုခြင်း အားဖြင့် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းလည်းကောင်း၊ နိစယသန္နိဓိ၀ါ–(ကထိန်လျာအဝတ် ကို ရရာနေ့ရာ၌ပင် ကထိန်ခင်းမည့်ရဟန်းအား မပေးသေးပဲ) သိမ်းထားသော အားဖြင့် သိုမှီးခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ–သို့၊ ဒွေ, သန္နိဓိယော–သိုမှီးသိမ်းဆည်း ခြင်းတို့သည်၊ သန္နိဓိနာမ–မည်၏၊ (ယသ္မိံ–အကြင် ကထိန်လျာအဝတ်ကို၊) ကရိယ မာနေ–ချုပ်ဆိုးသမှု, ပြုအပ်စဉ်၊ အရုဏံ–သည်၊ ဥဋ္ဌဟတိ–တက်၏၊ တံ–ထို အဝတ်သည်၊ နိဿဂ္ဂိယံနာမ–မည်၏၊ [ဤ၀ါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို "နိမိတ္တကမ္မ ကတေန"စသော ပုဒ်တို့၏အဖွင့် ကထိနက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာကို ကြည့်ပါ။]

ကိန္တိ ကထိနံ အတ္ထတံ၏အကျယ်။ ။အဟတေန–မဖွပ်လျှော်အပ်သေးသော အဝတ်သစ်ဖြင့်၊ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ [အဟတကပ္ပ–မဖွပ်လျှော်အပ်သေး သော အဝတ်သစ်နှင့်တူသော အဝတ်၊ ၀ါ–တစ်ကြိမ် ၂ ကြိမ်ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်၊ ပိလောတိကာ–အဝတ်ဟောင်း၊ ပံသုကူ–ဈေး၌ ကျရစ်သောအဝတ်၊ အနိမိတ္တကတ–ပြုအပ်သော အရိပ်နိမိတ်မရှိသော အဝတ်၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌ ပြအပ်ပြီး သော အနက်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ၊ "အဟတေန" စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ, ကထိနက္ခန္ဓက၌ ပြထားပြီ။] ကထိနဿ–ကို၊ အတ္ထာရာ– ခင်းခြင်းနှင့်၊ သဟ–တစ်ပြိုင်နက်၊ ၊ပေ၊ ဇာယန္တိ။

၂။ ကထိန အနန္တရ ပစ္စယာဒိ။ ။(၄၀၄) ပယောဂဿ–ပယောဂအား၊ (ပုဗ္ဗကရဏအကျိုးငှာ ပြုအပ်သော ရေခပ်ခြင်းစသော ပယောဂအား)၊ ကတမေ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ အနန္တရပစ္စယေန–အနန္တရပစ္စည်းဖြင့်၊ ပစ္စယော–ကျေးဇူးပြုသနည်း၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် မေးပါ။] ပုဗ္ဗကရဏံ–သည်၊ ပယောဂဿ–အား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန–ဖြင့်၊ ပစ္စယော–၏၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် နာမည်ပေါ်ရုံမျှပေးပါ၊ ပုဗ္ဗကရဏ စသည်တို့သည် နောက်၌ထင်ရှားလတ္တံ့။] ပယောဂေါ–သည်၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ– အား၊ ။ပေ၊ ပန္နရသ–န်သော၊ ဓမ္မာ–မာတိကာ, ပလိဗောဓ, အာနိသံသတရားတို့ သည်၊ သဟဇာတပစ္စယေန–ဖြင့်၊ ပစ္စယော (ဟောတိ)၊ [ပစ္စုဒ္ဒါရော–ပစ္စုဒ္ဒါရ်ကို ပြုခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာနံ–အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း၊ အတ္ထာရ–ခင်းခြင်း။] မာတိကာစ–သည် လည်းကောင်း၊ ပလိဗောဓာစ–သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာရဿ–အား၊ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ။ပေ၊ အတ္ထာရော–သည်၊ မာတိကာနဉ္စ–တို့အားလည်းကောင်း၊ ပလိဗောဓာနဉ္စ–တို့အားလည်းကောင်း၊ ပုရေဇာတပစ္စယေန ။ပေ၊ [စသဒ္ဒါဖြင့် "ပဉ္စာနိသံသ"ကို ယူပါဟု ဝိမတိဆို၏။] အာသာစ–သက်နိုး၌ဖြစ်သော အာသာ သည်လည်းကောင်း၊ အနာသာစ–သက်နိုး၌ အာသာမဖြစ်တော့ခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဝတ္ထုဿ–မဖြစ်သေးသော(မရအပ်သေးသော) ကထိန်လျာသင်္ကန်း ဝတ္ထု အား၊ ။ပေ၊ ဝတ္ထုသည်၊ အာသာနဉ္စ–တို့အားလည်းကောင်း၊ အနာသာနဉ္စ–တို့အား လည်းကောင်း၊ ။ပေ။

၃။ ပုဗ္ဗကရဏာ နိဒါနာဒိဝိဘာဂ။ ။(၄၀၅) ပုဗ္ဗကရဏံ–သည်၊ ကိံ နိဒါနံ– အဘယ်နိဒါန်းရှိသနည်း၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့ကို အဓိကရဏဘေဒ, ပုဒ်ရေ (၃၄၂)၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ပုဗ္ဗကရဏံ–သည်၊ ပယောဂနိဒါနံ–ပယောဂဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ။ပေ၊ (၄၀၆)။ ပယောဂေါ ဟေတုနိဒါနော–ဆ စိဝရဟူသောဟိတ်လျှင် နိဒါန်း

ပန္နရသ ဓမ္မာ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ပါဠိယံ "ပန္နရသ ။ပေ၊ ပစ္စယော"တိ ဧတ္ထ "ပုဗ္ဗကရဏဿာ"တိဝါ "ပယောဂဿာ"တိဝါ အဝုတ္တ ကဿစိ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ အပရာမဋ္ဌတ္တာ (တစ်ခုတစ်ခုသော ပစ္စယုပ္ပန်ကို မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပန္နရသ ဓမ္မာ သယံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယောတိ ဧဝမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ တေဟိ သဟ ဥပ္ပန္နကဿ အညဿ အဘာဝါ၊ ဧဝံ ဥပရိ သဗ္ဗတ္ထ၊–ဝိမတိ။

အာသာ, ဝတ္ထု။ ။အာသာတိ စီဝရာသာ၊ ဝတ္ထူတိ အာသာယ နိမိတ္တဘူတံ အနုပ္ပန္န စီဝရံ၊ "ဒဿာမ ကရိဿာမာ"တိ ဟိ ဒါယကေဟိ ပဋိညာတစီဝရံ နိဿာယ အနန္တရံ ဥပ္ပန္နမာနာ စီဝရာသာ အနန္တရပစ္စယာဒိဘာဝေန ဝုတ္တာ။

အာသာနဉ္စ အနာသာနဉ္စ။ ။အာသာနဉ္စ အနာသာနဉ္စာတိ လဒ္ဓမာနကစီဝရေ ဥပ္ပန္နက စီဝရာသာနဉ္စေဝ၊ အလဒ္ဓမာနေ စီဝရေ ဥပ္ပန္နကအနာသာနဉ္စ၊ အာသာနံ တဗ္ဗိဂမာနဉ္စာတိ အတ္ထော၊ ခဏေခဏေ ဥပ္ပတ္တိဘေဒံ သန္ဓာယ "အာသာနံ"တိ ဗဟုဝစနံ ကတံ၊ "အာသာယ အနာသာယစာ" တိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ။

ရှိ၏၊ [ပုဗ္ဗကရဏံ ယောတု နိဒါနံ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုံ ယောတုနိဒါနံတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] အာသာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အနာသာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ယောတု နိဒါနာ-၏၊ ["ပယောဂေါ ပစ္စယနိဒါနော"စသော ဝါရ လွယ်ပြီ။]

၄၀၈။ ပုဗ္ဗကရဏံ-ကို၊ ကတိဟိ, ဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သနည်း၊ သတ္တဟိ, ဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဆောဝနေန-ဖွပ်လျှော်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိစာရဏာ-စီရင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ကပ္ပကရဏာ-ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ အတ္ထာရော-ခင်းခြင်းကို၊ ဧတေန, ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝစီဘေဒေန-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းဖြင့်၊ (နှုတ်မြွက်ခြင်းဖြင့်၊) သင်္ဂဟိတော ၊ပေ၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသိကံ-ဝါချည်ဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ သာဏံ-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်း၊ ဘင်္ဂ-ခေါမစသော ချည် ၅ မျိုးဖြင့် ယက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း တည်း၊ ကထိနဿ-၏၊ အာဒိ-ကား၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-တည်း၊ မဇ္ဈေ-ကား၊ ကိရိယာ-ပစ္စုဒ္ဓါရုံပြုခြင်း, အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတည်း၊ ၊ပေ။

၄၀၉။ ကတိဟိ ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ကထိနံ အတ္ထရိတုံ, အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သနည်း၊ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒါရံ-နှုတ်ခြင်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ ၊ပေ၊ **(၄၁၀)။** တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏၊ ကထိနတ္ထာရော-ကထိန်ခင်းခြင်းတို့သည်၊ န ရုဟန္တိ-မတက်ရောက်ကုန်၊ (အထမမြောက်ကုန်)၊ ကတမေသံ တိဏ္ဏံ-အဘယ် ၃ ယောက်တို့နည်း၊ (ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) နိဿီမဋ္ဌော-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌ တည်

ဝတ္ထုံ။ ။ပါဠိယံ ပနေတ္ထ "ဝတ္ထုံ အာသာစ အနာသာစာ"တိ အာဒိသု အတ္ထတေ ကထိနေ အာနိသံသဝနေ ဥပ္ပန္နကေ ပစ္စာသာစီဝရံ "ဝတ္ထုံ"တိ ဝုတ္တံ၊ ကထိနစီဝရံ ယောတု ပစ္စယသဒ္ဒေဟိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား-"ဝတ္ထုံ ယောတု နိဒါနော ၊ပေ၊ ပစ္စယနိဒါနော"ဟူသော စကား၌ ယောတုသဒ္ဒါ ပစ္စယသဒ္ဒါတို့ဖြင့် (ဣမာယ သံဃာဒိယာ အတ္ထရာမိ"စသည်ဖြင့် ဆို၍) ကထိန်ခင်းကြောင်း ဖြစ်သောသင်္ကန်းကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုံအရ ကထိန်အာနိသင် အဖြစ်ဖြင့် (တပေါင်းလပြည့်အထိ) ရအပ်လတ္တံ့သော သင်္ကန်းများကို ယူပါ-ဟူလို။ [ထိုသင်္ကန်းများကို "ယောစ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ"စသော စကားတော် ကြောင့် ရအပ်သည့်အတွက် "အတ္ထတေ ကထိနေ အာနိသံသဝသေန ဥပ္ပန္နကပစ္စာသာစီဝရံ"ဟု ဋီကာမိန့်သည်။]

နိဿီမဋ္ဌော အနုမောဒတိ။ ။"ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌နေလျက် အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်းအတွက် ကထိန်ခင်းမှု အထမမြောက်"ဟု တိုက်ရိုက်မိန့်တော်မူသောကြောင့် ကထိန်ခင်းသော (ဣမာယ.....ကထိနံ အတ္ထရာမိ"ဟု ဆို၍ ကထိန်ခင်းသော) ရဟန်းအတွက်လည်း ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌ ကထိန်ခင်းလျှင် အထမမြောက်"ဟု သိထိုက်၏၊ သို့သော် ကထိန်သင်္ကန်းကို ဉတ်ဖြင့် ပေးရာ၌ကား (ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ သိမ်မရှိလျှင်) ဥပစာရသိမ် ပြင်ဘက်သိမ်ရှိသော နေရာ၌သာ ပေးရလိမ့်မည်။

သည်၊(ကျောင်းတိုက်၏ပြင်ဘက်၌တည်သည်၊ ဟုတွာ)၊ အနုမောဒတိ-အနုမောဒနာပြု၏၊ (တသ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊) ယော-သည်၊ အနုမောဒန္တော-လသော်၊ ဝါစံ-နှုတ်ကို၊ (စကားလုံးကို)၊ န ဘိန္ဒတိ-မခွဲခြား၊ ဝါ-မမြွက်ဆို၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း)၊ [နှုတ်ဖြင့် အနုမောဒနာမပြုပဲ စိတ်ဖြင့်သာ အနုမောဒနာပြုသူ-ဟူလို။] ယော-သည်၊ ဝါစံ, ဘိန္ဒန္တော-လသော်၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ န ဝိညာပေတိ-မကြားသိစေ၊ (တဿ-၏လည်းကောင်းတည်း)၊ ၊ပေ၊ (၅၁၁)။

တယော ကထိနတ္ထာရာ နာရုဟန္တိ၊ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နဉ္စ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိသည်လည်းကောင်း၊ (အကပ္ပိယ ကထိန်လျာသင်္ကန်းတည်း၊) ကာလဝိပန္နဉ္စ-ပျက်သော ကာလရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ရအပ်ရာနေ့မှ နောက်နောက်နေ့၌ သံဃာက ထိန်ခင်းမည့်ရဟန်းအား ပေးအပ်သောသင်္ကန်းတည်း၊) ကရဏဝိပန္နဉ္စ-ပျက်သော ပြုမှုရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ (ကထိန်လျာ အဝတ်ကို ရအပ်ရာနေ့၌ပင် ဖြတ်၍ ချုပ်မှုဆိုးမှု မပြုအပ်သေးပဲ နောက်နောက်ရက်ကျမှ ဖြတ်မှုစသည်ကို ပြုအပ်သောသင်္ကန်း၊) ၊ပေ။

၄။ ကထိနာဒိ ဇာနိတဗ္ဗဝိဘင်္ဂ။ ၅၁၂။ ကထိနံ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ပေ၊ ကထိနဿ-ကို၊ အတ္ထာရမာသော-ခင်းရာလကို၊ ၊ပေ၊ အတ္ထာရဝိပတ္တိ-ခင်းခြင်း၏ပျက်ခြင်းကို (အခင်းပျက်ပုံကို)၊ ၊ပေ၊ ကထိနံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) ကထိနံ-အကြင်ကထိန်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေံ-ဤကထိန်သည်၊ တေသညေဝ မ္မွာနံ-ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာ၊ ဝါ-တို့၏သာ၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူရာအပေါင်းတည်း၊ သမဝါယော-အညီအမျှဖြစ်သော အပေါင်းတည်း၊ (ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းတည်း၊) နာမံ-အမည်တည်း၊ နာမကမ္မံ-ပြုအပ် မှည့်ခေါ် အပ်သောအမည်တည်း၊ နာမဓေယျံ-တင်ထားအပ်သော အမည်တည်း၊ နိရုတ္တိ-ထုတ်ဖော် ပြောဆိုအပ်သော အမည်တည်း၊ ဗျဉ္ဇနံ-အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော အမည်တည်း၊ အဘိလာပေါ-အနက်သို့ ရှေးရှုရွတ်ဆိုအပ်သော အမည်တည်း၊ ["နာမကမ္မံ"စသည်တို့၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ, ဓာတုကထာအုပ်, ဒုကနိဒ္ဒေသ, အဓိဝစနဒုကအဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ "တေသညေဝ မ္မွာနံ-ထို ဝတ္ထုဂန္ထ စသော သုဒ္ဓဋ္ဌကတရားတို့၏သာ"ဟု ပေးအပ်သော ရှေးနိဿယအနက်သည် သာရတ္ထအလိုတည်း၊ ဝိမတိ၌ကား "တေသညေဝ မ္မွာနံ"အရ ရုပ်တရားသာမက, နာမ်တရားလည်း ပါဝင်ကြောင်းကို ဖွင့်ထားပါသည်။] ဝဿာနဿ-မိုးဥတု၏၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ မာသော-လကို (သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အတွင်းကို၊) ၊ပေ။

၅၁၃။ ကထိန်ခင်းပုံ အစီအစဉ်။ ။သံဃေန-သည်၊ ဉတ္တိဒုတိယေန-သော၊ ကမ္မေန-ကံဖြင့်၊ ကထိနတ္ထာရကဿ-ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ (ကထိန်ခင်းမည့် ရဟန်းအား)၊ ဒါတဗ္ဗံ-(ကထိန်လျာ သင်္ကန်းကို) ပေးရာ၏ ၊

[ပေးပုံ ကထိနက္ခန္ဓက၌ ပါ၏။] ကထိနတ္ထာရကေန-သော၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ ဓောဝိတွာ-ဖွပ်လျှော်၍၊ ဝိမဇ္ဇိတွာ-မွတ်တိုက်၍၊ ဝိစာရေတွာ-၅ ခန်း, ၇ ခန်း စသည်စီရင်၍၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ သိဗ္ဗိတွာ-ချုပ်၍၊ ရဇိတွာ-ဆိုး၍၊ ကပ္ပံ-ကပ္ပဗိန္ဒုကို၊ ကတွာ-၍၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရိတဗ္ဗံ-ခင်းရာ၏၊ [ရှေးခေတ်က ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးမဟုတ်သော အဝတ်ကိုသာ လှူလေ့ရှိသောကြောင့် "တဒဟေဝ ဓောဝိတွာ"စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။] သဃာဋိယာ-သင်္ကန်းကြီးဖြင့်၊ ။ပေ၊ အတ္ထရိတုကာမေန-ခင်းခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (စေ်သတိ) ပေါရာဏိကာ-ရှေး၌ဖြစ်သော (အဟောင်းဖြစ်သော)၊ သဃာဋိ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-ပစ္စုဒ္ဓိုရ်ပြုထိုက်၏၊ [ဤဝါကျနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို မဟာဝဂ္ဂ, ကထိနက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] နဝါ-အသစ်ဖြစ်သော၊ (ယခု ကထိန်ခင်းမည်ဖြစ်သော)၊ သံဃာဋိ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ ဣမာယ သဃာဋိယာ-ဖြင့်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရာမိ-ခင်းပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝါစာ-နှုတ်ကို၊ (စကားလုံးကို)၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-မြွက်ဆိုထိုက်၏၊ ။ပေ၊ ကထိနတ္ထာရကေန-သော၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ။ပေ၊ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနီယော-လျှောက်ထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ (ကိံ-နည်း) ဘန္တေ-တို့၊ သံဃဿ-သည်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထတံ-ခင်းအပ်ပါပြီ၊ ကထိနတ္ထာရော-ကထိန်ခင်းခြင်းသည်၊ ဓမ္မိကော-ဝိနည်းတရား၌ ယှဉ်ပါ၏၊ (ဝိနည်းတရားအား လျော်ပါ၏၊) တုမှေ အနုမောဒထ-ဝမ်းမြောက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏၊ အနုမောဒကေဟိ-အနုမောဒနာပြုကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ-တို့သည်၊ ။ပေ၊ ဝစနီယော အဿ၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ (အရှင်ဘုရား)၊ သံဃဿ၊ပေ၊ အတ္ထတံ-အပ်ပါပြီ၊ ။ပေ၊ (မယံ) အနုမောဒါမ-ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏၊ [ဤကား ကထိနတ္ထာရက ရဟန်းက သံဃာအား အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ, သံဃာက အနုမောဒနာ ပြုပုံတည်း၊ နောက်၌ "သမ္ဗဟုလေ-န်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သို့"စသည် ဖြင့် ဂိုဏ်းအား အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ, ဂိုဏ်းက အနုမောဒနာပြုပုံ ကိုလည်းကောင်း, "ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ"စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား အနုမောဒနာပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံ, ထိုပုဂ္ဂိုလ်က အနုမောဒနာပြုပုံကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသည်။]

၅။ **ပုဂ္ဂလဿေဝ ကထိနတ္ထာရ၊** **၄၁၄။** သံဃော-သည်၊ ကထိနံ-ကို၊ အတ္ထရတိ-ခင်းသလော၊ ဂဏော-သည်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ။ပေ၊ အတ္ထရတိ-လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သံဃော-သည်၊ ။ပေ၊ နအတ္ထရတိ-မခင်း နိုင်၊ (ကိုယ်တိုင်မခင်းနိုင်) ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသည်သာ၊ ။ပေ၊ အတ္ထရတိ-ခင်းနိုင်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ သံဃော-သည်၊ ။ပေ၊ ဟန္ဒိ အတ္ထရတိ-အကယ်၍ မခင်းအံ့၊ (စေ်သတိ)၊ သံဃဿ-သည်၊ ကထိနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနတ္ထတံ-မခင်းအပ်သည်၊ (ခင်းအပ်ရာ မရောက်သည်)၊ ဟောတိ-ဖြစ်သလော၊

ဂဏ္ဍသ–သည်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ–သည်သာ၊ ။ပေ၊ အတ္ထတံ–ခင်းအပ်သည်၊ (ခင်းအပ်ရာရောက်သည်၊) ဟောတိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့ ပရဝါဒီက မေး၏၊ [ထိုအမေးကို ဥပမာဖြင့် ဖြေလို၍ “သံဃော ပါတိမောက္ခံ”စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက ပြန်၍ မေးသည်။] သံဃော–သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိသတိ–ရွတ်ပြသလော၊ ဂဏော–သည်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊ ဥဒ္ဒိသတိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့ သကဝါဒီက မေး၏၊ သံဃော–သည်၊ ။ပေ၊ န ဥဒ္ဒိသတိ–မရွတ်ပြပါ၊ ဂဏော–သည်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလော–သည်သာ၊ ဥဒ္ဒိသတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ပရဝါဒီက ဖြေ၏၊ သံဃော–သည်၊ ။ပေ၊ ဟန္ဒိ န ဥဒ္ဒိသတိ–အံ့၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလော–သည်သာ၊ ။ပေ၊ ဟန္ဒိ ဥဒ္ဒိသတိ–အံ့၊ (စေ၀ံသတိ) သံဃဿ–သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ–မရွတ်ပြအပ်သည်၊ (ရွတ်ပြအပ်ရာ မရောက်သည်၊) ဟောတိ–ဖြစ်နေ၏၊ ဂဏဿ–သည်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ–သည်သာ၊ ။ပေ၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ–အပ်သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ သကဝါဒီက ဆို၏။

သံဃဿ–၏၊ သာမဂ္ဂိယာ–ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဂဏဿ–၏၊ သာမဂ္ဂိယာ–ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလဿ–၏၊ ဥဒ္ဒေသာ–ရွတ်ပြခြင်းကြောင့်၊ သံဃဿ–သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ–ရွတ်ပြအပ်သည်၊ (ရွတ်ပြအပ်ရာ ရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ဂဏဿ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ ။ပေ၊ [သံဃာ, ဂိုဏ်းတို့ ကိုယ်တိုင်က ပါတိမောက်ကို မရွတ်သော်လည်း သံဃာ, ဂိုဏ်းတို့၏ ညီညွတ်မှုဟူသော ကာယသာမဂ္ဂီ, စိတ္တသာမဂ္ဂီအားဖြင့် ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာဂိုဏ်းတို့လည်း ပါတိမောက်ပြပြီး (ဥပုသ်ပြုပြီး) ဖြစ်ပါသည်–ဟူလို။] ဣတိ–ဤသို့ ပရဝါဒီက ဆို၏၊ ဧဝမေဝ–ဤအတူပင်၊ (ယခု အသင်ပြောအပ်သည့် အတိုင်းပင်) သံဃော–သည်၊ ကထိနံ–ကို၊ န အတ္ထရတိ–မခင်းပါ၊ ဂဏော ကထိနံ န အတ္ထရတိ၊ ပုဂ္ဂလော–သည်သာ၊ ။ပေ၊ အတ္ထရတိ၊ သံဃဿ–၏၊ အနုမောဒနာယ–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ပုဂ္ဂလဿ–၏၊ အတ္ထာရာ–ခင်းခြင်းကြောင့်၊ သံဃဿ–သည်၊ ကထိနံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အတ္ထတံ–ခင်းအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ ။ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ သကဝါဒီက ဖြေ၏။

၆။ ပလိဗောဓ ပဉ္စာဟျာကရဏ။ ၄၁၅။ ပဏ္ဏမန္တိ ကော–(ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်ပသို့) ဖဲသွားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ကထိနုဒ္ဓါရော–ကထိန်နုတ်ခြင်းကို၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ–နေမျိုးထွက်တင်, ဘုရားရှင်သည်၊ ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေဒ္ဓ–ဤပဏ္ဏမန္တိက ကထိနုဒ္ဓါရကိုလည်း၊ တံ–အရှင်ကို၊ အဟံ, ပုစ္ဆာမိ–ပါ၏၊ [တာဟံ “တော+အဟံ”ဟု ရှေးနိဿယပုဒ်ဖြတ်၏၊ ပုစ္ဆာမာတ်က ဒွိကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် “တံ+အဟံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါသည်။] ကတမော ပလိဗောဓော–အဘာယ်ပလိဗောဓသည်၊ ပဌမံ–စွာ၊ ဆိဇ္ဇတိ–ပြတ်ပါသနည်း၊ ။ပေ၊ တေဒ္ဓ–ကိုလည်း၊ တေ–အား၊ ဝိသဇ္ဇိဿံ–ဖြေဆိုအံ့၊ စီဝရပလိဗောဓော–သည်၊ ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊

တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ သဟ ဗဟိသီမဂမနာ–ဥပစာရသိမ် ပြင်ပသို့ ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ [နောက်နောက် ဂါထာတို့၌ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]

နိဋ္ဌာနန္တိကော–သက်န်းပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရေ–သည်၊ နိဋ္ဌိတေ–ပြီးလသော် ၊ပေ၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော–ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ ဒွေပလိဗောဓာ, အပုဗ္ဗံ–ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ–နောက်လည်းမကျ (တစ်ပြိုင်နက်)၊ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ နာသနန္တိကော–သက်န်းပျောက်ပျက်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရေ, နဋ္ဌေ–ပျောက်ပျက်လသော်၊ ၊ပေ၊ သဝနန္တိကော–ကြားခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ သဝနေန–(မိမိနေခဲ့ရာကျောင်းတိုက်၌ "ကထိန်နုတ်ပြီတဲ့"ဟု ကြားခြင်းနှင့်)၊ သဟ–တကွ၊ ၊ပေ၊ အာသာဝစ္ဆေဒိကော–(သက်န်း၌ ဖြစ်သော) အာသာပြတ်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ စီဝရာသာယ–သက်န်း၌ ဖြစ်သော အာသာသည်၊ ပစ္ဆိန္နာယ–ပြတ်လသော်၊ ၊ပေ၊ သီမာတိက္ကမနန္တိကော–ဥပစာရ, သိမ်ပြင်ပ၌, သက်န်းကာလကို လွန်ခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ဝါ–တပေါင်းလပြည့်ဟူသော သက်န်းကာလအပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းအဆုံးရှိသော၊ ၊ပေ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဗဟိသီမေ–၌၊ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ ["ဗဟိသီမာဂတဿ–ဥပစာရသိမ်၏ အပြင်၌ ရောက်ပြီးသော ရဟန်း၏" ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။] သဟုဗ္ဘာရော–ရဟန်းများနှင့် အတူ နုတ်ခြင်းဟူသော၊ ၊ပေ၊ [ဤဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို ကထိနက္ခန္ဓက ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၄၁၆။ ကတိ, ကထိနဒ္ဓါရာ–တို့သည်၊ သံဃာဝိနာ–သံဃာ၏ စပ်သော ဥစ္စာတို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ["သံဃာနှင့် စပ်ကုန်သနည်း" ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။] ၊ပေ၊ ကော–သော၊ အန္တရုဗ္ဘာရော–တပေါင်းလပြည့် မတိုင်မီအကြား၌ ကမ္မဝါစာဖြင့် နုတ်ခြင်းဟူသော၊ ကထိနဒ္ဓါရော–သည်၊ သံဃာဝိနော–၏၊ ၊ပေ၊ ကတိ ၊ပေ၊ အန္တောသီမာယ–သိမ်၏ အတွင်း၌၊ ဥဒ္ဓရီယန္တိ–နုတ်အပ်ကုန်သနည်း၊ ၊ပေ၊ ဗဟိသီမာယ–ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌၊ ဥဒ္ဓရီယန္တိ၊ သိယာ–ရံခါ၊ အန္တော သီမာယ–ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌၊ ၊ပေ၊ [အဖြေထင်ရှားပြီ။] ၊ပေ၊ ကေပ္ပဒါ–ကထိန်ခင်းခြင်းနှင့် တူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧကနိရောဓာ–တူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သနည်း၊ ကေပ္ပဒါ (ဟုတ္တာ) နာနာနိရောဓာ–မတူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သနည်း၊ [အဖြေလွယ်ပြီ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] တဿုဒ္ဒါနံ ထင်ရှားပြီ။

ကထိနဘေဒေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော။

ဥပါလိဝဂ္ဂ

၁။ **အနိဿိတဝဂ်။** ။(၄၁၇) တေန သမယေန ၊ပေ၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ ၊ပေ၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ စော်–ဤစကားကို၊ အဝေါစ–လျှောက်ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ–ရား၊ ကတိဟိ၊ပေ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ–မနေထိုက်ပါသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ [ဥပေါသထံ န ဌပေနာတိစသော အင်္ဂါတို့ကို ကေ့တွရိကနယ, ပဉ္စကဝါရ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊] ဘုရားရှင်၏ စကားတော်အဆုံး၌ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ"ဟု ဆိုပါ၊ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ နည်းတူသိပါ။ (၄၁၈) ပဋိဗလော ဟောတိ အနွေဝါသိံဝါ စသော ဝါကျတို့ကို ကေ့တွရိက ဆက္ကဝါရ အဆုံးနား၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ (၄၁၉) အလဇ္ဇီစ–သည်လည်းကောင်း၊ ဗာလောစ–ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်လည်းကောင်း၊ အပကတတ္တောစ–ပကတတ် မဟုတ်သည်လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောစ–မိစ္ဆာအယူရှိသည်လည်းကောင်း၊ အာဇီဝဝိပန္နောစ–ပျက်သော အသက်မွေးမှုရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ["အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော"စသည်ကို စူဠဝဂ္ဂ, ကမ္မက္ခန္ဓက, တဇ္ဇနီယကံ၌လည်းကောင်း၊ "ကာယိကေန ဒဝေန" စသည်ကို ပဗ္ဗာဇနီယကံ, အာကစ်မာနဗုဒ္ဓသကသ၌လည်းကောင်း၊ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အာပတ္တိံ–သို့၊ အာပန္နော–ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ–၍၊ ဝါ–ကြောင့်၊) ကမ္မကတော–ပြုအပ်သောကံရှိသည်၊ (ကံအပြုခံရသည်၊ သမာနော–လျက်၊) ဥပသမ္ပာဒေတိ–မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၏၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေး၏၊) ["နိဿယံ ဒေတိ"စသော အင်္ဂါတို့ကို တဇ္ဇနီယကမ္မ, အဋ္ဌာရသဝတ္တ ကထာကို နည်းမှီပေးပါ။] တသုဒ္ဒါန ထင်ရှားပြီ၊ နောက်၌ တသုဒ္ဒါနအတွက် အထူးမရေးတော့ပါ၊ ခက်ရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်။ ပဌမော အနိဿိတဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၂။ **နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝဂ်။** (၄၂၀)။ ကတိဟိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ကမ္မံ–ကို၊ နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗံ–မငြိမ်းစေထိုက်ပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ ဩမဒ္ဒကာရကောစ–လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်း၍ ပြုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ဩမဒ္ဒကာရကောတိ ဩမဒ္ဒိတွာ အဘိဘဝိတွာ ကာရကော၊–သာရတ္ထ။] ဝတ္တေသု–ကံနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သိက္ခာယစ–၌လည်းကောင်း၊ န ပရိပူရကာရီ–ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံအောင် ပြုလေ့မရှိ၊ ၊ပေ၊ (၄၂၁)။ "သင်္ဂါမာဝစရေန"စသည်ကို စူဠသင်္ဂါမ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဥပါလိ, သံဃော–သည်၊ သမဂ္ဂကရဏီယာနိ–ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့သည် ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ကမ္မာနိ–ဥပုသ်စသော ကံတို့ကို၊ စေ ကရောတိ–အံ့၊ ဥပါလိ, တတြ–ထိုကံတို့၌၊ [တတြစေတိ သစေ တာဒိသေ ကမ္မေ၊–အဋ္ဌကထာ။] ဘိက္ခုနော–အား၊ သစေ နက္ခမတိ–အကယ်၍ မနှစ်သက်အံ့၊ (အချို့အပေါ်၌ အနည်းငယ်သော အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းကြောင့် အကယ်၍ မနှစ်သက်အံ့၊) (စေသတိ)၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ–မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို၊ ["န မေတံ ခမတိ"ဟု မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို။] ကတွာ အပိ–ပြုပြီး၍လည်း၊ သာမဂ္ဂိ–ကာယသာမဂ္ဂီသို့၊

ဥပေတဗ္ဗာ–ကပ်ရောက်ထိုက်၏၊ တံ–ထိုသို့ ကာယသာမဂ္ဂီသို့ ကပ်ရောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ကိဿဟေတု–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ အဟံ–သည်၊ သံဃေန–နှင့်၊ နာနတ္တော–ကွဲပြားသောသဘောရှိသူသည်၊ မာ အဿံ–မဖြစ်ပါစေနှင့်၊ ဣတိ–ထိုကြောင့်တည်း၊ [ပါဠိတော်စာအုပ်၌ "ဥာပေတဗ္ဗာ ကာယသာမဂ္ဂီ–ကာယသာမဂ္ဂီကို သိစေထိုက်၏"ဟု တွေ့ရ၏၊ "တံ ကိဿဟေတု"ဟု အကြောင်းကို မေးရာ၌ "သံဃာနှင့် တကွဲတပြား မဖြစ်လို"ဟု အကြောင်းပြ၍ သိစေပုံကို အကြောင်းမပြသောကြောင့် "ဥပေတဗ္ဗာ"ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းပါသည်။]

၄၂။ ကတိဟိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သံဃေ–၌၊ ဝေါဟရန္တော–ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ–တရားဆုံးဖြတ်လသော်၊ ဗဟုစနအကန္တော့စ–များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မနှစ်သက်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုစန အမနာပေါစ–များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မမြတ်နိုးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုစန အရုစိကောစ–များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် မကြိုက်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–နည်း၊ ၊ပေ၊ ဥဿိတမန္တီ စ–စိုက်ထောင်အပ်သော လောဘ ဒေါသ မာနရှိသည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ နိဿိတဇပ္ပီစ–အခြားသူကို မှီသည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုတတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘာသာနုသန္ဓိကုသလောစ–ပြောဆိုအပ်သော စကား, အဆုံးအဖြတ် အဆက်အသွယ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်လည်း၊ န ဟောတိ၊ ယထာဓမ္မေ–အကြောင်းအကြောင်း ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့်၊ ယထာဝိနယေ–အကြောင်းအကြောင်းစောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ ယထာ အာပတ္တိယာ–ဖြင့်၊ [ကရဏာဗ္ဗွ၌ သတ္တမီ။] စောဒေတာ–စောဒနာတတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ယထာဓမ္မေ–ဖြင့်၊ ၊ပေ၊ ကာရေတာ–ပြုစေတတ်(ဆုံးဖြတ်တတ်)သည်၊ န ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ [သုက္က ပက္ခ လွယ်ပြီ။]

အပရေဟိပိ၊ပေ၊ ဥဿာဒေတာစ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြှောက်ပင့်တတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အပသာဒေတာစ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိမ့်ချတတ်သည်လည်း၊ (ကြိမ်းမောင်းတတ်သည်လည်း၊) ဟောတိ၊ အဓမ္မ–ကို၊ ဂဏှာတိ၊ ဓမ္မံ, ပဋိဗာဟတိ–တားမြစ်၏၊ သမ္ဖဉ္စ–စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သောစကားကိုလည်း၊ ဝါ–အကျိုးမရှိသော စကားကိုလည်း၊ ဗဟုံ, ဘာသတိ၊ပေ၊ အပရေဟိပိ၊ ၊ပေ၊ ပသယှ–လွှမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တာ–ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဩကာသကမ္မံ–စောဒနာဖို့ရန် ခွင့်တောင်းမှုကို၊ န ကာရာပေတွာ–မပြုစေမူ၍၊ ပဝတ္တာ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ ယာဒိဋ္ဌိယာ–အကြင် အကြင်မိမိအယူအားဖြင့်၊ ဗျာကတာ–ပြောဆိုတတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ [မိမိကမ္မေကို ဓမ္မဟု သိသော်လည်း ထိုအတိုင်းမပြောပဲ အဓမ္မဟု ပြောသည်–ဟူလို၊] (၄၃၄) ဝိနယပရိယတ္တိယာ–ဝိနည်းကို သင်ယူခြင်း၌၊ အာနိသံသာ၊ ၊ပေ၊ [ကေတ္တရိက, ပဉ္စကဝါရ၌ ပြအပ်ခဲ့သော ဝိနည်းမိုရ်၏အကျိုးနှင့် တူပြီ။] ဒုတိယော နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၃။ ဝေါဟာရဝဂ်။ (၄၂၄)။ ကတိပဟိ၊ပေ၊ သံဃော–၌၊ န ဝေါဟရိတဗ္ဗံ–မပြောဆိုထိုက်ပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တိယာ–၏၊ ပယောဂံ–ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂကို၊ န ဇာနာတိ၊ ၊ပေ၊ ဝူပသမံ–ငြိမ်းကြောင်းဒေသနာကံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံ–ကို၊ ၊ပေ၊ အာပတ္တိယာ–ကို၊ ဝိနိစ္ဆယကုသလော–ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ အပရေဟိပိ၊ ၊ပေ၊ အဓိကရဏသမုဋ္ဌာနံ–အဓိကရဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (အဋ္ဌာရသဘေဒကရဝတ္ထု စသည်ကို) ၊ပေ၊ ပယောဂံ–ဒွါဒသမူလစသော ပယောဂကို၊ ၊ပေ၊ ဝူပသမံ–ငြိမ်းကြောင်းသမထကို၊ ၊ပေ။

နောက်နောက်ပဉ္စကတို့၌ ထူးသောပုဒ်များ။ ကမ္မသဿ–ကို၊ ကရဏံ–ပြုခြင်းကို၊ (ပြုပုံကို)၊ ကမ္မသဿ–၏၊ ဝတ္ထု–ကို၊ ဝတ္တံ–ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝူပသမံ–ငြိမ်းကြောင်းနည်းကို၊ ၊ပေ၊ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌံ–ပုဒ်ကို ပြောင်းပြန်ရွတ်ဆိုအပ်သည်ကို၊ န ဇာနာတိ–ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေမှန်းမသိ၊ အနုသန္ဓိဝစနပထံ–ကထာနုသန္ဓိ, ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော စကားလမ်းကြောင်းကို၊ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကဌ် ပြခဲ့ပြီ။] ဉတ္တိံ–ဉတ် ၂ မျိုးကို၊ ဉတ္တိယာ–ဖြင့်၊ ကရဏံ–ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ဉတ္တိယာ–၏၊ အနုသာဝနံ–ကမ္မဝါစာကို၊ [ဉတ္တိဒုတိယကံ စသည်ဝယ် ဉတ်၌တွဲဖက်ပါဝင်သော ကမ္မဝါစာကို၊] ဉတ္တိယာ–၏၊ သမထံ–ကို၊ ဉတ္တိယာ–ဖြင့်၊ ဝူပသမံ–ငြိမ်းခြင်းကို၊ သုတ္တံ–ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော သုတ်ကို၊ သုတ္တာနုလောမံ–သုတ်အားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ဝိနယံ–ခန္ဓကပရိဝါရဟူသော ဝိနည်းကို၊ [မဟာဝဂ္ဂ, စူဠဝဂ္ဂကို ခန္ဓကဟု ခေါ်၏၊] ဝိနယာနုလောမံ–ဝိနည်းအားလျော်သော မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ဌာနာဋ္ဌာနကုသလော–အကြောင်းဟုတ်, မဟုတ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ၊ပေ၊ ဓမ္မံ–သုတ် အဘိဓမ္မာတရားကို၊ ဓမ္မာနုလောမံ–ဓမ္မအားလျော်သော(သုတ္တန်ပိဋကတ်၌လာသော)မဟာပဒေသ ၄ ပါးကို၊ ပုဗ္ဗာပရကုသလော–ရှေးဦးစွာပြောဆိုထိုက်သောစကား, နောက်မှပြောဆိုအပ်သော စကား၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ ၊ပေ၊ တတိယော–သော၊ ဝေါဟာရဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၄။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂ

၄၂၅။ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မာ–အယူကို ထင်စွာပြုခြင်းတို့သည်၊ ၊ပေ၊ [ဤ၌ "နမေတံ ခမတိ"ဟူသော ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မမဟုတ်၊ အာပတ်ကို ဒေသနာပြောမှုတည်း။] အနာပတ္တိယာ–အနာပတ်ဖြင့်၊ (အာပတ်မသင့်ပဲ၊) ဒိဋ္ဌိံ–ကို၊ အာဝိကရောတိ–ထင်စွာပြု၏၊ အဒေသနာဂါမိနိယာ–ဒေသနာဂါမ်မဟုတ်သော၊ ၊ပေ၊ ဒေသိတာယ–ဒေသနာ ပြောအပ်ပြီးသော၊ ၊ပေ၊ စတူဟိ–၄ ပါးသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ ပဉ္စဟိ–၅ ပါးသော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ ၊ပေ၊ ကရောတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

မနောမာနသေန-မနဟုဆိုအပ်သော စိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-စိတ်ဖြင့်သာ၊ ။ပေ၊ အပရေဟိ ပိ၊ ။ပေ၊ နာနာသံဝါသကဿ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ နာနာသီမာယ-ကွဲပြားသောသိမ်၌၊ ဌိတဿ-တည်သောရဟန်း၏၊ ။ပေ၊ အပကတတ္တဿ-ပကတတ်မဟုတ်သော ရဟန်း၏၊ ။ပေ။

၄၂၆။ ပရိဂ္ဂဟာ-ခံယူခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သောဝတ္ထုကို၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ အပဋိဂ္ဂဟိတံ-မခံယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ။ပေ၊ နိဿဂ္ဂိယေန-ပစ်လွှတ်ခြင်းဖြင့်၊ ။ပေ၊ [ဤ၌ကပ်သော (ပေးလှူသော) ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က "ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓ, နိဿဂ္ဂိယ ၃ မျိုးဖြစ်၍ ခံယူသူဘက်က "ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓ ၂ မျိုးသာ" ဖြစ်သည်။] (၄၂၇)။ အနတိရိတ္တာ-အနတိရိတ်တို့သည်၊ ။ပေ၊ အကပ္ပိယကတံ-ကပ္ပိမှုကို မပြုအပ်သည်၊ ။ပေ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်ခံမှုကို မပြုအပ်သည်၊ ။ပေ၊ အနုစ္စာရိတကတံ-မြှောက်ချီမှုကို မပြုအပ်သည်၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ အကတံ-မပြုအပ်သည်၊ ။ပေ၊ "တော်သဖွံ့-ဤအလုံးစုံသည်၊ မေ-ငါအား၊ အလံ-တော်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (၄၂၈)။ ကတိဟိ, အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ပေ၊ပဝါရဏာ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားပါသနည်း၊ ။ပေ၊ အသနံ-စားဆဲသည်၊ ။ပေ၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်ငါးပါး တစ်ပါးပါးသည်၊ ။ပေ၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ အဘိဟရတိ-ရှေ့ရှုဆောင်၏၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ပညာယတိ၊ [အနတိရိတ္တ, ပဝါရဏာတို့၏အကျယ်ကို ပါစိတ်, ဘောဇနဝဂ်, ပထမပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၄၂၉။ ပဋိညာတကရဏာ-ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ဝန်ခံခြင်း ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခု, ပါရာဇိကံ-သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-လွန်ကျူး၍ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ (သော-သည်၊) ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ စောဒိယမာနော-စောဒနာအပ်သော်၊ သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ရောက်ပြီဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊ (တံ-ထိုရဟန်းကို၊) သံဃော-သည်၊ သံဃာဒိသေသေန-ဖြင့်၊ ကာရေတိ-ပြုစေ၏၊ (ဆုံးဖြတ်၏)၊ အဓမ္မိကံ-သော၊ ပဋိညာတကရဏံ-တည်း၊ ။ပေ။ (၄၃၀) ကတိဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဝါ-သည်၊ ဩကာသကမ္မံ-စောဒနာ ဖို့ရန် ခွင့်တောင်းမှုကို၊ ကာရာပေန္တဿ-ပြုစေလသော်၊ ဩကာသကမ္မံ ကာတုံ, နာလံ-မထိုက်ပါသနည်း၊ ။ပေ၊ အလဇ္ဇီစ ။ပေ၊ စာဝနာဓိပ္ပါယော-သာသနာတော်မှ ရွေ့လျောစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝတ္တာ-ပြောဆိုတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယော-အာပတ်မှုထစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝတ္တာ-သည်၊ နော (ဟောတိ)၊ ။ပေ။ (၄၃၁)။ ဝေါဟာရဝဂ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၄၃၂။ ပဥှပုစ္ဆာ-ပြဿနာကို မေးခြင်းတို့သည်၊ ။ပေ၊ ပရိဘဝါ-လွှမ်းမိုးလိုခြင်း ကြောင့်၊ ။ပေ၊ အညာတုကာမော-သိခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (သိလိုသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ။ပေ၊ မေ-အား၊ ပဥှံ-ကို၊ ပုစ္ဆော-မေးအပ်သူသည်၊ (အမေး ခံရသူသည်)၊ သမ္မဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ သစေ ဗျာကရိဿတိ-အကယ်၍ ဖြေအံ့၊ ဣစ္စေတံ-ဤသို့ ဖြေခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ ။ပေ၊ နော စေ ဗျာကရိဿတိ-အံ့၊ (စေဝံသတိ)၊ အဟံ-သည်၊ အဿ-ထိုသူ့အား၊ ။ပေ၊ ဗျာကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဥှံ ပုစ္ဆတိ ။ပေ၊ **(၄၃၃)။** အညဗျာကရဏာ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်၊ [“မန္ဒတ္တာ”စသည်တို့ကို ကေုတ္တရိက, ပဉ္စကဝါရ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အဓိမာနေန-ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ။ပေ၊ **(၄၃၄)။** ဝိသုဒ္ဓိ ငါးပါးကို ပဉ္စက၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ **(၄၃၅)။** ဩဒနော-ထမင်း၊ သတ္တု-ဆန်မှုန့် (မုန့်မှုန့်)၊ ကုမ္မာသော-မယောဖြင့် တစ်ဝက်ကျက်ရုံ ပြုလုပ်အပ် သော အစာ၊ ။ပေ။

စတုတ္ထော-သော၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅။ အတ္တာဒါနဝဂ်။ (၄၃၆)မှစ၍ **(၄၄၀)**အထိ ဝါကျတို့ကို ဓုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော် နိဿယ, ပါတိမောက္ခပနက္ခန္ဓက, အတ္တာဒါန အင်္ဂါထား၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ **(၄၄၁)။** ကတိဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အဓိကရဏကာရကာနံ-ဖြစ်သော အဓိကရုဏ်း ရှိကုန်သော၊ (အဓိကရုဏ်းဖြစ်နေကုန်သော)၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ဗဟုပကာရော-များသော လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ-ပါနည်း၊ ။ပေ၊ သီလဝါ ဟောတိ စသော အင်္ဂါတို့ကို သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ, အဓိကရဏ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

အပရေပိ ။ပေ၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်ရှိသည်၊ ။ပေ၊ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းရှိသည်၊ ။ပေ၊ ပဏ္ဍိတော-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ, ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ရှိသည်၊ ဗျတ္တော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အနုယောဂံ-အစစ်ခံချက်ကို (အဖြေကို)၊ ဒါတုံ, ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊ [ကြွင်း ပဒကတို့ကို ဝေါဟာရဝဂ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပဉ္စမော-သော၊ အတ္တာဒါနဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၆။ ဓုတင်္ဂဝဂ်။ ။၄၄၃။ ကေုတ္တရိကနယ, ပဉ္စကဝါရ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၇။ မုသာဝါဒဝဂ်။ ။၄၄၄။ ပါရာဇိကဂါမိ-ပါရာဇိကသို့ ရောက်စေတတ်သော၊ မုသာဝါဒေါ အတ္ထိ ။ပေ၊ **(၄၄၅)။** ကတိဟိ ။ပေ၊ ဥပေက္ခဿ စသည်ကို ကေုတ္တရိကနယ, တိကဝါရ၌လည်းကောင်း အင်္ဂါတို့ကို ဤဥပါလိပဉ္စက, ရှေးရှေး

ဝဂ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ (၄၄၇)။ ဤပဥ္စကကို သမထဘာဒ ပုဒ်ရေ (၂၉၅)၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ အပရေဟိပိ။ပေ၊ အဒဿနေန–ဝိနည်းမိုရ်ကို မတွေ့မြင် ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဿဝနေန–ကပ္ပိယ အကပ္ပိယအကြောင်းကို မကြား ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပသုတ္တကတာ–အိပ်ပျော်နေသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တထာသညိတာ–ထိုကပ္ပိယဟု သညာရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတိသမ္မောသာ–သတိပျောက်ကင်း, မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ["ပဥ္စဝေရ"စသည် လွယ်ပြီ၊ ဗျသနတို့ကို ကေ့ုတ္တရိက ပဥ္စကဝါရ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] သတ္တမော မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၈။ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်။ ၄၅၀။ ကတိဟိ။ပေ၊ ဘိက္ခုနော–၏(အပေါ်၌)၊ ဘိက္ခုနီ သံဃေနဝ–ဘိက္ခုနီ သံဃာသည်ပင်၊ ကမ္မံ–အဝန္ဒိယကရဏကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ– ပြုထိုက်ပါသနည်း၊ ။ပေ၊ သော ဘိက္ခု–ကို၊ ဘိက္ခုနီသံဃေန–သည်၊ အဝန္ဒိယော– ရှိမခိုးထိုက် ။ပေ၊ ဝိဝရိတွာ–ဖွင့်၍၊ ကာယံ–ကိုယ်ကို၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့အား၊ ဒဿေတိ– ပြ၏၊ ။ပေ၊ ဩဘာသတိ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆို၏၊ ဂိဟီ–လူဝတ်ကြောင်တို့ကို၊ သမ္ပယောဇေတိ–(အသဒ္ဓမ္မကို မှီဝဲဖို့ရန် ဘိက္ခုနီတို့နှင့်) ယှဉ်စေ၏၊ ။ပေ၊ အပရေဟိပိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ အ လာဘာယ–လာဘ်မရခြင်းငှာ၊ ပရိသက္ကတိ–အားထုတ် ၏၊ ["အနဝ္ဘာယ–စီးပွားမဲ့ အလို့ငှာ၊ အဝါသာယ–နေမြဲဂါမခေတ်၌ မနေနိုင် ခြင်းငှာ"ဟု ဆိုပါ။] (၄၅၁)။ ကမ္မံ–တဇ္ဇနီယစသော ကံကို၊ ။ပေ။

၄၅၂။ ကတိဟိ၊ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ ဩဝါဒေါ–ကို၊ န ဌပေတဗ္ဗော–မတန့်ထားထိုက်ပါသနည်း၊ [အင်္ဂါတို့ကို ရှေးရှေးဝဂ်တို့၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ၊] ဒုတိယပဥ္စက၌ "ဘိက္ခုနီဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–ကွ၊ အနနုလောမိကေန– ရဟန်းတို့အား မလျောက်ပတ်သော၊ သံသဂ္ဂေန–ရောနှောခြင်းဖြင့်၊ သံသဋ္ဌော– ရောနှောသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ"ဟု ဆိုပါ၊ (၄၅၃)။ လွယ်ပြီ။ (၄၅၄)။ ကတိဟိ ။ပေ၊ ဘိက္ခုနာ–နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, န သာကစ္ဆိတဗ္ဗော–မဆွေးနွေးထိုက်ပါသနည်း၊ [အင်္ဂါတို့ကို ကေ့ုတ္တရိကနယ, ဆက္က၌ ရေးခဲ့ပြီ။] အပရေဟိပိ ။ပေ၊ အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော–အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သည်၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်၌ အသီးအသီး ခွဲခြားတတ် သိတတ်သောဉာဏ်သို့ရောက်သည်၊) န ဟောတိ၊ [ဓမ္မ–ပါဠိ၊ နိရုတ္တိ– ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော သဒ္ဒါ(စကား)၊ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ–ရှေ့ဉာဏ် ၃ ပါးတို့၌ အသီးအသီး ခွဲခြားတတ်သော ဉာဏ်။] ယထာဝိမုတ္တံ–အကြင် အကြင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ–ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတာ–ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ။ပေ။

အဋ္ဌမော–သော၊ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၉။ ဥဗ္ဗာဟိကာဝဂ်။ **၄၅၆။** ဥဗ္ဗာဟိကာယ–ဥဗ္ဗာဟိကာကမ္မဝါစာဖြင့်၊ န သမ္မန္နိတဗ္ဗော–မသမုတ်ထိုက်ပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ အတ္ထကုသလော–အနက်အဓိပ္ပာယ်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ [ဓမ္မ–ပါဠိ၊ နိရုတ္တိ–ဘာသန္တရဝေါဟာရ (အခြားသော ဘာသာစကား)၊ ဗျဉ္ဇန–သဒ္ဒါ၊ ပုဗ္ဗာပရ–ဓမ္မ အတ္ထစသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကား, နောက်မှ ပြောဆိုအပ်သော စကား။] အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ ကောဓနော–စိတ်ဆိုးလေ့ရှိသည်၊ ကောဓာဘိဘူတော–ကောဓသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ["မက္ခီ"စသည်ကို သမထက္ခန္ဓက, ဝိဝါဒမူလ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ ကုပ္ပတိ–စိတ်ဆိုး၏၊ ဗျာပဇ္ဇတိ–ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ပတိဋ္ဌိယတိ–ခက်ထန်၏၊ [ဒုကင်္ဂုတ္တရ, ပထမ–ပံ, ၃–ဝဂ်, ၄–သုတ္တန္တကထာ၌ "ပတိတ္ထီယတိ"ဟု ရှိ၏။] ကောပံ–ဒေါသကို၊ ဇနေတိ–ဖြစ်စေ၏၊ အခမော–သည်းမခံနိုင်သည်၊ အနုသာသနိံ–သွန်သင်ကြောင်းစကားကို၊ အပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ–မြတ်မြတ်နိုးနိုး ယူလေ့မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ အပရေဟိပိ၊ ၊ပေ၊ ပသာရေတာ–စောဒက, စုဒိတကတို့၏စကားကို အမှတ်မရစေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ သာရေတာ–စောဒက, စုဒိတကတို့၏ စကားကို အမှတ်ရစေတတ်သည်၊ နော ဟောတိ၊ ["အနောကာသကမ္မံ"စသည်ကို နပ္ပဋိပ္ပဿ မ္ဘနဝဂ်၌, "သုတ္တံ န ဇာနာတိ"စသည်ကို ဝေါဟာရဝဂ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

နဝမော–သော၊ ဥဗ္ဗာဟိကဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၀။ အဓိကရဏဝူပသမဝဂ်။ **။၄၅၇။** ၊ပေ၊ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ–ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ နာလံ–မစွမ်းနိုင်ပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ ပုဂ္ဂလဂရု–ပုဂ္ဂိုလ်၌ အလေးပြုသည်၊ ဟောတိ၊ သံဃဂရု–သံဃာ၌ အလေးပြုသည်၊ နော ဟောတိ၊ [အာမိသ–သက်နှံစသော အာမိသ၊ သဒ္ဓမ္မ–သူတော်ကောင်းတရား။] **(၄၅၈)။** ကတိဟိ အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ သံဃော, ဘိဇ္ဇတိ–ကွဲပါသနည်း၊ ၊ပေ၊ ကမ္မေန–ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသေန–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝေါဟာရန္တော–အဓမ္မစသည်ကို ဓမ္မစသည်ဖြင့် ပြောဆိုသည်၊ (ဟုတ္ဘာ–၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊) အနုဿာဝနေန–ရဟန်းတို့၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သလာကဂ္ဂါဟေန–တရေးတံကို ယူစေခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ၊ပေ။

["သံဃရာဇိ"စသည်ကို သံဃဘေဒက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ဥပါလိ...မယာ, အာဂန္တုကာနံ, ဘိက္ခူနံ–တို့၏အတွက်၊ ဇတံ အာဂန္တုကဝတ္တံ–ကို၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဇဝံ–သို့၊ မယာ, သုပညတ္တေ–ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ သိက္ခာပဒေ–၌၊ (သာမညာဓာရ)၊ အာဂန္တုကာ, ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ အာဂန္တုကဝတ္တေ–၌၊ (ဝိသေသာဓာရ)၊ န ဝတ္တန္တိ–မကျင့်ကုန်အံ့၊ ဇဝမ္ပိ–ဤသို့ မကျင့်ခြင်းသည်လည်း၊ သံဃရာဇိ–သံဃာ၏ အရေး အကြောင်းသည်၊

ဟောတိ၊ သံဃဘေဒေါစ–သံဃာ၏ကွဲခြင်းသည်ကား၊ နော ဟောတိ–မဖြစ်သေး။ ယေ၊ ဘဇ္ဇန္တေ–၌၊ တေ၊ ဘဇ္ဇဂ္ဂဝတ္ထုံ–ကို၊ (သာမညကံ)၊ ယထာဝုမ့်–ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အတိုင်း၊ ယထာရတ္တံ–ညဉ့် အရေအတွက်အားလျော်စွာ၊ (ထေရ်စဉ်အလိုက်)၊ ယထာပဋိရူပံ–လျောက်ပတ်သည် အားလျော်စွာ၊ အဂ္ဂါသနံ–မြတ်သော နေရာကို လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂေါဒကံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ–မြတ်သောဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဝိသေသကံ)၊ ပညတ္တံ၊ ၊ယေ၊ အန္တောသီမာယ–သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကေ၊ ဥပေါသထံ–တစ်ခုတည်းသော ဥပုသ်ဟူသော၊ ၊ယေ၊ ကေ သံဃကမ္မံ–ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာမှ ကြွင်းသော တစ်ခုတည်းသော သံဃကံဟူသော၊ ကေ ကမ္မာကမ္မံ–တစ်ခုတည်းသော ကံငယ် ကံကြီးဟူသော၊ တေ–ဤဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ၊ ၊ယေ၊ တတ္ထေဝ အန္တောသီမာယ–၌ပင်၊ အာဝေဏိဘာဝံ–အသီးအခြား၏ အဖြစ်ကို၊ ကရိတွာ၊ ဂဏံ ဗန္ဓိတွာ, အာဝေဏိ–အသီးအခြား၊ ဥပေါသထံ, ကရောန္တိ–ကုန်အံ့၊ ၊ယေ၊ ဧဝံ–ဤသို့ ပြုကုန်လသော်၊ ၊ယေ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဒသမော–သော၊ အဓိကရဏဝူပသမဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၁။ သံဃဘေဒကဝဂ်။ ၄၁၉။ ကတိဟိ ၊ယေ၊ အာပါယိကော စသည်ကို သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက, သံဃဘေဒကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဒိဋ္ဌိ–အယူကို၊ ဝိနိဓာယ–ဖုံးထား၍၊ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတိ၊ ၊ယေ၊ (ကတေန–ပြုအပ်သော)၊ ကမ္မေန–နှင့်တကွ၊ (ပဉ္စအင်္ဂါနိ ဟောန္တိ)၊ ကြွင်းပဉ္စမတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ [ခန္တိ–နှစ်သက်ခြင်း၊ ရုစိ–အကြိုက်သည်၊ သည်–သညာ၊ ဇူဠဝဂ္ဂ၌ "သည်"နေရာဝယ် "ဘာဝံ–အလို"ဟု ပါရှိသည်။] ၁၂။ ဒုတိယသံဃဘေဒကဝဂ် လွယ်ပြီ။

၁၃။ အာဝါသိကဝဂ်။ ၄၆၁။ ကတိဟိ ၊ယေ၊ အာဝါသိကော, ဘဏ္ဍ–ကို၊ အာဘတံ–ငရဲထိန်းတို့ ဆောင်ယူ၍၊ (နိရယေ–၌)၊ နိက္ခိတ္တော ယထာ–ချထား အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ (ကမ္မေန–အဂတိလိုက်မှုကသည်၊) နိရယေ–၌၊ နိက္ခိတ္တော–ပြီ၊ [ဤဝါကျ၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၌ ပြထားပြီ။] ၊ယေ၊ သံဃိကံ–သံဃာ၏ဥစ္စာကို၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန–ပုဂ္ဂလိက သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ–၏၊ (၄၆၂)။ ဝိနယဗျာကရဏာ–ဝိနည်းကို ဖြေဆိုခြင်းတို့သည်၊ ၊ယေ၊ ပရိဏာမေတိ–ပြောင်းလွဲစေ၏၊ ၊ယေ၊ အပညတ္တံ–မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေတိ–ပညတ်၏၊ ပညတ္တံ, သမုစ္ဆိန္ဒတိ–ဖြတ်၏၊ ၊ယေ၊ [ဘတ္တုဒ္ဒေသကော–ဆွမ်းကို ညွှန်ချတတ်သော ရဟန်း၊ "သေနာသန ပညာပကော"စသည် ကို သေနာသနက္ခန္ဓက အဆုံးနား၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

တေရသမော–သော၊ အာဝါသိကဝဂ္ဂေါ–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ။

၁၄။ ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ

(၄၆၅) ကထိန်အာနိသင် ၅–ပါး။ ။အနာမန္တစာရော–ထင်ရှားရှိမှုန်, ရဟန်းထံ ဝယ်, မပန်မကြား, ရွာတွင်းသို့သွားလာနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အသမာဒါနစာ ရော–ဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်, သင်္ကန်းမြတ်ကို, အရပ်တစ်ပါး, မယူဘဲသွားနိုင်ခြင်း လည်း ကောင်း၊ ဂဏဘောဇနံ–၄ ပါးမှစ, ဂိုဏ်းဂဏအား, အကပ္ပိယ, ဝေါဟာရဖြင့်, လျှူကြဖိတ်ကြား, ဘောဇဉ်များကို, ၄–ပါးအတူ, ခံယူနိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယာဝ ဒတ္ထစီဝရံ– ဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ်, မပြုလတ်ဘဲ, လိုအပ်အများ, သင်္ကန်းကိုထားနိုင်ခြင်း လည်းကောင်း၊ တတ္ထ–ထို ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်၌၊ ယော စီဝရုပ္ပါဒေါ– အကြင်သင်္ကန်း၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်၊ ဝါ–အကြင်ဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော(စီဝရုပ္ပါဒေါ)–သည်၊ နေသံ–ထိုကထိန်အာနိသင်ရသော ရဟန်းတို့ အတွက်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်၊ပေ။

၄၆၆။ သတိကင်း၍ အိပ်ခြင်း၏အပြစ်။ ။ဘန္တေ, မုဋ္ဌဿတိဿ–ပျောက်ကင်း သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ အသမ္ပဇာနဿ–ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် မသိသည်ဖြစ်၍၊ နိဒ္ဒံ–အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမတော–သက်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ အာဒီနဝါ– တို့သည်၊ ကတိနု ခေါ–တို့ပါနည်း၊ [အပြစ်များလွယ်ပြီ။]

၄၆၇။ အဝန္ဒိယပုဂ္ဂိုလ်များ။ ။အဝန္ဒိယာ–ရှိမခိုးထိုက်သူတို့သည်၊ ၊ပေ၊ အန္တရ ဃရံ–သို့၊ ပဝိဋ္ဌော–ဝင်ပြီးသော ရဟန်းကို၊ အဝန္ဒိယော–ရှိမခိုးထိုက်၊ [ရစ္ဆဂတော– လမ်း၌ရောက်သူ၊ ဩတမသိကော–အမှောင်၌ရောက်သူ၊ အသမန္နာဟရန္တော– ရှိခိုးသည်ကို နှလုံးမသွင်းနိုင်သူ၊ သုတ္တော–အိပ်ပျော်နေသူကို၊ပေ၊ ယာဂုပါနေ– ယာဂုသောက်ရာ၌၊ပေ၊ ကောဝတ္တော–တစ်ဖက်ရန်သူ အတွင်း၌လည်သော ရဟန်း ကို၊ပေ၊ အညဝိဟိတော–တစ်ပါးသောအာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၊ပေ၊ [“ပုရေ ဥပသမ္ပန္နေန”စသော ဝါကျတို့ကို သေနာသနက္ခန္ဓက အဝန္ဒိယာဒိပုဂ္ဂလ ၌ရေးခဲ့ပြီ။] (၄၆၈) သေနာသနက္ခန္ဓက၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၄၆၉။ နဝကတရေန, ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဝုမှတရဿ, ဘိက္ခုနော–၏၊ ပါဒေ– တို့ကို၊ ဝန္ဒန္တေန–ရှိခိုးလသော်၊ (၁) ကေသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကရိတွာ (၂) အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂဟေတွာ (၃) ဥဘောဟိ–၂ ဘက်ကုန်သော၊ ပါဏိတလေဟိ–လက်အပြင်တို့ဖြင့်၊ ပါဒါနိ–ခြေတို့ကို၊ ပရိသမ္ဗာဟန္တေန–ဆုတ်နယ်လျက်၊ (၄) ပေမဉ္စ–ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ကိုလည်းကောင်း (၅) ဂါရဝဉ္စ–ရိုသေလေးစားခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာ ပေတွာ–ရှေးရှုတည်စေ၍၊ ပါဒါ–တို့ကို၊ ဝန္ဒိတဗ္ဗာ–ထိုက်ကုန်၏၊ [တသုဒ္ဒါနနှင့် ဝဂ်တို့၏ ဥဒ္ဒါန ထင်ရှားပြီ။]

စုဒ္ဒသမော ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။
ဥပါလိပဉ္စကံ နိဋ္ဌိတံ။

အဏ္ဍာပတ္တိသမုဋ္ဌာန

၄၇၀။ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (သဟသေယျစသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ)အာပတ်သို့၊ အစိတ္တကော-(အသဉ္စိစ္စဖြစ်၍ သင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အတွက်) လွန်ကျူးလိုသော စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာပဇ္ဇတိ၊ သစိတ္တကော-(ဒေသနာပြောသောအခါ) စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝုဋ္ဌာတိ-အာပတ်မှထ၏၊ (သာ)အာပတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် သဉ္စိစ္စအာပန္နအာပတ်သို့၊ သစိတ္တကော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ အစိတ္တကော-(တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌ အိပ်ပျော်နေလသော်) စိတ်မရှိသည်၊(ဟုတွာ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ပေ၊ [ကြွင်း ၂-ဝါကျကို နည်းမှီ၍သိပါ။] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် ပဒသောဓမ္မစသော အာပတ်သို့၊ ကုသလစိတ္တော-(ဓမ္မဒါနကို ပြုအံ့ဟု ကြံလသော်) ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ကုသလစိတ္တော-(ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာအံ့ဟု ကြံ၍ ဒေသနာပြောလသော်) ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝုဋ္ဌာတိ၊ [ဒေါသစိတ်ဖြင့် ဒေသနာပြောလျှင် "အကုသလစိတ္တော ဝုဋ္ဌာတိ" ဖြစ်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကသမထအရာ၌ အိပ်ပျော်နေလျှင် "အဗျာကတစိတ္တော ဝုဋ္ဌာတိ"ဖြစ်၏။] ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (ဘိံသာပနက စသော) အာပတ်သို့၊ အကုသလစိတ္တော (ဟုတွာ)အာပဇ္ဇတိ၊ပေ၊ ယံ အာပတ္တိံ-အကြင် (အိပ်ပျော်နေသောအခါ သင့်ရောက်အပ်သော သဟသေယျ) အာပတ်သို့၊ အဗျာကတစိတ္တော (ဟုတွာ) အာပဇ္ဇတိ၊ပေ။ [ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတ ၃-ပါးကို တစ်ပါးစီမူတည်၍ ကျန် ၂-ပါးကို မူလိသွင်းပြီးလျှင် (၃) တိုက် ဟောတော်မူထားပါသည်။]

အမှာ။ ။"ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတိဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ"စသည်တို့၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီကို သမုဋ္ဌာန်ဖြင့် ဝေဖန်တော်မူသည်၊ ထို့နောက် "စတ္တာရော ပါရာဇိကာ"စသည်ဖြင့် ၁၄-ပါးလုံးပေါင်း၍ ဝေဖန်တော်မူသည်၊ သံဃာဒိသေသ် စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင်တည်း၊ တသုဒ္ဒါန်၌ "အစိတ္တ အဏ္ဍာပတ္တိ အစိတ္တက၊ပေ၊ သဗ္ဗထာ-ဖြင့်၊ ယထာဓမ္မေန-အာပတ်အားလျော်သော၊ ဉာယေန-နည်းအားဖြင့်၊ သမုဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝိဇာနာထ-သိကုန်ရာ၏"ဟု ပေးပါ။

သမုဋ္ဌာနံ နိဋ္ဌိတံ။

ဒုတိယဂါထာ သင်္ဂဏိက

၁။ **ကာယိကာဒိ အာပတ္တိ**။ ။(၄၇၄) ဤဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ဖွင့်ပြထားပြီးဖြစ်၍ ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်၊ အချို့နေရာ၌ စပ်ပုဒ်ကိုပင် မထည့်တော့ပါ။] ကာယိကာ-ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ကတိ-အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း၊ ဝါစသိကာ-ဝစီဒွါရ၌

ဖြစ်သောအာပတ်တို့ကို၊ ကတိ-တို့ဟူ၍၊ ကထာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်သနည်း၊ ဆာဒေန္တ သသ-ဖုံးသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ကတိ-နည်း၊ သံသဂ္ဂ ပစ္စယာ-ကာယသံသဂ္ဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အာပတ္တိယော) ကတိ-တို့ ပါနည်း၊ [အဖြေဂါထာ လွယ်ပြီ။] ဧတ္ထ-ဤယာဝတတိယက အာပတ်တို့တွင်၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ-အဋ္ဌဝတ္ထုက အာပတ်တို့သည်၊ ကတိ-နည်း၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှ လောက်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗသင်္ဂဟော-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-နည်း)၊ ပေ၊ ဧကေန-("ယဿ သိယာ အာပတ္တိ, သော အာဝိကရေယျ"ဟူသော) နိဒါန်ဒ္ဒေသစကားဖြင့်၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေန ပညတ္တာ (ပညတ္တာနိ) ယာနိ (မူလာနိ၊ ဟောန္တိ) ဝိနယဿ (တာနိ) မူလာနိ-တို့သည်၊ ကတိ၊ ဝိနယဂရုကာ-ဝိနယဂရုက အာပတ်တို့ကို၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လစ္ဆာဒနာ-ဒုဋ္ဌုလ္လစ္ဆာဒန အာပတ်တို့သည်၊ ပေ။

၂။ ဒေသနာဂါမိနိယာဒိ အာပတ္တိ။ ။(၅၇၅) ဒေသနာဂါမိနိယော-ဒေသနာဂါမိ အာပတ်တို့သည်ပေ၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ်တို့တွင်၊ ကတိ-တို့ကို၊ အပ္ပဋိကမ္မာ-မကုစား နိုင်သော အာပတ်တို့ဟူ၍ပေ၊ ဝုတ္တာ၊ ဝိကာလေ-၌၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်သော၊ ဧညရသော-စပါးရည်သည်၊ (ကပ္ပတိ-အပ်သနည်း၊)ပေ၊ ကော-သော၊ ဧညရ သော-(လောဏသောဝီရက ဆေးဟူသော)စပါးရည်သည်၊ (ကပ္ပတိ)၊ [လောဏ သောဝီရက ဆေးဖော်နည်းသည် တတိယပါရာဇိကဋ္ဌကထာ, ဝိနိတဝတ္ထု၌ ပါ၏။] ပေ၊ ကတိနံ-အဘယ်မျှလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-ညဉ့်ပြတ်ခြင်းကို၊ (ပညတ္တော-နည်း၊) ဒွင်္ဂုလာ-ဒွင်္ဂုလအာပတ်တို့ကို၊ ပေ။

အဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝဓိတွာန-၍၊ ကတိ-တို့သို့၊ (အာပန္နတိ)ပေ၊ ဥ တ္တိယာ-ဥတ်ဖြင့်၊ ကရဏာ-ပြုခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စတို့သည်ပေ၊ ပါဏာတိပါတေ-ပါဏာတိပါတကြောင့်ပေ၊ ဝါစာ-နှုတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဩဘာသနာ-ဩဘာသန အာပတ်တို့ကို၊ (ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ အာပတ်တို့ကို၊) ပေ၊ သဉ္စရိတ္တေန-သဉ္စရိတ္တအာပတ် အစုနှင့်၊ ကတိ(အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဟောတိ)၊ [အဖြေ၌လည်း ဤသို့ ထည့်ပေးပါ။]ပေ၊ ကမ္မာနံ-တို့ကို၊ သင်္ဂဟာ-သိမ်းယူကြောင်း အရာတို့သည်ပေ၊ နာသိတကာ-ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုပေ၊ ကတိနံ-အဘယ်မျှလောက် ရဟန်းလောင်းတို့၏(အတွက်)၊ ဧကဝါစိကာ-တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်းသည်၊ (ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း၊)ပေ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ္ဂသ္မိံ-၌၊ ပါစိတ္တိယေန (သဒ္ဓိံ) ဒုက္ကဋာ-ကို၊ (ကထာ-ပြုတော်မူအပ်သလော၊) ဧတ္ထ-ဤ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ်၌၊ ကတိ, နဝကာ-နဝကတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-အပ်ကုန်သနည်း၊ ကတိနံ-အဘယ်မျှလောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ စီဝရေန-ကြောင့်၊ (သက်န်းပေး ခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိ ဟောတိ) ပေ၊ အာမကဓညေန-စပါးစိမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇန္တာ

(ဘုဉ္ဇိတုံ ယာ)–တောင်း၍စားသော ဘိက္ခုနီ၏၊ ပါစိတ္တိယေန (သဒ္ဓိံ) ဒုက္ကဋာ–ကို၊ ကတာ–ပြုတော်မူအပ်သလော၊ ဂစ္ဆန္တဿ–သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကတိ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ "(ဟောန္တိ)၊ပေ၊ ကိတ္တကာ–အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ပေ။

၃။ ပါစိတ္တိယ။ ။(ဇာတ်) သမ္ဗာနိ, နာနာဝတ္ထုကာနိ–အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ ကတိ, ပါစိတ္တိယာနိ–တို့သို့၊ အပုဗ္ဗံ–ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ–နောက်လည်းမကျ၊ ဧကတော–တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရောက်နိုင်သနည်း၊ပေ၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဝါစာယ–စကားဖြင့်၊ ဒေသေယျ(ဣတိ)–ဒေသနာ ပြောရာ၏ ဟူ၍၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ–သည်၊ ဝုတ္တာ–နည်း၊ ၊ပေ၊ ဧကဝါစာယ–တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ ဒေသေယျ(ဣတိ)–ဟူ၍၊ ၊ပေ၊ ဝုတ္တာ၊ [ပါဠိယ "ဧကဝါစာယဒေသေယျ ဝုတ္တာ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ"တိ ဧတ္ထ "ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တာ"တိ ဣတိသဒ္ဒံ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ၊–ဝိမတိ။] ၊ပေ၊ ကိဉ္စ–အဘယ်ကို၊ ကိတ္တေတွာ–ထုတ်ဖော်၍၊ ၊ပေ၊ ဝတ္ထုံ–ကို၊ ၊ပေ၊ ဝေါဟာရပစ္စယာ–ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ၊ပေ၊ ကတိနံ့ စေဝ–အဘယ်မျှလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ–နည်း၊) အဓိကရဏေနစ–အဓိကရုဏ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ) [ပထမာအနက်၌ တတိယာ သက်ပါ။] ၊ပေ၊ ပဉ္စန္နံစေဝ–သိတင်းသုံးဖော် ၅ ဦးတို့၏သာ၊ ၊ပေ၊ ဝူပသမေနစ–အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ ကတိဟိ, ဌာနေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သောဘတိ–တင့်တယ်သနည်း၊ ၊ပေ။

ရတ္တိံ–၌၊ ကာယိကာ–ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော အာပတ်တို့သည်၊ ကတိ–နည်း၊ ၊ပေ၊ နိစ္ဆာယဿ–စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ရှုသော ရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ ကတိ အာနိသံသေ–တို့ကို၊ သမ္မသံ–ကောင်းစွာမြော်မြင်သော ရဟန်းသည်၊ ပရေသံ–တို့၏(အပေါ်၌)၊ သဒ္ဓါယ–ယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒေသယေ–ဒေသနာပြောရာသနည်း၊ ၊ပေ၊ ကတိ ဌာနေ–အဘယ်မျှလောက်သောဌာန၌၊ မုသာဝါဒေါ (ဂစ္ဆတိ–ရောက်သနည်း၊) [ဥပါလိပဉ္စက မုသာဝါဒဝဂ်၌ အကျယ်ပါခဲ့ပြီ။] ၊ပေ၊ ကတိနံ–တို့၏၊ ဒေသနာယ–

ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋာ။ ။အမေးဝါကျဝယ် စာအုပ်များ၌ "ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋာ ကတိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ အဖြေ၌ "ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋာ ကတာ"ဟု ရှိသောကြောင့် "ကတိ"၏ နေရာဝယ် "ကတာ"ဟု ရှိသင့်ပါသည်၊ သစ်ဆိမ့်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း "ကတာ–အပ်သလော"ဟုပင် ရှိပါသည်၊ မှန်၏–အကယ်၍ "ကတိ"ဟု ပါခဲ့ရှိလျှင် "ကတိ"အရ အဖြေ၌ သရုပ်ထုတ်ပြရပေလိမ့်မည်၊ [ကတိနှင့်မေးသောဝါကျ၏ အဖြေများဟု ကြည့်ပါ။] ဤဂါထာနှင့် တသွားတည်းသော "ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ္ဂဿ"သော ဂါထာ၌ကား အမေး၌ "ကတာ"ပုဒ်ပင် မပါတော့ပဲ အဖြေ၌သာပါသည်။

အနွယဒေသနာသည်လည်း၊ (အပြစ်ကို ပြောခြင်း, တောင်းပန် ခြင်းသည်လည်း)၊ ယောတိ၊ ၊ပေ၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ ကတင်္ဂကော-အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါရှိသနည်း၊ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်၊ ကတဝါစိကာ-အဘယ်မျှလောက်သော စကားရှိသနည်း၊ ၊ပေ၊ ကတိပဟိ-အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတော-ကို၊) ဘိက္ခုနောဝါဒကော-ဟူ၍၊ (သမ္မနီတဗ္ဗော)၊ပေ၊ အဋ္ဌဝါစိကာ-ရှစ်ခွန်းသော စကားရှိ၏၊ အဋ္ဌန္နံ-ရှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနီတို့အား၊ ၊ပေ။

(နဝသု-သံဃာသင်းခွဲသော ၉-ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ကတိနံ-တို့၏၊ ဆေနံ-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ (ပါရာဇိကသည်)၊ ၊ပေ၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ ဧကဝတ္ထုကာ-တစ်ခုတည်းသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-န်သလော)၊ (နဝသု) ဧကဿ-(တရားတံ ယူစေ၍ သံဃာသင်းခွဲသော) တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ ၊ပေ၊ စတုန္နံ-ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်း ၄ ပါးတို့၏၊ ၊ပေ၊ စတုန္နံ စေဝ-ဓမ္မဝါဒီရဟန်း ၄ ပါးတို့၏သာလျှင်၊ ၊ပေ၊ ဧကဝတ္ထုကာ-သံဃဘေဒဟူသော တစ်ခုတည်းသော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ၊ပေ၊ နဝဟိ-ကိုးပါးသော ရဟန်းတို့ဖြင့်၊ ၊ပေ၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကရဏာ-ပြုထိုက်သော ကံတို့သည်၊ နဝ။

၄။ **အဝန္ဒနီယပုဂ္ဂလာဒိ။** ၄၇၇။ ကတိ ၊ပေ၊ (တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပေါ်၌၊) သာမိစေန စ-အရိုအသေပြုမှုနှင့် တကွလည်း၊ ["သာမိစိယာ"ဟု ဆိုလိုရင်းတည်း။] အဉ္ဇလိ-ကို၊ န (ကာတဗ္ဗော)-နည်း၊ ၊ပေ၊ ဣမေ-ဤသက်န်းဝေဖန်ရာ၌ (မျက်မှောက်၌)၊ ဒါတဗ္ဗံ-နည်း၊ ကတိနံ-တို့အား၊ သဋ္ဌေ-(လျောက်ပတ်သော)ကိုယ်စားယူမည့်သူ ရှိလသော်၊ ၊ပေ၊ ပါရိဝါသိကော-ပရိဝါသ် ကျင့်သုံးသော ရဟန်းသည်၊ ကတိသတံ-အဘယ်မျှ အရာရှိသော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်ပေါင်း တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-ဖုံးထားပြီး၍၊ (ဖုံးထားသော်)၊ ကတိ, ရတ္တိယော-တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ-ပရိဝါသ်နေပြီး၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊ မုစ္စေယျ-အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ရာသနည်း၊ ၊ပေ၊ ဒသသတံ-တစ်ရာဆယ်လီရှိသော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ၊ပေ၊ ဇမ္မာယံ-ဇမ္မာမြို့၌၊ ဝိနယဝတ္ထုသို-ဝိနည်းနှင့်စပ်သော အကြောင်းအရာ၌၊ တစ်နည်း, ဇမ္မာယံ ဝိနယဝတ္ထုသို-ဇမ္မေယျကန္ဒကာ၌၊ ကတိ, ကမ္မဒေါသာ-အပြစ်တို့ကို၊ ၊ပေ၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသော ကံတို့ကိုပင်၊ အဓမ္မိကာ-အဓမ္မိက ကံတို့ဟူ၍၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်သလော၊ [ဤ၌လည်း "ကတိ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ "ကတာ"ဟု ရှိသည်၊ သီဟိုဠ်မူ, ယိုးဒယားမူ၌ကား "ကတာ"ပုဒ်ပင် မပါ။]

အနန္တ ဓိနေန-အဖြစ် အပျက်ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို ဆောင်တော်မူပြီးထသော၊ ဝါ-ရတော်မူပြီးထသော၊ တာဒိနာ-တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော၊ ဝိဝေကဒဿိနာ-တဒင်္ဂ, ဝိက္ခမ္ဘန, ဝိဝေကကို, လုံးဝကုန်စင်,

သိမြင်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယံ (ယာနိ)အာပတ္တိက္ခန္ဓာနိ–အကြင် အာပတ်အစုတို့ကို၊ ဒေသိတံ(ဒေသိတာနိ)–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတ္တ–ဤ အာပတ်အစုတို့တွင်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်သော အာပတ်အစုတို့သည်၊ သမထေဟိ–တို့နှင့်၊ ဝိနာ–ကင်း၍၊ သမ္မန္တိ–ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ–ဥဘတောဝိဘင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော ငါ့ရှင်၊ တံ–ငါရှင်ကို၊ ပုစ္ဆာမိ–မေးပါ၏၊ ဗြူဟိ–ဖြေပါလော၊ ။ပေ၊ ဧတ္တ–ဤအာပတ်အစုတို့တွင်၊ ဧကော–တစ်ပါးသော ပါရာဇိကအာပတ်အစုသည်၊ ။ပေ။

အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ, ဗုဒ္ဓေန–သည်၊ ကတိ–န်သော၊ အာပါယိကာ–အပါယ်၌ ဖြစ် လတ္တံ့သော သံဃဘေဒကရဟန်းတို့ကို၊ ဝုတ္တာ–န်သနည်း၊ ဝိနယံ–ဝိနည်းကို၊ ပဋိဇာနန္တဿ–သိ၏ဟု ဝန်ခံသော၊ တေ–အရှင်၏၊ ဝိနယာနိ–ဝိနည်းတို့ကို၊ သုဏောမ–နာလိုပါကုန်၏၊ [ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿာတိ ဝိနယံ ဇာနာမီတိ ပဋိ ဇာနန္တဿ၊–ဝိမတိ။] ဆဗ္ဗိနဒိယမုသတာ–၆ ပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော အခွဲအားဖြင့် ၂ ရာရှိကုန်သော၊ ဝါ–(၁၄၄)ယောက်ကုန်သော၊ ။ပေ၊ သံဃဘေဒကာ–တို့ကို၊ ဝုတ္တာ၊ ။ပေ၊ ကတိ–ကုန်သော၊ နာပါယိကာ(န+အာပါယိကာ)–အပါယ်၌ မဖြစ် လတ္တံ့သူတို့ကို၊ ။ပေ၊ ဝုတ္တာ ။ပေ၊ အဋ္ဌာရသ–တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ။ပေ၊ အဋ္ဌကာ–အဋ္ဌကတို့ကို၊ ။ပေ။

၅။ သောဠသကမ္မာဒိ

(၄၇၈) "ကတိ ကမ္မာနိ ဝုတ္တာနိ"စသော ဂါထာတို့ လွယ်ပြီ၊ "အဋ္ဌာသီတိ သတံ–တစ်ရာ့ရှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော"ဟု ဆိုပါ၊ အဆုံးဂါထာ၌ "ယာဝ–အကြင်မျှ လောက်၊ တယာ–သည်၊ သုပုစ္ဆိတံ–ကောင်းစွာ မေးအပ်ပြီ၊ ယာဝ–လောက်၊ မယာ–သည်၊ သုဝိသဇ္ဇိတံ–ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်၏၊ (တာဝ–လောက်)၊ ပုစ္ဆာ (ယ) ဝါ–ပုစ္ဆာ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇနာယ ဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ အသုတ္တကံ–ဘုရားဟောဖော်, ပါဠိတော်မှကင်းသော၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော စကားသည်၊ နတ္ထိ၊ [အသုတ္တကန္တိ သုတ္တဝိရဟိတံ, သုတ္တတော အပနီတံ နတ္ထီတိ အတ္ထော၊–သာရတ္ထ။]

ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

သေဒမောစနဂါထာ

၁။ အဝိပ္ပဝါသပဉှာ။ ၄၇၉။ ဘိက္ခူဟိစ–တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီဟိ စ–တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အသံဝါသော–ဥပုသ်ပဝါရဏာ စသော သံဝါသမရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တဟိ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကေဇော–အရှိ့သော၊ သမ္ဘောဂေါ–(မေထုနမမှု စသော) မအပ်သော အတူတကွ သုံးဆောင်မှုကို၊ န လဗ္ဘတိ–မရအပ်၊ (တေန–ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်)၊ အဝိပ္ပဝါသေန–မကင်းမူ၍ နေခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊

သောပဥ္စာ–ဤပြသနာကို၊ ကုသလေဟိ–ဝိနည်းကျွမ်းကျင်, ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ–ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဤကား အမေးဖြစ်အောင် အနက်ပေးခြင်းတည်း၊ အဖြေ ဖြစ်အောင်ကား "စိန္တိတာ–ကလေး၏ မိခင်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍၊ ဝါ–ဘိက္ခုနီ၏ ကလေးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟု အနက်ပေးပါ၊ နောက်နောက်ဂါထာတို့၌လည်း နည်းမှီသိပါ၊ လွယ်ကူအောင် အဖြေကို တစ်ခါတည်း အနက်ပေးပါမည်။]

ပဥ္စ–ငါးမျိုးကုန်သော၊ (ယာနိ–အကြင်ဝတ္ထုတို့ကို၊) အဝိသဇ္ဇိယံ–မစွန့်ထိုက်ဟူ၍၊ အဝေဘင်္ဂိယံ–မဝေဖန်ထိုက်ဟူ၍၊ မဟေသိနာ–ဘုရားရှင်သည်၊ ဝုတ္တာ (ဝုတ္တာနိ)–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တာနိ–တို့ကို)၊ ဝိသဇ္ဇေန္တဿ–စွန့်သော ရဟန်း၏၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ–သုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သောပဥ္စာ–ကို၊ ။ပေ။ စိန္တိတာ–ဂရုဘဏ်ချင်း လဲလှယ်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဒသ–တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေ–သေနာသနက္ခန္ဓကဌ လာသော အဝန္ဒိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ န ဝဒါမိ–ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ ဧကာဒသ–ကုန်သော၊ ဝိဝန္ဒိယ (ဝိဝန္ဒိယာပိ)–မဟာခန္ဓကဌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝန္ဒနီယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ (န ဝဒါမိ)၊ ဝုဍ္ဎံ–သီတင်းကြီးရဟန်းကို၊ ဝန္ဒန္တဿ–ရှိခိုးသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ။ပေ။ စိန္တိတာ–နဂ္ဂဖြစ်သော သီတင်းကြီးရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊ န ဥက္ခိတ္တကော–ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်၊ နစ ပရိဝါသိကော–ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးသော ရဟန်းလည်းမဟုတ်၊ န သံဃဘိန္နော–သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်းလည်း မဟုတ်၊ န စ ပက္ခသင်္ကန္တော–တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်းလည်း မဟုတ်၊ သမာနသံဝါသကဘူမိယာ–သမာန သံဝါသကဘုံ၌(သမာနသံဝါသက၏ အဖြစ်၌၊) ဌိတော–၏၊ (သော–သည်၊) ကထံ–လျှင်၊ သိက္ခာယ–အားဖြင့်၊ အသာဓာရဏော–အခြားရဟန်းတို့နှင့် မဆက်ဆံ သည်၊ သိယာနု–ဖြစ်ရာပါသနည်း၊ ။ပေ။ စိန္တိတာ–ဆတ္တာသည် ဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တူပသဉ္ဟိတံ–စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကုသလံ–ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ပရိပုစ္ဆမာနော–မေးတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ) ဥပေတိ–ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ န ဇီဝတိ–အသက်ရှင်သူလည်း မဟုတ်၊ န မတော–သေသောပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ န ပရိနိဗ္ဗုတော–ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ တံ ပုဂ္ဂလံ–ကို၊ ကတမံ–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓါ–တို့ သည်၊ ဝဒန္တိ–မိန့်တော်မူကြကုန်သနည်း၊ ။ပေ။ စိန္တိတာ–နိမ္မိတဗုဒ္ဓဟူ၍ ကြံစည် အပ်ပြီ။

ဥဇ္ဈဂ္ဂကော–ညှပ်ရိုး ၂ ဖက်၏ အထက်အရပ်၌ဖြစ်သော မုခမဂ်၌၊ (ပါရာဇိကံ–ကို)၊ န ဝဒါမိ–မဆိုလို၊ အဓောနာဘိံ–ချက်၏ အောက်အရပ်ဖြစ်သော ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ်ကို၊ ဝိဝဇ္ဇိယ–ရှောင်ကြဉ်၍၊ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ–မေထုန်မှီခိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကထံ–လျှင်၊ ပါရာဇိကော–ပါရာဇိကကျသူသည်၊ သိယာ–သနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ–ကဗန္ဓိပြိတ္တာ၏ ပါးစပ်၌ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော ဘိက္ခု–သည်၊ သညာဝိကာယ–ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကံ–သော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ–သော၊ သာရမ္ဘံ–သော၊ အပရိက္ကမနံ–သော၊ ကုဋိံ–ကို၊ ကရောတိ–၏၊ (တဿ–၏၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ–တိဏစ္ဆာဒနကုဋိကိုပြုသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော ဘိက္ခု–သည်၊ သညာဝိကာယ ၊ပေ၊ ကရောတိ၊ ၊ပေ၊ (တဿ) အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ–သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋိကို ပြုသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကာယိကံ–ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပယောဂံ–ကို၊ (လွန်ကျူးမှုကို)၊ န အာစရေ–မပြုကျင့်ရာ၊ ဝါစာယပိ–နှုတ်ဖြင့်လည်း၊ ပရေ–သူတစ်ပါးတို့ကို၊ နစ ဘဏေယျ–ပြောလည်း မပြောရာ၊ ပန–ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂရုကံ–ဂရုကဖြစ်သော၊ ဆေဇ္ဇဝတ္ထုံ–သာသနာတော်၌ အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပါရာဇိကသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ–ကျရာ၏၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ–ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ယော သင်္ဃော–အကြင်သူတော်ကောင်းသည်၊ ကာယိကံ–၌လည်းဖြစ်သော၊ ဝါစသိကံ–၌လည်းဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ, ပါပံ–မကောင်းမှုကို၊ န (ကရေယျ)–ရာ၊ မနသာပိ–မနောဒွါရဖြင့်လည်း၊ (ကိဉ္စိ) ပါပံ န ကရေယျ၊ သော–သည်၊ ("ဘာဝေ" ၌ စပ်၊) ဝါ–ကို၊ နာသိတော–ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (အသွင်ကိုဖျက်, လူထွက်စေအပ်သည်၊ သမာနော–သော်၊) ကိန္တိ–အဘယ်သို့လျှင်၊ သုနာသိတော–ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးရာရောက်သည်၊) ဘဝေ–ဖြစ်ရာသနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ–ပဏ္ဍကစသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

(ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊) ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မနုဿေန–လူနှင့်တကွ၊ ဝါစာ (ဝါစာယ)–နှုတ်ဖြင့်၊ အနာလပန္တော–မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရေ–စကားပြောဘက်မှတစ်ပါး အခြားသူတို့ကို၊ (သန္တာယ–ရည်မှန်း၍၊) ဂိရံ–စကားသံကိုလည်း၊ န ဘဏေယျ–မပြောဆိုရာ၊ (သော–သည်၊) ဝါစသိကံ–ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော၊ နကာယိကံ–ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်သော၊ (အာပတ္တိံ–သို့၊)

အာပန္နေယျ–ရောက်ရာ၏၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာ၌ မိမိမှာရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုစေခြင်းကြောင့် သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဗုဒ္ဓဝရေန–ဘုရားမြတ်သည်၊ ဝဏ္ဏိတာ–ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော်, ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသာ–တို့မည်သော၊ စတုရော, သိက္ခာပဒါ–တို့သည်၊ ဘဝေယျုံ–ရှိကုန်ရာ၏၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သို့၊ (အာပတ်တို့သို့၊) ဧကပ္ပယောဂေန–တစ်ပြိုင်နက်သော ပယောဂဖြင့်၊ အာပန္နေယျ–ရာ၏၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–အရက်တက်ရာအခါဝယ် ရွာတစ်ပါး၌ အကျုံးဝင်သော မြစ်တဖက်ကမ်းသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဥဘော–၂ ဦးလုံးတို့သည်၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ–ဧကတော ဥပသမ္ပန္နတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဥဘိန္နံ–၂ ဦးလုံးတို့၏၊ ဟတ္ထတော–မှ၊ စီဝရံ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ–ခံယူအံ့၊ အာပတ္တိယော–တို့သည်၊ နာနာ–ထူးကုန်သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ စိန္တိတာ–ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ, ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ ၂ ဦးတို့၏လက်မှ သင်္ကန်းကိုခံယူသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

စတုရော–၄ ယောက်ကုန်သော၊ နရာ–ရဟန်းတို့သည်၊ သံဝိဓာယ–သဘောတူစီစဉ်၍(ဝါ–တိုင်ပင်၍၊) ဂရုဘဏ္ဍံ–တစ်မတ်, တစ်မတ်ထက် ပိုလွန်သော ဂရုဘဏ်ကို၊ အဝဟရုံ–ခိုးဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ တယော–သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရာဇိကာ–ပါရာဇိက ကျကုန်၏၊ ဧကော–တစ်ပါးသည်၊ န ပါရာဇိကော–ပါရာဇိက မကျ၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–ဆရာ တပည့် ၄ ယောက်တို့ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

၂။ ပါရာဇိကာဒိပဥှာ။ (၄၈၀)။ ဣတ္ထိစ–မိန်းမသည်ကား၊ အဗ္ဘန္တရေ–အိမ်၏အတွင်း၌၊ သိယာ–ရှိရာ၏၊ ဘိက္ခုစ–သည်ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ–အိမ်၏အပြင်၌၊ သိယာ–၏၊ တသ္မိံ ဃရေ–၌၊ ဆိဒ္ဒံ–အပေါက်သည်၊ နတ္ထိ၊ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ–ကြောင့်၊ ကထံ–လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကော–ပါရာဇိကကျသူသည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာပါသနည်း၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–ဒုဿကုဋီ၌ ကာအပ်သော အဝတ်နှင့် တကွ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

တေလံ–ဆီကိုလည်းကောင်း၊ မဓုံ–ပျားရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖာဏိတဥ္စာပိ–တင်လဲကိုလည်းကောင်း၊ သပ္ပိံ–ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ–အကပ်ခံပြီး၍၊ နိက္ခိပေယျ–သိမ်းထားရာ၏၊ သတ္တာဟော–၇ ရက်သည်၊ အဝီတိဝတ္တေ–မလွန်မီ၊ ပစ္စယေ–ဂေလညအကြောင်းသည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ–သုံးဆောင်သောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–လိန်ပြန်သောရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

နိသဂ္ဂိယေန–စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံနှင့်တကွ၊ အာပတ္တိ–ပါစိတ်အာပတ်သို့လည်း ကောင်း၊ ["အာပတ္တိ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ချေထားသည်။] သုဒ္ဓကေန–နိသဂ္ဂိယမဖက်, သက်သက်အားဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ–သို့လည်းကောင်း၊ ဧကတော–တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရာ၏၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–သံဃာ့အထံသို့ ညွတ်ပြီးသော သင်္ကန်း ၂ ထည်တွင် တစ်ထည်ကို မိမိသို့, တစ်ထည်ကို အခြား ရဟန်းသို့ ညွှတ်စေသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဝိသတိယာ–၂ ကျိပ် အရေအတွက်အားဖြင့်၊ သမာဂတာ–ကောင်းစွာ ရောက် လာကြကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သမဂ္ဂသညိနော–သမဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္វာ)၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရေယျုံ–ရာ၏၊ ဘိက္ခု–ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဒွါဒသ ယောဇနေ–တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိအောင် ဝေးသောအရပ်၌၊ ဌိတော–တည်နေသည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ [သိယာ ၂ ပုဒ်တွင် ပထမပုဒ်ကို အနက်မရှိဟု ကြံပါ။] တံ ကမ္မဥ္စ–သည်လည်း၊ ဝဂ္ဂပစ္စယာ–ဝဂ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကုပ္ပေယျ– ပျက်ရာ၏၊ ။ပေ၊ စိန္တိ၊ တာ–တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာကျယ်သော ဂါမသိမ်အတွင်းဝယ် တစ်နေရာ၌ ရဟန်းတစ်ပါးရှိနေစဉ် ပြုအပ်သော ကံဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဤ ဂါထာအဖွင့်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ။]

ပဒဝီတိဟာရမတ္တေန–ခြေလှမ်းကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ–နှုတ်ဖြင့်၊ ဘဏိတေနစ–ပြောဆိုအပ်ကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ–န်သော၊ ဂရုကာနိ– ဂရုကဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပဋိကမ္မာနိ–ကုစားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုသဋ္ဌိ– ၆၄ ပါးသော၊ အာပတ္တိယော–တို့သို့၊ ဧကတော–တစ်ပေါင်းတည်း၊ (တစ်ပြိုင်နက်)၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရာ၏၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–ယောကျ်ားတစ်ယောက်အတွက် ခြောက်ဆယ့် လေးယောက်သော မိန်းမတို့ကို အောင်သွယ်ပေးသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည် အပ်ပြီ။

(ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊) အန္တရဝါသကေန–သင်းပိုင်ကို၊ နိဝတ္ထော–ဝတ် သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒိဂုဏံ–ကေသီနှင့်တကွ ၂ ထပ်ဖြစ်သော၊ သံဃာဋိ–သင်္ကန်း ကြီးကို၊ ပါရုတော–ခြုံသည်၊ (ဟောတိ၊ တဿ–၏၊) သဗ္ဗာနိ–န်သော၊ တာနိ– ထိုသင်္ကန်းသုံးထည်တို့သည်၊ နိသဂ္ဂိယာနိ–နိသဂ္ဂိထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–ဝတ်အပ်, ၂ ထပ်ပြု၍ ခြုံအပ်သော သင်္ကန်း၏အနားကို ဘိက္ခုနီအား ဖွပ်လျှော်ခိုင်းသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော။ ။စာအုပ်များ၌ "အာပဇ္ဇေယျဿ" ဟု တွေ့ရ၏၊ သို့သော် ထို အတိုင်း အနက်ပေး၍ မဖြစ်ပါ၊ "ကေ, မယ့် ဂေ ဣမဿ ဒေဟိ"တိ စဝံ ဧကဝါစာယ အာပန္နိတဗ္ဗတ္တာ "အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော"တိ ဝုတ္တံ–နိသဂ္ဂိယ, ပဏ္ဍဝဂ်, ပရိဏတသိက္ခာပုဒ် အဖွင့် သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ "အာပဇ္ဇေယျ"ဟုသာ ရှိသင့်ပါသည်။

ဥစ္ဆိဝိ–ဥတ်သည်လည်း၊ န စ အတ္ထိ–မရှိ၊ (မပါ)၊ ကမ္မဝါစာပန–သည်လည်း၊ နစ (အတ္ထိ)၊ ဟေဘိ ဘိက္ခူတိ–ဟေဘိဘိက္ခုဟူ၍၊ ဓိနော–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နစ အဝေါစ=မိန့်တော်မမူ၊ တဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သရဏဂမနမ္ပိ–သရဏဂုံသည်လည်း၊ န အတ္ထိ၊ [သရဏဂုံဖြင့်လည်း မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်–ဟူလို။] အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပသမ္ပဒါစ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ အကုပ္ပာ–မပျက်ဆီးအပ်, မပျက်ဆီးနိုင်၊ ဝါ–မပျက်၊ ။ပေ၊ ဓိန္နိတာ–မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မနော–နံ့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န မာတရံ–အမိလည်းမဟုတ်သော၊ ဣတ္ထိံ–ကို၊ ဟနေ–သတ်ရာ၏၊ န ပိတရံ–အဖလည်းမဟုတ်သော၊ ပုရိသံ–ကို၊ ဟနေ–ရာ၏၊ အနရိယံ–အရိယာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဟနေယျ–ရာ၏၊ တေနစ–ထိုသို့သတ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အာနန္တရိယံ–အနန္တရိယကံသို့၊ ဖုသေ–ရောက်၏၊ ။ပေ၊ ဓိန္နိတာ–ရဟန္တာမဟုတ်သော လိန်ပြန်သော အမိ(အဖ)ကို သတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မာတရံ–အမိရင်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိံစ–ကိုလည်း၊ ဟနေ–ရာ၏၊ ပိတရံ–အဖရင်းဖြစ်သော၊ ပုရိသဥ္စ, ဟနေ–ရာ၏၊ မာတရံ ပိတရံ–အမိရင်းအဖရင်းကို၊ ဟန္တွာ–သတ်ပြီး၍၊ တေနစ–ထိုသတ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ အနန္တရံ န ဖုသေ၊ ။ပေ၊ ဓိန္နိတာ–တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်သော အမိအဖကိုသတ်သော, ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

အဓောဒယိတွာ–မဓောဒနာမူ၍၊ အသာရယိတွာ–အပြစ်ကို အမှတ်မရစေမူ၍၊ အသမ္မုခီဘူတဿ–မျက်ကွယ်၌ ဖြစ်၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရေယျ–ရာ၏၊ ကတံ–ပြုအပ်ပြီးသော၊ ကမ္မဥ္စ–သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ သုကတံ–ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာပြုအပ်ရာ ရောက်သည်၊) ဘဝေယျ၊ ကာရကော–ကံပြုသော၊ သံဃောစ–သည်လည်း၊ အနာပတ္တိကော–အာပတ်မရှိသည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ ။ပေ၊ ဓိန္နိတာ–ဒုတေနပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယ ဂါထာ၌ "ဓိန္နိတာ–ပဏ္ဍုကကြိစသူတို့၏ ဥပသမ္ပဒါဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟု ပေးပါ။]

ဆိန္ဒန္တဿ–ဖြတ်သော ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဆိန္ဒန္တဿ–၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဆာဒေန္တဿ–ဖုံးသော ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ။ပေ၊ ဆာဒေန္တဿ–၏၊ ။ပေ၊ ဓိန္နိတာ–တောနိုးသစ်ပင်စသည်တို့ကို ဖြတ်သောရဟန်း၏ အာပတ်, ဆံပင်စသည်ကို ဖြတ်သောရဟန်း၏ အနာပတ်, အာပတ်ကို ဖုံးသော ရဟန်း၏ အာပတ်, ကျောင်းစသည်ကို မိုးကာသောရဟန်း၏ အာပတ်ဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

သစ္စံ–အမှန်ကို၊ ဘဏာမ္ဘော–ပြောသောရဟန်းသည်၊ ဂရုကံ–ဂရုကသံဃာဒိ သေသ်အာပတ်သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ မုသာ–မမှန်သောစကားကို၊ ဘာသတောစ– ပြောဆိုသော ရဟန်း၏ကား၊ လဟု–လဟုကပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ မုသာ–ကို၊ ဘဏာမ္ဘော–သည်၊ ဂရုကံ (အာပဇ္ဇတိ)၊ သစ္စံ–ကို၊ ဘာသတောစ– ၏ကား၊ လဟု (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–သိရေဏသိစသည်ဖြင့် အမှန်ကိုပြော သောရဟန်း, သမ္ပဇာနမုသာဝါဒကို ပြောသောရဟန်း, မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မကို ပြောသောရဟန်း, ဟုတ်မှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

၃။ ပါစိတ္တိယာဒိပဉှာ။ (၄၈၁)။ အဓိဋ္ဌိတံ–အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ရဇနာယ–ဆိုးရည်ဖြင့်၊ [“ရဇနေန”ဟု ဆိုလိုလျက် ပုံလိမ်မှ ဣတ္ထိလိင်ပြန်နေသည်၊] ရတ္တံ–ဆိုးအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ကပ္ပကတမ္ပိ–ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဗိန္ဒုရှိသည် လည်း၊ သန္တံ–ဖြစ်သော၊ (စီဝရံ–ကို)၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ–ဝတ်ရုံသုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–နိဿဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို မစွန့်ပဲ ဝတ်ရုံသုံးစွဲသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

(ယော) ဘိက္ခု–သည်၊ သူရိယေ–သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေ–ဝင်လသော်၊ မံသာနိ– အသားတို့ကို၊ ခါယတိ–ခဲစား၏၊ န ဥမ္မတ္တကော–ရူးသူလည်းမဟုတ်၊ နစ ပန ခိတ္တစိတ္တော–ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသူလည်း မဟုတ်၊ သော–ထိုရဟန်းသည်၊ ဝေဒနာ ဋ္ဋောပိ–သည်လည်း၊ န ဘဝေယျ–ရာ၊ အဿ–ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တိစ–သည် လည်း၊ န ဟောတိ–မဖြစ်၊ သောစ ဓမ္မော–ထိုတရားသဘောကိုလည်း၊ သုဂတေန– မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတော–ဟောတော်မူအပ်, ပညတ်အပ်ပြီ၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ– (စားမြဲ့ပြန်တတ်သော)ရောမန္ထကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ရတ္တစိတ္တော–တပ်မက်သောစိတ်ရှိသူသည်၊ န (ဟောတိ)၊ [မေထုနဓမ္မကို မလွန် ကျူး–ဟူလို။] ထေယျစိတ္တောစ–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်ရှိသူသည်လည်း၊ န ပန ဟောတိ–မဟုတ်၊ [အဒိန္နာဒါနကို မလွန်ကျူး–ဟူလို။] သော–ထိုရဟန်းသည်၊ ပရံ–သူတစ်ပါးကို၊ မရဏာယစာပိ–သေခြင်းငှာလည်း၊ န စေတယိ–မစေ့ဆော်၊ သလာကံ–စာရေးတံကို၊ ဒေန္တဿ–ပေးသော၊ (အဿ–ထိုရဟန်း၏၊) ဆေဇ္ဇံ– သာသနာဝယ် အမြစ်ရင်း၏ ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ (သလာကံ–ကို၊) ပဋိဂ္ဂ ဏှန္တဿ–ခံယူသောရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ။ပေ၊ စိန္တိတာ–သံဃဘေဒက ရဟန်း, ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

သာသကံသမ္မတံ–ယုံမှားဖွယ်ရှိသည်ဟု သမုတ်အပ်သော၊ အာရညကံစာပိ– တောကျောင်းသည်လည်း၊ န (ဟောတိ)–မဟုတ်၊ သံဃေန–သည်၊ သမုတိစာပိ– အဝိပ္ပဝါသသမုတိကိုလည်း၊ န ဒိန္နာ–မပေးအပ်၊ အဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ–သည်၊

ကထိနံစ–ကထိန်ကိုလည်း၊ န အတ္ထတံ–မခင်းအပ်၊ တတ္ထေဝ–ထို(မိမိနေရာ) အရပ်၌ပင်၊ စီဝရံ–ကို၊ နိက္ခိပိတွာ–ထားခဲ့၍၊ အဒ္ဓယောဇနံ–ယူဇနာဝက်ခရီးကို၊ ဂစ္ဆေယျ–ရာ၏၊ တတ္ထေဝ–ထို ရောက်ရာအရပ်၌ပင်၊ အရုဏံ–အရုဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပေယျ–တက်စေရာ၏၊ (ဣဒံ ပဒံ)၊ ဥဋ္ဌသသ–တက်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဧသ၊ စိန္တိတော–တစ်မျိုး တည်း၏ အပိုင်ဖြစ်သော တစ်ယူဇနာစသည် ကျယ်ပြန့်သော သစ်ပင်အောက်၌ သက်န်းထားသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကာယိကာနိ–ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ န ဝါစသိကာနိ–ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာနိ–အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ–အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့သို့၊ (အာပတ်တို့သို့၊) အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ကေတော၊ အာပဇ္ဇေယျ–ရာ၏၊ ဧသ၊ စိန္တိတော–များစွာသော မိန်းမတို့၏ ဆံပင် (သို့မဟုတ်) လက်ချောင်းတို့ကို တပေါင်းတည်း ဆွဲကိုင်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ "စိန္တိတော–များသော မိန်းမတို့အား တစ်ခွန်းထည်းသော စကားဖြင့် ရုံ့ရင်းသောစကားကို ပြောသော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟု ပေးပါ။]

တိသိတ္ထိယော–(တိသော+ဣတ္ထိယော, တိသု ဣတ္ထိသု)–(လူမိန်းမ, နတ် မိန်းမ, တိရစ္ဆာန်မိန်းမဟူသော) သုံးယောက်သော မိန်းမတို့၌၊ (ယံ မေထုနံ အတ္ထိ)၊ တံ မေထုနံ–ကို၊ န သေဝေ–မမှီဝဲ၊ တယော–(လူယောကျ်ား, နတ် ယောကျ်ား, တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ားအားဖြင့်) ၃ ယောက်ကုန်သော၊ ပုရိသေ–တို့သို့ လည်းကောင်း၊ တယော–(လူ, နတ်, တိရစ္ဆာန်အားဖြင့်) ၃ ယောက်စီ ဖြစ်ကုန်သော၊ အနရိယပဏ္ဍကေ–မြင့်မြတ်သူ မဟုတ်သော ဥဘတောဗျည်း, ပဏ္ဍုက်တို့သို့လည်း ကောင်း၊ (ဥပဂန္တွာ–ကပ်၍၊) မေထုနံ–ကို၊ (န သေဝေ) ဗျဉ္ဇနသ္မိံ စ–မိမိ၏ နိမိတ်၌ လည်း၊ မေထုနံ–ကို၊ န အာစရေ–မပြုကျင့်၊ (အထ–ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်၊) မေထုနမူ ပစ္စယာ–ကြောင့်၊ ဆေဇ္ဇ–သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်း သည်၊ (ပါရာဇိကကျခြင်းသည်၊) သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဧသ၊ စိန္တိတော–အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

မာတရံ–မယ်တော်ကို၊ စီဝရံ–ကို၊ ယာစေ–တောင်း၏၊ သံဃေ–၌၊ ပရိဏာတံ စ–ညွတ်ပြီး သက်န်းသည်လည်း၊ နော–မဟုတ်၊ [ဤစကားဖြင့် သံဃပရိဏတ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ပုံကို ပြသည်။] ကေန–အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ အဿ–ထို တောင်းသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ–သည်၊ ဟောတိ–နည်း၊ ဉာတကေ– ဆွေမျိုးတော်သူ၌၊ (ယာစန္တဿ–တောင်းသော ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ–သည်၊ ဟောတိ၊ ["အနာပတ္တိစ ဉာတကေ"ဖြင့် အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် မသင့်ပုံကို ပြသည်။] ဧသ၊ စိန္တိတော–ဝဿိကသာဋိကာသမယ၏ပြင်ဘက်

အခါ၌ ဝေသီကသာဍိကာ သင်္ကန်းအကျိုးဟု သတိဖြစ်စေမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် ဝေသီကသာဍိကာ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သော ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သူသည်၊ အာရာဓကော-ရဟန်းတို့ကို နှစ်သက်စေတတ် (နှစ်သက်စေနိုင်)သည်၊ ဟောတိ၊ ကုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂရဟိတော-ကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ယေန (ဓမ္မေန)-အကြင်တရားကြောင့်၊ ကုဒ္ဒေါ-အမျက်ထွက်သူကို၊ ပသံသိတော-ချီးမွမ်းထိုက်၏၊ သောဓမ္မော-သည်၊ ကော နာမ-အဘယ်မည်သော တရားနည်း၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-တိတ္ထိယကျင့်ဝတ်ဟု ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ "တုဋ္ဌော-နှစ်သက်သူသည် စသည်ဆိုပါ၊ အဖြေတူပြီ။]

သံဃာဒိသေသံ-သို့လည်းကောင်း၊ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋံ-သို့လည်းကောင်း၊ ကေတော အာပဇ္ဇေယျ-ရာ၏၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-မိမိက အဝဿုတဖြစ်လျက် အဝဿုတ ယောကျ်ားတ၏လက်မှ ဆွမ်းကို ယူပြီးလျှင် အကပ္ပိယမံသ, လသုနနှင့် ပဏီတ ဘောဇဉ်တို့ကို ရော၍ စားသောဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

ဥဘော-သာမဏေ ၂ ပါးလုံးတို့သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿာ-ပြည့်သော အနှစ် ၂၀ ရှိကုန်၏၊ ဥဘိန္နံ-တို့၏၊ ဧကုပဇ္ဈာယော-တစ်ပါးတည်းသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧကာစရိယော-တစ်ပါးတည်းသော ကမ္မဝါစာ ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ ဧကာ-တစ်ပြိုင်နက်သော၊ ကမ္မဝါစာ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ (အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊) ဧကော-တစ်ပါးသော သာမဏေသည်၊ ဥပသမ္ပန္နော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ဧကော-သည်၊ အနုပသမ္ပန္နော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ-ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရွတ်ဖတ်ရာ၌ မြေ၌တည်သော သာမဏေတစ်ပါးနှင့်, ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေတစ်ပါးဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ကောင်းကင်၌တည်သော သာမဏေ ရဟန်းမဖြစ်။]

(ယံ ဝတ္ထုံ-အကြင် ဝတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊) အကပ္ပကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော ကပ္ပဗိန္ဒုလည်း မရှိ၊ ရဇနာယပိ-ဆိုးဖြင့်လည်း၊ န ရတ္တံ-မဆိုးအပ်၊ (ယော ဘိက္ခု-သည်၊) တေန-ထိုအဝတ်ဖြင့်၊ နိဝတ္ထော-ဝတ်လျက်၊ ယေနကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝဇေယျ-သွားနိုင်၏၊ အဿစ-ထို ရဟန်း၏လည်း၊ အာပတ္တိ န ဟောတိ၊ သောစ ဓမ္မော-ကိုလည်း၊ သုဂတေန-သည်၊ ဒေသိတော-အပ်ပြီ၊ ၊ပေ၊ စိန္တိတာ- အစိန္နစီဝရ ရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။

န ဒေတိ-တိုက်တွန်းတတ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မပေး၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီကလည်း မခံယူ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟော-ခံယူမှုသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ (အထ-လျက်၊) န လဟုကံ-လဟုက မဟုတ်သော၊

ဂရုကံ–ဂရုကဖြစ်သော သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တဒ္ဓ–ထိုအာပတ်သို့လည်း၊ ပရိဘောဂပစ္စယာ–သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အာပဇ္ဇတိ)။ ။ပေ၊ စိန္နံ တာ–အဝသုတယောကျ်ား၏လက်မှ ခါဒနီယဘောဇနီယကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [ဒုတိယဂါထာ၌ "စိန္တံ တာ–အဝသုတ ယောကျ်ား၏လက်မှ ရေ၊ ဒန်ပူကို ခံယူခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော ဘိက္ခုနီဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ"ဟု ပေးပါ။

(ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊) သာဝသေသံ–အကြွင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဂရုကံ–ဂရုကအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ (သော–သည်၊) အနာဒရိယံ–လေးစားခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ–စွဲ၍၊ ဆာဒေတိ–ဖုံးထား၏၊ န ဘိက္ခုနီ–ဘိက္ခုနီလည်းမဟုတ်၊ (အထ–လျက်၊) ဝဇ္ဇံ စ–အဖြစ်သို့လည်း၊ (ဖုံးထားသည့်အတွက် အာပတ်ဟူသော အဖြစ်သို့လည်း၊) နော ဖုသေယျ–မထိရောက်ရာ၊ ။ပေ၊ စိန္တံ တာ–ဥက္ခိတ္တကရဟန်းဟူ၍ ကြံစည်အပ်ပြီ။ [တဿုဒ္ဒါန၌ "အသံဝါသော–အသံဝါသ ဂါထာ၊ အဝိသန္ဓိ–အဝိသန္ဓိယံ ဂါထာ"စသည် ပေးပါ၊ ထင်ရှားပြီ။]

သေဒမောစနဂါထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–။

ပဉ္စဝဂ္ဂကထာ

၁။ ကမ္မဝဂ်။ ၄၈၂။ ကမ္မာနိ–တို့သည်၊ စတ္တာရိ–တို့တည်း၊ အပလောကနကမ္မံ–အပလောကနကံကိုလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ–လည်းကောင်းတည်း၊ ။ပေ၊ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ ဝတ္ထုတောဝါ–ဝတ္ထုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ပရိသတောဝါ–ပရိသတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ–ပျက်ကုန်၏။

၄၈၃။ ကထံ–လျှင်၊ ဝတ္ထုတော–ကြောင့်၊ ။ပေ၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ–န်သနည်း၊ သမ္မုခါ ကရဏီယံ–မျက်မှောက်၌ ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မံ–ကို၊ အသမ္မုခါ–မျက်ကွယ်၌၊ ကရောတိ၊ ဝတ္ထုဝိပန္နံ–ပျက်စီးသော ဝတ္ထုရှိသော၊ အဓမ္မကမ္မံ–အဓမ္မကံတည်း၊ (ဝိနည်းတရားမှ ကင်းသောကံတည်း၊) ပဋိပုစ္ဆာ–မေးမြန်း၍၊ ကရဏီယံ–ပြုထိုက်သော၊ ။ပေ၊ ပဋိညာယ–ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ ။ပေ၊ အပ္ပဋိညာယ–ဝန်မခံခြင်းဖြင့်၊ ။ပေ၊ သတိဝိနယာရဟဿ–သတိဝိနည်းကိုထိုက်သော ရဟန္တာအား၊ အမူဠ္ဟဝိနယံ–ကို၊ ဒေတိ–အံ့၊ ။ပေ၊ အနုပေါသထေ–ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သော နေ့၌၊ ။ပေ။

၄၈၄။ ဥတ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။ဝတ္ထုံ–ကို၊ န ပရာမသတိ–မသုံးသပ်၊ ။ပေ၊ ပစ္ဆာဝါ–ကမ္မဝါစာ၏ နောက်၌မူလည်း၊ ဉတ္တိံ–ကို၊ ထပေတိ–ထား၏၊ ။ပေ၊ (၄၈၅)။ ကမ္မဝါစာကြောင့် ကံပျက်ပုံ၌ "သာဝနံ–ကမ္မဝါစာကို၊ ဟာပေတိ–ယုတ်လျော့စေ၏၊ အကာလေဝါ–ကမ္မဝါစာ၏ အခါမဟုတ်ရာ၌ မူလည်း၊ သာဝေတိ–ကမ္မဝါစာကို ကြားသိစေ၏၊ (ရွတ်ဆို၏)။

(၄၈၆)။ သိမ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။အတိခုဒ္ဒကံ–အလွန်ငယ်သော၊ သီမံ–သိမ်ကို၊ သမ္မန္နတိ–သမုတ်၏၊ [အတိမဟတိ–အလွန်ကြီးသော၊ ခဏ္ဍနိမိတ္တာ–ကျိုးပြတ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ ဆာယာနိမိတ္တာ–အရိပ်ဟူသော နိမိတ်ရှိသော၊ အနိမိတ္တာ–(လုံး၀)နိမိတ် မရှိသော။] ဗဟိသီမေ–သိမ်၏ အပြင်၌၊ (သိမ်သမုတ်မည့် နေရာ၏ ပြင်ဘက်၌၊) ဋ္ဌိတော–တည်သည်၊ (ဟုတ္វာ) သီမံ သမ္မန္နတိ၊ ။ပေ၊ ဇာတဿရေ–ဇာတဿရအိုင်၌၊ ။ပေ၊ သီမာယ–မိမိ၏သိမ်ဖြင့်၊ သီမံ–သူတစ်ပါး၏ သိမ်ကို၊ သမ္မန္နတိ–ရောစပ်၏၊ ။ပေ၊ အဇ္ဈောတ္ထရတိ–လွှမ်းမိုး၏။

၄၈၇။ ပရိသတ်ကြောင့် ကံပျက်ပုံ။ ။စတုဝဂ္ဂကရဏေ–စတုဝဂ္ဂသံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မေ–၌၊ ယာဝတိကာ–အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပတ္တာ–ကံအားလျောက်ပတ်ကုန်၏၊ တေ–တို့သည်၊ အနာဂတာ–မရောက်လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ–ဆန္ဒကို ထိုက်သောရဟန်းတို့၏၊ (ဆန္ဒပေးထိုက်သော ရဟန်းတို့၏၊) ဆန္ဒော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အနာဟဋော–မဆောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတာ–မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဋိက္ကောသန္တိ–တားမြစ်ကုန်၏၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ နည်းတူပေးပါ။]

၄၈၈။ ကမ္မပတ္တ, ဆန္ဒာရဟအခွဲ၌ "စတုဝဂ္ဂကရဏေ–သော၊ ကမ္မေ–၌၊ စတ္တာရော–န်သော၊ ပကတတ္တာ–ပကတတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ကမ္မပတ္တာ–န်၏၊ ["ပကတတ္တ"၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အဝသေသာ–၄ ပါးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ပကတတ္တာ–ပကထတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ဆန္ဒာရဟာ–န်၏၊ [မလာနိုင်၍ ဆန္ဒပေးလျှင် ကံ အထမြောက်၏–ဟူလို။] ယဿ–အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏(အပေါ်၌) သံဃော ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော–ထို ကံအပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝ ကမ္မပတ္တော–ကမ္မပတ္တလည်း မဟုတ်၊ နာပိ ဆန္ဒာရဟော–ဆန္ဒာရဟလည်း မဟုတ်၊ အပိစ–စင်စစ်ကား၊ ကမ္မာရဟော–ကံကို ထိုက်သူ တည်း၊ ။ပေ။ [ဤစကားအရ "ရဟန်းလောင်း၏ ကမ္မာရဟဖြစ်ပုံကို သိပါ။]

၄၈၉။ ပဏ္ဍုကျက်စသူတို့က ကံ၏ ဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းဌာ ဤဝါရကို မိန့်တော်မူသည်၊ အနက်လွယ်ပြီ။ **(၄၉၅)** အပလောကနကမ္မံ–သည်၊ ကတိ–အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ဌာနာနိ–ဌာနတို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်သနည်း၊ ။ပေ၊ **(၄၉၆)။** အပလောကနကမ္မံ–သည်၊ ကတမာနိ–အဘယ် မည်ကုန်သော၊ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ–နည်း၊ ဩသာရဏံ–(ဒဏ္ဍကမ္မနာသနနှင့် နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော သာမဏေစသူကို) သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–သွင်းကြောင်းဌာနသို့လည်းကောင်း၊ နိဿာရဏံ–(ဒဏ္ဍကမ္မနာသနဖြင့် သာမဏေစသူကို) သံဃာမှ နှင်ထုတ်ခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–နှင်ထုတ်ကြောင်း ဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍုကမ္မံ–ရှင်လောင်းကို ဦးခေါင်းတုံးသူ၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–ပြုကြောင်း ဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ–

မြတ်သော နိပ်ကွယ်ဆုံးမခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဆုံးမကြောင်းဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမံ–ငါးခုမြောက်သော၊ ကမ္မလက္ခဏညေဝ–ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော အဝန္ဒိယကမ္မဌာနတည်း၊ [နောက်နောက်ကံတို့၌ ဤသို့ အပြည့် အစုံ ပေးပါ။]

ဥက္ခိတ်ကံ၏ ၆ ဌာန။ ဩသာရဏာ–ရဟန်းလောင်းကို သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်း၊ ဝါ–သွင်းကြောင်းဌာန၊ [နောက်၌ ဤသို့ ၂ နည်းစီဆိုပါ။] နိဿာရဏာ–ဓမ္မကထိကရဟန်းကို နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ဥပေါသထ–ဉပုသ်ကံ၊ ၊ပေ၊ သမ္မုတိ–ဥပသမ္ပဒါပေက္ခ အနုသာသကသမ္မုတိစသော သမ္မုတိ၊ ဒါနံ–နိသဋ္ဌသင်္ကန်းစသည်ကို ပေးခြင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟ–အာပတ်ကို ခံယူခြင်း၊ ပစ္စုက္ကမနံ–ပဝါရဏာကို အထက်သို့ ငင်ခြင်း၊ နဝမံ, ကမ္မလက္ခဏညေဝ–ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော (တိဏဝတ္ထာရကသမထ အရာဝယ်) သမ္ဗသင်္ဂါဟိကဥက္ခိဌာန။

ဥက္ခိဒုတိယကံ၏ ၇ ဌာန။ ။ဩသာရဏာ–ပဏ္ဍုကလောဟိတက၏ အစွမ်းဖြင့် ဝနုလိဋ္ဌိကို သွင်းခြင်း၊ နိဿာရဏာ–ပဏ္ဍုကနိကုဋ္ဌန၏ အစွမ်းဖြင့် ဘမုလိဋ္ဌိကို နှင်ထုတ်ခြင်း၊ သမ္မုတိ–သီမာသမ္မုတိစသော သမ္မုတိ၊ ဒါန–ကထိန်သင်္ကန်း, မတကသင်္ကန်းကို ပေးခြင်း၊ ဥဒ္ဓရဏ–ကထိန်နုတ်ခြင်း၊ ဒေသနံ–ကုဋိဝတ္ထုဝိဟာရဝတ္ထုကို ညွှန်ပြခြင်း၊ သတ္တမံ–သော၊ ကမ္မလက္ခဏညေဝ–ကံသာလျှင်ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော (တိဏဝတ္ထာရကသမထ အရာ၌) ကောတပက္ခိကဒေသနာပြောကြောင်း ဥက္ခိဒုတိယကမ္မဌာန။

ဥက္ခိစတုတ္ထကံ၏ ၇ ဌာန။ ။ဩသာရဏာ–တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန၏ အစွမ်းဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခြင်း၊ နိဿာရဏာ–တဇ္ဇနီယကံ စသည်တို့ဖြင့် သံဃာမှနှင်ထုတ်ခြင်း၊ သမ္မုတိ–ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ၊ ဒါနံ–ပရိဝါသ်, မာနတ် ပေးခြင်း၊ နိဂ္ဂဟ–မူလာယ ပဋိကဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် နှိပ်ခြင်း၊ သမနုဘာသန–သံဃဘေဒကရဟန်း စသူတို့ကို အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်း၊ သတ္တမံ–သော၊ ကမ္မလက္ခဏညေဝ–ကံသာလျှင် ဖြစ်သော မှတ်သားအပ်သော ဥပသမ္ပဒါကံ, အဗ္ဘာနကံဌာန။ **(၄၉၇)။** တေဝဂ္ဂကရဏစသော ဝါရကို ထပ်၍ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။......ပဉ္စမော ကမ္မဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၂။ အတ္ထဝသဝဂ်။ ။(၄၉၈) “သံဃသုဋ္ဌုတာယ”စသည်တို့ကို ဘိက္ခုဝိဘင်း, ပဌမပါရာဇိက၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ–န်သော၊ ဝေရာနံ–ပါဏာတိပါတစသော ရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ–စောင့်စည်းခြင်းငှာ၊ သမ္ပရာယိကာနံ, ဝေရာနံ–ဆင်းရဲသော အကျိုးဟူသော ရန်တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယ–တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ ၊ပေ၊ [“ဝဇ္ဇ–အပြစ် ၂ မျိုး”တူပြီ။] ဘယာနံ–ကဲ့ရဲ့ခြင်း, စွပ်စွဲခြင်းစသော ဘေးတို့ကို၊ ၊ပေ၊ သမ္ပရာယိကာနံ ဘယာနံ–ဆင်းရဲသောအကျိုးဟူသော ဘေးတို့ကို၊ ၊ပေ၊

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ, အကုသလာနံ-ပဋိဃေရ, အကုသလကမ္မပထဟူသော အကုသိုလ်တို့ကို၊ [သမ္မုရာယိက ရှေးနှင့် အနက်တူပြီ။] ဇေပ၊ ဂိဟီနံ-လူဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့ကို၊ အနုကမ္ပာယ-သဒ္ဓါကိုစောင့်ရှောက်, ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ၊ ပါပိစ္ဆာနံ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသောရဟန်းတို့၏၊ ။ပေ၊ ပက္ခုပစ္ဆေဒါယ-အသင်းအပင်းကို ဖြတ်တောက်ခြင်းငှာ၊ ။ပေ၊.....အဋ္ဌာဝသဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ဒုတိယော။

၃။ ပညတ္တဝဂ်။ ။အနက်အထူး မရှိပါ။

၄။ **အပညတ္တေ ပညတ္တဝဂ်။ (၃၀၀)။** အပညတ္တေ-(ဤကမ္ဘာဝယ် ကကုသန္ဓစသော ဘုရားရှင်တို့မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့) မပညတ်အပ်သော အရာ၌၊ ပညတ္တံ-မူလပညတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပညတ္တေ-ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တံ ဟောတိ၊ ။ပေ၊....စတုတ္ထော အပညတ္တေပညတ္တဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၅။ **နဝသင်္ဂဟဝဂ်။ (၃၀၁)။** [သိက္ခာပုဒ်အားလုံးတို့ကို တစ်ခုတည်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိမ်းယူပုံကို ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ "နဝသင်္ဂဟာ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] နဝသင်္ဂဟာ-၉ ပါးသော အပြားတို့ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟော-ဝတ္ထုဖြင့် သိမ်းယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ ခန္ဓသင်္ဂဟော-အာပတ္တိက္ခန္ဓကဖြင့် သိမ်းယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ။ပေ၊ သမထသင်္ဂဟော-လည်းကောင်းတည်း။

အဓိကရဏေ-သည်၊ သမုပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ ဥဘော-၂ ဦးကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာ-သပိတ်စသော အကြောင်းကြောင့် ရန်သူဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ ရောက်လာကုန်အံ့၊ (စေ့သဒ္ဒေသု-ဤသို့ ရောက်လာကုန်လသော်၊) ဥဘိန္နမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ ဝတ္ထုံ-ကို၊ အာရောစာပေတဗ္ဗံ-ပြောစေထိုက်၏၊ ။ပေ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ ပဋိညာ-ဝန်ခံမှုကို၊ သောတဗ္ဗာ-နားထောင်ထိုက်၏၊ ။ပေ၊ သုတွာ-၍၊ ဥဘောပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ)၊ အမှာကံ-တို့သည်၊ ဣမဿ အဓိကရဏဿ-ကို၊ ဥပသမိတေ-ငြိမ်းစေအပ်သော်၊ ဥဘောပိ-၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ တုဋ္ဌာ-နှစ်သက်ကျေနပ်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿထ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့လော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ဥဘောပိ တုဋ္ဌာ, ဘဝိဿာမ-ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အာဟံသု-အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ (ဝန်ခံကုန်အံ့၊) (စေ့သဒ္ဒေသု) သံဃေန-သည်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ-လက်ခံထိုက်၏။

ပရိသာ-သည်၊ အလဇ္ဇုဿန္နာ-များသော အလဇ္ဇီရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (စေ့သတိ)၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ-ဥဗ္ဗာဟိက ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဝူပသမေတဗ္ဗံ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ ။ပေ၊ ဗာလုဿန္နာ-များသော ဗာလရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (စေ့သတိ)၊ ဝိနယဓရော-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗော-ရှာထိုက်၏၊ (တေန-ထိုဝိနည်းမှိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်

သည်)၊ ပေ၊ ဝုပသမေတဗ္ဗံ–ထိုက်၏၊ ["ယေန မဓ္ဓေန" စသည်ကို ဓာတုနာကဏ္ဍ, ပုဒ်ရေ(၃၆၃)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] ။ပေ၊ မေထုနဓမ္မောတိ–မေထုနဓမ္မဟူသည်၊ ဝဏ္ဏုဓေဝ–ဝဏ္ဏုလည်းဟုတ်၏၊ ဂေါတ္တဥ္စ–အနွယ်လည်း ဟုတ်၏၊ ပါရာဇိကဥ္စ–ပါရာဇိကဟူသည်လည်း၊ နာမဥ္စ–အမည်လည်း ဟုတ်၏၊ အာပတ္တိစ–အာပတ်လည်း ဟုတ်၏၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကုန်အောင် ပေးပါ။]

ပဉ္စမော နဝသင်္ဂဟဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တသာဒ္ဒါန။ ။အနက်ထင်ရှားပြီ၊ နောက်ဆုံးဂါထာ၌ စာအုပ်တို့ဝယ် "သမထာ သင်္ဂဟာဓေဝ (သမထသင်္ဂဟာ)"ဟု ပါ၍ရှိ၏၊ ထိုပါ၌အလို "အဓိကရဏာ သမုပ္ပန္နေ သစေ ဥဘော"စသော ပါဠိတော်အစဉ် ကျန်နေ၏၊ ရှေးဥမင်နိဿယ၌ကား "သမထာ–သမထသင်္ဂဟာ၊ စေ သမ္ဗန္ဓေ–အကယ်၍ ရောက်လသော်၊ (အာရောစာ ပေတာဗ္ဗာ–ပြောစေအပ်၏)"ဟု အနက်ပေး၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုနိဿယလက်ထက်က ပါဠိတော်ဝယ် "သမထာ" စေ သမ္ဗန္ဓေဟု ပါ၍ရှိဟန်တူ၏၊ ထိုသို့ရှိသော်လည်း "အဓိကရဏာ သမုပ္ပန္နေ သစေ ဥဘော"စသော ပါဠိတော်အစဉ်၌ "စေ သမ္ဗန္ဓေ"ဟု မပါသောကြောင့် ထို ပါဠိတော်အစဉ်ကို မသိမ်းယူနိုင်၊ ထိုကြောင့် "သမထာ အဓိကရဏာ"ဟု သော်လည်းကောင်း, "သမထော စ သမုပ္ပန္နေ"ဟုသော်လည်းကောင်း ပါ၍ရှိသင့်ကြောင်းကို သစ်ဆိမ့်နိဿယ၌ မှာထားပါသည်။ ["သမထော–သမထသင်္ဂဟာ၊ အဓိကရဏော–အဓိကရဏော သမုပ္ပန္နေ"ဟု သော် လည်းကောင်း, "သမထော စ–သမထသင်္ဂဟာ၊ သမုပ္ပန္နေ–အဓိကရဏော သမုပ္ပန္နေ"ဟု သော်လည်းကောင်း အနက်ဆိုပါ။]

ပရိဝါရ။ ။ဤပါဠိတော်၌ (၁) မဟာဝဂ်၊ (၂) ပညတ္တိဝဂ်၊ (၃) သင်္ဂဟာဝဂ်ဟု အချုပ်အားဖြင့် သုံးဝဂ်ရှိ၏၊ ထိုတွင် ဘိက္ခုဝိဘင်း ကတ္တပညတ္တိဝါရမှစ၍ အဋ္ဌဝသ ပကရဏအဆုံးအထိ "မဟာဝဂ်"ဟု ခေါ်၏၊ [အဋ္ဌဝသပကရဏအဆုံး တသာဒ္ဒါန ဂါထာကို ထောက်ပါ။] ပညတ္တဝဂ်, သင်္ဂဟာဝဂ်တို့၏ အပိုင်းအခြားကိုကား ပါဠိတော်၌ မတွေ့ရ၊ သို့သော် ဝိမတိဋီကာ စာအုပ်များ၌ (ခေါင်းစည်းနှင့်နိဂုံးတို့ဝယ်) ပဌမဂါထာသင်္ဂဏိကမှစ၍ ကထိနဘေဒ အဆုံးအထိ "ပညတ္တိဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း, ဥပါလိပဉ္စကမှစ၍ နဝသင်္ဂဟာဝဂ်အဆုံးအထိ "သင်္ဂဟာဝဂ်"ဟု လည်းကောင်း၊ ခွဲထားပါသည်။

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် မဟာဝဂ်, ပညတ္တိဝဂ်, သင်္ဂဟာဝဂ်ဟူသော ကျယ်ဝန်းသော ဝဂ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော (ထက်ဝန်းကျင်များသော ဝါရရှိသောကြောင့်) "ပရိဝါရ" မည်သော ဝိနည်းတော်မြတ်၏ နိဿယအကျဉ်းသည် ပြည့်စုံပါပြီ။

ပရိဝါရပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။